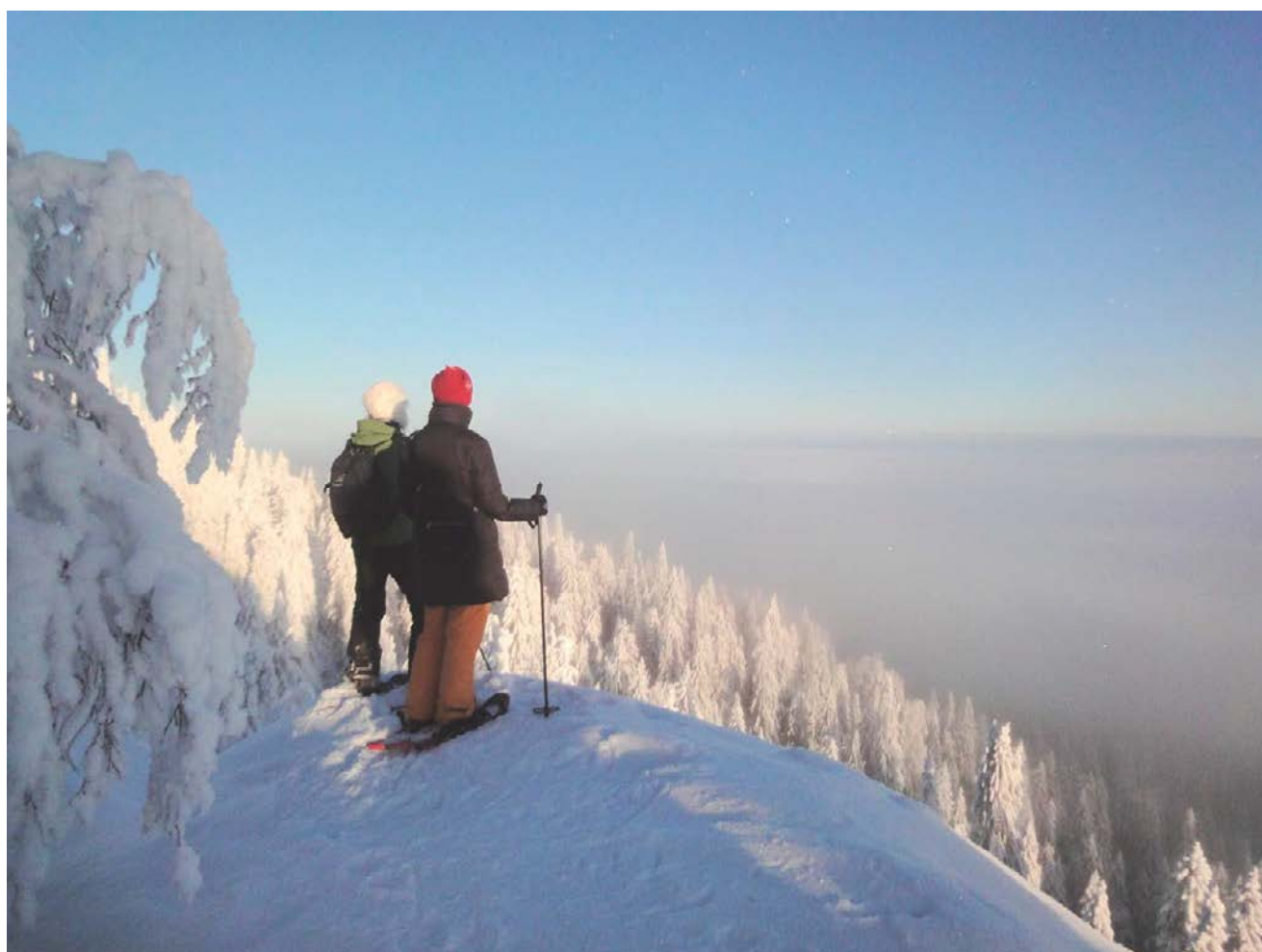

Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma

Käännös: Pimma Åhman

Kansikuva: Lumikenkäilijät tauolla. Kuva: Kati Vähäsarja.

ISO 14001

© Metsähallitus, Vantaa 2017

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkajulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-295-178-6 (pdf)

Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonhoito-LIFE

Species-rich LIFE

KUVAILULEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	22.3.2017
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	1.7.2016
LUOTTAMUKSELLISUUS	julkinen	DIAARINUMERO	MH 3967/2013
SUOJELUALUETYYPPI/ SUOJELUOHJELMA	kansallispuisto, Natura 2000 -alue, harjijensuojeluohjelma, lehtojensuojeluohjelma, rantojen-suojeluohjelma, soidensuojeluohjelma, vanhojen metsien suojeluohjelma, valtakunnallisesti arvokas maisema-alue		
ALUEEN NIMI	Kolin suojelualuekokonaisuus		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Kolin kansallispuisto FI0700010, Huuhkajanvaara FI0700035, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne FI0700021, Iso-Veteläinen FI0700073, Savijärven suo FI0700014, Verkkovaara FI0700074		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma		
TIIVISTELMÄ	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu kuudelle Natura 2000 -ohjelman alueelle sekä niihin välittömästi rajautuville, suojeluun varatuille valtion alueille, jotka sijaitsevat Pohjois-Karjalan maakunnassa, Joensuun ja Lieksan kaupunkien sekä Juuan ja Kontiolahden kuntien alueilla. Suunnittelualueeseen kuuluvat Natura-alueet: Kolin kansallispuisto, Huuhkajanvaara, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne, Iso-Veteläinen, Savijärven suo ja Verkkovaara. Kokonaispinta-ala on 3 646 ha.</p> <p>Kolin kansallispuisto on perustettu vuonna 1991 lailla 581/1991 ja laajennettu lailla 634/1996. Sen rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta on säädetty asetuksella 674/1991. Kansallispuisto on perustettu edustavan pohjoiskarjalaisen vaara-alueen, vanhojen metsien ja niiden eliöstön sekä kansallismaiseman keskeisen osan suojelemiseksi, kaskitalouden luomien maisemien ja kasviyhdyksuntien ylläpitämiseksi sekä ympäristöntutkimusta, ympäristövalistusta ja luonnonharrastuksen edistämistä varten.</p> <p>Koli on Itä-Suomen suojelualueverkostolle merkittävä. Suunnittelualueen keskeisiä arvoja ovat valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ja kansallismaisema, kulttuuriperintö, perinnebiotoopit, metsäekosysteemi, geologia, luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset, tutkimus ja opastusviestintä.</p> <p>Suunnitelman tavoitteena on säilyttää maisema-arvot, rakennusperintö ja muinaisjäännekohteet. Perinteisen elinkeinon ja maankäytön tuottamien valtakunnallisesti arvokkaiden ja muiden edustavien perinnebiotooppien rakennepiirteet, edustavuus ja lajisto säilyvät ja paranevat. Boreaalisten metsien, lehtojen, soiden ja pienvesien luonnontila ja niiden lajisto säilyvät ja elinympäristöjen edustavuus paranee. Kansallispuisto ja sen ympäristö tarjoavat lisää mahdollisuuksia kestäväan luontomatkailuun ja jokamieskäyttöön turvaamalla alueen vetovoimatekijät yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Opastusviestintä ohjaa kävijöitä sekä matkailuyrityksiä kestäväan luonnossa liikkumiseen ja hankkimaan myönteisiä luontokokemuksia sekä auttaa ymmärtämään luonnon ja kulttuuriperinnön suojelun merkityksen.</p> <p>Alueen retkeily- ja luontomatkailukäyttö tulee todennäköisesti lisääntymään suunnitelmakaudella. Virkistyskäytön luontoarvoille ja maisemalle mahdollisesti aiheuttamia haittavaikutuksia vähennetään alueen maankäytön vyöhykeistämällä, rakenteiden hyvällä suunnittelulla ja sijoittamisella sekä opastusaineiston parantamisella. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelma on laadittu osittain Euroopan komission LIFE-rahoituksella (Luonnonhoito-LIFE, LIFE10 NAT/FI/00048).</p>		
AVAINSANAT	Koli, kansallispuisto, maankäytön suunnittelu, suojelualueiden hoito ja käyttö		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman valmisteli projektiryhmä: projektipäällikkö, erikoissuunnittelija Tommi Kinnunen (alueiden hallinta), suojelubiologi Kaija Eisto (luonnonsuojelu), erikoissuunnittelija Tiina Hakkarainen (virkistyskäyttö), erikoissuunnittelija Henrik Jansson (kulttuuriperintö), suunnittelija Kalervo Timonen (erätalous) ja puistonjohtaja Kyösti Tuhkanainen (virkistyskäyttö).		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 146		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-178-6
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1796-2943		
SIVUMÄÄRÄ	170 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, Luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	22.3.2017
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	1.7.2016
SEKRETESSGRAD	Offentlig	DIARIENUMMER	MH 3967/2013
TYP AV SKYDD SOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	nationalpark, Natura 2000-område, åsskyddsprogrammet, lundskyddsprogrammet, strandskyddsprogrammet, myrskyddsprogrammet, skyddsprogrammet för gamla skogar, nationellt värdefullt landskapsområde		
OMRÅDETS NAMN	Koli skyddsområdeshelhet		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Kolin nationalpark FI0700010, Huuhkajanvaara FI0700035, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne FI0700021, Iso-Veteläinen FI0700073, Savijärven suo FI0700014, Verkko-vaara FI0700074		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Koli		
SAMMANDRAG	<p>Skötsel- och användningsplanen har utarbetats för sex områden som ingår i Natura 2000-programmet samt för de statens marker omedelbart intill dessa som reserverats för skygg. Dessa ligger inom Joensuu och Lieksa städer och Juga och Kontiolahti kommuner i landskapet Norra Karelen. Planeringsområdet omfattar följande Naturaområden: Koli nationalpark, Huuhkajanvaara, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne, Iso-Veteläinen, Savijärven suo och Verkkovaara. Totalarealen är 3 646 ha.</p> <p>Koli nationalpark inrättades år 1991 genom lag 581/1991 och utvidgades senare genom lag 634/1996. Bestämmelser om fredning, förvaltning och skötsel av nationalparken ges i förordning 674/1991. Syftet med inrättandet av nationalparken var att skydda ett representativt fjällområde i Nordkarelen, gamla skogar och organismerna i dessa samt den centrala delen av nationallandskapet Koli, att underhålla genom svedjebbruk danade landskap och växtsamhällen och att främja miljöforskningen och miljöupplysningen samt intresset för naturen.</p> <p>Koli är ett betydelsefullt område för nätverket av skyddsområden i östra Finland. De centrala värdena för planeringsområdet är det nationellt värdefulla landskapsområdet och nationallandskapet, kulturarvet, vårdbiotoperna, skogsekosystemet, geologin, naturturismen, naturens och kulturobjektens rekreatjonsbruk, de fysiska och psykiska hälsoeffekterna av naturmotion samt forskning och informationsinformation.</p> <p>Syftet med planen är att bevara landskapsvärdena, byggnadsarvet och fornlämningsområdena. Målet är att bevara och främja strukturdragen, representativiteten och arterna i nationellt värdefulla och övriga representativa vårdbiotoper som uppstått genom traditionellt näringsfång och hävd. Boreala skogars, lundars, myrars och småvattens naturtillstånd och arter bevaras och livsmiljöernas representativitet förbättras också. Nationalparken och dess omgivning ger nya utsikter för naturturism och utnyttjande av allemansrätten genom att trygga områdets dragningskraft tillsammans med aktörerna i området. Informationsinformationen styr både besökare och turistföretag till hållbart friluftsliv, ger dem möjligheter till positiva naturupplevelser samt hjälper dem att förstå betydelsen av skyddet av naturen och kulturarvet.</p> <p>Området kommer sannolikt att användas mer flitigt för friluftsliv and naturturism under planperioden. Olägenheterna av rekreatjonsbruket på naturvärdena och landskapet kommer att minskas genom att markanvändningen indelas i zoner, servicestrukturerna planeras och placeras ändamålsenligt och informationsmaterialet förbättras. Planen görs upp för 15 år åt gången.</p> <p>Man fick bl.a. LIFE-finansiering av Europeiska kommissionen för uppgörandet av planen (Naturvård-LIFE, LIFE10 NAT/FI/00048)</p>		
NYCKELORD	Koli, nationalpark, planering av markanvändning, skötsel och användning av skyddsområden		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Planen utarbetades av en projektgrupp bestående av projektchef, specialplanerare Tommi Kinnunen (områdenas förvaltning), skyddsbiolog Kaija Eisto (naturskydd), specialplanerare Tiina Hakkarainen (rekreatjonsbruk), specialplanerare Henrik Jansson (kulturarv), planerare Kalervo Timonen (jakt och fiske) och parkchef Kyösti Tuhkanainen (rekreatjonsbruk).		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 146		
ISSN-L ISSN (ONLINE)	1796-2943 1796-2943	ISBN (PDF)	978-952-295-178-6
SIDANTAL	170 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, Naturtjänster	PRIS	

SISÄLLYS

YHTEENVETO	7
NYKYTILAN KUVAUS.....	17
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	17
2 Perustamistarkoitus.....	24
3 Osallistaminen.....	25
4 Vesistöt ja merialueet.....	27
5 Geologia.....	29
6A Natura 2000 -luontotyytit.....	33
6B Kansalliset uhanalaiset luontotyytit (LUTU).....	41
7 Lajisto	42
8 Kulttuuriperintö	44
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu.....	50
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	53
10 Erätalous: nykytila	56
11 Tutkimus.....	58
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	59
KESKEISET ARVOT JA UHAT	61
13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot.....	61
14 Uhka-analyysi.....	63
TAVOITTEEN ASETTELU	70
15 Uhkatekijöiden torjuminen.....	70
16 Kehittämismahdollisuudet	76
17A Vyöhykejako: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	77
17B Vyöhykejako: syrjävyöhyke.....	79
17C Vyöhykejako: rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet.....	80
TOTEUTUS	83
18 Luonnonuojelun ja -hoidon toimenpiteet	83
19 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet.....	86
20A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet.....	88
20B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	92
21 Erätalouden toimenpiteet	97
22 Muut luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.....	99
23 Hallinto	103
24 Rakennuskanta	105
25 Resurssit	106
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	108
26 Ympäristövaikutusten arviointi	108
SEURANTA	116
27A Suunnitelman toteutuksen seuranta	116
27B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta	120
LÄHTEET.....	123
LIITTEET	125
Liite 1 Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto.....	126
Liite 2 Ote maakuntakaavakartasta.....	127
Liite 3 Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit	128
Liite 4 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit	136
Liite 5 Luonnon suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi	145
Liite 6 Lausunntokooste	148
Liite 7 Ympäristöministeriön vahvistuskirje	167

YHTEENVETO

Suunnittelualueen nimi; sijainti ja pinta-ala

Koli; Joensuu, Juuka, Kontiolahti ja Lieksa; 3 646 ha

I Nykytilan kuvaus

Kolin suunnittelualue koostuu kuudesta Natura 2000 -ohjelman alueesta sekä niihin välittömästi rajautuvista, suo-
jeluun varatuista valtion alueista. Natura-alueista suurin ja keskeisin on Kolin kansallispuisto (FI0700010). Muut
suunnittelualueeseen kuuluvat Natura-alueet ovat Huuhkajanvaara (FI0700035), Huurunlampi–Sammakkolampi–
Huurunrinne (FI0700021), Iso-Veteläinen (FI0700073), Savijärven suo (FI0700014) ja Verkkovaara (FI0700074).
Alueiden toteutustapana on luonnonsuojelulaki (1096/1996), ja ne kuuluvat Natura-verkostoon
luontodirektiivin (SCI) mukaisina alueina.

Joensuun ja Lieksan kaupunkien sekä Kontiolahten kunnan alueilla sijaitseva Kolin kansallispuisto on perustettu
vuonna 1991 lailla 581/1991 ja laajennettu lailla 634/1996. Sen rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta on
säädetty asetuksella 674/1991. Kolin kansallispuisto on perustettu edustavan pohjoiskarjalaisen vaara-alueen,
vanhojen metsien ja niiden eliöstön sekä Kolin kansallismaiseman keskeisen osan suojelemiseksi, kaskitalouden
luomien maisemien ja kasviyhdyskuntien ylläpitämiseksi sekä ympäristöntutkimusta, ympäristövalistusta ja
luonnonharrastuksen edistämistä varten.

Muut suunnittelualueeseen kuuluvat Natura-alueet ovat vielä perustamattomia luonnonsuojeluohjelman alueita.
Näihin kuuluvat valtion hallinnassa olevat alueet perustetaan myöhemmin, alueiden pinta-alan mukaan, joko ym-
päristöministeriön tai valtioneuvoston asetuksella lakisääteiksi luonnonsuojelualueiksi. Asetuksen antamisen
jälkeen alueilla astuvat voimaan luonnonsuojelulain rauhoitusmääräykset. Siihen asti näillä alueilla toimitaan
hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti. Säädosvalmistelun jälkeen suunnitelma päivitetään
tarvittaessa, ja myös näille alueille annetaan järjestyssääntö.

Suunnittelualue kuuluu Vuoksen vesistöalueeseen. Erityisesti Pielinen, Herajärvi, Jeronjärvi ja Savijärvi ovat
keskeinen osa sen maisemaa. Suunnitelmalla vaikutetaan näihin vesielinympäristöihin, vaikka mainittujen järvien
vesialueet kuuluvat vain pieneltä osin suunnittelualueeseen. Siihen kuuluu myös pieniä lampia, puroja ja lähteitä.
Kolin kansallispuiston jyrkillä rinteillä on useita merkittäviä pikkupuroja, kuten putouksena keväällä kohiseva
Tarhapuro ja Kolin sataman Alamajan kohdalle virtaava lehtojen reunustama pikkupuro. Osa pikkupuroista
saattaa kuivina kesinä kuivua kokonaan ja hävitä näkyvistä. Näidenkin purojen varsilla on kuitenkin huomattavaa
lehtolajistoa sekä purojen sammalia. Tyypillisimmillään tällaiset purot ovat Kolin, Huurunrinteen ja Verkkovaaran
jyrkillä rinteillä. Kolin kansallispuistoon kuuluvat Pielisen saaret ja pikkuluodot ovat merkittäviä järvilinnuston
pesimäpaikkoina.

Kolin vaarajakso on koko maapallon geologisen kehityksen kannalta merkittävällä rajapinnalla, joka jakaa
kansallispuiston kallioperän kahteen osaan. Koillisessa on yli 2 500 miljoonaa vuotta vanha arkeinen alue.
Se sisältää gneissejä ja graniitteja, joiden joukossa on kapeina jaksoina vulkaanisia kivilajeja. Nämä ovat
puiston vanhimpia kivilajeja ja edustavat muinaista manneraluetta. Arkeisen alueen lounaispuolella kallioperän
valtakivilajeina ovat erilaiset kvartsiitit. Ne ovat syntyneet hiekkakerrostumista ja esiintyvät nykyisin koillisesta
lounaaseen nuorentavana sarjana. Arkeisten kivilajien ja kvartsiittien lisäksi alueella on tummia juonikiviä. Ne
ovat syntyneet kivisulan eli magman purkautuessa ja jähmettyessä kallioperän rakoihin ja heikkousvyöhykkeisiin.
Noin 2 100 miljoonaa vuotta sitten alkoi kehityskulku, joka johti vuorenpoimutukseen ja korkean vuorijonon
syntyy. Vuosimiljoonien aikana yli kymmenen kilometriä kalliota rapautui irtonaisiksi maalajeiksi ja kulkeutui
muualle paljastaen syvällä syntyneet kivilajit. Kolin vaarat ovat seurausta kivilajien erilaisesta kulutuskestävyy-
destä: vaarajakson korkeimmat huiput – korkeimpana Ukko-Kolin laki 347 m (mpy) – ovat kovaa ja kestäväää
kvartsiittia. Arkeinen kallioperä nousee vaaran itärinteellä kvartsiittilaatan ”suojaamana” yli 200 metriin (mpy),
mutta putoaa Pielisellä noin 90 m:n tasolle (mpy). Kolin kallioperän halkeamiin on muodostunut luolia, joista tun-
netuin on kansallispuiston itärinteellä sijaitseva Pirunkirkko.

Viimeisten kahden miljoonan vuoden aikana kilometrien paksuinen hitaasti virtaava mannerjäätikkö on liukunut
useita kertoja Kolin yli ja muuttanut maisemaa suuresti. Mannerjäätikön pohjassa kulkeutui kiviainesta, joka hioi
alla olevaa kalliota synnyttäen erilaisia kulutusmerkkejä, joita on nykyään nähtävillä suunnittelualueen silokallioilla
– mm. Paha-Kolilla. Virtaavan mannerjäätikön alustastaan irrottama, sekoittama ja kuljettama maa-aines –
moreeni – on Kolin yleisin maalaji. Suunnittelualueelle sijoittuu osa luonnon- ja maisemansuojelun kannalta
valtakunnallisesti erittäin arvokkaaksi määritellystä kallioalueesta.

Mannerjää suli Kolin alueelta noin 11 000 vuotta sitten. Harjut syntyivät mannerjään sulamisvaiheen aikana.
Pielisen ulappaa halkoo Enon Ahveniselä alkava Herajoen, Purjesaaren, Korppien ja Hiekkasaarten kautta
Valtimon pohjoispuolelle ulottuva pitkäisharjukso. Matalammat osat harjusta ovat Pielisen pinnan alla, ja
korkeammat osat näkyvät paikoin saarina.

Suunnittelualueella esiintyy 17 Natura-luontotyyppiä. Alueen metsiä on hyödynnetty aikoinaan kaskeamalla ja myöhemmin ne ovat olleet aktiivisessa metsätalouskäytössä siten, etteivät metsien nykyiset rakennepiirteet kaikkialla täytä luontotyyppikriteerien määritelmiä. Useimmat metsät ovatkin rakenteeltaan tasalaatuisia ja lahopuu puuttuu. Maa-alueen vallitsevat luontotyypit ovat boreaaliset luonnonmetsät ja lehdot. Erityinen arvo on boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen, lettojen sekä jossain määrin myös perinnebiotooppien laajuus ja edustavuus. Kolin kansallispuiston perinnebiotoopit ovat erittäin merkittäviä luontotyyppiä, jotka kertovat pitkään jatkuneesta ihmistoiminnasta alueella. Lisäksi kaskimetsät ovat yksi Kolin kansallispuiston erikoisuus. Suunnittelualueella on myös monipuolisesti piensoita, vaikka laajat suoalueet puuttuvatkin. Eteläsuomalaisittain erittäin merkittäviä luontotyyppiä suunnittelualueella ovat luontaisestikin pienialaiset letot, joita on usealla osa-alueella.

Suunnittelualueelta tunnetaan yhteensä 54 uhanalaista ja 96 silmälläpidettäviä lajia. Myös muu kuin uhanalainen ja direktiivilajisto on monipuolista, joten aluetta voidaan pitää lajistollisesti erittäin arvokkaana. Pielisellä elää mm. selkälokki, ja linnustollisesti arvokkaita ovat myös suunnittelualueen vanhat metsät, joissa pesivät mm. pikkusieppo, pohjantikka ja idänuuilintu. Valkoselkätikkää on havaittu alueella satunnaisesti, mutta toistaiseksi sen pesintää ei ole voitu varmistaa. Muista selkärangkaisista eläimistä harvinaisimpia ovat muutamassa pikkulammessa elävä rupilisko sekä rinteiden haapoja hyödyntävä liito-orava. Selkärangattomien eliöryhmässä on paljon perinnebiotooppien sekä vanhojen metsien ja poltokohteiden lajistoa. Kolin alueen erikoisuutta, harmaasulkukotiloa, löytyy useasta paikasta. Ahojen ja vanhojen kaskialojen perhos- ja kovakuoriaislajisto on hyvin monipuolista. Vaateliaita putkilokasveja – kuten noidanlukkoja ja ahokirkiruohoa – kasvaa kansallispuiston valtakunnallisesti arvokkailla ahoilla. Rehevät suot, letot, ovat harvinaistuneiden kämmekköiden – kuten suopunakämmejän – kasvupaikkoja. Jyrkillä rinteillä kosteissa ja tuoreissa lehdossa esiintyy yleisesti myyränporrasta. Lehdot ja vanhat metsät ovat myös monen vaateliaan sammal- ja jäkälälajin kasvupaikkoja. Monipuolista sienilajistoa elää paitsi lahopuiden rungoilla myös lehdossa ja ahoilla.

Kolin kansallispuisto on osa valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta, joka sisältää paitsi vaarajonot myös järvimaisemaa ja harjusaaria sekä kulttuuriympäristöjä. Maisema-arvoihin kuuluvat sekä kaukomaisema Kolin vaarojen näköalapaikoilta että Pieliseltä katsottu maisema, mutta myös pienpiirteisiä kulttuuriympäristöjä ja perinteisiä maatalousmaisemia. Valtakunnallinen maisema-alueiden päivitysinventointi valmistuu vuonna 2015, mutta se ei ole todennäköisesti tuomassa suuria muutoksia nykyiseen aluerajaukseen Kolilla.

Monet rakennetut kulttuuriympäristöt ovat arvokkaita maisemallisia nähtävyyksiä – kuten esimerkiksi Lakkala, Seppälä, Mattila ja Turula. Myös useat nykyiset ahot – kuten Havukanaho, Ylä-Murhi ja Ikolanaho – ovat arvokkaita arkeologisia kokonaisuuksia, mutta myös maisemallisesti ja biologisesti arvokkaita kohteita.

Kolin kansallispuistoon liittyy paljon tarinaperinnettä, henkilöhistoriaa ja nyky-luontouskomuksia. Alueen pitkä matkailuhistoria on saanut aikaan uusia kerrostumia Kolin perimätiedossa. Viimeisten 100 vuoden aikana Koliin on sekoittunut sekä kansallisromanttiseen perinteeseen kuuluvaa kerrontaa että myöhemmän ajan tarinoita. Kolilla on myös kansallispuiston aikana syntynyt uutta perinnettä, joka on liitetty varsinkin Kolin ns. **Huippujen alueen** kohteisiin. Nämä ovat myös vaikuttaneet paikannimistöön. Tämä monikerroksellinen perimätieto on sekoittunut, ja nykyisin voi olla hyvin vaikea erottaa eri kerrostumia toisistaan. Kansallispuistoon liittyy myös kansallisromantiikan aikaista ja 1900-luvun alkupuolen henkilöhistoriaa. Sen ajan kuuluisimmat suomalaiset taiteilijat – etupäässä karelianistit – kävivät Kolilla hakemassa inspiraatiota sen maisemista ja luonnosta. Tämä on edelleen tärkeä osa paikallisten asukkaiden ja alueen identiteettiä.

Kansallispuiston yhtenä vetovoimatekijänä ovat kulttuuriympäristöt ja kulttuuriperintö, ja niissä onkin paljon esimerkiksi virkistyskäytössä hyödyntämätöntä potentiaalia.

Koli on jo vuosikymmeniä ollut maakunnan suosituin luontomatkailukohde ja yksi Suomen tunnetuimmista kansallismaisemista. Viikkain käyntikohde vuodesta toiseen on Ukko-Koli. Vajaalla 130 000 vuosittaisella käynnillä Koli on myös yksi suosituimmista kansallispuistoista, ja sen kävijöiden tyytyväisyys alueen palveluihin sekä ympäristöön on korkea. Kolin alueen vetovoimatekijöitä ovat luonnon, maisemien ja kulttuuriympäristöjen lisäksi vaativa ja monipuolinen retkeilyreitistö. Reitistö käsittää suosittuja päiväreittejä sekä Herajärven kierroksen, joka on erityisesti vaellusmatkailijoiden suosiossa. Kansallispuistoon kuuluvat Pielisen saaret ja rannat tarjoavat mahdollisuuksia myös vesiretkeilyyn. Talvisin matkailijoita houkuttelevat erinomaiset laskettelu-, hiihto- ja lumikenkäilymahdollisuudet.

Metsästys on kielletty Kolin kansallispuiston alueella, mutta sallittu voimassa olevien metsästysvuokrasopimusten mukaisesti suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla. Vuokratut alueet sijoittuvat seurojen yksityisiltä vuokraamien alueiden sisälle, joten ne ovat seurojen metsästykselle tärkeitä. Kansallispuistoon kuuluva vesialue Pielisessä on lupakalastusvettä ja mukana Pielisen kalastusalueen viehekalastusluvassa koko muun Pielisen kanssa. Alueen merkitys kalastuskohteena on suurin osana Pielisen vieheluvan uistelualuetta.

Kolin kansallispuisto on merkittävä tutkimuskohde. Sen alueella on tehty luonnontieteellistä tutkimusta 1930-luvun alusta lähtien, jolloin Metsätieteellinen tutkimuslaitos, nykyisen Metsäntutkimuslaitoksen edeltäjä, perusti ensimmäiset kotimaisten puulajien alkuperä- ja uudistamiskokeet. Kansallispuiston perustamisen jälkeen erilaisia tutkimuksia ja selvityksiä ovat tehneet sekä teettäneet Metla, Geologian tutkimuskeskus GTK, Itä-Suomen yliopisto (aikaisemmin Joensuun yliopisto) ja Metsähallituksen luontopalvelut. Tutkimuksen kohteina ovat olleet mm. lajisto, geomorfologia, ennallistaminen, luonnonhoito ja perinnebiotooppien hoito, puustotunnusten tulkinta kaukokartoitusmenetelmien avulla sekä matkailuun liittyvät aiheet.

Valtion hallinnassa oleviin suunnittelualueen osiin ei kohdistu merkittäviä rasitteita, jotka haittaisivat alueen hoitoa ja käyttöä.

II Keskeiset arvot ja uhat

Arvojen määrittely perustuu alueen nykytilaa koskevien tietojen yhteenvedoon, ja keskeisiksi arvoiksi on määritelty:

- **Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema.** Alue on osa **VAT/ma**-aluetta, joka sisältää paitsi vaarajonot myös järvimaisemaa ja harjusaaria sekä kulttuuriympäristöjä. Maisema-arvoihin kuuluvat sekä kaukomaisema Kolin vaarojen näköalapaikoilta että järveltä katsottu maisema, mutta myös pienpiirteisiä kulttuuriympäristöjä ja perinteisiä maatalousmaisemia. Maisema-arvot ovat siis ajallisesti ja maantieteellisesti monitasoisia ja sisältävät sekä luonnon- että kulttuurimaisemia. Kolilla on merkittävä asema Suomen kulttuurihistoriassa. Karelialismin kaudella Koli oli monen maamme eturivin taiteilijan innoituksen lähteenä ja nousi kansallismaisemien joukkoon.
- **Kulttuuriperintö.** Kansallispuistossa on hyvin säilyneitä arkeologisia kohteita mm. kaskeamisesta ja muusta elinkeinohistoriasta, vanhoja pihapiirejä ja peltoja, jotka nykyisin ovat myös biologisesti arvokkaita ahoja, sekä alueen teollisuushistoriaan ja esihistoriaan kuuluvia jäänteitä. Kolilla on runsaasti rakennettuja ympäristöjä, jotka ovat myös virkistyskäytön kannalta tärkeitä maisemallisia kohteita. Osa Kolin kulttuuriperintöä ovat myös perimätieto, kansanperinne sekä tarinat ja niiden tapahtumapaikat – kuten esimerkiksi Uhrihalkeama ja Pirunkirkko.
- **Perinnebiotoopit.** Perinnebiotooppien monipuolisuus on Kolin kansallispuiston erityispiirre. Kauan sitten kasketut metsät (kaskimetsät) sekä uudet 1990-luvulta alkaen kasketut alueet, niityt, ahot ja laitumet ovat lajistollisesti sekä maisemallisesti merkittäviä suojeluarvoja kansallispuistossa. Perinnebiotooppien lajisto on monipuolista: alueella on useita kansallisesti ja kansainvälisesti uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja sekä direktiivilajeja.
- **Metsäekosysteemi.** Suunnittelualueen jyrkillä rinteillä on runsaasti boreaalisia luonnonmetsiä ja lehtoja, jotka ovat vaateliaan kasvi-, sien- ja eläinlajiston elinympäristöjä. Puustoiset letot ovat rehevempiä soitamme, ja suunnittelualueella niitä sekä niiden vaateliasta lajistoa on usealla osa-alueella.
- **Geologia.** Karelidien vuorijonon jäännös, eteläisen Suomen korkein kohta 347 m. Jääkauden jäljet, mm. siirtolohkareet. Ainutlaatuinen geologinen monimuotoisuus, joka on seurausta alueen pitkästä geologisesta historiasta.
- **Luontomatkat, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset.** Pohjois-Karjalan luontomatkatilun tunnetuin ja vetovoimaisin kohde, 125 600 kävijää vuonna 2012. Tiivis yhteistyö matkailuyritysten kanssa (Koli ry). Paikallistaloudelliset vaikutukset 5,2 milj. euroa/vuosi, 69 htv. Hotelli, rinteet ja reitit. Koli–Ruunaa-aluekokonaisuus.
- **Tutkimus.** Kolin kansallispuisto on ollut pitkään tutkimuskohdeena, ja alueelle on perustettu erityyppisiä koealoja erityisesti metsäntutkimuksen tarpeisiin. Geologisen monimuotoisuuden ansiosta alue on ollut ihanteellinen tutkimuskohde GTK:lle, ja lajistollisen monipuolisuuden takia eri eliöryhmien harrastajille sekä yliopistoille ja muille tutkimuslaitoksille. Matkailu- ja kävijätutkimusta on tehty erityisesti kansallispuiston perustamisen jälkeen.
- **Opastusviestintä.** Luontokeskus Ukossa on noin 50 000 käyntiä vuosittain. Mattilan tila on merkittävä luontomatkatilun- ja ympäristökasvatuskohde. Opastusviestintäsuunnitelma on valmistumassa (Koli–Ruunaa-alueelle). Kansallispuistossa on neljä teemoitettua luontopolkua: Ennallistajan polku, Kasken kierros, Kolinuuron kierros ja Paimenenpolku.

Alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvista uhista merkittävimiksi arvioitiin perinnebiotooppien tilan heikkeneminen perinteisen käytön loputtua, luontaisen metsäpalojatkomon katkeaminen sekä kaskeamisen puuttuminen, haitallisesti lisääntyvät vieraslajit, eläin- tai kasvilajin ottaminen, kulttuuriperinnön rapistuminen ja turmeleminen, retkeily- ja luontomatkailesta aiheutuva maaston kuluminen ja häiritä sekä ilmastomuutos. Lisäksi kansallispuiston käyttöön kohdistuvia uhkatekijöitä ovat palveluvarustuksen heikkeneminen (korkeat ylläpitokulut), ympäristön roskaaminen, ilkivalta, kansallispuiston perustamistarkoitukseen kuulumattomien tai niiden kanssa ristiriitaisten matkailutoimintojen vaikutukset, virkistyskäytön ja luontoliikunnan kannalta häiritsevät matkailutoiminnot, yhteistyön sisällön puute sekä puutteellinen markkinointi.

Kielteisiä vaikutuksia suunnittelualueen arvoihin saattavat toteutuessaan aiheuttaa myös alueen ulkopuoliset toiminnot, metsätalous, tuulivoima, asutus- tai teollisuusrakentaminen, maa-ainesten ottaminen, vesiolojen muuttaminen (Pielisen säännöstely) sekä kaivostoiminta. Näihin ei voida suunnitelmalla suoraan vaikuttaa, mutta vaikuttaminen edunvalvonnan kautta on kuitenkin mahdollista.

III Tavoitteen asettelu

Suunnitelman päämäärät

Suunnitelmassa alueen hoidolle ja käytölle asetetaan seuraavat päämäärät:

- 1) Maisema-arvot säilyvät kestävän retkeilyrakentamisen ja virkistyskäytön myötä. Ennallistamisessa sekä luonnon- ja kulttuuriperinnönhoidossa otetaan maisema korostetusti huomioon.
- 2) Rakennusperintö ja muinaisjäännekohteet säilyvät ja elävöittävät maisemaa.
- 3) Alueelle tyypillisten perinteisten elinkeinojen ja maankäytön tuottamien valtakunnallisesti arvokkaiden sekä muiden edustavien perinnebiotooppien rakennepiirteet, edustavuus ja lajisto säilyvät sekä paranevat. Muiden perinnebiotooppien rakennepiirteet ja edustavuus paranevat, ja lajisto muuttuu edustavammaksi.
- 4) Boreaalisten metsien, lehtojen, soiden ja pienvesien luonnontila sekä niiden lajisto säilyvät, ja elinympäristöjen edustavuus paranee.
- 5) Kolin kansallispuiston eri aikakausien muovaamat geologiset arvot säilyvät edustavana näytteenä vuosituhansien aikana tapahtuneista maankamaran muutoksista.
- 6) Kolin kansallispuisto ja sen ympäristö tarjoavat lisääntyvässä määrin mahdollisuuksia kestävään luontomatkailuun ja jokamieskäyttöön turvaamalla vetoimatekijät yhteistyössä kaikkien alueen toimijoiden kanssa.
- 7) Kolin kansallispuisto palvelee monipuolista kansallista (ja kansainvälistä) tutkimustoimintaa ja tuottaa Kolilla sekä muissa kansallispuistoissa ja luonnonsuojelualueilla hyödynnettävissä olevaa tietoa geologiasta, metsistä, lehdoista, perinnebiotoopeista, lajistosta, luontomatkailusta ja luontoliikunnan terveysvaikutuksista.
- 8) Kolin kansallispuiston opastusviestintä ohjaa kävijöitä sekä matkailuyrityksiä kestävään luonnossa liikkumiseen ja hankkimaan myönteisiä luontokokemuksia sekä auttaa ymmärtämään luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun merkityksen.

Lisäksi Kolin alueen luontomatkailun ja virkistyskäytön kehittämismahdollisuuksia pyritään hyödyntämään toteuttamalla seuraavia päämääriä:

- 1) Kolin kansallispuisto ympäristöineen on kansainvälisesti merkittävä luontomatkailun kestävän kehityksen mallialue.
- 2) Kolin kansallispuisto on laajalti tunnettu ympärivuotinen **luonnosta hyvä olo** -kohde.

Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut

Suunnittelualueella on kolme maankäytön vyöhykettä: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke, syrjävyöhyke sekä rajoitusvyöhyke.

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen kuuluvat Ukko-Kolin palvelukeskuksen, rinnekeskuksen ja sataman alueet ympäristöineen, Kolin ja Herajärven perinnepihat ympäristöineen, Kolin päiväreitit mukaan lukien luontopolut ja Kolin kulttuuriympäristöt, Herajärven kierros sekä Savijärven Rantasuon luontopolku. Lisäksi vyöhykkeeseen kuuluvat Kolin retkeilyä ja luontomatkailua tukevat muut keskeiset alueet: Hiekkasaari ja Iso-Korppi, Likolahti, Pirunkirkko, Pärnälahti ja Rykiniemi.

Syrjävyöhykkeen muodostavat muut – retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen kuulumattomat – Kolin kansallispuiston alueet sekä Huuhkajanvaaran, Huurunlammen–Sammakkolammen–Huurunrinteen, Iso-Veteläisen, Savijärven suon (pääosin) ja Verkkovaaran Natura-alueet. Yksityiset alueet ovat pääsääntöisesti syrjävyöhykettä, pois lukien Savijärven suolla sijaitseva luontopolku, jolla jo on yleiseen käyttöön tarkoitettuja virkistyskäytön rakenteita.

Rajoitusvyöhykkeeseen, jolle esitetään mairinnousu- ja liikkumisrajoitusta 1.5.–31.7. erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi ja pesinnän turvaamiseksi, kuuluvat seuraavat pienet saaret ja luodot: Timosenluoto, noin 400 m Romonsaarten kaakkoispuolella sijaitseva nimetön saari, Tappi, Laitasaari, Pieni Hölö, Iso-Hölön eteläkärki, Matoset, Hiekkapakka, Suuri-Kopran pohjoiskärki, Pieni Purjesaari, Purjesaaren eteläkärki ja Sikosaari. Rajoitus turvaa linnulle mahdollisimman häiriöttömän pesimäkauden ja parantaa lintujen pesimätuloksia. Rajoituksista ei aiheudu merkittävää haittaa alueen virkistyskäytölle, sillä rajoitukset koskevat pieniä saaria ja luotoja, joille ei muutoinkaan aktiivisesti ohjata kävijöitä.

Palveluvarustus sekä retkeily ja luontomatkailu ohjataan pääsääntöisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Syrjävyöhykkeelle ei aktiivisesti ohjata virkistyskäyttöä, mutta liikkuminen on sallittu jokamiehen oikeuksien mukaisesti. Syrjävyöhykkeellä sijaitsee myös retkeilyreittien osia. Vyöhykkeelle ei kuitenkaan sijoiteta uusia reittejä, rakennettuja taukopaikkoja tai muuta merkittävää uutta palveluvarustusta. Olemassa olevia reittejä voidaan kunnostaa ja taukopaikkojen varustusta tarpeen mukaan parantaa.

IV Toteutus ja toimenpiteet

Suunnitelmassa esitetään keskeisten arvojen turvaamiseksi ja alueen kehittämiseksi tarpeelliset toimenpiteet seuraavien 10–15 vuoden ajalle. Toimenpiteet liittyvät luonnon ja kulttuuriperinnön suojeluun ja hoitoon, virkistyskäytön ja luontomatkailun edellytysten turvaamiseen sekä erätalouteen. Lisäksi suunnitelma sisältää toimenpiteet ja linjaukset käytön ohjaamiseksi.

Luonnonsuojelun tärkeimpiä toimenpiteitä ovat luonnon- ja perinnebiotooppien hoito, soiden ja metsien ennallistaminen, pienvesien kunnostaminen, lajiston havaintopaikkatarkistukset ja seurannat sekä käytön ohjaaminen.

Lehtojenhoitosuunnitelmaa toteutetaan ja tarvittaessa päivitetään. Lisäksi laaditaan valkoselkätikkametsien hoitosuunnitelma. Perinnebiotooppeja hoidetaan vuosittain parhaiden käytäntöjen mukaisesti kaskeamalla, niittämällä ja laiduntamalla. Kolin kansallispuiston kaskisuunnitelma päivitetään ja kansallispuistossa poltetaan keskimäärin yksi kaski kesässä perinteisin menetelmin. Kaskimetsistä, niityistä, ahoista ja laitumista laaditaan priorisointilista, johon kuvataan nykyisin hoidossa olevat kohteet sekä potentiaaliset uudet hoitokohteet. Tehokkaan hoidon turvaamiseksi kartoitetaan uusia yhteistyötahoja nykyisten (mm. WWF, Kolin kotiseutuyhdistys) lisäksi.

Soiden ennallistamista jatketaan, ja ennallistamissuunnitelma päivitetään tarvittaessa. Savijärven suolle ja Iso-Veteläiselle laaditaan soiden ennallistamissuunnitelmat. Metsien ennallistamissuunnitelmaa toteutetaan ja päivitetään erityisesti ennallistamispoltoja suosien.

Kasvillisuuden ja perhoslajiston seuranta jatketaan sekä aloitetaan seuranta tarvittaessa muutamalla uudella hoitokohteella valtakunnallisen seurantaohjelman mukaisesti. Uhanalaisten, silmälläpidettävien ja direktiivilajien havaintopaikkatarkastuksia tehdään säännöllisesti hoidon vaikuttavuusseurantakohteilla ja myös muilla perinnebiotoopeilla. Kuviotiedot päivitetään erityisesti ennallistamisen ja luonnonhoidon toteutuksen jälkeen.

Alueen pienvedet inventoidaan, ja tarvittaville kohteille laaditaan pienvesien hoitosuunnitelma sekä ryhdytään toteuttamaan sitä.

Lisäksi järjestetään säännöllisesti yhteistyötapaamisia Metsäntutkimuslaitoksen, GTK:n, Itä-Suomen yliopiston ja muiden tutkimuslaitosten kanssa. Tavoitteena on kartuttaa lajistotietoja edelleen sekä saada tietoa luonnonhoidon ja ennallistamisen vaikutuksista, minkä perusteella alueen hoitoa voidaan kohdentaa lajien ja elinympäristöjen kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Kulttuuriperinnön suojelemiseksi Kolin kansallispuiston historiallisille rakennuksille tehdään kuntoarviointi sekä pitkän ajan ylläpito- ja korjaussuunnitelmat. Poikolan vanhalle tilalle tehdään korjaus- ja ylläpitosuunnitelma, jolla varmistetaan kohteen säilyminen. Kansallispuiston arkeologiset kohteet arvioidaan ja tehdään tarvittavat hoitosuunnitelmat. Kohteiden autenttisuus ja kunto vaihtelevat suuresti, mikä on huomioitava suunnittelussa. Korjaussuunnittelu tähtääkin lähinnä ylläpitäviin toimenpiteisiin. Lisäksi käynnistetään yhteistyö Itä-Suomen yliopiston kanssa perimätiedon keräämiseksi ja tutkimiseksi.

Kulttuuriperintökohteet sijaitsevat kaikki valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, ja toimenpiteissä on huomioitava maisemavaikutukset. Jos **MaisGis**-hanke toteutuu, Kolin kansallispuistolle tehdään maisemainventointi sekä laaditaan maisemahoitosuunnitelma tueksi muille toimenpiteille. Maisemavaikutusarviointi tehdään luonnonhoito- ja muiden hoito- tai kunnostussuunnitelmien yhteydessä.

Rakennetut ympäristöt, joita voidaan kehittää nähtävyyksinä (kävijöille esiteltävinä kohteina), ovat esimerkiksi Turula, Ollila, Mattila, Ala-Murhi, Ylä-Murhi, Seppälä, Lakkala ja Poikola. Nähtävyyскоhteiksi sopivia arkeologisia kohteita ovat esimerkiksi Uhrihalkeama, Vaaralanaho, Pärnälänkorpi 1–3, Porttiahon, Turusenautio ja Purolanaho.

Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edellytyksiä vahvistetaan ylläpitämällä ja parantamalla alueen palveluvarustusta sekä lisäämällä ja monipuolistamalla opastusviestintää. Lisäksi toimenpiteet kohdistuvat asiakaspalveluun, yritysyhteistyöhön ja ympäristökasvatukseen sekä puiston käytön seurantaan ja ohjaukseen.

Telttailu sallitaan Pielisen saarista Hiekkasaareessa ja Iso-Korpissa. Telttailu sallitaan myös Likolahden tulentekopaikalla, ja lisäksi Likolahden tulentekopaikka katetaan. Rinnetuvan läheisyyteen rakennetaan uusi tulentekopaikka, joka on myös kesämatkailijoiden käytössä. Myös Kehätien länsipuolelle rakennetaan uusi tulentekopaikka, kuivakäymälä ja liiteri korvaamaan Havukankorven tulentekopaikalta purettavat palvelurakenteet.

Ukko-Kolilla sijaitseva savusauna ja sen viereinen epävirallinen tulipaikka puretaan, ja purettavan savusaunan läheisyyteen avoimelle kentälle perustetaan luonnonläheinen oppimisympäristö / ulkokuntoilupaikka / lasten aktiviteetipaikka.

Uusi polku rakennetaan Harivaaran risteyksestä Turulaan. Reittejä kestäväidään ja maasto-opastusta selkeytetään Mäkrävaaralla sekä **Vaarojen maraton** -juoksutapahtuman reitillä. Liikuntarajoitteisten mahdollisuutta tutustua nähtävyyksiin pyritään parantamaan niissä kohteissa, joissa se maaston osalta on mahdollista. Otetaan käyttöön uusi lumikenkäilyreitti: Ukko-Koli–Vaaralanaho–Satama–Rinnetupa. Tarvittaessa laajennetaan huippujen lumikenkäilyreittiä Tarhapurolle Mäkränahon kautta.

Pysäköintialueilta Yläpihalle johtavat portaat katetaan ja valaistaan talvikäytön mahdollistamiseksi.

Tekniikaltaan vanhentunut maisemahissi uusitaan, ja rinneturvallisuuden takia lpatin rinne valaistaan erikseen tehtävien toimenpide- ja valaistussuunnitelman mukaisesti. Laskettelurinteiden ilmajohtoja pyritään muuttamaan maakaapeleiksi. Lisäksi selvitetään mahdollisuutta siirtyä hotelliin ja luontokeskuksen lämmityksessä pääosin maalämpöön. Jos maalämmön käyttö lämmityksessä todetaan mahdolliseksi, se toteutetaan.

Selkolaan rakennetaan yhdistetty puutavara- ja polttopuusuoja kansallispuiston huoltoa varten.

Maisema-arviointi tehdään kaikkien toimenpiteiden osalta ennen toteuttamista.

Opastusviestintää pyritään lisäämään usealla rintamalla. Tavoitteena on, että Koli profiloituu aktiivisen tekemisen kohteeksi, missä voi kokea aitoja luontoelämyksiä. Metsähallitus ja yhteistyökumppanit tiedottavat aktiivisesti Kolin kansallispuistosta sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Viestintä alueesta on yhtenäistä. Metsähallitus ja alueen toimijat viestivät samoin tavoittein ja viestein. **Europarc**-sertifikaattia ja **Biosfäärialuetta** (UNESCO) hyödynnetään kansainvälisessä markkinoinnissa.

Kolin kansallispuiston vapaaehtoistoiminnasta laadittavilla uusilla **luontoon.fi**-sivuilla kerrotaan perinnebiotooppien hoidosta mm. talkooleirien ja lammaspaimennuksen esittelyn yhteydessä. Perinnebiotooppien kasvi- ja eläinlajit pidetään esillä puiston viestinnässä. Perinnebiotooppeja hoitavista laiduneläimistä kerrotaan Lakkalassa, Seppälässä, Turulassa, Ollilassa ja Mattilassa maasto-opastein, joiden sisältö päivitetään vuosittain. Perinnebiotooppien hoitamisesta kerrotaan vuosittain laiduneläimistä ja lammaspaimennuksesta kertovan tiedotuksen yhteydessä; samoin Retkiviikon laiduneläimiin liittyvien tapahtumien sekä **Kasken kierros** -luontopolun opastusten yhteydessä. **Paimenen polku** -luontopolun sisältö, luontotaulut ja reittiseloste uusitaan. **Kasken kierros**- ja **Ennallistajan polku** -luontopolkujen sisältöä päivitetään tarpeen mukaan. Geologisista arvoista kertovaa **Kolinuuron kierros** -luontopolkua ylläpidetään. Geologisista arvoista kerrotaan vierasryhmille Luontokeskus Ukon pysyvän näyttelyn opastuksissa sekä multivisioesityksessä, ja sisältöä päivitetään tarvittaessa GTK:n kanssa. Luontokeskus Ukon pysyvän näyttelyn uusimisen yhteydessä varmistetaan myös, että retkeilijät saavat riittävät tiedot boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen ja lettojen ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä. Luontokeskus Ukon jakamaa tietoa päivitetään tarvittaessa myös seurantatiedon perusteella. **Luonnonhoito Life** -hankkeen toimenpidealueille tehdään hankevaroin infotaulut, joissa kerrotaan perinnebiotooppien ja lehtojen hoidosta. Kuusen ja koivun geenireservimetsistä suunnitellaan ja toteutetaan infotaulut maastoon.

Tutkimustuloksia hyödynnetään Kolin kansallispuiston internet-sivujen ja Luontokeskus Ukon uuden näyttelyn sisällöntuotannossa sekä mahdollisuuksien mukaan uusia maasto-opasteita laadittaessa. Tutkimustuloksista kerrotaan myös Kolin kansallispuiston **luontoon.fi**-verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa sekä lehdistötiedotteiden avulla.

Uudistuneen Paimenen polun avaamisesta viestitään. Lehtojen hoidosta kerrotaan lehdistötiedottein osana Luonnonhoito Life -hankkeen viestintää. Kaskeamisesta tiedotetaan vuosittain kasken polton, kaskiviljelyn ja sadonkorjuun yhteydessä. Vuonna 2013 tiedotetaan uudesta kaskisuunnitelmasta. Kaskeamisesta viestitään myös vuonna 2013 järjestettävän ympäristötaidefestivaalin yhteydessä, jolloin avataan **Kaskigalleria**-ympäristötaidenäyttely.

Retkeilyreittien maasto-opasteita ylläpidetään ja uusitaan aina tarpeen vaatiessa koko puiston alueella.

Luontokeskus Ukko on pääsääntöisesti auki päivittäin ympäri vuoden lukuun ottamatta syystalven huoltotaukoa. Opastuksesta Luontokeskuksessa vastaavat Metsähallituksen asiakasneuvojat, jotka opastavat asiakkaita entistä enemmän myös maastossa. Luontokeskusta näyttelyineen kehitetään ja tapahtumien määrää lisätään. Luontokeskus Ukon pysyvä näyttely uusitaan vuonna 2014. Näyttelyssä säilytetään nykyiset toimivat elementit. Näyttelyä kehitetään kuitenkin elämyksellisempään ja osallistavampaan suuntaan. Näyttelyyn tutustuessa pääsee jatkossa käyttämään lähes kaikkia aisteja (näkö, kuulo, haju, tunto, tasapaino). Luontokeskus Ukossa järjestetään myös tapahtumia ja ohjelmaa, joiden tavoitteena on, että vierailijan tietämys Kolin luonnosta ja kulttuuriperinnöstä kasvaa.

Karelia ENPI Tourism -hankkeessa **Quality for Cross Border Practices in Ecotourism** laaditaan konsepti kansainvälisen leirikoulun järjestämiselle. Pilottileirikoulu järjestetään suomalais-venäläisenä yhteistyönä toukokuussa 2013. Leirikoulu ryhmille ja nuorten leireille kerrotaan kansallispuiston luonnosta sekä tarjotaan mahdollisuutta osallistua kansallispuiston töihin.

Ympäristövastuullisuus, luonnon kunnioittaminen ja ympäristökasvatus ovat taustalla kaikessa opastusviestinnässä.

Metsähallitus tekee aktiivisesti yhteistyötä yksittäisten yritysten sekä alueellisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on saavuttaa molemminpuolisia markkinointihyötyjä sekä palvella paremmin yhteisiä asiakkaita. Metsähallitus on Kolin Matkailuyhdistys ry:n jäsen, ja sitä kautta tiiviisti mukana alueen matkailun kehittämisessä. Kolin kylälaisten ja Metsähallituksen yhteistyöryhmä kokoontuu nyt jo vakiintuneen käytännön mukaan kaksi kertaa vuodessa.

Metsähallitus tarjoaa puitteet luontomatkailun yritystoiminnalle ja tekee tuotekehittelyä tältä osin. Luonto-matkailun tuotekehittely on kuitenkin pääsääntöisesti matkailuyritysten toimintaa. Tuotekehittelyä käsitellään tarkemmin ja laajemmin Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailusuunnitelmassa. Siinä on kuvattu suojelu- ja retkeilyalueiden luontomatkailulle päämäärät, niitä tarkentavat tavoitteet sekä tavoitteiden toteuttamiseen tähtäävät toimenpiteet. Luontopalvelujen tavoitteena on yhteistyösopimuksen laatiminen aina, kun yritys käyttää kansallispuistoa tai muutoin selvästi profiloituu siihen. Sopimukset tehdään aina määräajaksi, yleensä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Metsähallitus tavoittelee sitä, että suojelualueilla tapahtuva yritystoiminta perustuu kestävän luontomatkailun periaatteisiin. Näihin periaatteisiin sitoutuvat yritykset saavat mm. yrityksen tiedot ja linkityksen **luontoon.fi**-verkkopalveluun, käyttöoikeuden alueen tunnukseen sekä erilaisia raportteja luonnosta ja kävijäseurannasta. Lisäksi yhteistyöyritysten kanssa järjestetään säännöllisesti tapaamisia, jolloin vaihdetaan kuulumisia ajankohtaisista asioista sekä järjestetään koulutustilaisuuksia.

Kävijäseuranta toteutetaan laskureilla maastossa ja laskentana palvelupisteissä. Reittien käyttöastetta seurataan osana kävijäseurantaa. Asiakasseurantojen työkaluna on ASTA-tietojärjestelmä. Se on tietovarasto, johon tallennetaan ja josta raportoidaan asiakasseurannan tietoja erilaisilla aika-, alue- ja aineistorajauksilla. ASTA-tietojärjestelmä on liitetty Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen yhdessä kehittämään paikallistaloudellisten vaikutusten arviointijärjestelmään PAAVO.

Palveluvarustusta kehitetään kävijöiden seurannan, asiakaspalutteen ja kulumisen seurannan kautta saatujen tulosten mukaisesti. Pääsääntöisesti kansallispuiston palveluvarustus on nykyisellään riittävä. Hoidon painopisteinä ovat reittien ja rakenteiden ylläpito sekä kunnostus. Rakenteiden kuntoa seurataan rakennetun omaisuuden tietojen hallintajärjestelmällä (REISKA). Tavoitteena on, ettei kansallispuistossa ole luokkaan **huono** kuuluvia rakenteita. Nykyistä palveluvarustusta tukevia rakenteita voidaan tehdä. Periaatteena kuitenkin on, ettei huollettavien kohteiden määrä kasva merkittävästi nykyisestään.

Alueen palvelutason lisäksi myös onnistuneella ja vastuullisella markkinoinnilla on keskeinen merkitys luontomatkailun kehittämisessä. Tavoitteena onkin kehittää opastus- ja markkinointiviestintää Kolin alueen matkailun yhteistyötahojen kanssa nykyistä yhdenmukaisemmaksi sekä lisätä alueen näkyvyyttä osana kansainvälistä, valtakunnallista, maakunnallista ja alueellista markkinointia.

Erätalouden osalta suunnitelmassa ei esitetä merkittäviä muutoksia nykytilanteeseen. Pielisen vesialue on osa Lieksan pyydyslupavettä 7003 sekä Metsähallituksen viehelupavettä 1401. Lisäksi vesialue voidaan liittää tarvittaessa yhteislupa-alueeseen. Kalastus mitoitetaan siten, ettei tapahdu ylikalastusta; mutta kuitenkin kalastetaan riittävästi, etteivät kalakannat kääpiöidy. Kaloja istutetaan ainoastaan tarvittaessa, ja tuki-istutuksia tehdään lähinnä järviharjuskannan elinvoimaisuuden turvaamiseksi. Pääpaino on luontaisten kalakantojen hyödyntämisessä. Pielisen vesialue soveltuu hyvin ammattikalastukseen, ja ammattikalastajille myönnetään lupia Pielisen vesialueelle.

Muut suunnittelualueen käyttöön ja käytön ohjaamiseen liittyvät keskeiset toimenpiteet ja linjaukset ovat:

Marjastus ja sienestys on sallittu alueilla, joilla on lupa liikkua (ks. Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut).

Maastoliikenteen osalta noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteita.

Kevyen liikenteen väylää kansallispuiston kävijöiden turvallisuuden lisäämiseksi esitetään Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle maantien reunaan seuraten (tiealueelle). Kevyen liikenteen väylä suunnitellaan ja toteutetaan tarvittaessa.

Maastopyöräily on sallittu kansallispuiston eteläosassa, välillä Kotaniemi (Luodeniemenkankaan ja Rajapuron tasalta etelään) –Hirviniemi, selvästi havaittavilla polku-urilla. Tämä koskee sekä merkittyjä retkeilypolkuja että muita maastossa jo olevia polku-uria. Tämän lisäksi maastopyöräily on sallittu puiston pohjoisosassa merkityillä reiteillä välillä Kolin kylä –Mattila.

Puiston pohjoisosan reiteillä maastopyöräily on kielletty turvallisuuskäyttökohtien perusteella. Kielto perustuu kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011). Jyrkillä pohjoisosan reiteillä kulutuksen voimakas kasvu voi aiheuttaa myös eroosiota (LsL 18 §). Polkujen ja reittien ulkopuolella maastopyöräily on kielletty (LsL 18 §).

Metsähallitus voi antaa järjestettyihin maastopyöräilytapahtumiin erillisen luvan.

Ratsastus on sallittu teillä sekä erikseen osoitettavilla ratsastusreiteillä. Osana matkailun yritystoimintaa se edellyttää Metsähallituksen lupaa. Lupia ei pääsääntöisesti myönnetä retkeilypoluille, vaan ratsastusreitit linjataan tarvittaessa erikseen. Pääsääntöisesti ratsastustoimintaan suositellaan käytettäväksi alueen metsäteitä.

Koiravaljakolla liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeudella. Mikäli toiminnasta on odotettavissa vähäistä suurempaa haittaa ja/tai toiminnan voidaan katsoa olevan muutoin jokamiehenoikeuden ulkopuolella, se edellyttää Metsähallituksen lupaa. Lupia ei myönnetä retkeilyreiteille, vaan koiravaljakkoreitit linjataan tarvittaessa erikseen.

Kolin kansallispuisto ei sovellu kiipeilyyn, koska kalliot ovat herkästi kuluvia. Kiipeilyn harrastajat ohjataan muille kohteille.

Metsähallitus voi myöntää luvan urheilu- ja muiden tapahtumien järjestämiseen sekä partio- ja muuhun leiritoimintaan valtion hallinnassa oleville alueille Metsähallituksen kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Käytettävät alueet ja reitit sekä muut huomioon otettavat asiat määritellään luvassa.

Suunnittelualueella on mahdollista sellainen järjestetty toiminta, joka voidaan toteuttaa jokamiehenoikeudella.

Kolin kansallispuistossa sekä suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla maa-ainesten otto, metsätalous sekä polttopuun otto on kielletty. Metsähallitus voi käyttää polttopuuna esimerkiksi ennallistamistai luonnonhoitokohteilta poistettavaa puuta, mikäli se on luonnonsuojelun tavoitteiden mukaista.

Tutkimuskäyttöä ohjataan ja valvotaan yhteistyössä tutkimusta harjoittavien yhteistyötahojen kanssa. Tutkimuskäytön reunaehdoista tiedotetaan tutkimuksia suunnitteleville sekä tutkimuslupien hakijoille lupien myöntämisen yhteydessä. Lupaharkinnassa huomioidaan suojele- ja käyttöarvot. Lupiin voidaan sisällyttää ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan suojeluarvoja. Rauhoitettuihin eläin- tai kasvilajeihin kohdistuviin tutkimuksiin tarvitaan myös ELY-keskuksen lupa.

Metsähallitus pyrkii hoitamaan kansallispuistoja sekä muita suojelualueita yhteistyössä paikallisten asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Suunnittelualueen maankäyttöön ja yleiseen kehittämiseen liittyvissä ratkaisuisa tehdään yhteistyötä erityisesti paikallisten asukkaiden, yrittäjien, yhteisöjen, erilaisten harrastusjärjestöjen, Lieksan ja Joensuun kaupunkien, Kontiolahden ja Juuan kuntien, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja maakuntaliiton sekä Itä-Suomen yliopiston ja Metsäntutkimuslaitoksen kanssa.

Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden tavoitteena on luonto- ja kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen sekä parantaminen, virkistyskäytön ja luontomatkaileu edellytysten vahvistaminen sekä alueen käytön ohjaus. Retkeily- ja luontomatkaileukäyttö todennäköisesti lisääntyvät suunnitelmakaudella. Virkistyskäytön luontoarvoille ja maisemalle mahdollisesti aiheuttamia haittavaikutuksia vähennetään alueen vyöhykkeistämällä, rakenteiden hyvällä suunnittelulla ja sijoittamisella sekä opastusaineiston parantamisella.

V Ympäristövaikutusten arviointi

Suunnitelman ekologiset vaikutukset ovat positiivisia. Suunnittelualueen metsien ja soiden luonnontilaisuus lisääntyy, perinnebiotoopit säilyvät, luontotyypin ja lajien elinolosuhteet sekä alueen kytkeytyneisyys paranevat. Kohdennetuilla inventoinneilla ja lajistokartoituksilla saadaan lisätietoa alueen luonnosta ja suojeluarvoista. Ennallistamisella, luonnonhoidolla ja perinnebiotooppien hoidolla sekä lajiston hoidolla parannetaan luontoarvojen tilaa entisestään.

Sosiokulttuuriset vaikutukset ovat kokonaisuutena arviotuna positiivisia. Mahdollisuudet virkistäytymiseen, ulkoiluun, ja retkeilyyn paranevat entisestään. Retkeilypalveluita ylläpidetään ja kehitetään. Alueen kulttuurihistoriaa tuodaan entistä enemmän kävijöiden tietoisuuteen. Luonnonsuojelun toimenpiteissä huomioidaan retkeilijät niin suunnittelu- ja toteutusvaiheessa kuin tiedottamisessa. Tiivis ja avoin yhteistyö paikallisten asukkaiden ja alueen muiden toimijoiden kanssa edistää kansallispuiston sekä muutoinkin luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä ja arvostusta.

Suunnitelman taloudelliset vaikutukset liittyvät varsinkin luontomatkaileu kehittämiseen sekä tavoitteeseen kävijämäärän lisäämisestä – erityisesti kävijöiden viipymän pidentämisestä – ja sitä kautta paikallistaloudellisten vaikutusten kasvamisesta. Tätä tukee luontomatkaileu edellytysten parantaminen ja alueen vetovoiman lisääminen. Suunnittelun yhteydessä on käyty läpi virkistyskäytön palveluvarustukseen liittyvät ratkaisut ja linjaukset, jotka vaikuttavat Metsähallituksen toimintaan sekä kansallispuiston hallintaan ja hoitoon. Kolin matkailun kehittämistä ja vaikutuksia on tarkasteltu laajemmin Kolin–Ruunaan alueen luontomatkaileusuunnitelmassa.

Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja todettu, ettei suunnitelmalla ole haitallisia vaikutuksia näihin. Esitetyt toimenpiteet edistävät luontotyyppien ja lajien säilymistä sekä estävät niiden heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Toimenpiteet eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä suojeluarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, eikä luonnonsuojelulain 65–66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia tarvitse suorittaa.

Natura-arvioinnin tarveharkinta tehdään kuitenkin myöhemmin toimenpidekohtaisesti toimenpidesuunnittelun yhteydessä tarvittaessa.

Hoito- ja käyttösuunnitelman mukainen toiminta – kuten käytön ohjaaminen, vyöhykkeistäminen sekä ennallistaminen, luonnonhoito ja perinnebiotooppien hoito – edistää Natura-luontotyyppien ja lajien säilymistä sekä parantaa luontotyyppien tilaa ja lisää niiden pinta-alaa tulevaisuudessa.

VI Suunnitelman seuranta

Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa, ja siinä käytetään Metsähallituksessa hyväksytyjä mittareita. Virkistyskäytön ja luontomatkailun ympäristövaikutuksia arvioidaan myös menetelmällä, joka perustuu hyväksyttävän muutoksen rajan (**Limits of Acceptable Change, LAC**) määrittämiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suunnittelualan yleisen tilan lisäksi suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Joitakin mittareita seurataan vuosittain. Laajemmin suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määräajoin, noin viiden vuoden välein. Samassa yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Vahvistaminen

Metsähallituksen hallinnassa olevien alueiden osalta suunnitelman vahvistaa Metsähallituksen luontopalvelujohtaja. Tämän jälkeen suunnitelman Kolin kansallispuiston osalta vahvistaa ympäristöministeriö (Liite 8).

Lisätietoa suunnittelusta

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen sekä ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa sekä näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

Hoidon ja käytön suunnittelu keskittyy valtion hallinnassa oleville alueille. Yksityisomistuksessa olevien maiden ja vesialueiden osalta suunnitelma on suositusluontoinen, vaikka alueet kuuluvat Natura-rajaukseen.

I NYKYTILAN KUVAUS	11. Tutkimus	19. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	LÄHTEET
1. Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	12. Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	20A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Lähteet
2. Perustamistarkoitus	II KESKEISET ARVOT JA UHAT	20B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	LIITTEET
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	22. Muut luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta
5. Geologia	III TAVOITTEEN ASETTELU	23. Hallinto	Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyypit
6A. Natura 2000 -luontotyypit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	24. Rakennuskanta	Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit
6B. Kansalliset uhanalaiset luontotyypit (LUTU)	16. Kehittämismahdollisuudet	25. Resurssit	Liite 5. Luonnon suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi
7. Lajisto	17A. Vyöhykejako: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	Liite 6. Lausunntokooste
8. Kulttuuriperintö	17B. Vyöhykejako: syrjävyöhyke	26. Ympäristövaikutusten arviointi	Liite 7. Kuvaliite
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	17C. Vyöhykejako: rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet	VI SEURANTA	Liite 8. Ympäristöministeriön vahvistuskirje
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	IV TOTEUTUS	27A. Suunnitelman toteutuksen seuranta	
10. Erätalous: nykytila	18. Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet	27B. Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta	

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne					
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 1: Suunnittelualueen sijainti ja rajausta Kuva 2: Suunnittelualueen päämaankäyttöluokat sekä yksityiset alueet	
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaiden kotiseutuasioista sekä suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.				
Suunnittelualueen nimi	Koli	Pinta-ala (ha)	3 646		
		Josta vesialuetta (ha)	219		
Maakunta	Pohjois-Karjala	Kunta	Joensuu, Juuka, Kontiolahti, Lieksa		

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Alueen kokonais-pinta-ala (ha)	Tyyppi ¹	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Kolin kansallispuisto	FI0700010	2 716,95	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan
Huuhkajanvaara	FI0700035	54,65	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan
Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne	FI0700021	257,55	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan
Iso-Veteläinen	FI0700073	5,82	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan
Savijärven suo (ei mukana LIFE-hankkeessa)	FI0700014	27,94	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan
Verkkovaara	FI0700074	149,59	SCI	Luonnonsuojelulaki	Sisältyy kokonaan

Suunnittelualueen maankäyttö						
Perustetut suojelualueet	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaankäyttöluokka	Suojelualuetyyppi	Perustamisajankohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
	Kolin kansallispuisto	202	Lakisääteinen suojelualue	10.04.1991 (laki 581/1991, laki 634/1996)	2 927	2003

¹ SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue

Perustetut suojelualueet	Yksityiset suojelualueet (YSA)		Kpl	Pinta-ala (ha)	Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 3.
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla		4	18,87	
	Valtion yksityiset suojelualueet		3	7,15	
	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtionmaille				
Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Luonnonsuojeluohjelmien alue	211	4	483,8	Huuhkajanvaara, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne, Iso-Veteläinen ja Verkkovaara
	Luonnonsuojeluohjelmien alue	211	1	15,1	Savijärven suo (ei mukana LIFE-hankkeessa)
	Suojelualue	231	1	14,7	Verkkovaaraan kiinteästi liittyvä osa
	Suojelualue	231	1	31,9	Savijärven suon Natura-alueeseen kiinteästi liittyvät valtionmaat (ei mukana LIFE-hankkeessa)
Muut suunnittelu-alueeseen kuuluvat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Harjensuojeluohjelman alue	211	1	591	HSO070080 Kolin harjusaaret
	Lehtojensuojeluohjelman alue	211	3	3,76	LHO070300 Verkkovaaran lehto, LHO070301 Murhivaaran rinnelehto, LHO070302 Käkikallion kotkansiipilehto (YSA)
	Rantojensuojeluohjelman alue	211	1	3 374	RSO070092 Pielisen purjeselkä
	Soidensuojeluohjelman alue	211	3	60,75	SSO070215 Huurunlampi–Sammakkolampi, SSO070216 Paimenenlampi, SSO070203 Juuan letot (ei mukana LIFE-hankkeessa, sisältyy kaksi YS-alueita: Savijärvensuon luonnonsuojelualue 5 ja Savijärven rantasuot 1)
	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue	211	1	14 902	MAO070100 Koli
	Vanhojen metsien suojeluohjelman alue	211	3	131	AMO070420 Huuhkajanvaara, AMO070421 Huurunrinne, AMO070426 Verkkovaara
	Yksityismaat		26	115	Suunnittelun alueen (Natura-alueiden) rajauksen sisällä olevat yksityismaat, jotka toteuttamatta tai toteutus kesken
	Yksityisvedet		14	32	Suunnittelun alueen (Natura-alueiden) rajauksen sisällä olevat yksityisvedet, jotka toteuttamatta tai toteutus kesken

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
Pohjois-Karjalan biosfäärialue		
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella	Lisätietoja	
☐ Osittain	☐ Kokonaan	

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualueita koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Pohjois-Karjalan maakuntakaava 1. vaihe	2007		<ul style="list-style-type: none"> • Kolin kansallispuisto: kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (ma), luonnonsuojelualue (SL), matkailupalvelujen alue (RM), maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, arvokas geologinen muodostuma tai maa-aineslain tarkoittama kaunis maisema (MY-hs), Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (nat), satama-alue (LS1 ja LS2), tärkeä tai veden hankintaan soveltuva pohjavesialue (pv). • Huuhkajanvaara: luonnonsuojelualue (SL), Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (nat). • Huurunlampi–Sammakolampi–Huurunrinne: kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (ma), luonnonsuojelualue (SL), Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (nat). • Iso-Veteläinen: luonnonsuojelualue (SL), Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (nat). • Savijärven suo: luonnonsuojelualue (SL), Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (nat). • Verkkovaara: kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue (ma), luonnonsuojelualue (SL), Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (nat).
Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2. vaihe	2010		Kolin kansallispuiston eteläosasta osa on merkitty arvokkaaksi harju- ja/tai moreenialueeksi (ge-1). Eteläosassa on merkintä myös muutamasta kiinteästä muinaisjäänöksestä.
Pohjois-Karjalan maakuntakaava 3. vaihe; hyväksytty maakuntavaltuustossa, parhaillaan ympäristöministeriön vahvistusmenettelyssä	2013		<ul style="list-style-type: none"> • Laajat alueet Kolin kansallispuiston pohjois- ja eteläosasta sekä Huurunlammen–Sammakolammen–Huurunrinteen, Huuhkajanvaaran ja Verkkovaaran Natura-alueista on merkitty arvokkaaksi kallioalueeksi (ge-2). Kansallispuiston pohjoisosassa on lisäksi merkintä kolmesta rakennussuojelukohteesta (sr-1) sekä kahdessa kohtaa suunnitelmääräys (ma/km), jonka mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisen rakennetun ympäristön kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti sekä vaalittava kaavaselvityksen liitteessä 3 ”Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 2012” olevissa kohdekuvauksissa selostettujen kulttuuriarvojen säilymistä. Lisäksi matkailupalvelujen kohde (rm-2) lisämerkinnällä -2 osoitetun matkailupalvelujen kohteen (Koli Cultura -luontomatkailu- ja kulttuurikeskus, Lieksa) yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota alueen maisema- ja kulttuuri-arvojen säilymiseen, erityisesti valtakunnallisesti arvokkaan Kolin maisema-alueen arvojen säilymiseen. • Valtakunnallista moottorikelkkailun tavoiteverkon linjausta Pohjois-Karjalan osalta on muutettu siten, että se kulkee Joensuusta Polvijärven kautta Kolille ja edelleen Pielisen länsipuolta Juukaan ja Nurmekseen. Näin valtakunnallisen reittilinjauksen varrelle saadaan paremmin moottorikelkkailun kannalta tärkeät palvelukeskittymät kuin entistä Pielisen itäpuolista, Ilo-mantsin ja Lieksan kautta kulkenutta linjausta noudatellen.

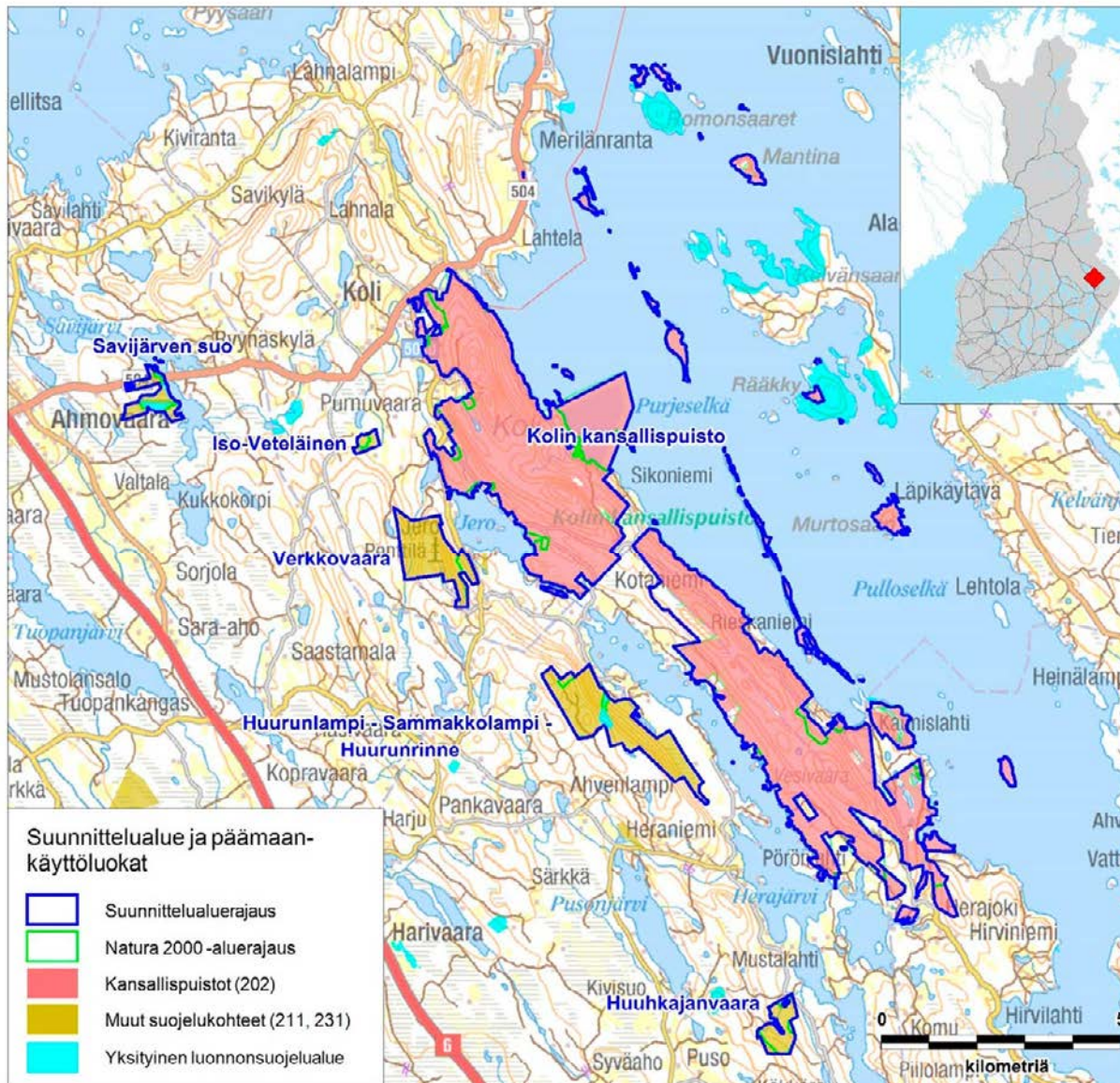
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymis- vuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Pohjois-Karjalan maakuntakaava 4. vaihe; suunnittelu käynnistynyt, osallistumis- ja arviointisuunnitelma	2013		
Kolin keskusta-alueen osayleiskaava, ehdotus		Osittain	Kolin kansallispuisto: johto tai linja, luonnonsuojelualue (SL-1), kevyen liikenteen reitti, ohjeellinen ulkoilureitti, Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue (nat).
Loma-Kolin osayleiskaava, luonnos			
Kolin Master Plan	2007		
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymis- vuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Itä-Suomen luonnonvarasuunnitelma, kausi 2008–2017	2008	Koko suunnittelualue	<ul style="list-style-type: none"> • Kolin kansallispuiston hoidon hyvä taso säilyy. • Koli on yksi Itä-Suomen palojatkumoalueista. • Virkistyskäytön ja luontomatkailun edellytyksiä kehitetään niille tärkeillä aluekokonaisuuksilla, joihin myös Koli–Ruunaa kuuluu. Näillä alueilla varaudutaan käyntimäärien huomattavaan kasvuun vuoteen 2015 mennessä. • Metsähallitus ottaa toiminnassaan huomioon myös tutkimuksen ja opetuksen tarpeet.
Kolin kansallispuiston yritystutkimus 2009–2010	2010	Kolin kansallispuisto	
Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailusuunnitelma	2010	Kolin–Ruunaan alue	
Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009	2011	Kolin kansallispuisto	
Kytkeytyneisyystarkastelu			
<p>Kolin alueella on Itä-Suomen suojelualueverkostossa erittäin keskeinen merkitys. Kolin kansallispuisto on suunnittelualan keskeinen ydinalue, joka muodostaa ympärillään sijaitsevien pienempien Natura- ja luonnonsuojeluohjelmakohteiden kanssa Pielisen länsipuolisen harvahkon, mutta luontoarvoiltaan erittäin merkittävän suojelalueiden verkoston. Tämän verkoston erityisiä arvoja ovat boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen ja lettojen sekä jossain määrin myös perinnebiotooppien laajuus ja edustavuus. Suunnittelualan lähetyillä, alle 15 km:n etäisyydellä sijaitsevia pieniä yksityisiä ja Metsähallituksen hallinnassa olevia suojelualueita ovat mm. Taka-aarnio, Kolvananuuro sekä Härkinpuro ja serpentiiniraunioisalueet.</p>			
Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen			
<p>Kolin kansallispuiston edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on pääosin toteutunut. Keskeiset luonto- ja kulttuuriperintöarvot sekä maisema-arvot on turvattu. Palveluvarustus on saatu tasolle, joka on nykyisellään pääsääntöisesti riittävä. Keskeisiä vuokrasopimuksia on jatkettu, ja matkailupalvelujen sekä rinnetoimintojen alueet ja toiminnot turvattu kansallispuistoa toteutettaessa. Yleisesti puiston keskeisimmät suojelun, hoidon ja käytön sekä kehittämisen tavoitteet ovat toteutuneet.</p> <p>Savijärven suon Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma on myös pääosin toteutunut. Opastaulu, venepaikka ja pitkospuut rakennettiin kesällä 2006. Venepaikkoihin liittyvät järjestelyt säilyvät edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisina. Alueen hoitoa ja käyttöä jatketaan tämän suunnitelman mukaisesti.</p>			

Suunnittelualueen yleiskuvaus

Kolin suojelualuekokonaisuus koostuu kuudesta Natura 2000 -ohjelman alueesta sekä niihin välittömästi rajautuvista, suojeluun varatuista valtion alueista. Natura-alueista suurin ja keskeisin on Kolin kansallispuisto (FI0700010). Muut suunnittelualueeseen kuuluvat Natura-alueet ovat Huuhkajanvaara (FI0700035), Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne (FI0700021), Iso-Veteläinen (FI0700073), Savijärven suo (FI0700014) ja Verkkoavaara (FI0700074). Alueiden toteutustapana on luonnonsuojelulaki (1096/1996), ja ne kuuluvat Natura-verkostoon luontodirektiivin (**SCI**) mukaisina alueina.

Joensuun ja Lieksan kaupunkien sekä Kontiolahden kunnan alueilla sijaitseva Kolin kansallispuisto on perustettu vuonna 1991 lailla 581/1991 sekä laajennettu lailla 634/1996. Sen rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta on säädetty asetuksella 674/1991. Kolin kansallispuisto on perustettu edustavan pohjoiskarjalaisen vaara-alueen, vanhojen metsien ja niiden eliöstön sekä Kolin kansallismaiseman keskeisen osan suojelemiseksi, kaskitalouden luomien maisemien ja kasviyhdyksuntien ylläpitämiseksi sekä ympäristöntutkimusta, ympäristövalistusta ja luonnonharrastuksen edistämistä varten.

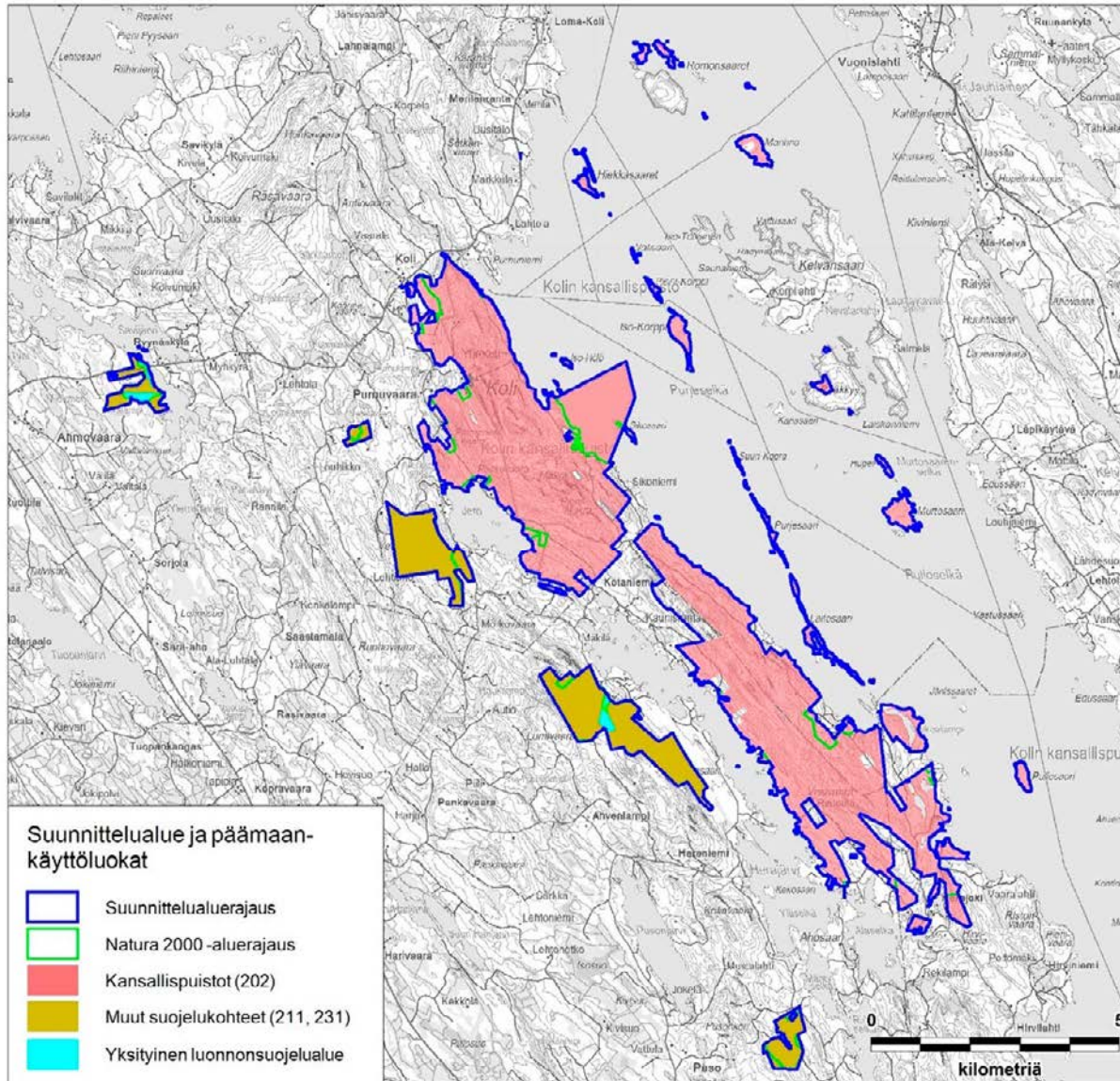
Muut suunnittelualueeseen kuuluvat Natura-alueet ovat vielä perustamattomia luonnonsuojeluohjelman alueita. Näihin kuuluvat valtionmaat perustetaan myöhemmin, alueiden pinta-alan mukaan, joko ympäristöministeriön päätöksellä tai valtioneuvoston asetuksella lakisääteisiksi luonnonsuojelualueiksi. Asetuksen antamisen jälkeen alueilla astuvat voimaan luonnonsuojelulain rauhoitusmääräykset. Siihen asti näillä alueilla toimitaan hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti. Säädösvalmistelun jälkeen suunnitelma päivitetään tarvittaessa, ja myös näille alueille annetaan järjestyssääntö.

Kuva 1. Suunnittelualueen sijainti ja rajaus.

Suunnittelualue sijaitsee Joensuun ja Lieksan kaupunkien sekä Juuan ja Kontiolahden kuntien alueella.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17.

Kuva 2. Suunnittelualueen päämaankäyttöluokat sekä yksityiset alueet.

Suunnittelualueen pinta-ala on 3 650 ha. Pääosa suunnittelualueesta, lähes 3 000 ha, kuuluu Kolin kansallispuistoon. Suunnittelualueeseen kuuluvat lisäksi Huuhkajanvaaran, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinteen, Iso-Veteläisen, Savijärven suon ja Verkkovaaran Natura-alueet, niihin kiinteästi liittyvät valtionmaat sekä seitsemän yksityistä luonnonsuojelualueita, joista kolme on siirtynyt valtion omistukseen. Suunnittelualueen ja Natura-rajoituksen sisälle jää lisäksi noin 147 ha muita yksityisiä maita ja vesiä, joiden suojeleminen on toteuttamatta tai kesken. Suunnitelma ei koske näitä alueita.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluke III). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsarin sopimukseen.	
Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Koli	Natura 2000	Luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen sekä lintudirektiivissä mainittujen lajien suotuisan suojelutason turvaaminen
Kolin kansallispuisto	Laki Kolin kansallispuistosta 27.3.1991/581. Laajennettu lailla 634/1996. Rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta säädetty asetuksella 12.4.1991/674.	Kolin kansallispuisto on perustettu edustavan pohjoiskarjalaisen vaara-alueen, vanhojen metsien ja niiden eliöstön sekä kansallismaiseman keskeisen osan suojelemiseksi, kaskitalouden luomien maisemien ja kasviyhdyksuntien ylläpitämiseksi sekä ympäristöntutkimusta, ympäristövalistusta ja luonnonharrastuksen edistämistä varten.
Kolin harjusaaret	Harjujen suojeluohjelma	Harjujen geologisten, geomorfologisten ja maisemallisten piirteiden suojelu
Verkkovaaran lehto, Murhivaaran rinnelehto, Käkikallion kotkansiipilehto (YSA)	Lehtojen suojeluohjelma	Eri lehtokasvillisuusvyöhykkeillä esiintyvien erityyppisten lehtojen suojelu sekä niiden eläin- ja kasvilajiston turvaaminen
Pielisen purjeselkä	Rantojen suojeluohjelma	Ohjelma-alueiden säilyttäminen rakentamattomina ja luonnontilaisina sekä merikotkan ja saimaanhyllöksen pesimäpaikkojen suojelu
Huurunlampi–Sammakko-lampi, Paimenenlampi, Juuan letot (ei mukana LIFE-hankkeessa, sisältyy kaksi YS-alueita: Savijärvensuon luonnonsuojelualue 5 ja Savijärven rantasuot 1	Soidensuojeluohjelma	Säilyttää riittävästi suo-yhdistymiä luonnontilaisina kaikkien suo-yhdistymätyyppien alueilla. Suojelun perusteita ovat mm. suoalueen vesitaloutteen ja pinnanmuodostukseen liittyvät erityispiirteet sekä alueella esiintyvien eri suotyyppien ja suolintujen määrä ja jakauma, uhanalaiset eliölajit, kohteen tutkimus- ja opetuskäyttö sekä sen maisemallinen merkitys.
Kolin kansallispuisto	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (Vnp maisema-alueista ja maisemanhoidon kehittämisestä 1995)	Maaseudun kulttuurimaisemien monenlaisten arvojen turvaaminen. Päivitystyö on käynnissä.
Huuhkajanvaara, Huurunrinne, Verkkovaara	Vanhojen metsien suojeluohjelma	Vanhojen luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen
Yhteenveto		

3 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen sekä ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi ratkaisuille, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.	
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot	Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot	
Yhteistyöryhmä	Itä-Suomen yliopisto	Jari Kouki (Timo Tokola)
Yhteistyöryhmä	Joensuun kaupunki	Merja Kuukkanen
Yhteistyöryhmä	Juuan kunta	Reijo Tuononen (Ari Jaaranen)
Yhteistyöryhmä	Kontiolahden kunta	Matti Moisala (Antti Suontama)
Yhteistyöryhmä	Lieksan kaupunki	Sulo Eskelinen (Seppo Kiiskinen)
Yhteistyöryhmä	Metsäntutkimuslaitos	Jari Miina
Yhteistyöryhmä	Pohjois-Karjalan ELY-keskus	Mika Pirinen (Ari Lyytikäinen)
Yhteistyöryhmä	Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	Pekka Huovinen (Hanne Lohilahti)
	Järjestöt ja ryhmät	
Yhteistyöryhmä	Herjärvi-seura ry	Jyrki Suikkanen
Yhteistyöryhmä Maastokatselmus 4.9.2012 (Ilmari Martikainen)	Kolin kotiseutuyhdistys ry	Ilmari Martikainen (Matti Ponkilainen)
Suunnittelun esittely Kolin kyläläisten ja Metsähallituksen yhteistyöryhmässä 18.1.2012 sekä Kolin kotiseutuyhdistyksen kevätkokouksessa 25.3.2012	Kolin kotiseutuyhdistys ry	
Yhteistyöryhmä	Kolin Matkailuyhdistys (Koli ry)	Veli Lyytikäinen
Yhteistyöryhmä	Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry	Heikki Simola (Kaija Kiiskinen)
	Yritykset	Edustaja
Yhteistyöryhmä	Pielisen Karjalan kehittämiskeskus Oy	Nina Mikkonen (Mikko Muikku)
Yhteistyöryhmä; suunnitelman sisältö ja aikataulu sekä PKO:n ehdotukset suunnitelmaan 11.5.2012 (Susanna Saastamoinen)	Pohjois-Karjalan Osuuskauppa	Susanna Saastamoinen (Juha Lindholm)

Lisätietoja			
Keskeisimmistä sidosryhmistä koottu yhteistyöryhmä kokoontui suunnittelun aikana neljä kertaa: 29.5.2012, 30.8.2012, 12.12.2012 ja 19.6.2013. Yhteisten tapaamisten lisäksi tiedonvaihtoa yhteistyöryhmän jäsenten kanssa käytiin tarpeen mukaan suunnittelun edetessä.			
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)			
Yksityisten luonnonsuojelualueiden kiinteistörekisteriin merkityille maanomistajille lähetettiin kirje, ja heihin oltiin vielä erikseen puhelimitse yhteydessä suunnittelun aloittamisesta sekä mahdollisuuksista osallistua suunnitteluun.			
Avoimet osallistamistilaisuudet	Paikka	Pvm	Osallistujat (lkm)
Yleisötilaisuus	Luontokeskus Ukko, Koli	15.12.2011	20
Yleisötilaisuus	Luontokeskus Ukko, Koli	27.08.2013	29
Osallistujat yhteensä			49
Pyydetty lausunnot (kpl)	33	Saadut lausunnot (kpl)	18
Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 6.			
Lisätietoja			
Kolin kyläläisille järjestettiin suunnittelun alussa mielipidekysely, jonka avulla saatiin arvokasta palautetta paikallisilta ihmisiltä; se on vaikuttanut myös suunnitelman sisältöön. Kotiseutuyhdistyksen, yrittäjien sekä muiden suunnittelusta kiinnostuneiden kanssa on keskusteltu virallisissa ja epävirallisissa yhteyksissä suunnitelman etenemisestä sekä yleisesti kansallispuiston kehittämisestä.			
Suunnitelman etenemisestä on kerrottu säännöllisesti myös Kolin kansallispuiston Facebook-sivuilla sekä luontoon.fi -sivuilla.			
Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan			
Suunnittelualan käyttäjien näkemyksiä sekä mielipiteitä hoidon ja käytön kehittämisestä kerättiin erilaisilla osallistamismenetelmillä. Suunnittelun aloittamisesta, etenemisestä ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin metsa.fi - ja luontoon.fi -verkkosivuilla sekä mediatiedotteilla, jotka saivat hyvin näkyvyyttä paikallislehdissä. Kaikille avoimet yleisötilaisuudet pidettiin sekä suunnittelun että suunnitelmaluonnoksen lausuntokierroksen alussa.			
Sidosryhmiltä saatu palaute on ollut arvokasta ja vaikuttanut suunnitelman sisältöön. Kaikkia ehdotuksia ei kuitenkaan ole voitu ottaa huomioon. Osa palautteesta on myös kohdistunut suunnittelualan tai suunnitelman sisällön ulkopuolelle. Jotkin ehdotukset voidaan toteuttaa ilman erillistä kirjaamista hoito- ja käyttösuunnitelmaan.			

4 Vesistöt ja merialueet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen veden laatua sekä lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA-pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa. Lomakkeeseen liittyy tarvittaessa kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistö-aluejakoa.				
Yleiskuvaus	<p>Suunnittelualue kuuluu Vuoksen vesistöalueeseen. Erityisesti Pielinen, Herajärvi, Jeronjärvi ja Savijärvi ovat keskeinen osa suunnittelualueen maisemaa. Suunnitelmalla vaikutetaan näihin vesielinympäristöihin, vaikka mainittujen järvien vesialueet kuuluvat vain pieneltä osin suunnittelualueeseen (183 ha Pielisen Purjeselän vesialuetta). Pohjois-Karjalan vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2010–2015 Pielisen pääallas on määritelty järviyypiltään suureksi humusjärveksi (848 km²), jonka keskisyyvyys on 10,1 m, suurin syvyys 61 m ja ekologinen tila hyvä. Saman luokituksen mukaan Herajärvi on pieni/keskikokoinen vähähumuksinen järvi, jonka keskisyyvyys on 8,5 m, suurin syvyys 36,1 m ja ekologinen tila erinomainen. Myös Jeronjärven ekologinen tila on erinomainen.</p> <p>Suunnittelualueeseen kuuluvat Pielisen saaret ja pikkuluodot ovat merkittäviä mm. järvilinnuston pesimäpaikkoina. Suunnittelualueen itäisimmät saaret kuuluvat Pielisen Purjeselän rantojensuojeluohjelmaan.</p> <p>Suunnittelualueeseen kuuluu myös pieniä lampia ja puroja, joista useimmat eivät ole suojeltuja, vaan yksityisomistuksessa tai yhteisiä vesialueita. Savijärven suot -osa-alueessa on viisi pikkulampea, joista kolme (yhteensä 0,9 ha) sisältyy suojelualueeseen. Huurunlammen osa-alueella suojelualueeseen kuuluu vain yksi pikkulampi (0,3 ha). Huuhkajanvaaran osa-alueella on kolme lampea, joista kaksi (yhteensä 0,6 ha) kuuluu suojelualueeseen. Kolin kansallispuiston Natura-alueen rajaukseen sisältyy 15 lampea, joista Pitkä-, Mustikka-, Murhi- ja Sikolampi sekä Lätäkkö kuuluvat kansallispuistoon (3,2 ha). Loput 10 lampea eivät kuulu kansallispuistoon.</p> <p>Suunnittelualueella on myös useita pikkupuroja ja -jokia, jotka ovat enimmäkseen nimettömiä. Kolin kansallispuiston jyrkillä rinteillä on useita merkittäviä pikkupuroja, kuten putouksena keväällä kohiseva Tarhapuro ja Alamajan kohdalle virtaava lehtojen reunustama pikkupuro. Osa pikkupuroista ei näy pohjakartoissa; ne ovat tyypillisesti vuolaita keväisin ja saattavat kuivina kesinä kuivua kokonaan. Näidenkin purojen varrella on huomattavaa lehtolajistoa sekä purojen sammalia. Tyypillisimmillään tällaiset purot ovat Kolin, Huurunrinteen ja Verkkovaaran jyrkillä rinteillä. Kansallispuisto rajautuu pohjoisessa Myllypuroon ja lännessä pieneltä matkalta toiseen Myllypuroon sekä etelässä Herajokeen. Kansallispuistossa on useita lähteitä, kuten Ikolanhon ja Putrakon lähteet. Lähdevesiä on myös hyödynnetty talousvesinä, ja lähteiden luonnontilaa on muutettu rakennelmilla.</p>				
Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet					
Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuidedirektiivitunnus	Vertailuvesistön tunnus	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Virtavedet					
Pohjavesialueet					

Lisätietoja							
Kansallispuiston eteläosassa, Kaunislahden ja Herajoen alueella, on vedenhankinnan kannalta tärkeä alue (1. lk). Lisäksi kansallispuiston saarista Iso-Korppi on vedenhankintaan soveltuva alue (2. lk).							
Merialueet							
Nimi	Helcom-luokka ²	BSPA-luokka ³	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuitedirektiivitunnus	Vertailuvesistön tunnus	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Lisätietoja							
Yhteenveto							

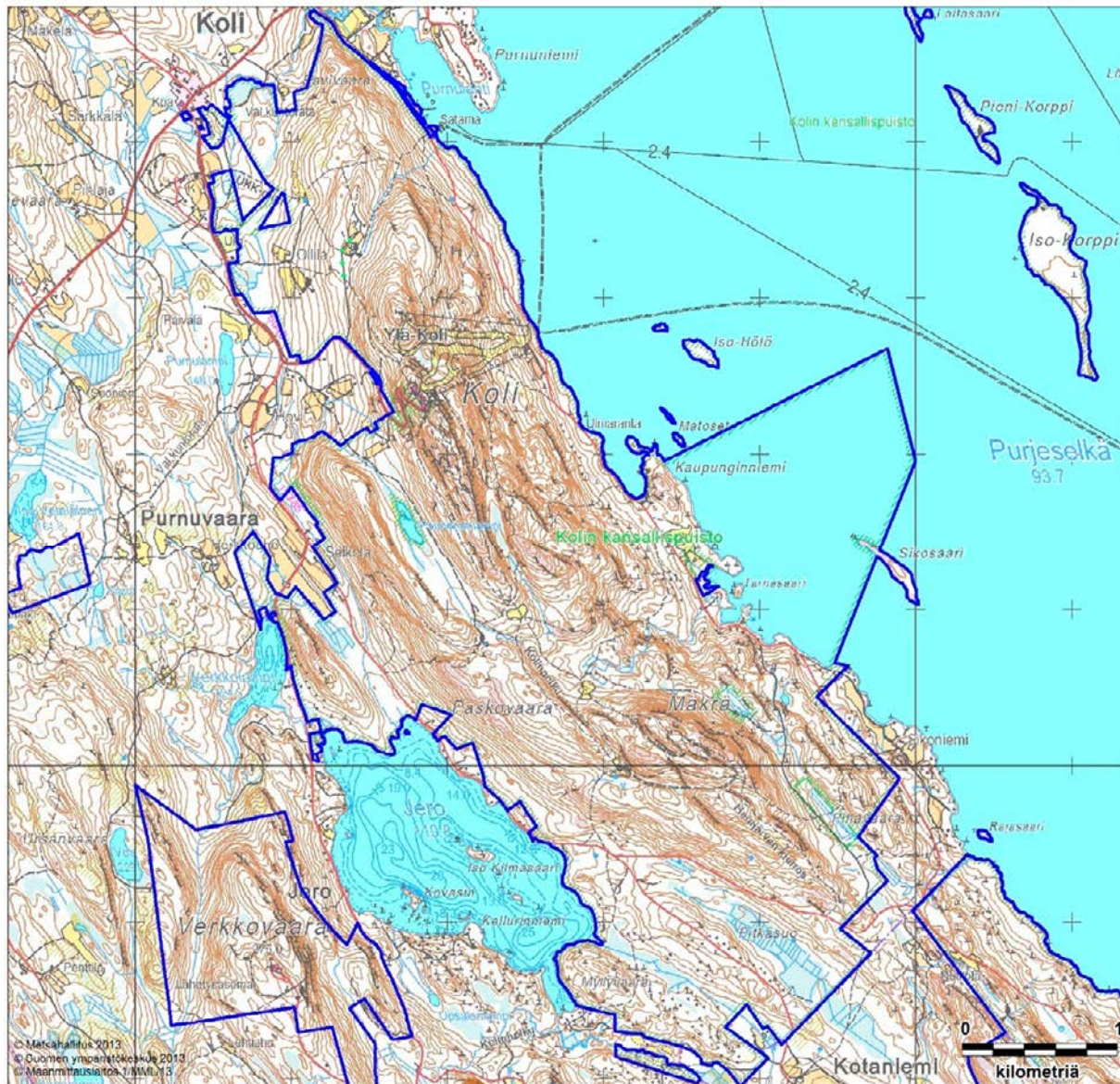
² Helcom-luokka = Itämeren vesialueiden laatuluokitus, jonka kriteeristö on kehitteillä ja täsmentyy vuoden 2010 aikana

³ BSPA = Baltic Sea Protection Area (Helcomin ylläpitämä Itämeren suojelualueiden tietokanta); kehitteillä olevan kriteeristön mukainen luokitus

5 Geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	Kuvat 3A–B: Kolin alueen pinnanmuodot ja arvokkaat kallioalueet
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueen keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.			
Kallioperä	<p>Kolin vaarajakso on koko maapallon geologisen kehityksen kannalta merkittävällä rajapinnalla, joka jakaa kansallispuiston kallioperän kahteen osaan. Koillisessa on yli 2 500 miljoonaa vuotta vanha arkeinen alue. Se sisältää gneissejä ja graniitteja, joiden joukossa on kapeina jaksoina vulkaanisia kivilajeja. Nämä ovat puiston vanhimpia kivilajeja ja edustavat muinaista manneraluetta. Arkeisen alueen lounaispuolella kallioperän valtakivilajeina ovat erilaiset kvartsiitit. Ne ovat syntyneet hiekkakerrostumista ja esiintyvät nykyisin koillisesta lounaaseen nuorentuvana sarjana. Arkeisten kivilajien ja kvartsiittien lisäksi alueella on tummia juonikiviä. Ne ovat syntyneet kivisulan eli magman purkautuessa ja jäähmettyessä kallioperän rakoihin ja heikkousohykkeisiin.</p> <p>Kolinuuro on suuri kallioperän rauhjevyöhyke ja samalla merkittävä geologinen rajapinta. Pieni-Kolin kalliitot ovat arkeista graniittia, mutta Paha-Kolin laki on yli 300 miljoonaa vuotta nuorempaa Kolin kvartsiittia. Uuro on syntynyt kohtaan, jossa jäykät kalliolohkot ovat siirtyneet toisiinsa nähden. Rotkon muodot ovat mannerjätikön viimeistelemiä.</p> <p>Noin 2 100 miljoonaa vuotta sitten alkoi kehityskulku, joka johti vuorenpoimutukseen ja korkean vuorijonon syntyyn. Vuosimiljoonien aikana yli kymmenen kilometriä kalliota rapautui irtonaisiksi maalajeiksi ja kulkeutui muualle paljastaen syvällä syntyneet kivilajit. Kolin vaarat ovat seurausta kivilajien erilaisesta kulutuskestävyydestä: vaarajakson korkeimmat huiput – korkeimpana Ukko-Kolin laki 347 m mpy – ovat kovaa ja kestäväää kvartsiittia. Arkeinen kallioperä nousee vaaran itärinteellä kvartsiittilaatan ”suojaamana” yli 200 metriin mpy, mutta putoaa Pielisellä noin 90 metrin tasolle (mpy).</p> <p>Kolin kallioperän halkeamiin on muodostunut luolia, joista tunnetuin on kansallispuiston itärinteellä sijaitseva Pirunkirkko. Se on 34 m pitkä, metrin levyinen ja 1–7 m korkea Z-kirjaimen muotoinen rakolohkarelluola, jossa näkyvät sekä maanjäristysten että viimeisimmän jääkauden mannerjään vaikutukset. Luolan lattia on moreenin ja pakkausrapautumisaineksien seosta. Seinät ovat rapautumisen kuluttamia liikuntosaumoja ja katto jäätikön siirtämiä lohkkareita. Pääluolan lisäksi Pirunkirkon kalliossa ja sen alla olevassa louhikossa on pienempiä luolia.</p> <p>Viimeisten kahden miljoonan vuoden aikana kilometrien paksuinen hitaasti virtaava mannerjätikkö on liukunut useita kertoja Kolin yli ja muuttanut maisemaa suuresti. Maasto on joutunut jäämassojen ja niistä vapautuneiden sulamisvesien kulutuksen sekä jään ja veden kuljettamien aineiden kerrostuksen kohteeksi. Mannerjätikön pohjassa kulkeutui kiviainesta, joka hioi alla olevaa kalliota synnyttäen erilaisia kulutusmerkkejä, joita on nähtävillä suunnittelualueen silokallioilla – mm. Paha-Kolilla. Koillisessa viettävässä Ryläyksen jyrkässä rinteessä on 150 m pitkä ja 30 m leveä louhikko, joka syntyi viimeisen jääkauden loppuvaiheessa mannerjään ollessa jo lähes sulanut. Jään otteen hellittäessä kallio sortui ja lohkkareet liukuivat alarinteeseen.</p> <p>Ryläyksen–Sammakkovaaran alue on määritelty luonnon- ja maisemansuojelun kannalta erittäin arvokkaaksi kallioalueeksi Pohjois-Karjalassa (arvoluokka 2). Alueen geologinen arvo on merkittävä (arvoluokka 3) sekä biologinen ja maisema-arvo hyvin merkittävä (arvoluokka 2). Kolin kansallispuistosta ei ole tehty kallioalueiden arvoluokitusta.</p>			

<p>Maaperä</p>	<p>Virtaavan mannerjäätikön alustastaan irrottama, sekoittama ja kuljettama maa-aines, moreeni, on Kolin yleisin maalaji. Moreeni sisältää kaikkia raekokoja savihuikkasista suuriin kiviin. Mannerjää sulii Kolin alueelta noin 11 000 vuotta sitten. Kolin Pieliseen viettävillä rinteillä on eri korkeuksilla Pielisen jäärven muinaisia rantoja, jotka näkyvät maastossa huuhtoutuneina kalliopintoina, aaltojen ja jäiden kasaamina kivikkovöinä tai hiekasta ja sorasta koostuvina törminä, terasseina ja valleina.</p> <p>Harjut syntyvät mannerjään sulamisvaiheen aikana, kun sulamisvedet kerääntyivät jäätiköissä olleisiin tunneleihin, halkeamiin ja railoihin. Virtaava vesi kulutti alla olevaa maaperää sekä lajitteli kiviaineksen soraksi ja hiekaksi. Virtauksen hidastuessa lajittunut aines kerrostui uoman pohjalle. Pielisen ulappaa halkoo Enon Ahveniselta alkava Herajoen, Purjesaaren, Korppien ja Hiekkasaarten kautta Valtimon pohjoispuolelle ulottuva pitkittäisharjujakso. Matalammat osat harjusta ovat Pielisen pinnan alla, ja korkeammat osat näkyvät paikoin saarina. Syvyystietojen mukaan selänne on paikoin lähes 40 m korkea. Herajoen alueella sora ja hiekka kerrostuivat railon laajentumaan tai jäätikkölahteen, ja harju on leveämpi.</p> <p>Kolin alueen suot ovat kohtalaisen pienialaisia, kapeissa laaksoissa ja rinteiden alaosissa sijaitsevia turvemaita, jotka ovat syntyneet lampien umpeenkasvun tai metsämaan soistumisen myötä. Muutamain paikoin ravinteikkaan kallioperän takia suot – kuten Savijärven suo ja Paimenenlammensuo – ovat ravinteikkaita lettoja, joilla kasvaa vaateliasta lajistoa. Huurunrinteen letot ovat syntyneet, kun Herajärven pintaa on laskettu, jotta saataisiin lisää laitumia ja peltomaata. Suot ovat nuoria vesijätölle syntyneitä sukkessiovaiheita.</p>
<p>Geomorfologia</p>	
<p>Lisätietoja</p>	
<p>Geologian tutkimuskeskus on erittäin keskeinen yhteistyötaho suunnittelualueen ja erityisesti Kolin kansallispuiston osalta. GTK on tuottanut kansallispuistoon geologisen polun, retkeilykartan ja opaskirjan, jonka tietoja on koottu tämän lomakkeen kuvailutekstiin.</p>	
<p>Yhteenveto</p>	

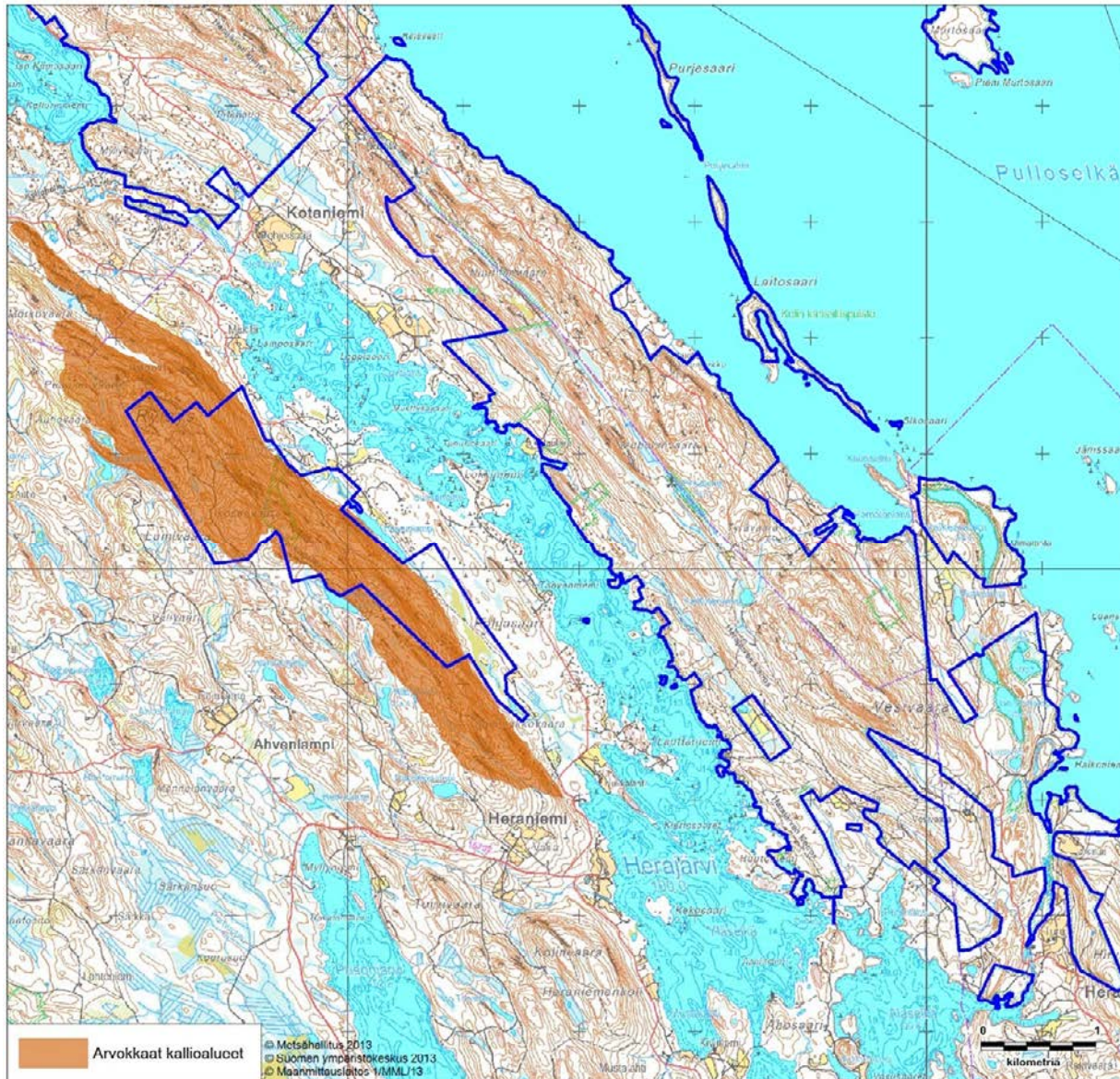

Kuva 3A. Kolin alueen pinnanmuodot ja arvokkaat kalliotalueet.

Kolin vaarajakso on koko maapallon geologisen kehityksen kannalta merkittävällä rajapinnalla, joka jakaa kansallispuiston kallioperän kahteen osaan. Koillisessa on yli 2 500 miljoonaa vuotta vanha arkeinen alue. Se sisältää gneissejä ja graniitteja, joiden joukossa on kapeina jaksoina vulkaanisia kivilajeja. Nämä ovat puiston vanhimpia kivilajeja ja edustavat muinaista manneraluetta. Arkeisen alueen lounaispuolella kallioperän valtakivilajeina ovat erilaiset kvartsiitit. Ne ovat syntyneet hiekkakerrostumista ja esiintyvät nykyisin koillisesta lounaaseen nuorentuvana sarjana. Arkeisten kivilajien ja kvartsiittien lisäksi alueella on tummia juonikiviä.

Noin 2 100 miljoonaa vuotta sitten alkoi kehityskulku, joka johti vuorenpoimutukseen ja korkean vuorijonon syntyyn. Vuosimiljoonien aikana yli kymmenen kilometriä kalliota rapautui irtonaisiksi maalajeiksi ja kulkeutui muualle paljastaen syvällä syntyneet kivilajit. Kolin vaarat ovat seurausta kivilajien erilaisesta kulutuskestävyydestä: vaarajakson korkeimmat huiput – korkeimpana Ukko-Kolin laki 347 m (mpy) – ovat kovaa ja kestävää kvartsiittia. Arkeinen kallioperä nousee vaaran itärinteellä kvartsiittilaatan ”suojaamana” yli 200 metriin (mpy), mutta putoaa Pielisellä noin 90 metrin tasolle (mpy).

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 3B. Kolin alueen pinnanmuodot ja arvokkaat kallioalueet.

Suunnittelualueella on osittain (Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinteen Natura-alue) luonnon- ja maisemansuojelun kannalta valtakunnallisesti erittäin arvokkaaksi määritelty kallioalue.

Ryläyksen–Sammakkovaaran alue on määritelty luonnon- ja maisemansuojelun kannalta erittäin arvokkaaksi kallioalueeksi Pohjois-Karjalassa (arvoluokka 2). Alueen geologinen arvo on merkittävä (arvoluokka 3) sekä biologinen ja maisema-arvo hyvin merkittävä (arvoluokka 2).

Vastaavanlaista kallioalueiden arvoluokitusta ei ole tehty Kolin kansallispuistosta.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

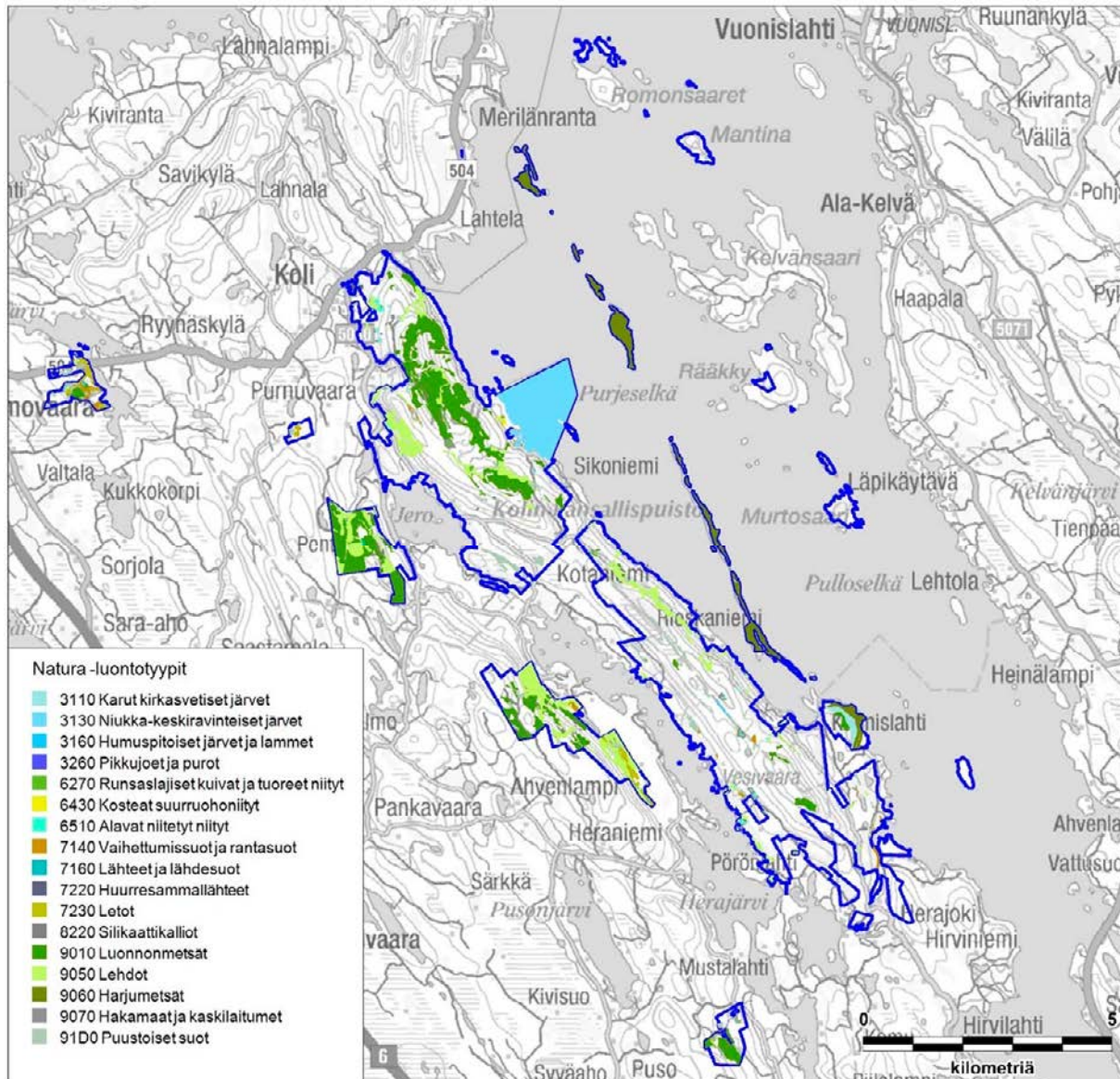
6A Natura 2000 -luontotyypit

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒ ☒	Kuvat 4A–C: Natura 2000 -luontotyypit Kuvat 5A–C: Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus							
Selite	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvetona Natura-tietolomakkeiden edustavuus- ja luonnontilaisuustiedoista. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä verkoston muihin kohteisiin. Natura-aluekohtaiset luontotyyppitiedot esitetään liitteessä 3.										
Luontotyypit				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ⁴							
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3110	Karut kirkasvetiset lammet ja järvet	22,84				22,84					
3130	Niukka–keskiravinteiset järvet	183				183					
3160	Humuspitoiset lammet ja järvet	3,48				3,12		0,25		0,11	
3260	Pikkujoet ja purot	1,46		0,07		0,83		0,51		0,05	
6270	Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt*	4,67		2,6		2,07					
6430	Kosteat suurruohoniityt	1,41		1,41							
6510	Alavat niitetyt niityt	9,53				0,68		8,03		0,82	
7140	Vaihettumis- ja rantasuot	16,84		5,47		8,02		3,18		0,17	
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,81		0,65		0,13		0,03			
7220	Huurresammallähteet*	0,06				0,06					
7230	Letot	22,73		12,51		7,16		2,67		0,39	
8220	Silikaattikalliot	12,73		2,94		4,93		4,61		0,25	
9010	Boreaaliset luonnonmetsät*	354,17		30,29		97,21		226,67			
9050	Boreaaliset lehdot	242,19		34,22		135,94		68,7		3,33	
9060	Harjumetsät	86,85						12,26		74,59	
9070	Hakamaat ja kaskilaitumet	12,86		0,16		2,37		10,33			
91D0	Puustoiset suot*	87,34		1,93		22,34		51,38		11,69	
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		1 062,97		92,25		490,7		388,62		91,4	
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		29		9		46		36		9	

		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	2 583	Tarkempia eri Natura-kohteiden kuvauksia on liitteessä 3. Kolin kansallispuiston luontotyyppitiedot on monilta osin muunnettu vanhoista kasvillisuuskartoituksista ja vastaavista. Kuvioinneissa ja kuvioiden tietosisällössä on edelleen täydentämisen tarvetta.
	Ei inventoitu		
Kaikki kuvat yhteensä		3 646	
Verkostotarkastelu			
<p>Kolin kansallispuisto on suunnittelualueen keskeinen ydinalue, joka muodostaa ympärillään sijaisevien pienempien Natura- ja luonnonsuojeluohjelmakohteiden kanssa Pielisen länsipuolisen harvahkon, luontoarvoiltaan erittäin merkittävän suojelualueiden verkoston. Tämän verkoston erityisiä arvoja ovat boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen ja lettojen sekä jossain määrin myös perinnebiotooppien laajuus ja edustavuus. Suunnittelualueen lähetyvillä, alle 15 km:n etäisyydellä sijaitsevia pieniä yksityisiä sekä Metsähallituksen hallinnassa olevia suojelualueita ovat mm. Taka-aarnio, Kolvananuuro sekä Härkinpuro ja serpentiinirauniisalueet.</p> <p>Suunnittelualueella on monipuolisesti piensoita, vaikka laajat suoalueet puuttuvat. Piensoita on yli 100 ha, joista rehevimpiin suotyyppisiin kuuluvia lettoja lähes 19 ha. Iso-Veteläisen, Savijärven soiden sekä Huurunlammen letot ovat lajistollisesti arvokkaita ja muodostavat merkittävän rehevien soiden suojelukokonaisuuden.</p>			
Yhteenveto			
<p>Tarkemmat aluekohtaiset kuvaukset: ks. Liite 3 (Natura-luontotyypit Natura-alueittain).</p> <ul style="list-style-type: none"> Vajaa kolmasosa suunnittelualueen pinta-alasta voidaan luokitella Natura-luontotyyppiä. Eniten on boreaalisia luonnonmetsiä ja lehtoja. Suunnittelualueen vaarojen jyrkillä rinteillä on otolliset olosuhteet näille luontotyypeille. Alueen metsiä on hyödynnetty aikoinaan kaskeamalla ja myöhemmin metsätalouskäytössä siten, etteivät metsien nykyiset rakennepiirteet täytä luontotyyppikriteerien määritelmiä. Useimmat metsät ovat rakenteeltaan tasalaatuisia ja lahopuu puuttuu. Ennallistamistoimia tarvitaan erityisesti Kolin kansallispuiston Natura-alueella; muilla osa-alueilla ennallistamistarvetta ei juuri ole. Boreaalisia lehtoja on suunnittelualueen kolmella osa-alueella – runsaimmin Kolin kansallispuistossa rehevällä maaperällä mm. Paimenenvaaralla ja Pielistä kohti viettävässä rinteessä. Kosteita lehtoja on erityisesti rinnettä alas virtaavien purojen varsilla. Niistä suunnittelualueen erikoisuus ovat rehevät myyräporraslehdot. Muualla rinteissä on huomattavan paljon tuoreita lehtoja. Kuivat lehdot Koliilta lähes puuttuvat. Osa lehdosta on puustoltaan tiheitä istutuskuusikoita, tai niitä on hoidettu ennen suojelua kuusta suosien, joten hoitotarvetta on monin paikoin. Huurunrinteellä on vanhan metsätien kupeessa pienialainen huuresammallähde, jolla on ennallistamistarvetta. Lähteen vieressä on vanha metsäautotie, jonka ravioja kuivattaa lähteen pohjoispäätä. Lähteen purkautumispiste ympäristöineen on silti hyvin säilynyt ja lajistoltaan monipuolinen. Eteläsuomalaisittain erittäin merkittäviä luontotyyppisiä suunnittelualueella ovat luontaisestikin pienialaiset letot, joita on usealla osa-alueella. <p>Kolin kansallispuiston perinnebiotoopit ovat erittäin merkittäviä luontotyyppisiä, jotka kertovat pitkään jatkuneesta ihmistoiminnasta ja joita hoitamalla vaalitaan alueen kulttuuriperintöä. Mäkrän-, Purolan-, Ikolan- ja Havukanaho on määritelty valtakunnallisesti arvokkaiksi perinnebiotoopeiksi, joiden putkilokasvilajisto on monipuolista ja ahoille tunnusomaista sekä ylläpitää harvinaista hyönteislajistoa. Mustanaho on maakunnallisesti ja maisemallisesti arvokas niitty rantatien varressa. Näiden lisäksi kansallispuistossa hoidetaan useita niittyjä ja laitumia, yhteensä runsasta 20 hehtaaria, joista osa ei täytä Natura-luontotyyppien kriteereitä, mutta jotka ovat maisemallisesti merkittäviä. Yksi Kolin erikoisuus on luontotyyppi kaskimetsä (9070), jonka pinta-alaa pyritään lisäämään aktiivisesti vuosittain kaskeamalla. Perinnebiotooppien lajistollisten, kulttuurihistoriallisten sekä maisemallisten arvojen säilyminen edellyttää jatkuvaa ja säännöllistä hoitoa, joten nämä hoitoresurssit on turvattava myös tulevaisuudessa.</p> <p>Kolin kansallispuiston edustan harjusaarien ketjun (mm. Hiekkasaaret, Korpit, Purjesaari, Laitosaari) metsät voidaan luokitella luontotyyppiin harjumetsät. Puusto on saarissa paikoin vanhaa, yli 120-vuotiasta; mutta metsät ovat tasarakenteisia ja niistä puuttuu lahopuu lähes kokonaan, joten ne eivät täytä boreaalisen luonnonmetsän kriteereitä.</p>			

⁴ luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

Kuva 4A. Suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit.

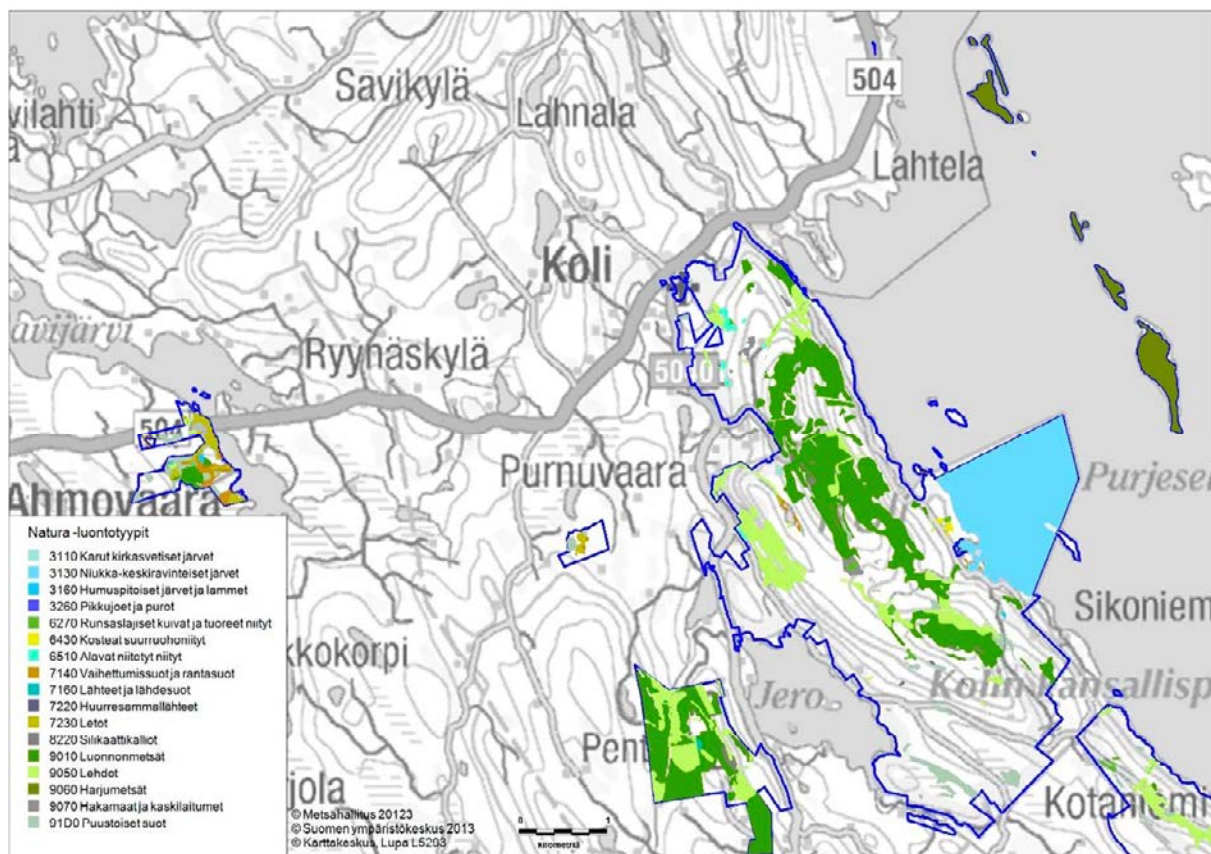
Suunnittelualueella valtionmailla ja yksityisillä suojelualueilla esiintyy 17 Natura-luontotyyppiä, jotka kattavat 1 063 ha (29 %) suunnittelualueen pinta-alasta. Alueen metsiä on hyödynnetty aikoinaan kaskeamalla, ja myöhemmin ne ovat olleet aktiivisessa metsätaloustyössä siten, etteivät metsien nykyiset rakennepiirteet kaikkialla täytä luontotyyppikriteerien määritelmiä. Useimmat metsät ovatkin rakenteeltaan tasalaatuisia, ja lahoppu puuttuu.

Maa-alueen vallitsevat luontotyypit ovat borealiset luonnonmetsät ja lehdot. Erityinen arvo on boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen ja lettojen sekä jossain määrin myös perinnebiotooppien laajuus ja edustavuus. Kolin kansallispuiston perinnebiotoopit ovat erittäin merkittäviä luontotyyppisiä, jotka kertovat pitkään jatkuneesta ihmistoiminnasta alueella.

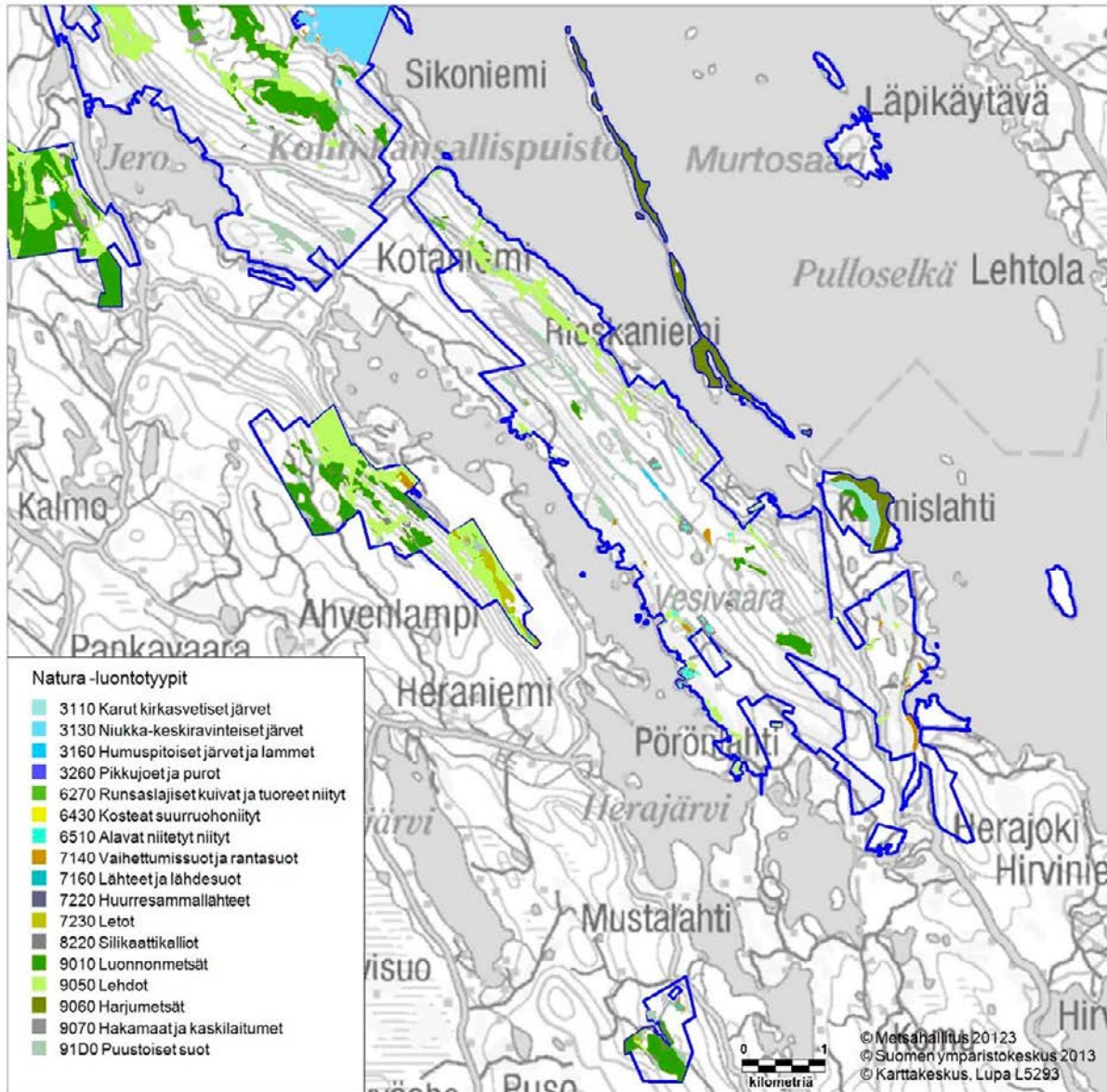
Yksi Kolin kansallispuiston erikoisuus on luontotyyppi kaskimetsä (9070), jonka pinta-alaa pyritään lisäämään aktiivisesti kaskeamalla vuosittain.

Suunnittelualueella on myös monipuolisesti piensoita, vaikka laajat suoalueet puuttuvatkin. Eteläsuomalaisittain erittäin merkittäviä luontotyyppisiä suunnittelualueella ovat luontaisestikin pienialaiset letot, joita on usealla osa-alueella.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

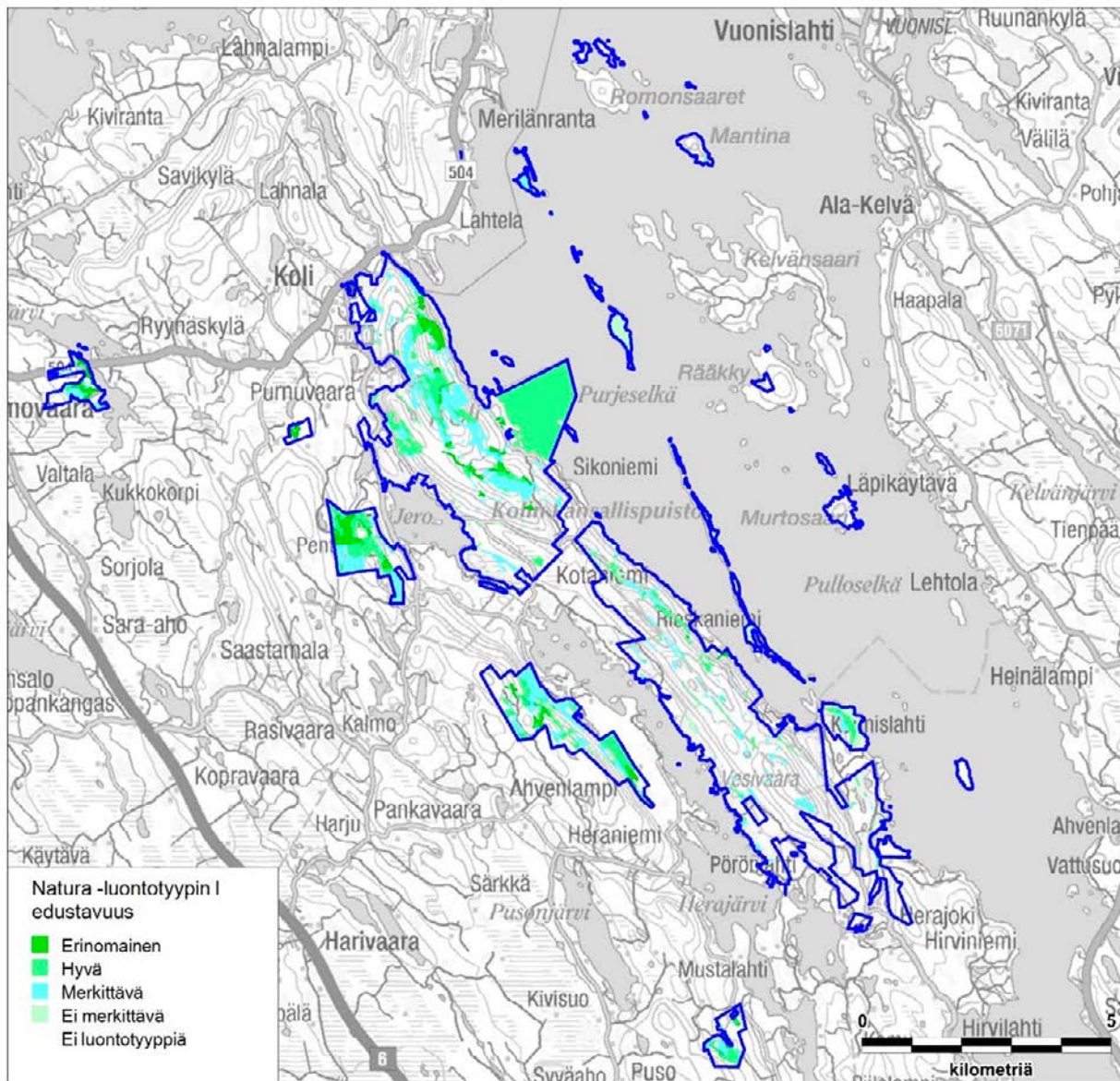

Kuva 4B. Suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyytit.
 © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttokeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 4C. Suunnittelualan Natura 2000 -luontotyytit.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 5A. Suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus.

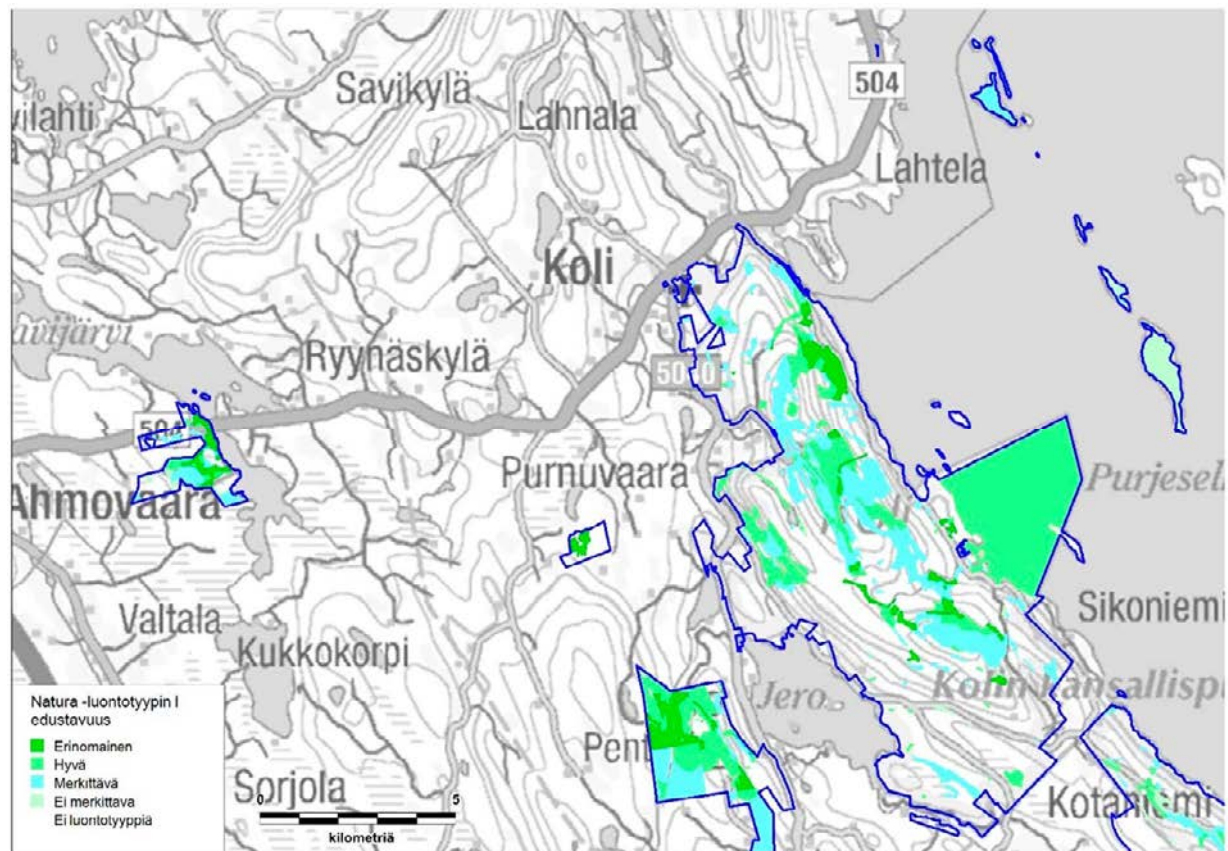
Natura-luontotyyppien edustavuus esitetään asteikolla erinomainen–hyvä–merkittävä–ei merkittävä.

Suunnittelualueella esiintyvät Natura-luontotyypit ovat edustavuudeltaan pääosin hyviä (46 %) tai merkittäviä (37 %).

Eryisesti luonnonmetsien, lehtojen sekä soiden edustavuus on heikentynyt aiemman metsätalouskäytön – kuten lehtoihin istutettujen kuusikoiden – ja ojituksen vuoksi. Näiden luontotyyppien edustavuutta voidaan kuitenkin parantaa hoito- ja ennallistamistoimilla.

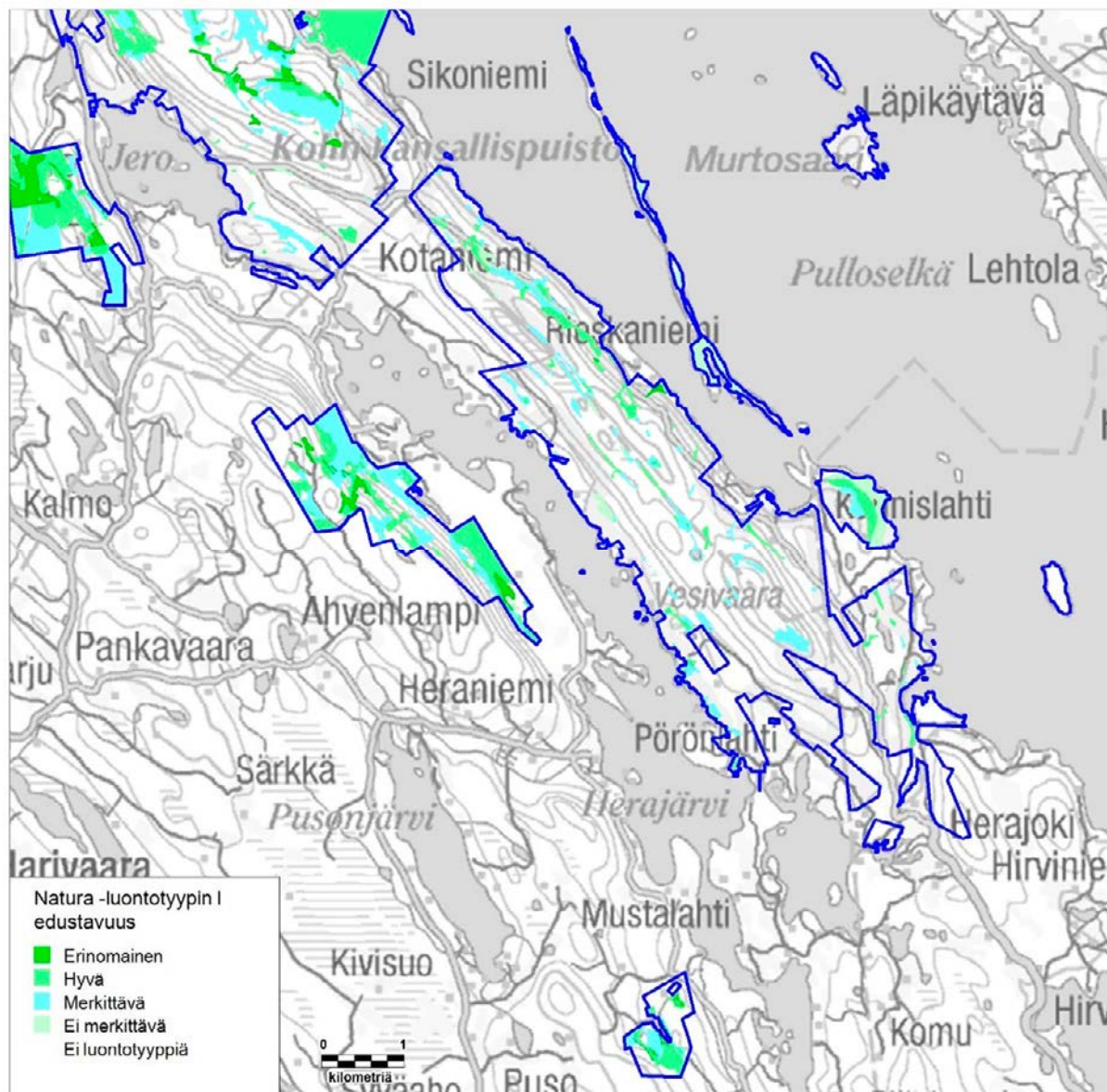
Myös perinnebiotooppien edustavuuden säilyminen edellyttää jatkuvaa ja säännöllistä hoitoa.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 5B. Suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttokeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 5C. Suunnittelualan Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

6B Kansalliset uhanalaiset luontotyypit (LUTU)

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta	☐
Selite	Lomakkeelle kirjataan Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit, niiden pinta-alat ja prosentiosuudet. Luokitus perustuu vuosina 2005–2007 toteutettuun tutkimukseen, jonka menetelmät ja tulokset on kuvattu julkaisuissa SY 765 Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi – menetelmä ja luontotyyppien luokittelu, sekä SY8/2008 Suomen luontotyyppien uhanalaisuus.				
Koodi	Luontotyyppi	Uhanalaisuusluokka ⁵	Pinta-ala (ha) tai arvio alasta	Osuus alueesta	Kuvaus ja sijainti
Uhanalaiset luontotyypit yhteensä					
Verkostotarkastelu					
Yhteenveto					
<p>Uhanalaisia luontotyyppijä ei ole kartoitettu kattavasti suunnittelualueelta, eikä puutteellisia tietoja ilmoiteta tässä. Muutamien luontotyyppien osalta tarkastelua voidaan tehdä ilman tarkempaa luokittelua. Esimerkiksi kaikki lettoihin kuuluvat luontotyypit ovat Etelä-Suomessa äärimmäisen uhanalaisia (CR). Suunnittelualueella on lettoja 22,73 ha. Valtakunnallisesti arvokkaiksi perinnebiotoopeiksi määritetyt Kolin kansallispuiston ahot (Mäkrän-, Ikolan-, Purolan- ja Havukanaho) ovat pääosin tuoreita pienruohoniittyjä, joiden uhanalaisuusluokka Etelä-Suomessa on CR.</p>					

⁵ RE = hävinnyt = Luontotyyppin kaikki esiintymät ovat hävinneet alueelta.

CR = äärimmäisen uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu äärimmäisen suuri välitön uhka hävitä tarkastelualueelta.

EN = erittäin uhanalainen = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu erittäin suuri uhka lähitulevaisuudessa hävitä tarkastelualueelta.

VU = vaarantunut = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu suuri uhka keskipitkällä aikavälillä hävitä tarkastelualueelta.

NT = silmälläpidettävä = Luontotyyppin esiintymät ovat taantuneet, mutta se ei täytä vaarantuneen kriteereitä tai se on niin harvinainen, että jo satunnaistekijöiden voidaan ajatella uhkaavan sen säilymistä.

LC = Luontotyyppi ei kuulu edellä esitettyihin luokkiin, eikä sen esiintymiin ja niiden keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistu keskipitkällä aikavälillä merkittävää uhkaa hävitä tarkastelualueelta.

DD = puutteellisesti tunnettu = Luontotyyppiä koskevat tiedot eivät riitä kriteerien mukaisen arvion tekemiseen.

7 Lajisto

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu			Kartta		
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Natura-aluekohtaiset tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 4.					
Luokitus	Linnut	Muut selkärangattomat	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet
Erityisesti suojeltavat lajit		1	4		3	3
Muut uhanalaiset lajit	1	1	12	7	11	11
Silmälläpidettävät lajit	4		33	3	29	27
Alueellisesti uhanalaiset lajit						
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II, lintudirektiivin liite I)	6	2	3	3	3	
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)		2	1	3		
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit				2		
Lajistotietoa						
<p>Erityisesti suojeltavat, muut uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit ovat vuoden 2010 uhanalaisluokituksen sekä mietinnössä uhanalaisiksi ja erityisesti suojeltaviksi ehdotetun listan mukaisia. Alueellisesti uhanalaisista lajeista ei ole koottu tietoja kattavasti, eikä niitä ilmoiteta tässä lainkaan.</p> <p>Suunnittelualueella on erittäin edustavia perinnebiotooppeja, lehtoja ja boreaalisia metsiä, ja alueelta tunnetaan yhteensä 54 uhanalaista ja 96 silmälläpidettävää lajia (ks. Liite 4). Myös muu kuin uhanalainen ja direktiivilajisto on suunnittelualueella monipuolista, joten aluetta voidaan pitää lajistollisesti erittäin arvokkaana. Sammal-, jäkälä-, sieni- ja kovakuoriaislajistoa on kartoitettu viime vuosina hoito- ja käyttösuunnitelmaa sekä luonnonhoito- ja ennallistamissuunnitelmia varten. Kartoitustiedon perusteella hoitotoimet voidaan kohdentaa turvallisesti juuri niille alueille, joiden hoidolla saadaan paras hyöty lajistonsuojelun ja elinympäristöjen laadun parantamisen kannalta.</p> <p>Pielisen järvilinnuston kartoituksessa määriteltiin arvokkaimmat luodot ja pikkusaaret, joilla elää mm. selkälokki. Linnustollisesti arvokkaita ovat myös suunnittelualueen vanhat metsät, joissa pesivät mm. pikkusieppo, pohjantikka ja idänuunilintu. Valkoselkätikkaa on havaittu alueella satunnaisesti, mutta toistaiseksi sen pesintää ei ole voitu varmistaa. Muista selkärangaisista eläimistä harvinaisimpia ovat muutamassa pikkulamassa elävä rupilisko sekä rinteiden haapoja hyödyntävä liito-orava.</p> <p>Selkärangattomien eliöryhmässä on paljon perinnebiotooppien sekä vanhojen metsien ja poltokohteiden lajistoa. Kolin alueen erikoisuutta, harmaasulkukotiloa, löytyy useasta paikasta. Ahojen sekä vanhojen kaskialojen perhos- ja kovakuoriaislajisto on hyvin monipuolista, ja perinnebiotooppien pitkäjänteisen hoidon myötä potentiaalinen elintila lisääntyy. Säännöllisillä ennallistamispoltoilla turvataan palanutta puuta vaativien lajien säilyminen alueella.</p>						

Vaateliaita putkilokasveja – kuten noidanlukkoja ja ahokirkiruohoa – kasvaa valtakunnallisesti arvokkailla kansallispuiston ahoilla. Rehevät suot, letot, ovat harvinaistuneiden kämmeköiden – kuten suopunakämmekän – kasvupaikkoja. Jyrkillä rinteillä kosteissa ja tuoreissa lehdossa ainakin 25 paikalla kasvaa direktiivilaji myyränporrasta. Lehdot sekä vanhat metsät ovat myös monen vaateliaan sammal- ja jäkälälajin kasvupaikkoja. Monipuolista sienilajistoa elää paitsi lahopuiden rungoilla myös lehdossa ja ahoilla.

Lupiini on runsastunut monin paikoin Kolin kansallispuiston pihapiireissä – kuten Vaaralassa, ja jättiputkista on havaintoja aivan kansallispuiston rajoilla. Jotta nämä haitalliset, tehokkaasti levittäytyvät kasvit eivät valtaisi laajempaa aluetta, tarvitaan aktiivisia torjuntatoimenpiteitä välittömästi.

8 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	Kuvat 6A–C: Kolin kulttuuriperintökohteet
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.			
Maisema				
Nimi		Kpl	Luokitus	
			Maailmanperintökohde	
			Kansallinen kaupunkipuisto	
Koli		1	Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue	
			Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö	
Koli		1	Maakunnallisesti merkittävä maisema	
			Luonnonsuojelulain mukainen maisema-alue	
Kolin kansallismaisema		1	Muu merkittävä maisema	
Lisätietoja				
<p>Alue on osa VAT/ma-aluetta, joka sisältää paitsi vaarajonot myös järvimaisemaa ja harjusaaria sekä kulttuuriympäristöjä. Maisema-arvoihin kuuluvat sekä kaukomaisema Kolin vaarojen näköalapaikoilta että järveltä katsottu maisema, mutta myös pienpiirteisiä kulttuuriympäristöjä ja perinteisiä maatalousmaisemia. Maisema-arvot ovat ajallisesti ja maantieteellisesti monitasoisia ja sisältävät sekä luonnon- että kulttuurimaisemia. Tästä johtuen maisemasuunnittelua ja maisemien vaikutusarviointia tarvitaan kansallispuiston kaikkien rakentamiseen tai muutosta aiheuttavaan toimintaan. Valtakunnallinen maisema-alueiden päivitysinventointi valmistuu vuonna 2015, mutta se ei ole tuomassa suuria muutoksia nykyiseen aluerajaukseen Kolilla. Alue saattaa laajentua.</p> <p>Kävijätutkimuksessa sekä Kolin asukkaille tehdyssä haastattelututkimuksessa (julkaisematon raportti) maisema-arvot ja maiseman tarkastelu ovat osoittautuneet tärkeiksi tekijöiksi kansallispuiston virkistyskäytössä. Monet rakennetut kulttuuriympäristöt ovat arvokkaita maisemallisia nähtävyyshohteita – kuten esimerkiksi Lakkala, Seppälä, Mattila ja Turula. Niitä on kansallispuiston aikana muokattu osittain voimakkaasti, ja tulevaisuudessa toimenpiteitä tehtäessä tulee tarkkaan arvioida kohteiden maisema-arvojen säilymistä. Useat nykyiset ahot ovat arvokkaita arkeologisia kokonaisuuksia, mutta myös maisemallisesti ja biologisesti arvokkaita kohteita. Tällaisia ovat esimerkiksi Havukanaho, Ylä-Murhi ja Ikolanaho. Mustanaholla on vuodesta 2010 lähtien tehty maiseman- ja luonnonhoitoa, joilla on edistetty historiallisen maiseman säilymistä. Hoidon tavoitteena on ollut laajentaa vanhaa niittyä/peltoa vastaamaan 1800-luvun puolivälin muotoa ja samalla luoda perinteiseen agraarimaisemaan kuuluvia reunavyöhykkeitä.</p> <p>Kolin kansallispuisto on kuulunut opetusministeriön hyväksymään UNESCO:n Maailmanperinnön Suomen ehdokasluetteloon (Tentative Candidate List) vuodesta 2004 lähtien.</p>				

Rakennusperintö											
Nimi	Kpl		Luokitus								
			Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä								
			Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä								
Poikola	1		Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä								
Lisätietoja											
<p>Poikolan rakennusryhmä on paikallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas Einari Saarelaisen ja hänen poikansa Teuvo Saarelaisen kotipaikkana. Se on myös kansallispuiston harvoja täysin alkuperäisenä säilyneitä rakennusryhmiä. Ala-Murhi on myös säilynyt autenttisenä, mutta siitä on tuhoutunut iso osa rakennuskannasta. Lakkalan ja Seppälän pihapiirejä voidaan myös pitää arvokkaina maisemina ja kulttuuriympäristöinä, mutta itse rakennusten autenttisuus on kärsinyt. Vaaralan pihapiiri edustaa 1900-luvun metsänvartijatilaa. Mattilaa ja Ollilaa ei voida enää pitää rakennusperintöön kuuluvina, koska niitä on korjattu voimakkaasti kansallispuiston perustamisen jälkeen. Nähtävyyshakkeina ja maisemallisina kohteina ne ovat kuitenkin edelleen tärkeitä kansallispuistolle. Molempien ympäristössä on runsaasti arkeologisia jäänteitä vanhemmasta rakennuskannasta ja rakenteista, jotka kannattaa säilyttää, sekä kulttuurimaisemaa, joka vaatii suunnittelua ja arviointia.</p> <p>Rakennusten korjauksessa on huomioitava, jos toimenpiteet vaikuttavat ulkomuotoon, mikä on toimenpiteen vaikutus rakennettuun kulttuuriympäristöön ja maisemaan.</p>											
Arkeologiset kohteet											
Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustusvarukset	Kulttipaikat	Valmistus- ja työpaikat	Taide ja muistomerkit	Liikennekohteet	Vedenalaiset kohteet	Kivi- ja maa-rakenteet	Ei määritellyt	Yhteensä kpl
Muinäisjäänösrekisterissä oleva kohde	6			1	2						9
Muu arkeologinen kohde	12			2	50	1	2				67
Lisätietoja											
<p>Kansallispuistossa on tällä hetkellä kivikautisia asuinpaikkoja, pyyntikuoppakohteita ja ns. Kolin uhrihalkeama. Viime mainittu tarinapaikka on nykyisin nähtävyys. Vuonna 2009 uhrihalkeaman alapuolinen alue tutkittiin koekuopittamalla, mutta vanhemmasta toiminnasta ei tehty havaintoja. Ainoastaan joitakin moderneja löytöjä tehtiin. Uhrihalkeamaa on viime vuosina hoidettu tekemällä yläpuolelle katselutasanne ja kaide, ja jatkossa siihen pystytetään myös opastaulu.</p> <p>Kansallispuistossa on useita maisemallisesti hyvin säilyneitä historiallisia asuinpaikkoja ja agraarihistoriallisia kohteita, joista osa on myös arvokkaita luontokohteita. Nämä kohteet vaativat hoitoa, jotta niiden ympäristö ja itse kohteet säilyvät tulevaisuudessa.</p> <p>Tämän lisäksi löytyy useita esihistoriallisia (kivikautisia/varhaismetallikautisia) pyyntikuoppia ja asuinpaikkoja erityisesti puiston eteläosan vanhoilla hiekkaisilla rantatörmillä. Osa näistä asuinpaikoista ja pyyntikuoppajärjestelmistä on hyvin säilyneitä, eivätkä kohteet vaadi jatkuvaa hoitoa.</p> <p>Kaupunginmestä on historiallista tietoa, että alue on ollut kalastajien satama; mutta sieltä ei inventoinnissa löytynyt yhtään arkeologista kohdetta. Liikennekohteet ovat vanhoja tien pohjia, joita löytyy vielä säilyneinä kansallispuiston alueelta. Puiston eteläosassa on myös hiilimiiluja ja tervahautoja, joista erityisesti hiilimiilut – mutta mahdollisesti myös tervahaudat – liittyvät Herajoen kuparisulattamon toimintaan. Samaan historiaan liittyvät myös Paskovaaran koelouhokset. Itse sulattamo sijaitsee kansallispuiston ulkopuolella. 1900-luvun kaivostoiminnasta on puistossa merkkejä kahdessa paikassa Kotaniemen lähistöllä, jossa tehtiin uraanin koelouhintaa 1950–1960-luvulla.</p>											

Muu kulttuuriperintö

Kolin kansallispuistoon liittyy paljon tarinaperinnettä, henkilöhistoriaa ja nyky-luontouskomuksia. Pitkä matkailuhistoria on saanut aikaan uusia kerrostumia Kolin perimätiedossa, koska viimeisten 100 vuoden aikana Koliin on sekoittunut sekä kansallisromanttiseen perinteeseen kuuluvaa kerrontaa että myöhemmän ajan tarinoita. Kolilla on myös kansallispuiston aikana syntynyt uutta perinnettä, joka on liitetty varsinkin Kolin ns. **Huippujen alueen** kohteisiin. Nämä ovat myös vaikuttaneet alueen paikannimistöön. Tämä monikerroksellinen perimätieto on sekoittunut, ja nykyisin on hyvin vaikea erottaa eri kerrostumia. Tämän selvittämiseksi vaaditaan monitieteellistä lähdekriittistä tutkimusta.

Kolin kansallispuistoon liittyy myös kansallisromantiikan aikaista ja 1900-luvun alkupuoliskon henkilöhistoriaa. Sen ajan kuuluisimmat suomalaiset taiteilijat – etupäässä karelianistit – kävivät Kolilla hakemassa inspiraatiota sen maisemista ja luonnosta. Kansallispuistoon liittyvää henkilöhistoriaa on myös hyödynnetty jonkin verran opastuksessa. Tämä on edelleen tärkeä osa paikallisten asukkaiden ja alueen identiteettiä. Myös tämä aikakausi vaatii jatkotutkimuksia, koska tapahtumiin on vuosien mittaan sekoittunut paljon erilaisia uskomuksia ja tarinoita; samalla on kadonnut tietoa, jota voisi edelleen löytää esim. arkistotutkimusten avulla.

1990-luvulla ja 2000-luvun alussa Kolin kansallispuistossa on luotu uusia merkityksiä liittämällä alue saamelaisen historiaan. Keskeisiä näissä ovat ns. **Seitakohteet**. Suojelualueiden kulttuuriperintökohteiden inventoinnissa on tarkastettu myös näitä kohteita, mutta mitään fyysisiä todisteita näiden käytöstä seitoina ei ole löytynyt. Alkuperäisten Kolin asukkaiden haastatteluisissa on käynyt myös ilmi, ettei näihin kohteisiin liity kansallispuistoa aikaisempaa perimätietoa. Seitoja tutkivan arkeologin mielestä on myös epätodennäköistä, että Kolin seidoiksi esitetyt kohteet todella olisivat niitä. Myös 1600–1700-luvun asuttamistoiminta ja Kolin esitetyt muinaiset uskomukset vaatisivat nykyai-kaista lähdekriittistä ja monitieteistä tutkimusta.

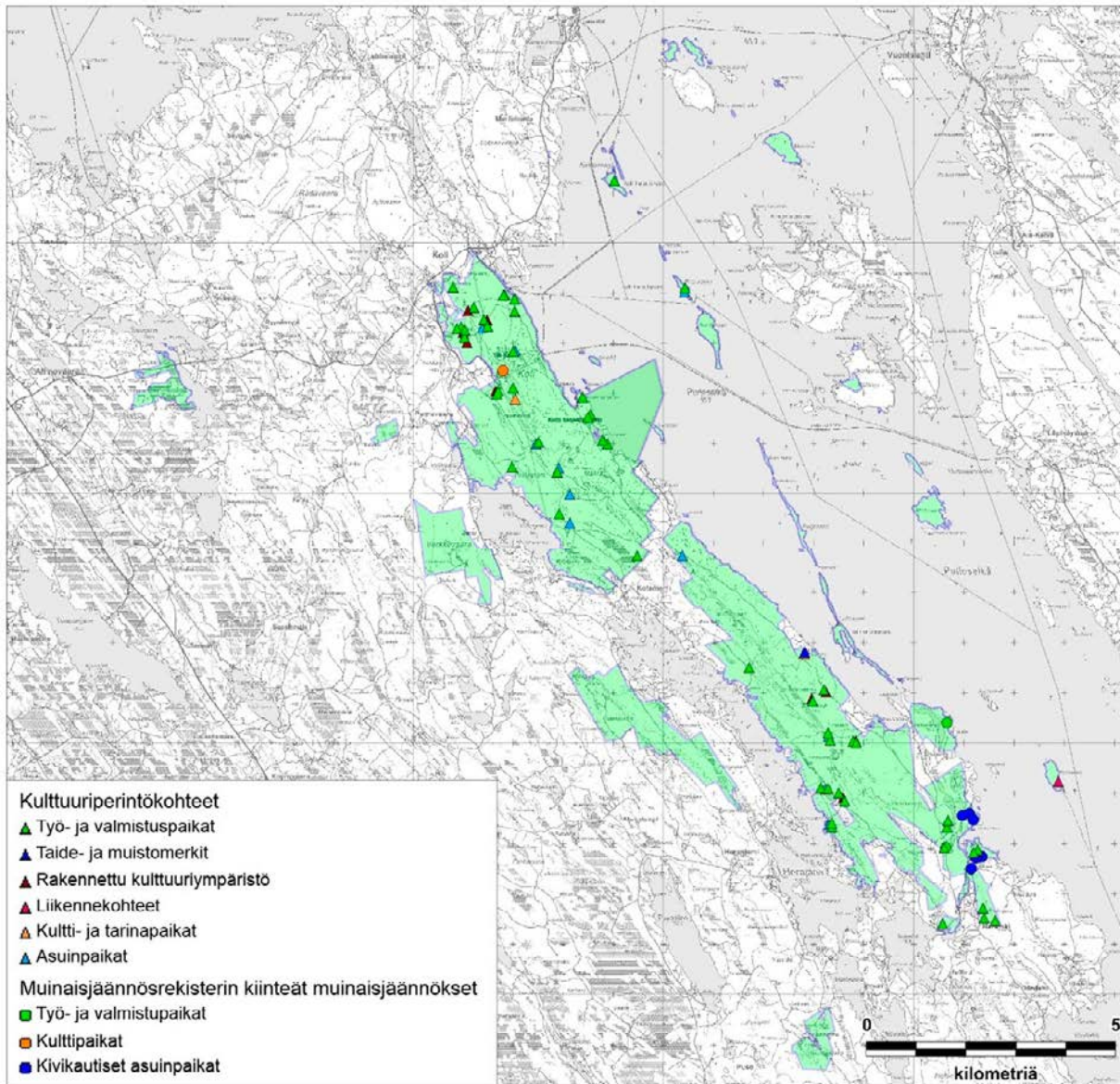
Kävijätutkimus

Kolin kansallispuiston yhtenä vetovoimatekijänä ovat kulttuuriympäristöt ja kulttuuriperintö, joten niiden tarkan suunnittelun ja hoidon tulee olla jatkossakin tärkeä osa kansallispuiston toimintaa. Tärkeimpiin vetovoimatekijöihin kuuluivat maisemat ja niiden kokeminen. Kävijöistä 16 % ilmoitti harrastaneensa kulttuuriperintöön tutustumista, ja käynnin syynä kulttuuriperintö sai keskiarvoksi yli kolme.

Kävijätutkimus osoittaa, että kulttuuriympäristöt, kulttuuriperintö ja maisemat ovat kävijöille tärkeitä arvoja ja syitä tulla Kolille. Siksi niiden asiallinen suunnittelu ja hoito niin, että autenttisuus ja arvot säilyvät, on myös kannattava investointi.

Yhteenveto

Kolin kulttuuriperintö ja maisema-arvot ovat monipuolisempia kuin ehkä yleisesti ymmärretään, ja niissä on paljon esimerkiksi virkistyskäytössä hyödyntämätöntä potentiaalia. Tärkeää on myös, että autenttisuus säilyy kohteilla eikä niitä muuteta liikaa, koska silloin niiden arvot heikkenevät ja myös yleisön kiinnostus vähenee. Kolin maisemia on tarkasteltava monella eri tasolla ja huomioitava sekä ajallinen että maantieteellinen kerroksellisuus. Kolin maisema-arvot syntyvät paitsi laajasta huipulta tarkkailtavasta näkyvästä Pielisen yli, myös pienpiirteisestä ihmistoiminnan vaikuttamasta maisemasta, samoin vaikkapa Kolin vaarajonona katsottuna esimerkiksi Pieliseltä. Jatkossa Kolin maisemia on käsiteltävä eri tasoilla ja ymmärrettävä toimenpiteiden vaikutuksia niin kauko- kuin lähimaisemaankin. Myös eri elementit maisemassa on huomioitava – kuten esimerkiksi historialliset maankäyttöraajat. Ihmisten subjektiiviset maisemakokemukset muodostavat myös tärkeän osan Kolin maisemista.

Kuva 6A. Kolin kulttuuriperintökohteet.

Kolin kansallispuistossa tehtiin vuosina 2010–2012 kulttuuriperintökohteiden inventointi.

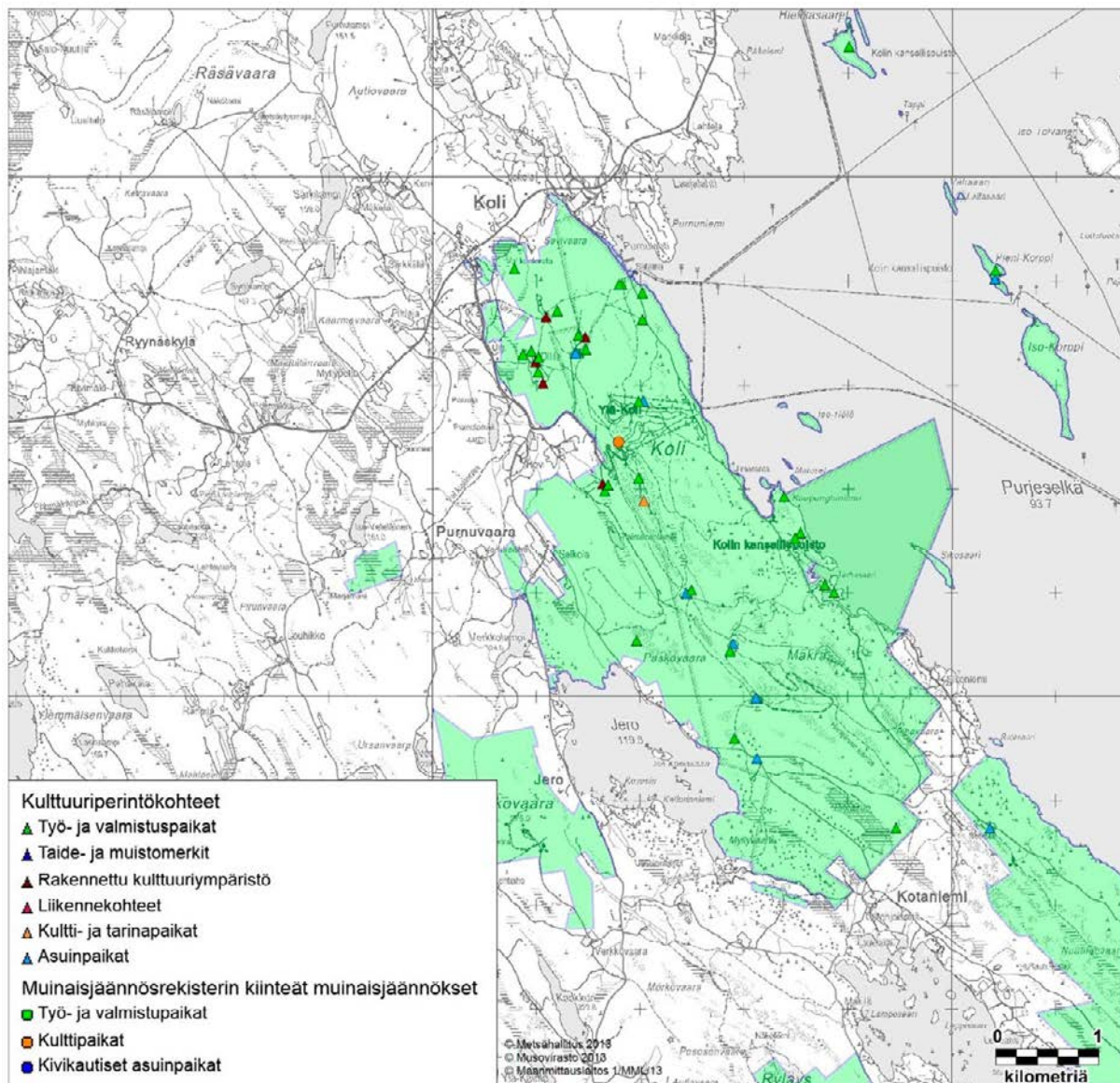
Kansallispuistossa on tällä hetkellä kivikautisia asuinpaikkoja, pyyntikuoppakohteita ja niin kutsuttu Kolin uhrihalkeama. Uhrihalkeama on tarinapaikka ja nykyisinkin tunnettu nähtävyysskohte.

Kansallispuistossa on myös useita maisemallisesti hyvin säilyneitä historiallisia asuinpaikkoja ja agraarihistoriallisia kohteita, joista osa on samalla myös arvokkaita luontokohteita.

Tämän lisäksi kansallispuiston alueelta löytyy useita esihistoriallisia (kivikautisia/varhaismetallikautisia) pyyntikuoppia ja asuinpaikkoja, erityisesti puiston eteläosan vanhoilta hiekkaisilta rantatörmiltä. Osa asuinpaikoista ja pyyntikuoppajärjestelmistä on säilynyt hyvin aina näihin päiviin saakka. Liikennekohteet ovat vanhoja tien pohjia, joita löytyy vielä säilyneinä kansallispuiston alueelta. Puiston eteläosassa on myös hiilimiiluja ja tervahautoja, joista erityisesti hiilimiilut – mutta mahdollisesti myös tervahaudat – liittyvät Herajoen kuparisulattamon toimintaan.

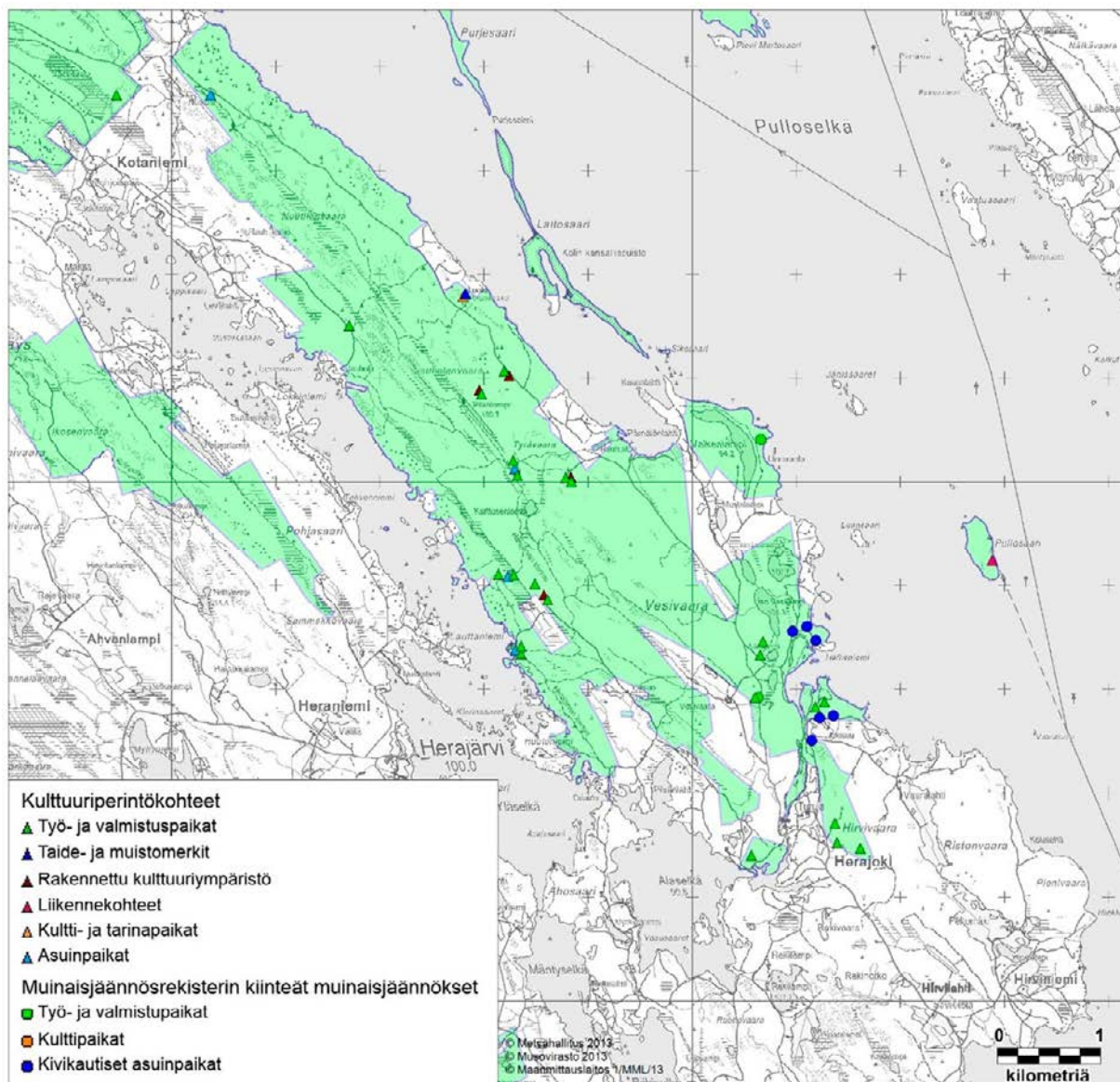
Monet rakennetut kulttuuriympäristöt ovat myös arvokkaita maisemallisia nähtävyysskohteita – kuten esimerkiksi Turula, Ollila, Mattila, Ala-Murhi, Ylä-Murhi, Seppälä, Lakkala ja Poikola.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 6B. Kolin kulttuuriperintökohteet.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 6C. Kolin kulttuuriperintökohteet.
 © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Nykyinen palveluvarustus on esitetty suunnitelma-kartassa lomakkeella 20B (kuvat 8A–C)
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelun vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttö-kohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreitien, rakenteiden sekä rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.			
Toimintaympäristön kuvaus				
Kolin kansallispuisto on perustettu vuonna 1991 ja laajennettu 1996. Kansallispuisto sijaitsee Pohjois-Karjalassa Lieksan, Kontiolahden ja Joensuun kuntien alueella. Kolin vetovoimatekijät ovat kansallismaisema, vaaraluonto, kulttuuriympäristöt ja laajat polkuverkostot. Talvisin matkailijoita houkuttelevat erinomaiset laskettelu-, hiihto- ja lumikenkäilymahdollisuudet.				
Koli on jo vuosikymmeniä ollut maakunnan suosituin luontomatkailukohde ja yksi Suomen tunnetuimmista kansallismaisemista. Luontomatkailu on Kolin alueella merkittävä tulonlähde. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset vuonna 2012 olivat kokonaistuloaikutus 5,2 milj. € ja kokonaistyöllisyysvaikutus 69 htv.				
Vetovoima ja merkitys				
Vetovoimatekijöitä ovat maisemat, kulttuuriympäristöt sekä vaatava ja monipuolinen retkeilyreitistö. Suosituin käyntikohde on Ukko-Koli. Kävijämäärää voidaan kestävästi kasvattaa jonkin verran. Paikallistaloudellisia vaikutuksia voidaan helpoiten kasvattaa pidentämällä kävijöiden viipymää alueella. Samalla käyttöpaine jakautuisi puistoon tasaisemmin. Suurin osa kävijöistä ei juuri käytä kansallispuiston palveluita lyhyen viipymän vuoksi. Suurin osa puiston alueesta jää kävijöille vieraaksi, kun käynnit keskittyvät huippujen tuntumaan. Kolin markkinoinnissa tulisi entistä enemmän korostaa harrastusmahdollisuuksia, perinnemaisemia, vesistöjä ja hiekkarantoja. Kansallispuistoon kuuluvat Pielisen saaret ja rannat tarjoavat mahdollisuuden vesiretkeilyn kehittämiseen. Herajärven kierroksen laajentuminen 60 km:n mittaiseksi edesauttaa vaellusmatkailijoiden määrän kasvattamista. Yli puolet Kolilla kävijöistä tulee alueelle oman perheen kanssa. Kolin markkinointia lapsiperheiden lomakohteena kannattaa kehittää jatkossa.				

Suunnittelun kysyntä					
Kävijälaskenta			Kävijätutkimus		
Suunnittelun käyntimäärä	Vuosi	125 600	Kävijätutkimuksen kohdealueet	Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)
	2012			2009	
Käyntimäärän kehitys kohteilta					

			Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)							
Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin	4,1	Tyytyväisyys ympäristöön	4,72	Odotusten täytyminen		Häiriötekijöiden kokeminen	
2011	134 400		Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyyppisiin							
2010	138 500		Paikalliset kävijät (%)		Päiväkävijät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (h)		
						68		3,1/24		
2009	127 500		Kotimaiset matkailijat (%)	89	Yöpyjät	Osuus kävijöistä (%)		Viipymä (vrk)		
						32		2,9		
2008	110 000		Ulkomaiset matkailijat (%)	11	Kävijävuorokaudet ⁶	127 600				
Lisätietoja										
<p>Kävijätutkimuksen (2009) mukaan tyypillinen Kolin kansallispuiston kävijä on 25–54-vuotias suomalainen, joka saapuu omalla autolla perheensä kanssa pari tunniksi ihailemaan kansallismaisemaa. Tutkimukseen vastanneiden sukupuoli- ja ikäjakauma oli melko tasainen. Vastanneista 47 % oli miehiä ja 53 % naisia. Vastanneiden keski-ikä oli 41,8 vuotta. Suurimmat kävijäryhmät olivat 45–54- ja 25–34-vuotiaat. Kävijöistä lähes 70 % oli iältään 25–54-vuotiaita. Vastanneista 45 % oli suorittanut korkeakoulututkimuksen; ammattikoulun tai opistoasteen tutkinnon oli suorittanut 45 %. Loppututkimusta ei ollut 11 %:lla vastanneista, mutta heistä osa oli opiskelijoita. Vastanneista 89 % oli suomalaisia. Pääkaupunkiseudulta ja Lahden alueelta tuli 29 % sekä Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueelta 28 % vastanneista. Suomalaisia kävijöitä oli eniten Joensuuista 13 % ja Helsingistä 12 %. Ulkomaisia kävijöitä oli 11 % vastanneista. Heissä oli eniten saksalaisia, sveitsiläisiä, alankomaalaisia ja venäläisiä. Talvikautta tutkittaessa merkittävä osa ulkomaisista kävijöistä oli venäläisiä. Käynnit keskittyvät lomakuukausille: kesä-, heinä- ja elokuulle. Lomakaudesta huolimatta suurin osa kävijöistä vieraili puistossa viikonloppuisin.</p> <p>Kolin kansallispuistoon tultiin kävijätutkimuksen (2009) mukaan nauttimaan maisemista ja luonnosta sekä rentoutumaan yhdessä oman seurueen kanssa. Kolin harrastusmahdollisuudet tunnettiin huonosti, eikä niitä juuri käytetty. Retkeily on tärkein aktiviteetti, jota kertoi harrastaneensa 10 % vastaajista. Noin neljä viidesosaa kävijöistä liikkui 2–5 hengen seurueissa. Seurueista yli puolet koostui oman perheen jäsenistä. Suosituimmat harrastukset kansallispuistossa ovat kävely, maisemien katselu ja luonnon tarkkailu. Kävijöiden odotukset täyttyivät erinomaisesti: etenkin luonnonympäristö vastasi odotuksia. Kokonaisuudessaan palveluiden määrää ja laatua pidettiin melko hyvinä. Kaksi osa-alueita voidaan nostaa kehittämiskohteiksi: reittien taukopaikat ja ennako-opastusaineistot. Käyntiä häiritseviä tekijöitä ei juurikaan koettu olevan.</p> <p>Kolin kansallispuiston yritystutkimukseen (2009–2010) osallistui 39 yritystä. Yleisimpiä toimintoja, joita yritykset kansallispuistossa harjoittivat, olivat retkeily, ruoka- ja ravitsemuspalvelut sekä lumikenkäkävely. Puistoa käyttäneistä yritysten asiakkaista valtaosa oli suomalaisia yksityisasiakkaita. Kansallispuistoa oli käyttänyt kaikkiaan viimeisen 12 kuukauden aikana 86 000 yritysten asiakasta. Tutkimukseen osallistuneet yritykset olivat varsin pieniä: niissä oli keskimäärin kaksi vakituista työntekijää. Yhteensä Kolin yritystutkimuksessa haastatellut yritykset työllistivät 130 henkilöä.</p> <p>Suurin osa kansallispuiston palveluista arvioitiin yritystutkimuksessa (2009–2010) keskinkertaisiksi tai melko hyväiksi. Parhaan arvosanan saivat maiseman vaihtelevuus sekä Kolin sataman Alamajan palvelut. Eniten kehitettävää arvioitiin olevan pysäköintipaikoissa, erityistarpeiden huomioon ottamisessa ja yrittäjien tuottamissa palveluissa. Maastopalveluista huonoimman arvosanan saivat polttopuut sekä yleisökäymälät. Tutkimukseen osallistuneet yrittäjät hakivat tietoa kansallispuistosta useimmiten Kolin Matkailuyhdistyksen internetsivuilta ja luontoon.fi-verkkopalvelusta. Yritysten välinen yhteistyö on lisääntymässä Kolilla. Yrittäjien keskinäisen yhteistyön parantamisen keinoina nähtiin yhteistyön tiivistäminen, verkottuminen sekä tutustuminen muiden mahdollisuuksiin täydentää omaa palvelutarjontaa. Yli puolet vastanneista tekee yhteistyötä Ruunaan suuntaan.</p>										

⁶ kävijävuorokaudet = kävijöiden kokonaisviipymä alueella = päiväkävijöiden osuus x kokonaiskäyntimäärä x päiväkävijöiden viipymä alueella (h) /24 + yöpyjien osuus x kokonaiskäyntimäärä x yöpyjien viipymä alueella (vrk)

Retkeilypalvelujen tarjonta										
Rakennukset	Lkm	Kapasi- teetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja	
			Hyvä	Keskinkert.	Huono	MH	Muu			
Sokos Hotel Koli	1	150		x			x		Vuokraaja PKO	
Luontokeskus Ukko	1	200		x		x				
Sataman Alamaja	1	50	x				x		Vuokraaja Koli Activ	
Ryynänen pihapiiri	4	30	4				x		Vuokraaja Saga Spirit	
Mattila pihapiiri	3	30	3				x		Vuokraaja Elontila	
Ollila pihapiiri	4	4	4			x				
Vaarala pihapiiri	5	4	3	1		x				
Turula pihapiiri	1	4	x			x				
Seppälä pihapiiri	3	8	2	1		x				
Lakkala pihapiiri	6	4	3	1	2	x				
Vuokratuvat	9	50	6	3		x				
Rakennelmat	Lkm	Kapasi- teetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella		
			Hyvä	Keskinkert.	Huono	MH	Muu			
Tulentekopaikat	29		7	17	5	21	8	8		
Laavut / kodat	5		3	2			x	x		
Reitit	Km	Esteetön (km)		Päälyste (km)		Ylläpito (km)		Muulla kuin valtion alueella		
						MH	Muu			
Herajärven kierros	61	0		8,5		x	x	x	Valtion alueella MH ylläpitää, muualla Kontiolahden kunta	
Kasken kierros	3	1		2,5		3				
Ennallistajan polku	3,5	0		1		3,5				
Paimenen polku	2,5	0		0,1		2,5				
Kolinnuuron kierros	3	0		1,3		x				
Matkailun yhteistyö										
Vuosi	2012	Yhteistyöyritysten lu- kumäärä		34	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä			100 000	Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)	3,88
Lisätietoja										
Metsähallitus on Kolin Matkailuyhdistyksen aktiivinen jäsen. Kolin kansallispuistossa sijaitsevat Sokos Hotel Koli ja Ukko-Kolin rinteet. Tämän lisäksi Metsähallitus on vuokrannut sataman Alamajan Koli Activ Oy:lle ja Mattilan Elontila Ay:lle.										

9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö		Ei karttaa							
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilö-opastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen sekä maasto-opasteet.									
Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella										
Käyntimäärät		Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä								
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä	luontoon.fi -sivuilla	Asiakaspalvelupisteet	Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)					
2011	Ukko: 50 117 Alamaja: 12 027	tilasto puuttuu luontoon.fi -järjestelmänvaihdon vuoksi	Luontokeskus Ukko, sataman Alamaja	2011	<ul style="list-style-type: none"> Luontokeskus Ukko 4,1 (Lähde: ASTA – jatkuva palaute) Kolin sataman Alamajalla asiakastyytyvyyttä ei ole mitattu 					
2010	Ukko: 51 777 Alamaja: 14 432	36 270	Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa					
2009	Ukko: 45 966 Alamaja: 11 549	34 017	Vuosi	2011	Henkilöä	Koululaisten osuus (%)	Vuosi	2011	Henkilöä	Koululaisten osuus (%)
2008	Ukko: 46 440 Alamaja: ei mitattu	31 232	Perustiedon tarjonta		218 (Ukko)	0,0	Perustiedon tarjonta		0	0,0
			Herättelevä opastus		992 (Ukko)	22,5	Herättelevä opastus		26	0,0
			Syventävä opastus		46 (Ukko)	0,0	Syventävä opastus		165	0,0
Lisätietoja										
<p>Luontokeskus Ukkoon sekä Kolin sataman Alamajalle tullaan hakemaan ajantasaista tietoa alueen reiteistä ja palveluista (mukaan luettuna yrittäjien palvelut, esim. majoitus- ja ohjelmapalveluyrittäjät), tutustumaan näyttelyihin tai katsomaan kuvaesitystä. Monet Alamajan kävijät tulevat ruokailemaan tai kahville. Myös osa Ukon kävijöistä on ensisijaisesti luontokeskuksen kahvilan asiakkaita. Huomattavan suuri osa, peräti 35 %, Luontokeskus Ukon vuosina 2010–2011 toteutettuun asiakastutkimukseen vastanneista ilmoitti saapuneensa Ukkoon silkasta uteliaisuudesta.</p> <p>Luontokeskus Ukon käyntimäärä on vakiintunut n. 50 000 käyntiin vuodessa. Alamajan käyntimäärä vaihteli vuosina 2008–2011 välillä 11 500–14 400. Pääsääntöisesti vain kesäaikaan avoinna olevan, kauniilla paikalla Pielisen rannalla sijaitsevan Alamajan käyntimäärään vaikuttaa kesälomakauden sää. Vuonna 2010 koettiin ennätysellisen pitkä ja kuuma hellejakso, joka selittää ainakin osittain Alamajan historian suurimman käyntimäärän tuona vuonna.</p> <p>Tällä lomakkeella on ilmoitettu käyntimäärät asiakaspalvelupisteissä ja luontoon.fi-sivuilla vain vuodesta 2008 lähtien, jolloin Kolin kansallispuisto asiakaspalvelupisteineen siirtyi Metsähallituksen hoitoon.</p>										

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät	Lkm	Kuvaus
Asiakaspalvelupisteet	2	Luontokeskus Ukko ja Kolin sataman Alamaja: <ul style="list-style-type: none"> Luontokeskus Ukko on avoinna ympäri vuoden. Sieltä saa tietoa Vaara-Karjalan luontokohteista, niiden retkeilyreiteistä ja muusta palveluvarustuksesta sekä Kolin alueen yrittäjien palveluista. Ukossa on pysyvä näyttely ja kaksi vaihtuvien näyttelyiden tilaa, joissa on vuosittain n. 6–8 näyttelyä. Lisäksi Ukossa on kahvio, myymälä, kirjastonurkkaus, lasten leikkinurkka, auditorio 200 hengelle sekä kaksi pienempää kokoustilaa 12 ja 24 hengelle. Auditoriossa esitetään pysyvään näyttelyyn liittyvää kuvaesitystä. Ryhmille tehdään näyttelyopastuksia tilauksesta. Vuoden 2013 alusta lähtien Metsähallituksen oma henkilökunta on vastannut asiakaspalvelusta. Kolin sataman Alamaja on avoinna kesäaikaan. Sieltä saa tietoa Kolin kansallispuiston palveluista ja retkeilymahdollisuuksista. Alamajalla on näyttely, joka esittelee Pielisen järvikulttuuria, kahvila-ravintola, vuokrasaunoja, kokoustiloja sekä suihku- ja WC-tilat vierasvenelaiturista venepaikan lunastaneille. Alamajan asiakaspalvelua hoitaa paikallinen yritys, Koli Activ Oy.
Opastuspisteet	2	Metsähallituksella on opastuspiste Kolin kylällä sijaitsevissa kahvila Kolin Rynäsessä sekä Kolin matkailuinfossa. Näissä opastuspisteissä on Kolin kansallispuistosta kertova opastustaulu ja kartta, ja niistä saa kansallispuiston taite-esitteitä kieliversioineen.
luontoon.fi-sivut	115	Kolin kansallispuisto: suomenkieliset sivut 27 kpl, ruotsinkieliset 13 kpl ja englanninkieliset 22 kpl. Herajärven kierros: suomi 10, ruotsi 0, englanti 10 sivua. Luontokeskus Ukko: suomi 4, ruotsi 1, englanti 1 sivua. Kolin opettajan sivut: suomi 2, ruotsi 0, englanti 0 sivua. Tutustuttavat: suomi 9, ruotsi 8, englanti 8 sivua.
Maasto-opasteet	212	Opastustauluja 28 kpl, viittoja 122 kpl ja kohdeopasteita 62 kpl
Luontopolut	4	Kasken kierros (2,5–5 km) esittelee kaskiviljelyä ja -metsiä. Paimenen polku (2,5 km) tutustuttaa reheviin rinnelehtoihin ja niiden kasvillisuuteen. Kolinuuron kierros (3,0 km) kertoo Kolin alueen geologiasta. Ennallistajan polku (3,5 km) esittelee metsien ennallistamista ja perinneympäristöjen luonnonhoitoa.
Esitteet ja muu painomateriaali	2	Kolin kansallispuiston taite-esite kieliversioineen (suomi–ruotsi ja englanti–saksa).
Sähköiset opastustuotteet	6	Kolin kansallispuiston nettiesite kieliversioineen (suomi, ruotsi ja englanti). Kolin kansallispuiston ja Herajärven kierroksen facebook-sivut sekä vaaravaraukset.fi -tilavarauspalvelu
Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus		
<p>Yhteistyö asiakaspalvelu- ja opastuspisteissä:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kolin sataman Alamajan opastuksesta Metsähallituksella on aukiolokauden 2012 loppuun saakka sopimus Koli Activ Oy:n kanssa. Sopimus pyritään uusimaan tuleville vuosille. Kahvila Kolin Rynästä hoitaa 1.9.2013 lähtien Jean-Francoise Flogny. Kolin Rynäsessä on Kolin kansallispuiston infotaulu ja sieltä saa kansallispuiston esitteitä. Kolin kylällä sijaitsevassa Kolin matkailuinfossa on Metsähallituksen esittelytaulut Pohjois-Karjalan kansallispuistoista, ja sieltä saa kansallispuiston esitteitä ja karttoja sekä tietoa puiston yleisötapahtumista. Matkailuinfoa hoitaa Kolin Matkailuyhdistys ry. <p>Koululaisryhmien palvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> Metsähallitus tarjoaa näyttelyopastuksia Luontokeskus Ukossa, ja ohjelmapalveluyrittäjät tarjoavat ohjelmapalveluita sekä maasto-opastuksia. 		

Maasto-opastukset ryhmille:

- Maksullisia maasto-opastuksia ryhmille tarjoavat Kolin alueen ohjelmalveluyritykset (vuoden 2013 alussa Koli Activ Oy, Elontila Ay ja Korpisoturi Oy).

Muiden toimijoiden tuottamat esitteet:

- Kolin Matkailuyhdistys ry tuottaa Kolin alueen matkailuesitteitä ja kartoja, joissa kansallispuisto on näkyvästi esillä.
- Kansallispuisto on esillä myös maakunnallisissa matkailuesitteissä, joita tuottaa Karelia Expert Oy.

Muiden toimijoiden ylläpitämät www-sivut:

- Kolin Matkailuyhdistys ry:n sivuilla (www.koli.fi) on tietoa Kolin kansallispuistosta sekä runsaasti linkityksiä www.luontoon.fi-sivustolle.
- Kolin kansallispuiston Natura-alueen sivu valtion ympäristöhallinnon www-sivuilla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=65770&lan=fi> sisältää alueen yleiskuvauksen sekä luettelon Natura-alueen luontoarvoista.
- Pohjois-Karjalan vaellusreittioppaan www-sivut (www.vaellus.info) sisältävät Kolin reittien (Paimenen polku, Herajärven kierros, Mäkrän polku, Kolinpolku, Kolin pyöräreitit, Pielisen vesiretkeilyreitit, Karjalan kierros) kuvaukset. Vaellusreittioppaan sivustoa ylläpitää PK Media Service Oy.

Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)

Koli on koko Vaara-Karjalan puistoalueen luontomatkailun veturi. Kolin kansallismaisema on yksi Suomen tunnetuimmista ja liittyy vahvasti suomalaiseen kansalliseen identiteettiin. Alueen markkinoinnissa ja tuotteistamisessa tehdään tiivistä yhteistyötä Kolin–Ruunaan alueen muiden toimijoiden kanssa. Kolin luontoarvot ja kulttuuriperintö, olemassa olevat palvelut sekä lukuisat toimijat muodostavat erinomaiset lähtökohdat alueen kehittymiselle. Tavoitteena on pidentää matkailijoiden viipymää alueella ja kehittää palveluvarustusta siten, että luonto ei kulu eivätkä luontoarvot heikkene, vaikka kävijämäärät kasvavat.

Metsähallituksella on alueella kaksi asiakaspalvelupistettä, ympäri vuoden avoinna oleva Luontokeskus Ukko sekä kesäaikaan avoinna oleva Kolin sataman Alamaja. Luontokeskus Ukko tarjoaa kävijöilleen sekä perustietoa että herättelevää ja syventävää opastusta ryhmäopastusten ja tapahtumien muodossa. Tapahtumien määrää ja yhteistoimintaa Kolin kylälaisten kanssa pyritään lisäämään. Muita alueella hyödynnettäviä opastusviestinnän kanavia ovat maasto-opasteet, luontopolut, alue-esitteet, [luontoon.fi](http://www.luontoon.fi)-sivut, facebook sekä näkyvyys paikallisten yhteistyökumppanien toimipisteissä ja www-sivuilla.

10 Erätalous: nykytila

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐	☐	Metsästyskieltoalueet Lupa- ja sopimusmetsästysalueet				
Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt sekä sopimus- ja lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.								
Metsästys									
☐	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästykseseen valtionmailla)								
☐	Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)								
☒	Metsästys kielletty	Metsästys on kielletty Kolin kansallispuiston alueella, mutta sallittu alla olevien sopimusten mukaisesti suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla.							
☐	Lupametsästys- aluetta								
☒	Sopimusmet- sästysaluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus	Rajoitukset, lisätietoja				
		Ahmovaaran Metsästysseura ry, 2 sopimusta	yht. 100,4	molemmat päättyvät 31.12.2013	Hirvieläinten metsästys; sopimukset on uusittu yhdeksi, toistaiseksi voimassa olevaksi hirvieläinten metsästysvuokrasopimukseksi; astuu voimaan 1.1.2013 edellisten sopimusten päättyttyä.				
		Kolin Erämiehet ry, 1 sopimus	252,2	voimassa toistaiseksi	Hirvieläinten ja pienriistan metsästys				
	Puson Erä ry, 1 sopimus	245,7	voimassa toistaiseksi	Hirvieläinten ja pienriistan metsästys					
☐	Vain hirvenajo								
Alueen merkitys metsästyskohteena		Vuokratut alueet seurojen yksityisiltä vuokraamien alueiden sisällä, joten ne ovat seurojen metsästykselle tärkeitä.							
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐	Suuri	☒	Keskinkertainen	☐	Pieni	Tarken- nus	Kansallispuiston alueella ei metsästystä
Riistakannat		Riistakannat vaihtelevat vuosittain. Kanalintukannat olivat vuonna 2011 erittäin hyvät, tiheys Lieksan rhy:n alueella oli 28,7 yksilöä/km ² (metso 4,3, teeri 17,0 ja pyy 7,4) ja Juuan rhy:n alueella 30,6 yksilöä/km ² (metso 4,0, teeri 14,0 ja pyy 12,6). Hirven talvikannan tiheys Lieksassa vuonna 2011 oli 2,0 ja Juuassa 2,7 yksilöä/1 000 ha. Kolin alueella on yleensä muuta Lieksaa tiheämpi hirvikanta: vuonna 2011 jäävä kanta oli 5,9 yksilöä/1 000 ha.							
Lisätietoja		Laki ja asetus Kolin kansallispuistosta eivät salli metsästystä eivätkä hirvenajoa puiston alueella.							

Kalastus	
☐	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)
☒	Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu (KL 8 § mukaisesti)
☐	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain
☒	Lupakalastusvedet Vesialue Pielisessä (186 ha) kuuluu lupa-alueisiin 1401 Metsähallituksen viehelupa ja 7003 Lieksan pyydyslupa-alue, ja on mukana Pielisen kalastusalueen viehekalastusluvassa koko muun Pielisen kanssa.
Alueen merkitys kalastuskohteena	Merkitys on suurin osana Pielisen vieheluvan uistelualuetta. Kansallispuiston sisällä olevat tai puistoon rajautuvat merkittävimmät vedet kuuluvat osakaskuntiin.
Arvio alueen kalastuspaineesta	☐ Suuri ☒ Keskinkertainen ☐ Pieni Tarkennus Kalastuspaine kohdistuu pääosin Pielisen vesialueeseen.
Saaliskalat	Normaalit Pielisen kalalajit, joista kuha on tällä hetkellä merkittävin saaliskala Pielisessä. Uistelusaaliina merkittäviä ovat myös järvitaimen ja järvi- lohi.
Kutupaikat	Metsähallituksen vesialueella Pielisessä saattaa olla Pielisen järviharjuksen kutualueita. Kannan tilasta ei kuitenkaan ole tarkempaa tietoa.
Vaelluskalareitit	Osin kansallispuiston läpi virtaavassa Herajoessa on luontainen taimenkanta. Joki kuuluu osakaskunnalle, jossa Metsähallitus on myös osakkaana.
Ammattikalastus	Pielisen vesialue soveltuu ammattikalastukseen, mutta tällä hetkellä vesialueella ei ammattikalastusta.
Istutukset (kalat, ravut)	Tällä hetkellä ei Metsähallituksen tekemiä istutuksia.
Lisätietoja	Valtaosan puiston rajojen sisäpuolella olevista sekä kansallispuistoon rajoittuvista vesistä omistavat osakaskunnat. Metsähallitus on kuitenkin osakkaana vedet omistavissa osakaskunnissa.
Yksityiset suojelualueet	
Yksityisillä luonnonsuojelualueilla toimintaa ohjaavat alueiden rauhoitusmääräykset (Liite 1) sekä maanomistajan suostumus.	
Erätalouden yhteenveto	

11 Tutkimus

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö sekä mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella aikaisemmin tehty tutkimus			
<p>Kolin kansallispuiston alueella on tehty luonnontieteellistä tutkimusta 1930-luvun alusta lähtien, jolloin Metsätieteellinen tutkimuslaitos [Metsäntutkimuslaitoksen (Metlan) edeltäjä] perusti ensimmäiset kotimaisten puulajien alkuperä- ja uudistamiskokeet. Kansallispuiston perustamisen jälkeen erilaisia tutkimuksia ja selvityksiä ovat tehneet sekä teettäneet Metla, Geologian tutkimuskeskus GTK, Itä-Suomen yliopisto (aikaisemmin Joensuun yliopisto) ja Metsähallituksen luontopalvelut. Tutkimuksen kohteina ovat olleet mm. lajisto, geomorfologia, ennallistaminen, luonnonhoito ja perinnebiotooppien hoito, puustotunnusten tulkinta kaukokartoitusmenetelmien avulla sekä matkailuun liittyvät aiheet.</p> <p>Raportteja Kolin kansallispuiston alueella tehdyistä tutkimuksista säilytetään Metlassa ja Metsähallituksen tietojärjestelmissä. Ukko-Kolin Ystävät ry on aikeissa kerätä kotisivuilleen Koli-tietopankin, johon kootaan Kolilla tehtyjen tutkimusten ja selvitysten raportit.</p>			
☒	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä	☐	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkostoon	☒	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkostoon
Nykyinen tutkimuskäyttö	<p>Kolin kansallispuistossa on voimassa tutkimuslupia liittyen mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ennallistamisvaikutusten seurannan koesarja (EVS) (Metla, Kalle Eerikäinen) • Luonnonmetsäkoejärjestely (LM) (Metla, Juha Siitonen, Kalle Eerikäinen) • Kirjanpainajakantojen seurantatutkimus (Metla, Seppo Neuvonen, Juha Siitonen) • Geenireservimetsät (Metla, Mari Rusanen) • Luonnonhoidon seuranta (Metsähallituksen luontopalvelut, Kaisa Junninen) • Perinnebiotooppien hoidon seurannat (Metsähallituksen luontopalvelut, Katja Raatikainen) 		
Koealat	Kolin kansallispuistossa on useiden käynnissä olevien tutkimusten koealoja. Sijaintitietoja on tallennettu Metsähallituksen tietojärjestelmiin. Kolilla on myös kuusen ja koivun geenireservimetsät.		
Tutkimustahot	Metla		
Tutkimusluvut	Tutkimuslupia myönnetään tarpeen mukaan Metsähallituksen kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti suojelu- ja käyttöarvot huomioiden.		
Merkitys tutkimuskohteena			
☒	Merkittävä	☐	Kohtalaisen merkittävä
☐		☐	Ei merkittävä

12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Luonnonvarojen käyttö
			☐	Rasitteet, käyttöoikeudet, sopimukset
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtionmaalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.			
Marjastus ja sienestys				
☐	Sallittu koko alueella	☐	Kielletty koko alueella	
☒	Sallittu osittain	Marjastus ja sienestys on sallittu alueilla, joilla on lupa liikkua. Liikkumista on rajoitettu seuraavilla saarilla ja luodoilla erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti (saaret ja luodot järjestyksessä pohjoisesta etelään): Timosenluoto, noin 400 m Romonsaarten kaakkoispuolella sijaitseva nimetön saari, Tappi, Laitasaari, Pieni Hölö, Iso-Hölön eteläkärki, Matoset, Hiekkapakka, Suuri-Kopran pohjoiskärki, Pieni Purjesaari, Purjesaaren eteläkärki ja Sikosaari. Rantautuminen ja niillä liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.		
Poronhoito				
☐	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle		☒	Ei sijoitu poronhoitoalueelle
Paliskunta	Suunnittelualueesta kuuluu paliskuntaan (%)	Paliskunnan suurin sallittu poromäärä	Poromääräarvio suunnittelualueella	Talvilaidunten kunto
Toiminnan kuvaus				
Rakenteet	Porokämpät	Erotusaitaukset	Muut rakenteet	
Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi				
Kaivosvaltauokset	Lkm	0	Kaivoskivennäiset	-
Kaivospiirit	Lkm	0	Kaivoskivennäiset	-
Maa-ainesten otto	Kolin kansallispuistossa sekä suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla maa-ainesten ottaminen on kielletty.			
Polttopuun otto	Kolin kansallispuistossa sekä suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla polttopuun otto on kielletty. Metsähallitus voi käyttää polttopuuna esimerkiksi ennallistamis- tai luonnonhoitokohteilta poistettavaa puuta, mikäli se on luonnonsuojelun tavoitteiden mukaista.			
Pohjaveden otto				
Lisätietoja	Kaivostoiminta on Kolin kansallispuiston rauhoitusmääräysten vastaista.			
Metsätalous				
Kolin kansallispuistossa sekä suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla metsätalous on kielletty.				

Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset			
Vuokra- ja käyttöoikeussopimukset	Kpl	32	<p>Lisätietoja</p> <p>Kolin kansallispuisto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 liikealuetta (masto ja laiteasema sekä matkaviestintukiasema), 1 käyttöoikeus (laiteasema), 2 käyttöoikeutta (vedenottamo, kaivo), 1 käyttöoikeus (ulkoilureitti), 3 käyttöoikeutta (laidunalue, perinnebiotooppi Ollilan pihapiirissä, Selkolan laidunalue Paimenvaarassa ja laidunalue, perinnebiotooppi Lakkalan ja Törisevän ympäristössä) ja 17 johdinaluetta (sähköjohto) • Alamajan, Hotelli Kolin ja rinnealueiden, Mattilan ja Rynnäsen vuokrasopimukset • Hiljaisuuden temppeleiden varauskäytössä eri tilaisuuksiin (esimerkiksi häättilaisuudet) <p>Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 johdinalue (sähköjohto) <p>Verkkovaara:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 liikealue (masto ja laiteasema)
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet	<p>Kansallispuiston pohjoisosassa veneenpito keskitetään satamaan. Vanhoihin voimassa oleviin rasiteoikeuksiin perustuvat veneenpitopaikat säilyvät sen mukaan, kuin veneenpitäjät osoittavat venepaikkaoikeutensa muualla puiston alueella. Rasiteoikeuksien haltijoiden kanssa voidaan tapauskohtaisesti sopia myös venepaikan uudelleenjärjestelystä.</p> <p>Puiston eteläosassa perinteisiä paikallisten asukkaiden venepaikkoja ovat Havukanranta, Herajoen suu ja Lähtevänsärkkä sekä Kovasinlahti ja Lakkalanranta. Näille puiston eteläosan perinteisille venepaikoille veneenpidon järjestää Metsähallitus lupamenettelyn kautta.</p>		
Lisätietoja	<p>Huurunrinteellä, Iso-Veteläisellä ja Savijärven suolla ei ole voimassa olevia vuokra- tai käyttöoikeussopimuksia – lukuun ottamatta metsästysvuokrasopimuksia, jotka on eritelty lomakkeella 10.</p>		
Yksityiset suojelualueet			
Yksityisillä luonnonsuojelualueilla toimintaa ohjaavat alueiden rauhoitusmääräykset (Liite 1).			
Yhteenveto			
Suunnittelualueeseen ei kohdistu merkittäviä rasitteita, jotka haittaisivat alueen hoitoa ja käyttöä.			

KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot			
Vastuuprosessi		Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää	
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitus sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.	
No	Arvoluokka	Arvotyyppi	Kuvaus
1	Kulttuuriarvot	<ul style="list-style-type: none"> Luonnon- ja kulttuurimaisemat 	<p>Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema</p> <p>Alue on osa VAT/ma-alueetta, joka sisältää paitsi vaarajonot myös järvimaisemaa ja harjusaaria sekä kulttuuriympäristöjä. Maisema-arvoihin kuuluvat sekä kaukomaisema Kolin vaarojen näköalapaikoilta että järveltä katsottu maisema, mutta myös pienipiirteisiä kulttuuriympäristöjä ja perinteisiä maatalousmaisemia. Maisema-arvot ovat siis ajallisesti ja maantieteellisesti monitasoisia ja sisältävät sekä luonnon- että kulttuurimaisemia. Kolilla on merkittävä asema Suomen kulttuurihistoriassa. Karelianismin kaudella Koli oli monen maamme eturivin taiteilijan innoituksen lähteenä ja nousi kansallismaisemien joukkoon. Hoito- ja käyttösuunnitelman tekovaiheessa VAT/ma uudet rajaukset ovat vielä vahvistamattomia.</p>
2	Kulttuuriarvot	<ul style="list-style-type: none"> Rakennettu kulttuuriympäristö Paikalliskulttuuri (sekä alueellinen että kansainvälinen merkitys) 	<p>Kulttuuriperintö</p> <p>Kansallispuistossa on hyvin säilyneitä arkeologisia kohteita mm. kaskeamisesta ja muusta elinkeinohistoriasta, vanhoja pihapiirejä ja peltoja, jotka nykyisin ovat myös biologisesti arvokkaita ahoja, sekä alueen teollisuushistoriaan ja esihistoriaan kuuluvia jäänteitä. Kolilla on runsaasti rakennettuja ympäristöjä, jotka ovat virkistyskäytön kannalta tärkeitä maisemallisia kohteita. Osa Kolin kulttuuriperintöä on myös perimätieto, kansanperintö, tarinat ja niiden tapahtumapaikat – kuten esimerkiksi Uhrihalkeama ja Pirunkirkko.</p>
3	Luontoarvot	<ul style="list-style-type: none"> Luontodirektiivin luontotyypit Uhanalaiset luontotyypit Eliöyhteisöt/Lajisto 	<p>Perinnebiotoopit</p> <p>Perinnebiotooppien monipuolisuus on Kolin kansallispuiston erityispiirre. Kauan sitten kasketut metsät (kaskimetsät) sekä uudet 1990-luvulta alkaen kasketut alueet, niityt, ahot ja laitumet ovat lajistollisesti sekä maisemallisesti merkittäviä suojeluarvoja kansallispuistossa. Perinnebiotooppien lajisto on monipuolista, alueella on useita kansallisesti ja kansainvälisesti uhanalaisia kasvi- ja eläinlajeja sekä direktiivilajeja.</p>
4	Luontoarvot	<ul style="list-style-type: none"> Ekosysteemit Eliöyhteisöt/Lajisto 	<p>Metsäekosysteemi</p> <p>Suunnittelualueen jyrkillä rinteillä on runsaasti boreaalisia luonnonmetsiä ja lehtoja, jotka ovat vaateliaan kasvi-, sieni- ja eläinlajiston elinympäristöjä. Puustoiset letot ovat rehevimpiä soitamme, ja suunnittelualueella niitä sekä niiden vaateliasta lajistoa on usealla osa-alueella.</p>

No	Arvoluokka	Arvotyyppi	Kuvaus
5	Luontoarvot	<ul style="list-style-type: none"> Geologiset kohteet 	<p>Geologia Karelidien vuorijonon jäännös, eteläisen Suomen korkein kohta 347 m. Jääkauden jäljet, mm. siirtolohkareet. Aintulaatuinen geologinen monimuotoisuus, joka on seurausta alueen pitkästä geologisesta historiasta.</p>
6	Virkistys- ja elinkeinokäyttö	<ul style="list-style-type: none"> Matkailun yritystoiminta Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö 	<p>Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset Pohjois-Karjalan luontomatkailun tunnetuin ja vetovoimaisin kohde, 125 600 kävijää vuonna 2012. Tiivis yhteistyö matkailuyritysten kanssa (Koli ry). Paikallistaloudelliset vaikutukset 5,2 milj. euroa/vuosi, 69 htv. Hotelli, rinteet ja reitit. Koli–Ruunaa-aluekokonaisuus.</p>
7	Tutkimus- ja seuranta-merkitys	<ul style="list-style-type: none"> Tutkimusmerkitys 	<p>Tutkimus Kolin kansallispuisto on ollut pitkään tutkimuskohteena, ja alueelle on perustettu erityyppisiä koealoja erityisesti metsäntutkimuksen tarpeisiin. Geologisen monimuotoisuuden takia alue on ollut ihanteellinen tutkimuskohde GTK:lle sekä lajistollisen monipuolisuuden ansiosta eri eliöryhmien harrastajille, yliopistoille ja muille tutkimuslaitoksille. Matkailu- ja kävijätutkimusta on tehty erityisesti kansallispuiston perustamisen jälkeen.</p>
8	Luonnonarvostus ja -tuntemus	<ul style="list-style-type: none"> Luonto-opastus Ympäristökasvatus 	<p>Opastusviestintä Luontokeskus Ukossa on noin 50 000 käyntiä vuosittain. Mattilan tila on merkittävä luontomatkailu- ja ympäristökasvatuskohde. Opastusviestintäsunnitelma on valmistumassa Koli–Ruunaa-alueelle. Kansallispuistossa on neljä teemoitettua luontopolkua: Ennallistajan polku, Kasken kierros, Kolinuuron kierros ja Paimenenpolku.</p>

14 Uhka-analyysi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö on tärkeää									
Selite	Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualueen keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.									
		Uhan kohdentuminen					Merkittävyys			
Keskeinen suojelutai käyttöarvo	Uhkatekijä	Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelu-alue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä	Uhan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Perinnebiotoopit Kulttuuriperintö 	Perinteisen karjanhoidon (laidunnuksen) lopetus	☒	☒	☒	☒	☒	☐	☒	Perinteiseen maankäyttöön perustuva kulttuuri häviää ja perinnebiotooppien tila heikkenee. Vaikuttaa keskeisesti myös kansallismaisemaan ja voi vaikuttaa kielteisesti kansallispuiston (mm. reittien) vetovoimaan.	Suunnittelualueella kyllä
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Perinnebiotoopit Kulttuuriperintö 	Perinteisen viljelytavan lopetus	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Perinteiseen maankäyttöön perustuva kulttuuri katoaa. Perinnebiotooppien väärä hoito (esim. liian aikainen tai myöhäinen niitto, vahingoittavat välineet) voivat heikentää perinnebiotooppien tilaa. Vaikuttaa keskeisesti myös kansallismaisemaan ja voi vaikuttaa kielteisesti kansallispuiston (mm. reittien) vetovoimaan.	Kyllä
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Metsäekosysteemi 	Metsätalous	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Nykyinen ja aiempi metsätalousoikeus käyttö kansallismaisemassa. Voi vaikuttaa kielteisesti kansallispuiston (mm. reittien) vetovoimaan sekä elinympäristöjen muutosten kautta lajiston tilaan.	Suunnittelualueella kyllä

Keskeinen suojelu- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Uhan kohdentuminen						Merkittävyys		Uhan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnitelualue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä			
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Metsäekosysteemi Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset Kulttuuriperintö 	Kulotus, kaskeaminen (toiminnan puuttuminen)	☒	☐	☒	☒	☐	☒	☐	<p>Metsäpalot ovat aina olleet tärkeä osa pohjoisten havumetsien luonnollista kehitystä. Osa lajeista onkin aikojen kuluessa sopeutunut toistuviin metsäpaloihin. Näiden joukossa on myös suoranaisia palonvaatijoita, jotka elävät palaneilla puilla tai niillä kasvavilla sienillä. Samalla kun metsäpalot on tehokkaan palontorjunnan avulla saatu vähenemään, ovat nämä palanutta puuta vaativat lajit taantuneet.</p> <p>Kulotuksen (metsien ennallistamispoltojen) /kaskeamisen puuttuminen (palojatkumon katkeaminen) heikentää paitsi kansallismaiseman myös metsäluontotyyppien ja kulttuuriperintökohteiden (perinnebiotooppien) tilaa sekä voi vaikuttaa haitallisesti luontomatkailu- ja virkistyskäyttöarvoihin. Tämä voi vaikuttaa kielteisesti myös kansallispuiston vetovoimaan.</p>	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset 	Energiatuotanto: vesi- tai tuulivoima	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	Lakkavaaran tuulivoimahanke voi toteutuessaan vaikuttaa kielteisesti kansallismaisemaan ja kansallispuiston (mm. näköalapaikkojen) vetovoimaan.	Ei	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema 	Rakentaminen: asutus	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	Huonosti suunniteltu asutusrakentaminen voi vaikuttaa kielteisesti kansallismaisemaan ja kansallispuiston (mm. reittien) vetovoimaan.	Ei	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema 	Rakentaminen: teollisuus	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	Huonosti suunniteltu teollisuusrakentaminen voi vaikuttaa kielteisesti kansallismaisemaan ja kansallispuiston (mm. reittien) vetovoimaan.	Ei	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema 	Maa-ainesten ottaminen: kaivostoiminta	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☒	Voi vaikuttaa kielteisesti kansallismaisemaan ja kansallispuiston (mm. reittien) vetovoimaan.	Ei	

Keskeinen suojele- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Uhan kohdentuminen						Merkittävyys		Uhan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelu-alue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä			
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema 	Maa-ainesten ottaminen: hiekka, sora	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	Voi vaikuttaa kielteisesti kansallismaisemaan ja kansallispuiston (mm. reittien) vetovoimaan.	Ei	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Metsäekosysteemi Kulttuuriperintö Geologia 	Retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen	☒	☐	☒	☒	☒	☒	☐	Huonosti suunniteltu sekä toteutettu retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen muuttaa maisemaa liikaa tai ei-toivottuun suuntaan, tuhoaa kulttuuriperintöä ja heikentää luontoarvoja.	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Perinnebiotoopit Metsäekosysteemi Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset Kulttuuriperintö 	Käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen)	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Kulttuuriperintökohteiden ja perinnebiotooppien jatkuvan hoidon ja metsäekosysteemin (erityisesti lehtojen) luonnonhoidon puute heikentävät nopeasti näiden kohteiden ja elinympäristöjen tilaa ja rakennepiirteitä. Tämä vaikuttaa lisäksi kansallismaisemaan ja yleisesti luontomatkailuun sekä luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttöön, ja sillä voi olla kielteisiä vaikutuksia kävijäytytyväsyyteen.	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Perinnebiotoopit Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset 	Kulttuuriperinnön turmeleminen (muu kuin ilki-valta)	☒	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Huonosti suunniteltu rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kunnostaminen ja hoito ja sitä kautta virheelliset kunnostus- ja hoitomenetelmät voivat johtaa arvokkaiden rakennusten ja arkeologisten kohteiden vaurioitumiseen peruuttamattomasti. Tämä vaikuttaa kansallismaisemaan ja perinnebiotooppeihin ja yleisesti luontomatkailuun sekä luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttöön, ja sillä voi olla kielteisiä vaikutuksia kävijäytytyväsyyteen.	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema Metsäekosysteemi 	Muu tekijä	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	Laskettelurinteen rakentaminen.	Ei	

Keskeinen suojele- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Uhan kohdentuminen						Merkittävyys		Uhan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelu-alue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä			
• Perinnebiotoopit	Kulutus, kaskeaminen (toiminnan puuttuminen)	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	Perinteisen kaskeamisen menetelmän osaaminen heikenee; polttotulos jää vaatimattomaksi, mikä vaikuttaa kaskeamisen satoon ja palanutta puuta vaativien lajien menestymiseen.	Kyllä	
• Geologia	Maa-ainesten ottaminen: kaivostoiminta	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	Kaivostoiminta on Kolin kansallispuistossa ja muualla suunnittelualueella kielletty. Kaivostoiminta saattaa kuitenkin tuhota geologisia arvoja suunnittelualueen ulkopuolella.	Ei	
• Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset	Ympäristön roskaaminen (kiinteä jäte)	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Ympäristön roskaaminen vaikuttaa kielteisesti kävijätyytyväisyyteen ja kansallispuiston vetovoimaan.	Kyllä	
• Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset	Retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen	☒	☐	☒	☒	☒	☐	☒	Rakenteiden korkeat ylläpitokulut.	Kyllä	
• Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset • Kulttuuriperintö • Metsäekosysteemi • Opastusviestintä	Retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen, häirintä)	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Lisääntynyt luontomatkailu sekä luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö lisäävät reittien ja rakenteiden ylläpidon tarvetta sekä kuluja. Kulutuksen leviäminen polkuverkoston ulkopuolelle voi heikentää herkästi kuluvien elinympäristöjen (lehdot) tilaa ja vaarantaa harvinaisten lajien säilymistä.	Kyllä	

<ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuriperintö • Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset • Opastusviestintä 	Ilkivalta	☒	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Ilkivalta voi kohdistua ja tuhota arvokasta kulttuuriperintöä, palvelurakenteita ja maasto-opasteita. Tämä haittaa luontomatkailua sekä luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttöä ja opastusviestintää, ja voi vaikuttaa kielteisesti kävijätyytyväisyyteen sekä kansallispuiston vetovoimaan.	Ei
--	-----------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	---	----

Keskeinen suojelutai käyttöarvo	Uhkatekijä	Uhan kohdentuminen						Merkittävyys		Uhan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelualue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä			
<ul style="list-style-type: none"> Perinnebiotoopit Metsäekosysteemi 	Vieraslajit (alkuperäislajin häirintä/hävitys)	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Eryteisesti lupiin ja jättiputken leviäminen alueella uhkaa alkuperäisen kasvilajiston säilymistä ja niukentaa sen elintilaa. Minkki voi vaikuttaa erityisesti vesi- ja rantalinnuston tilaan.	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Perinnebiotoopit Metsäekosysteemi Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset 	Ilmastonmuutos (elinympäristön tai lajin siirtyminen tai häviäminen)	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Lajiston (mm. perhoset) on jo jossain määrin todettu muuttuvan ilmastonmuutoksen myötä. Aikaa myöten myös puulajisuhteet saattavat muuttua ja metsätuho riski kasvaa. Toisaalta paikallisten metsätuhojen vaikutukset suunnittelualueen sisällä voivat olla myönteisiä ja lisätä alueen monimuotoisuutta.	Ei	
<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuriperintö 	Kulttuuriperinnön turmeleminen (muu kuin ilkivalta)	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	Huonosti suunniteltu rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kunnostaminen ja hoito sekä sitä kautta virheelliset kunnostus- ja hoitomenetelmät voivat johtaa arvokkaiden rakennusten ja arkeologisten kohteiden vaurioitumiseen peruuttamattomasti.	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset 	Vesilojen muuttaminen (ml. säännöstely)	☐	☒	☐	☒	☒	☒	☐	Pielisen pinnan nykyinen vaihtelu tulisi saada pienemmäksi. Vedenkorkeuden vaihtelu voi heikentää virkistyskäyttöä.	Ei	
<ul style="list-style-type: none"> Metsäekosysteemi Perinnebiotoopit 	Eläinlajin ottaminen tai siirtäminen	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Uhanalaisten ja harvinaisten eläinlajien – kuten perhosten ja nilviäisten – kannat niukentuvat luvattoman keräilyn takia.	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Metsäekosysteemi Perinnebiotoopit 	Kasvilajin ottaminen tai siirtäminen	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Eryteisesti lehtojen sekä perinnebiotooppien uhanalaisten ja harvinaisten kasvilajien kannat niukentuvat luvattoman keräilyn tai ajattelemattoman ottamisen takia (kukkakimppun kerääminen).	Kyllä	

Keskeinen suojelutai käyttöarvo	Uhkatekijä	Uhan kohdentuminen						Merkittävyys		Uhan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelu-alue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä			
<ul style="list-style-type: none"> Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset Opastusviestintä 	Puutteellinen markkinointi	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	Huonosti suunniteltu markkinointi ja/tai markkinointiin käytettävissä olevien resurssien vähäisyys voivat rajoittaa alueen luontomatkailun kehittymistä toivottuun suuntaan.	Kyllä	
<ul style="list-style-type: none"> Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset 	Yhteistyön sisällön puute	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	<p>Kansallispuiston hallinnon etäisyys ja joustamattomuus voivat lisätä tunnetta, ettei todellisia vaikutusmahdollisuuksia juuri ole. Tämä voi vähentää sitoutumista puiston hoidon ja käytön linjauksiin sekä heikentää tavoitteiden saavuttamista.</p> <p>Säännöllinen yhteistyö ja avoin vuorovaikutus eri toimijoiden kesken antaa kuitenkin hyvät lähtökohdat paikallisten asukkaiden osallistumiselle sekä yritystoiminnan kehittymiselle kansallispuistossa ja koko suunnittelualueella.</p>	Kyllä	
Lisätietoja											
Lisäksi muita mahdollisia uhkatekijöitä voivat olla kansallispuiston perustamistarkoitukseen kuulumattomien tai niiden kanssa ristiriitaisten matkailutoimintojen vaikutukset, jotka voivat toteutuessaan myös vaikuttaa kielteisesti kansallismaisemaan sekä virkistyskäytön ja luontoliikunnan kannalta häiritsevät matkailutoiminnot, jotka voisivat haitata luontomatkailua, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttöä sekä vaikuttaa kielteisesti luontoliikunnan fyysisiin ja henkisiin terveysvaikutuksiin. Näihin mahdollisiin uhkiin voidaan kuitenkin vaikuttaa suunnittelulla.											

TAVOITTEEN ASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkatekijät poimitaan aiemmista lomakkeista. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.		
Suojelu- tai käyttöarvo	Valtakunnallinen arvokas maisema-alue ja kansallismaisema		
Uhkatekijän kuvaus	Perinteisen karjanhoidon (laidunnuksen) lopetus, perinteisen viljelytavan lopetus, metsätalous, kulotus, kaskeaminen (toiminnan puuttuminen), retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen, käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen), kulttuuriperinnön turmeleminen (muu kuin ilkivalta), kansallispuiston perustamistarkoitukseen kuulumattomien tai niiden kanssa ristiriitaisten matkailutoimintojen vaikutukset		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake
1) Maisema-arvot säilyvät kestävästi retkeilyrakentamisen ja virkistyskäytön myötä. Ennallistamisessa sekä luonnon- ja kulttuuriperinnön hoidossa otetaan maisema korostetusti huomioon.	1.1) Uudet retkeilyrakenteet sovitetaan maisemaan, ja reitit sekä rakennekokonaisuudet suunnitellaan etukäteen maisemiin sopiviksi sekä tehdään maisema-arviointi. Matkailu ja virkistyskäyttö edistävät tai eivät ainakaan huononna myöskään lähimaisemaa.	1.1.1) Maisemanhoito 1.1.2) Palveluvarustuksen rakentaminen 1.1.3) Käytön ohjaaminen	17A, 17B, 19, 20A, 20B
	1.2) Ennallistaminen ja luonnonhoito sovitetaan maisemanhoitoon niin, etteivät ne ole ristiriidassa toistensa kanssa. Kulttuuriperintö, mukaan lukien rakennettu kulttuuriympäristö, hoidetaan säilyttäen autenttisuutta ja maisema-arvoja.	1.2.1) Maisemanhoito	18, 19
Suojelu- tai käyttöarvo	Kulttuuriperintö		
Uhkatekijän kuvaus	Perinteisen karjanhoidon (laidunnuksen) lopetus, perinteisen viljelytavan lopetus, kulotus, kaskeaminen (toiminnan puuttuminen), retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen, käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen), retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen, häirintä), kulttuuriperinnön turmeleminen (muu kuin ilkivalta)		

Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake
2) Rakennusperintö ja muinaisjäännöskohteet säilyvät sekä elävöittävät maisemaa.	2.1) Rakennusperinnön historiallisia arvoja ja autenttisuutta ei muuteta tulevissa korjaustöissä niin, että arvot katoaisivat tai vähenisivät huomattavasti. Riittävällä, suunnitelmallisella ja asiantuntevalla hoidolla sekä ylläpidolla estetään vaurioiden syntyminen.	2.1.1) Rakennusperinnön kunnostaminen 2.1.2) Rakennusperinnön suojelu	19
	2.2) Tärkeimmät arkeologiset kohteet hoidetaan niin, että ne säilyvät tuleville sukupolville. Virkistyskäyttö ei uhkaa niiden säilymistä tai aiheuta arvojen heikkenemistä.	2.2.1) Arkeologisen kohteen hoito	19
Suojelu- tai käyttöarvo	Perinnebiotoopit (kaskialueet, niityt, ahot ja laitumet lajistoineen)		
Uhkatekijän kuvaus	Perinteisen karjanhoidon (laidunnuksen) lopetus, perinteisen viljelytavan lopetus, käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen), kulttuuriperinnön turmeleminen (muu kuin ilkivalta), kulutus, kaskeaminen (toiminnan puuttuminen), vieraslajit (alkuperäislajin häirintä/hävitys), eläinlajin ottaminen tai siirtäminen, kasvilajin ottaminen tai siirtäminen		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
3) Alueelle tyypillisten perinteisten elinkeinon ja maankäytön tuottamien valtakunnallisesti arvokkaiden sekä muiden edustavien perinnebiotooppien rakennepiirteet, edustavuus ja lajisto säilyvät ja paranevat. Muiden perinnebiotooppien rakennepiirteet sekä edustavuus paranevat, ja lajisto muuttuu edustavammaksi.	3.1) Perinneympäristöt on arvotettu valtakunnallisen arvoluokituksen mukaisesti ja niiden hoitotarpeet on määritetty.	3.1.1) Perinnebiotoopin hoito	18
	3.2) Perinnebiotooppien hoidon jatkuvuus varmistetaan riittävällä resursoinnilla, ja uusien perinnebiotooppien hoito aloitetaan resurssien niin salliessa (Huurunlammen osa-alue). Kehitetään uusia mm. vapaaehtoisuuteen perustuvia hoitokeinoja sekä lisätään talkootyöpäiviä.	3.2.1) Perinnebiotoopin hoito 3.2.2) Lajiston hoito	18
	3.3) Perinnebiotooppien hoidon vaikutusseuranta jatketään Kolin kansallispuistossa, ja hoitomenetelmiä muutetaan tarvittaessa seurantatulosten perusteella.	3.3.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	18
	3.4) Kaskeaminen on keskeinen perinnebiotooppien hoitomuoto Kolin kansallispuistossa. Kaskettujen alueiden laidunnusta lisäämällä parannetaan lehtipuuvältaisten kaskimetsien edustavuutta.	3.4.1) Perinnebiotoopin hoito	18
	3.5) Suunnittelualueen perinnebiotoopit soveltuvat uhanalaisten sekä harvinaisten putkilokasvi- ja hyönteislajien elinympäristöiksi.	3.5.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	18
	3.6) Perinnebiotooppien ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä kerrotaan aktiivisesti retkeilijöille.	3.6.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 3.6.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 3.6.3) Viestintä	20A

Suojelu- tai käyttöarvo	Metsäekosysteemi (boreaaliset luonnonmetsät, lehdot ja letot lajistoinen)		
Uhkatekijän kuvaus	Metsätalous, retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen, käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen), retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen, häirintä), kulutus, kaskeaminen (toiminnan puuttuminen), vieraslajit (alkuperäislajin häirintä/hävitys), eläinlajin ottaminen tai siirtäminen, kasvilajin ottaminen tai siirtäminen		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslo-make
4) Boreaalisten metsien, lehtojen, soiden ja pienvesien luonnontila sekä niiden lajisto säilyvät, ja elinympäristöjen edustavuus paranee.	4.1) Suojelualueista on käytettävissä hyvät ja ajantasaiset perustiedot lajiston, elinympäristöjen suojelun sekä muun hoidon ja käytön pohjaksi.	4.1.1) Inventointi: vedenalainen/ luontotyyppi, lajit 4.1.2) (E erityisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	18
	4.2) Metsien rakennepiirteitä kehitetään ennallistamisen ja luonnonhoidon tarvearvioiden mukaisesti. Lisäksi luontaisten häiriöiden (mm. myrskyt ja hyönteiset) annetaan muokata metsien rakennepiirteitä.	4.2.1) Ennallistaminen 4.2.2) Luonnonhoito 4.2.3) Veden/kosteikon kunnostaminen	18
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslo-make
4) Boreaalisten metsien, lehtojen, soiden ja pienvesien luonnontila sekä niiden lajisto säilyvät, ja elinympäristöjen edustavuus paranee.	4.3) Suunnittelualan boreaaliset luonnonmetsät, lehdot, letot ja pienvedet soveltuvat uhanalaisten sekä harvinaisten kasvi-, sieni- ja eläinlajien elinympäristöiksi. Vyöhykkeistämisen avulla turvataan häiriölle alttiin lajiston elinolosuhteet.	4.3.1) (E erityisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus 4.3.2) Käytön ohjaaminen	17C, 18
	4.4) Boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen sekä lettojen ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä kerrotaan retkeilijöille.	4.4.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 4.4.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 4.4.3) Viestintä	20A
Suojelu- tai käyttöarvo	Geologia		
Uhkatekijän kuvaus	Retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslo-make
5) Eri aikakausien muovaamat Kolin kansallispuiston geologiset arvot säilyvät edustavana näytteenä vuosituhansien aikana tapahtuneista maankamaran muutoksista.	5.1) Kolin kansallispuiston hoito ja käyttö ohjataan siten, ettei käyttö heikennä geologisia arvoja.	5.1.1) Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit) 5.1.2) Käytön ohjaaminen	17A, 17B, 17C, 20B
	5.2) Suunnittelualan geologisista arvoista kerrotaan retkeilijöille.	5.2.1) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 5.2.2) Viestintä	20A

Suojelu- tai käyttöarvo	Luontomatkailu, luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö sekä luontoliikunnan fyysiset ja henkiset terveysvaikutukset		
Uhkatekijän kuvaus	Kulutus, kaskeaminen (myös toiminnan puuttuminen), käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen), kulttuuriperinnön turmeleminen (muu kuin ilkivalta), ympäristön roskaaminen (kiinteä jäte), retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen, retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen, häirintä), puutteellinen markkinointi, yhteistyön sisällön puute, virkistyskäytön ja luontoliikunnan kannalta häiritsevät matkailutoiminnot		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
6) Kolin kansallispuisto ja sen ympäristö tarjoavat lisääntyvässä määrin mahdollisuuksia kestäväan luontomatkailuun ja jokamieskäyttöön turvaamalla vetovoimatekijät yhteistyössä alueen kaikkien toimijoiden kanssa.	6.1) Kolin kansallispuisto on tunnustettu alueen vetovoimatekijä, josta viestitään yhteisin tavoittein ja viestein.	6.1.1) Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi)	20A
	6.2) Kolin–Ruunaan alueella seurataan sinne laadittuja luontomatkailun kestäväan kehityksen mittareita (Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailusuunnitelma).	6.2.1) Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen 6.2.2) Kävijäseuranta	20A
	6.3) Alueen palveluvarustus edistää kävijöiden hyvinvointia ja luo edellytyksiä matkailun yritystoiminnalle. Retkeilyreitit ja -palvelut ovat laadukkaita ja monipuolisia sekä palvelevat erilaisia käyttäjäryhmiä. Tämä mahdollistaa kansallispuiston ympärivuotisen käytön. Maastorakenteet ovat toimivia, turvallisia ja kestäviä; matkailu ja virkistyskäyttö eivät vaaranna uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymistä. Yritysten luontomatkailutuotteita kehitetään yhteistyössä luontopalvelujen kanssa kestäväan luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.	6.3.1) Luontomatkailun tuotekehittäminen 6.3.2) Palveluvarustuksen ylläpito 6.3.3) Palveluvarustuksen rakentaminen 6.3.4) Palveluvarustuksen purkaminen	20A, 20B

Suojelu- tai käyttöarvo	Tutkimus (geologinen tutkimus, metsäntutkimus, lajistotutkimus, matkailututkimus)		
Uhkatekijän kuvaus	Yhteistyön puute		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslo-make
7) Kolin kansallispuisto palvelee monipuolista kansallista (ja kansainvälistä) tutkimustoimintaa ja tuottaa Kolilla sekä muissa kansallispuistoissa ja luonnonsuojelualueilla hyödynnettävissä olevaa tietoa geologiasta, metsistä, lehdoista, perinnebiotoopeista, lajistosta, luontomatkailusta ja luontoliikunnan terveysvaikutuksista.	7.1) Tutkimustoiminta perustuu ajantasaisiin tietoihin kansallispuiston luonnosta ja muista arvoista sekä tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää kansallispuiston hoidon ja opastuksen tarpeisiin. Suunnittelualueen luonto on tarjolla tutkimuslaitosten tutkimuskohteeksi edellyttäen, että tutkimustoiminta toteutetaan suojeluarvoja vaarantamatta. Metsähallituksella ei ole mahdollisuuksia rahoittaa mittavia tutkimuksia, mutta Metsähallituksen ja tutkimuslaitosten edustajat voivat kokoontua yhteistyötapaamisiin pohtimaan eri tahojen intressejä, aineistoja ja tutkimustarpeita. Metsähallituksen tavoitteena on saada tietoa erityisesti lajien ja luontotyyppien tilasta, hoidon vaikuttavuudesta sekä mm. ilmastonmuutoksen vaikutuksista lajistoon. Tutkimuslaitosten toiminnasta alueella sovitaan yhdessä, ja toteutettavat toimet kirjataan tutkimusluoppaan.	7.1.1) Lupien myöntäminen 7.1.2) Yhteistyö	18, 22
	7.2) Tutkimusten tuloksista kerrotaan retkeilijöille, ja keskeiset tiedot kootaan luontokeskuksessa jaettaviksi.	7.2.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 7.2.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 7.2.3) Viestintä	20A
Suojelu- tai käyttöarvo	Opastusviestintä		
Uhkatekijän kuvaus	Retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen, häirintä), ilkeä, puutteellinen markkinointi		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslo-make
8) Kolin kansallispuiston opastusviestintä ohjaa kävijöitä sekä matkailu-yrityksiä kestävään luonnossa liikkumiseen ja hankkimaan myönteisiä luontokokemuksia sekä auttaa ymmärtämään	8.1) Kansallispuiston opastusviestintä vastaa asiakkaiden odotuksiin, huomioi ympäristönäkökohdat ja on selkeää, ajantasaista sekä helposti saavutettavissa. Kävijät tuntevat järjestyssäännön ja puiston rauhoitusmääräykset sekä kunnioittavat suojeluarvoja.	8.1.1) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 8.1.2) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 8.1.3) Opastus maastossa/palvelupisteessä	20A
	8.2) Kansallispuiston opastusviestintä on innostavaa ja osallistavaa sekä luo tarinan, johon eläytyä. Opastusviestintä tarjoaa mahdollisuuksia luonnossa oppimiseen ja herättää kävijät muuttamaan käsityksiään sekä toimintatapojaan ympäristövastuullisempaan suuntaan.	8.2.1) Opastus maastossa/palvelupisteessä 8.2.2) Ympäristökasvatus	20A
	8.3) Kansallispuiston yhteistyökumppanit perehdytetään ja veloitetaan noudattamaan kestävän luontomatkailun periaatteita.	8.3.1) Sidosryhmätilaisuuksien järjestäminen	20A

<p>luonnon- ja kulttuuri-perinnön suojelun merkityksen.</p>	<p>8.4) Luontokeskus Ukon asiakaspalvelua ja opastuksia hoitaa Metsähallituksen oma, asiantunteva henkilökunta. Palvelukonsepti on selkeä. Ukossa nostetaan herättelevän ja syventävän opastuksen osuutta. Luontokeskuksen uusi pysyvä näyttely on selkeä ja elämyksellinen sekä kannustaa kävijöitä kaikkien aistien käyttöön.</p>	<p>8.4.1) Näyttelyn laatiminen/päivitys 8.4.2) Opastus maastossa/palvelupisteessä</p>	<p>20A</p>
---	---	---	------------

16 Kehittämismahdollisuudet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelualueen kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiseksi. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö – kuten matkailun yritys yhteistyö – sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Kolin kansallispuisto ympäristöineen on kansainvälisesti merkittävä luontomatkailun kestävän kehityksen mallialue.	Opastusviestintä vahvistaa ihmisten luontosuhdetta. Kolin kansallispuiston kävijöiden viipymä alueella pitenee ja paikallistaloudelliset vaikutukset kasvavat. Kansallispuisto vahvistaa Kolin kylän elinvoimaisuutta. Kansainvälisten asiakkaiden tarpeet tunnistetaan.	Luontomatkailun tuotekehittely Palveluvarustuksen ylläpito Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi) Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen Kävijäseuranta	20A, 20B
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Kolin kansallispuisto on laajalti tunnettu ympärivuotinen luonnosta hyvä olo -kohde.	Luonnossa oleskelu edistää hyvinvointia. Ihmiset ovat terveempiä ja onnellisempia. Luontomatkailussa hyödynnetään kaikki vuodenajat.	Luontomatkailun tuotekehittely Palveluvarustuksen ylläpito Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi) Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen	20A, 20B

17A Vyöhykejako: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 7: Suunnittelualan vyöhykejako
Selite	Suunnittelualan yleiskäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella sekä palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.			
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.			
Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste	Ohje		Pinta-ala
Ukko-Kolin palvelukeskus, rinnekeskus ja Kolin satama	Vyöhyke on alueen intensiivisen matkailukäytön painopistealuetta, jolle on keskittynyt kansallispuiston retkeilyneuvonta, alueella tapahtuva yritystoiminta sekä sitä palvelevat rakennukset ja rakenteet.	<ul style="list-style-type: none"> Ukko-Kolin palvelukeskus sisältää Luontokeskus Ukon, Hotelli Kolin, pysäköintipalvelut ja lähikuljetuspalvelut, retkeilypalvelut, laskettelurinteiden yläosan sekä teleliikennepalvelut. Rinnekeskus sisältää laskettelurinteet ja Rinnetuvan sekä niitä tukevat huolto- ja pysäköintipalvelut. Talviaikana rinteiden alaosaan sijaitseva Rinnetupa palvelee myös Pielisen moottorikelkkareittia. Kolin satama sisältää opastuspalvelut sekä laiva- ja pienvenesataman, kotisataman sekä kalastajien palvelut. Satamassa on myös uimaranta sekä monitoimitalo Sataman Alamaja, joka sisältää sesonki-ajan muonituspalvelut, ohjelmapalvelut ja veneilijöiden huoltopalvelut sekä leirikoulujen palvelut. 		
Kolin ja Herajärven perinnepihat	Leirikoulut, ympäristökasvatus	<ul style="list-style-type: none"> Kolin perinnepihat (Mattila–Ollila–Vaarala) muodostavat kansallispuiston pohjoisosan perinnekulttuurin toimintakokonaisuuden ja kansallispuiston huoltopalvelukeskuksen sekä palvelevat talkooleirejä, ympäristökasvatusta ja retkeilijöitä. Herajärven perinnepihat (Lakkala–Seppälä) muodostavat kansallispuiston eteläosan perinne-kulttuurin toimintakokonaisuuden sekä palvelevat talkooleirejä, ympäristökasvatusta ja retkeilijöitä. 		
<p>Kolin päiväreitit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ukko-Koli, Akka-Koli, Paha-Koli, Huippujen kierros ja Sataman polku Kaskenkierros, Paimenenpolku Kolin kulttuuriympäristöt (Ollila – Kolin kylä – Mattila–Ollila), Kolinuuron kierros ja Mäkrän polku 	<ul style="list-style-type: none"> Omatoiminen retkeily, päiväretkeily, vaellus, luontomatkailun yritystoiminta Vyöhyke tarjoaa monipuoliset virkistyskäyttömahdollisuudet. Vyöhykkeellä sijaitsee suurin osa kansallispuiston virkistyskäytön reiteistä ja luontopoluista sekä palveluvarustuksesta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kolin päiväreitit soveltuvat omatoimiretkelijoille ja luontomatkailuyritysten asiakkaille. Päiväreitit soveltuvat myös ns. kevyellä varustuksella retkeileville. Reitit ovat pääosin helppokulkuisia, ja niiden varrella on huollettua palveluvarustusta – kuten tulentekopaikkoja. Vyöhyke toimii suunnittelualan virkistyskäytön painopistealueena. Vyöhykkeellä voidaan korvata olemassa olevaa tai rakentaa uutta palveluvarustusta. Reittejä ja polkuja voidaan kunnostaa sekä tarkoituksenmukaisella tavalla täydentää tai nykyaikaistaa. 		

Nimi	Tarkoitus ja käytintämääräennuste	Ohje	Pinta-ala
Herajärven kierros (Kolin kansallispuisto)	Omatoinen retkeily, vaellus	Vyöhykkeen muodostavat Herajärven kierros -retkeilyreitti ja sen välitön lähiympäristö. Herajärven kierros soveltuu omatoimiretkelijoille. Reitin varrella on runsaasti huollettua palveluvarustusta – kuten tulentekopaikkoja, telttailupaikkoja ja varaustupia.	
Kolin retkeilyä ja luontomatkailua tukevat muut keskeiset alueet: • Hiekkasaari, Iso-Korppi, Likolahti, Pirunkirkko, Pärnälahti ja Rykiniemi	Omatoinen retkeily, päiväretkeily, vaellus, luontomatkailun yritystoiminta	Vyöhyke tukee omatoimiretkelijöitä ja luontomatkailuyritysten asiakkaita. Vyöhykkeellä on retkeilijöitä varten huollettua palveluvarustusta – kuten tulenteko- ja telttailupaikkoja sekä varaustupia.	
Savijärven suon luontopolku	Omatoinen retkeily, päiväretkeily	Vyöhykkeen muodostaa Savijärven suon luontopolku.	
Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)			971 (27 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke sijoittuu Metsähallituksen hallinnassa oleville valtionmaille lukuun ottamatta luontopolkua, joka kulkee osittain Savijärven suolla sijaitsevan luonnonsuojelualueen (YSA202346) kautta.			

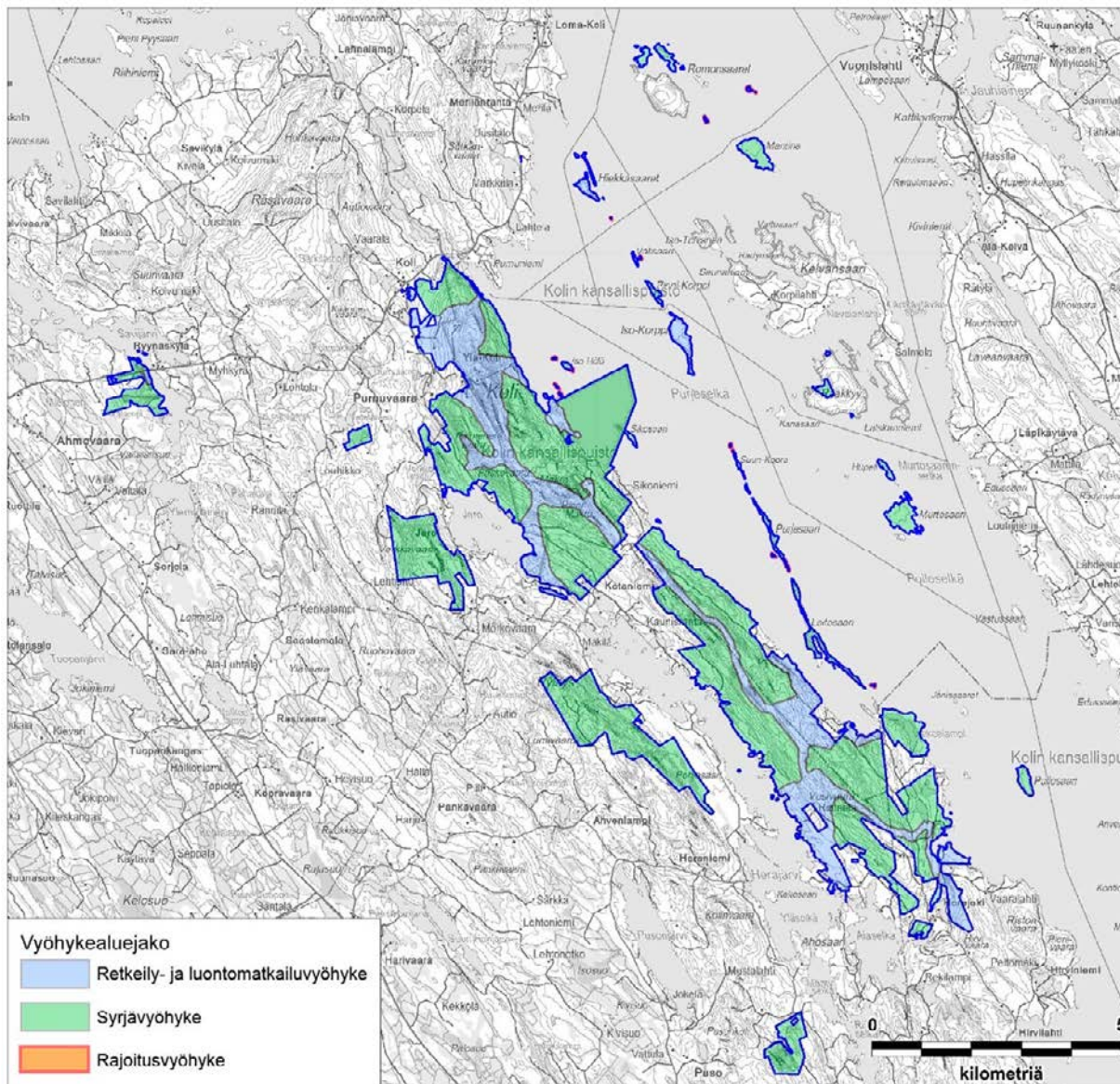
17B Vyöhykejako: syrjävyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 7: Suunnittelualan vyöhykejako
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltujen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin – kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonsuojelun hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeuksien mukaisesti			
Nimi	Tarkoitus	Ohje		Pinta-ala
Kansallispuiston retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen sekä rajoitusvyöhykkeeseen kuulumattomat alueet	Luonnonsuojelu, jokamiehenoikeuteen perustuva retkeily	<ul style="list-style-type: none"> Vyöhykkeelle ei osoiteta uusia polkuja tai palveluvarustusta. Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena; sinne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokamiehenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata. Vyöhykkeellä voi olla yksittäisiä reittejä (lähinnä siirtymäreittejä) sekä rakenteita, joiden kunnostaminen ja laadun parantaminen on mahdollista. Avotulen teko on sallittu huolletuilla tulentekopaikoilla. Telttailu on sallittu siihen erikseen osoitetuilla paikoilla. Vyöhykkeen metsiä voidaan käsitellä ennallistamisen sekä luonnonsuojelun ja maisemanhoidon tavoitteiden mukaisesti. 		
Huuhkajanvaara, Huurunlampi–Sammakolampi–Huurunrinne, Iso-Veteläinen, Savijärven suo, Verkkoavaara	Luonnonsuojelu, jokamiehenoikeuteen perustuva retkeily ja luonnonsuojelun käyttö	<ul style="list-style-type: none"> Vyöhykkeen muodostavat suunnittelualueeseen kuuluvat Huuhkajanvaara, Huurunlampi–Sammakolampi–Huurunrinne, Iso-Veteläinen, Savijärven rantasuot (lukuun ottamatta Savijärven suon luontopolkua) ja Verkkoavaara Natura-alueet. Vyöhykkeelle ei osoiteta uusia polkuja tai palveluvarustusta. Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena; sinne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokamiehenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata. Vyöhykkeellä voi olla yksittäisiä reittejä (lähinnä siirtymäreittejä) sekä rakenteita, joiden kunnostaminen ja laadun parantaminen on mahdollista. Avotulen teko on sallittu huolletuilla tulentekopaikoilla. Vyöhykkeen metsiä voidaan käsitellä ennallistamisen ja luonnonsuojelun tavoitteiden mukaisesti. 		
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)		2 654 (73 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Koukkelonrinteen luonnonsuojelualue (YSA205391): Alueen halki kulkee Herajärven kierroksen retkeilyreitti.				

17C Vyöhykejako: rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Kuva 7: Suunnittelualan vyöhykejako
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kielletty. Rajoituksilla turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaista. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määritellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan.			
Rajoitusvyöhykkeet	Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestysäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoitus päätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke."			
	Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: "Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävänä tiettyinä aikoina. Tarvittaessa ELY-keskus voi maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella."			
Tarkoitus	Luonnonsuojelu erityisen arvokkailla lintuluodoilla ja -saarilla			
Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika	Pinta-ala ha	Peruste	Olotila
Timosenluoto	1.5.–31.7.	0,6	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä
Nimetön (Romonsaarten SE-puolella)	1.5.–31.7.	0,4	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä
Tappi	1.5.–31.7.	0,5	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä
Laitasaari	1.5.–31.7.	0,3	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä
Pieni Hölö	1.5.–31.7.	0,3	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä
Matoset	1.5.–31.7.	0,5	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä
Pieni Purjesaari	1.5.–31.7.	0,3	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä

Nimi	Rajoitusaika	Pinta-ala ha	Peruste	Olotila
Sikosaari	1.5.–31.7.	0,3	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Säilyvä
Iso-Hölön eteläkärki	1.5.–31.7.	0,15	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Uusi
Hiekkapakka, Suuri-Kopran pohjoiskärki, Purjesaaren eteläkärki	1.5.–31.7.	0,44	Rajoitusvyöhyke on perustettu luonnonsuojelutarkoituksessa erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Hiekkapakka ja Suuri-Kopran pohjoiskärki ovat tärkeitä myös lintujen lepäilypaikkoina. Rantautuminen ja liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	Uusi
Romonsaarten pikkuluodot (5 kpl)		0,7	Romonsaarten pohjoiset pikkusaaret eivät kuulu rajoitusosaan (liikkumista ja häiriötä niillä saattaa olla joka tapauksessa; jo se vaikuttaa linnustoon).	Poistuva
Hiekkasaarten pikkuluodot (2 kpl)		0,5	Virkistyskäyttöä ohjataan viereisille Hiekkasaarille (liikkumista ja häiriötä niillä on siis joka tapauksessa; jo se vaikuttaa linnustoon).	Poistuva
Rajasaari		0,3	Sijaitsee lähellä mannerrantaa, ei niin merkityksellinen järvilinnuston kannalta.	Poistuva
Pinta-ala yhteensä		3,79	Osuus suunnittelualueesta (%)	0,1 %
Luonnonarvovyöhyke				
Ei ole				
Pinta-ala yhteensä			Osuus suunnittelualueesta (%)	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Rajoitusvyöhykkeet sijoittuvat Metsähallituksen hallinnassa oleville valtionmaille.				

Kuva 7. Suunnittelualan vyöhykejako.

Suunnittelualueella on kolme maankäytön vyöhykettä: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke, syrjävyöhyke sekä rajoitusvyöhyke.

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen kuuluvat keskeisesti Ukko-Kolin palvelukeskuksen, rinnekeskuksen ja sataman alueet ympäristöineen, Kolin ja Herajärven perinnepihat ympäristöineen, Kolin päiväreitit mukaan lukien luontopolut ja Kolin kulttuuriympäristöt sekä Herajärven kierros. Vyöhykkeeseen kuuluvat lisäksi mm. Likolahden alue sekä Pielisen saarista Hiekkasaari ja Iso-Korppi, jonne pyritään ohjaamaan erityisesti vesillä liikkuvia retkeilijöitä.

Rajoitusvyöhykkeeseen, jolle esitetään mairinnousu- ja liikkumisrajoitusta 1.5.–31.7. erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi ja pesinnän turvaamiseksi, kuuluvat seuraavat pienet saaret ja luodot (järjestyksessä pohjoisesta etelään): Timosenluoto, noin 400 m Romonsaarten kaakkoispuolella sijaitseva nimetön saari, Tappi, Laitasaari, Pieni Hölö, Iso-Hölön eteläkärki, Matoset, Hiekkapakka, Suuri-Kopran pohjoiskärki, Pieni Purjesaari, Purjesaaren eteläkärki ja Sikosaari. Rajoitus turvaa linnuille mahdollisimman häiriöttömän pesimäkauden ja parantaa lintujen pesimätuloksia. Rajoituksista ei aiheudu merkittävää haittaa alueen virkistyskäytölle, sillä rajoitukset koskevat pieniä saaria ja luotoja, joille ei muutoinkaan ohjata kävijöitä aktiivisesti.

Palveluvarustus sekä retkeily ja luontomatkailu ohjataan pääsääntöisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Syrjävyöhykkeelle ei aktiivisesti ohjata virkistyskäyttöä, mutta liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeuksien mukaisesti.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

TOTEUTUS

18 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu		Kartta	☐	Luonnonsuojelun toimenpiteet	
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyypeihin ja lajeihin – esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Toimenpide	Kiireellisyysaste ⁷	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojealueet	Kuvaus
3.1.1) Perinnebiotoopin hoito 3.2.1) Perinnebiotoopin hoito 3.2.2) Lajiston hoito	Suuri	Uusia, hoitoa kaipaavia kohteita hoidetaan resurssien mukaan	On	20,9	☐	<ul style="list-style-type: none"> Perinnebiotooppeja hoidetaan vuosittain parhaiden käytäntöjen mukaisesti (kaskeaminen, niitto ja laidunus). Kaskimetsistä, niityistä, ahoista ja laitumista laaditaan priorisointilista, johon kuvataan nykyisin hoidossa olevat kohteet sekä potentiaaliset uudet hoitokohteet. Kartoitetaan uusia yhteistyötahoja nykyisten (mm. WWF ja Kolin kotiseutuyhdistys) lisäksi.
3.3.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	Suuri	Ei arvioitu	On	Ei arvioitu	☐	Kasvillisuuden ja perhoslajiston seurantaa jatketaan, sekä aloitetaan seuranta tarvittaessa muutamalla uudella hoitokohteella valtakunnallisen seurantaohjelman mukaisesti.
3.4.1) Perinnebiotoopin hoito (kaskeaminen)	Suuri	0,5 ha vuodessa	Päivitetään	14	☐	Kolin kansallispuiston kaskisuunnitelma päivitetään, ja kansallispuistossa poltetaan keskimäärin yksi kaski kesässä perinteisin menetelmin.
3.5.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	Suuri	-	Ei tarvita	Ei arvioitu	☐	Uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien havaintopaikkatarkastuksia tehdään säännöllisesti hoidon vaikuttavuus-seurantakohteilla sekä muilla perinnebiotoopeilla.

⁷ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

Toimenpide	Kiireellisyysaste ⁸	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojealueet	Kuvaus
4.1.1) Inventointi: vedenalainen/ luontotyyppi, lajit 4.1.2) (Erityisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	Suuri	Hoidettu pinta-ala vuosittain	Ei tarvita		☐	Kuviotietojen päivitys erityisesti ennallistamisen ja luonnonhoidon toteutuksen jälkeen.
1.2.1) Maisemanhoito 4.2.1) Ennallistaminen	Suuri	-	On	Metsien ennallistamispolto 3–7 vuoden välein (palojatkumoalue). Metsiä poltetu 21 ha, lahpuuta lisätty tai pienaukotettu 133 ha, soita ennallistettu 30 ha	☐	<ul style="list-style-type: none"> Metsien ennallistamissuunnitelmaa toteutetaan ja päivitetään erityisesti ennallistamispoltoja suosien. Soiden ennallistamista jatketaan, ja suunnitelma päivitetään tarvittaessa. Laaditaan Savijärven ja Iso-Veteläisen soiden ennallistamissuunnitelma. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan maisemavot.
1.2.1) Maisemanhoito 4.2.2) Luonnonhoito	Suuri	-	Lehtojenhoitosuunnitelma on, valkoselkätikkametsän hoitosuunnitelma laaditaan	Lehtojen ja tikkametsien hoito jatkuvaa. Lehtoja hoidettu 30 ha	☐	<ul style="list-style-type: none"> Lehtojenhoitosuunnitelmaa toteutetaan ja tarvittaessa päivitetään. Laaditaan valkoselkätikkametsien hoitosuunnitelma. Suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan maisemavot.
4.2.3) Veden/kosteikon kunnostaminen	Suuri	-	Laaditaan	-	☐	Inventoidaan alueen pienvedet, laaditaan pienvesien hoitosuunnitelma ja ryhdytään toteuttamaan sitä.
4.3.1) (Erityisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	Suuri	-	Ei tarvita	-	☐	<ul style="list-style-type: none"> Suojeltavien lajien seuranta boreaalisissa metsissä, soilla ja lehdossa. Uhanalaisten ja direktiivilajien havaintopaikkatarkastuksia tehdään säännöllisesti muillakin kuin hoidon vaikuttavuusseurannassa olevilla kohteilla.

⁸ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

Toimenpide	Kiireellisyysaste ⁹	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojealueet	Kuvaus
7.1.2) Yhteistyö	Suuri	-	-	Jatkuva toimenpide	☐	Järjestetään säännöllisesti yhteistyöpalavereja Metsätutkimuslaitoksen, GTK:n, Itä-Suomen yliopiston ja muiden tutkimuslaitosten kanssa. Tavoitteena on kartuttaa lajistotietoja edelleen sekä saada tietoa luonnonhoidon ja ennallistamisen vaikutuksista, minkä perusteella alueen hoitoa voidaan kohdentaa lajien ja elinympäristöjen kannalta tarkoituksenmukaisesti.
Lisätietoja						
Suunnittelualueeseen kuuluvien yksityisten luonnonsojealueiden mahdolliset hoitotarpeet on tarkistettu maastossa vuonna 2012 Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen edustajan kanssa ja todettu, ettei hoitotarpeita ole.						

⁹ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

19 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐	Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet						
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan sekä arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.									
Kulttuuriperintöinventointi	☐	Ei tehdä	☒	Tehty	☐	Päivitetään	☐	Täydennetään	Vuosi	2010–2012
Rakennusperintö										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste ¹⁰	Kunnostettava tai hoidettava kohde	Kuvaus					Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
1.2.1) Maisemanhoito 2.1.1) Rakennusperinnön kunnostaminen	Suuri	Muu merkittävä rakennus	Kolin kansallispuiston historiallisille rakennuksille tehdään kuntoarviointi sekä pitkän ajan ylläpito- ja korjaussuunnitelma					n. 35	Laaditaan	
1.2.1) Maisemanhoito 2.1.2) Rakennusperinnön suojelu	Suuri	Muu merkittävä rakennus	Poikolan vanhalle tilalle tehdään korjaus ja ylläpitosuunnitelma, jolla varmistetaan kohteen säilyminen					3	Laaditaan	
Maisematarkastelu										
Kaikki kohteet sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, ja toimenpiteissä pitää huomioida maisemavaikutuksia.										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										
Kohteiden autenttisuus ja kunto vaihtelevat suuresti, mikä on huomioitava suunnittelussa. Korjaussuunnittelu tähtää lähinnä ylläpitäviin toimenpiteisiin. Rakennettuja ympäristöjä, joita voidaan kehittää nähtävyyksinä (kävijöille esiteltävinä kohteina), ovat esim. Turula, Ollila, Mattila, Ala-Murhi, Ylä-Murhi, Seppälä, Lakkala ja Poikola. Katso raportti ”Kolin kansallispuiston kulttuuriperintökohteiden inventointi”.										
Arkeologiset kohteet										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste ¹¹	Hoidettava kohde	Kuvaus					Kpl	Toimenpidesuunnitelma	
1.2.1) Maisemanhoito 2.2.1) Arkeologisen kohteen hoito	Pieni	Muinaisjäännösrekisterissä / muu arkeologinen kohde	Kolin kansallispuiston kohteet arvioidaan ja tehdään tarvittavat hoitosuunnitelmat						Laaditaan	
Maisematarkastelu										
Kaikki kohteet sijaitsevat valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella, ja toimenpiteissä pitää huomioida maisemavaikutuksia.										

Yksityiset suojelualueet

Lisätietoja

Arkeologiset kohteet, joita kannattaa kehittää nähtävyysskohteina, ovat esim. Uhrihalkeama, Vaaralanaho, Pärnälänkorpi 1–3, Porttiaho, Turusenautio ja Purolanaho. Katso raportti ”Kolin kansallispuiston kulttuuriperintökohteiden inventointi”.

Muut toimenpiteet

- 1) Kolin kansallispuistolle tehdään maisemainventointi ja laaditaan maisemanhoitosuunnitelma – jos **MaisGis**-hanke toteutuu – tueksi muille toimenpiteille.
- 2) Maisemavaikutusarviointi tehdään luonnonhoito- ja muiden hoito- tai kunnostussuunnitelmien yhteydessä.
- 3) Käynnistetään yhteistyö Itä-Suomen yliopiston kanssa perimätiedon keräämiseksi ja tutkimiseksi.

¹⁰ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

¹¹ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

20A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö						
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä – lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua – koskevia, tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa.						
Nykyinen käyntimäärä	Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)					
125 600	2012	Tyypillinen Kolin kansallispuiston kävijä on 25–54-vuotias suomalainen, joka saapuu omalla autolla perheensä kanssa 3,1 tunniksi ihaillemaan kansallismaisemaa. Vilkkain kuukausi on heinäkuu. Yöpyjiä on kävijöistä kolmasosa, ja he viipyvät keskimäärin 2,9 vuorokautta. Kävijöistä noin 40 % käytti yrittäjien palveluja. Ukko-Kolilla vierailee 89 % kävijöistä.					
Käyntimääräennuste	Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)					
175 000	2022	Kansallispuiston tunnettuus lisääntyy luontomatkailun yleisen suosion kasvun ja alueellisten matkailun kehittämishankkeiden kautta tunnustettuna Kolin alueen vetovoimatekijänä. Venäläisten matkailijoiden osuus lisääntyy. Ympärivuotisena luonnosta hyvä olo -kohteena Kolin kansallispuiston käyntimäärä jakaantuu entistä tasaisemmin koko vuodelle. Kävijöiden viipymä pitenee ja käynnit jakautuvat koko kansallispuiston alueelle. Kävijät käyttävät enemmän palveluita, ja kansallispuiston paikallistaloudelliset vaikutukset kaksinkertaistuvat nykyisestä (5,2 milj. € / 69 htv).					
Luontomatkailusuunnitelma	Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja	
Ei tehdä	☐	Tehty	2010	Tehdään	Päivitetään	2015	Luontomatkailusuunnitelma on tehty Kolin–Ruunaan alueelle. Suunnitelma päivitetään samalla Europarc -sertifikaatin strategiaksi tulevalle kaudelle.
Opastusviestintäsuunnitelma	Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja	
Ei tehdä	☐	Tehty		Tehdään	2014	Päivitetään	Kolin kansallispuistolle ei tehdä erillistä opastusviestintäsuunnitelmaa. Mikäli opastusviestinnälle tehdään yhtenäinen suunnitelma, kohdealueena on Kolin–Ruunaan alue.
Toimenpide	Kuvaus						
1.1.1) Maisemanhoito 1.1.2) Palveluvarustuksen rakentaminen	Maisema-arvot otetaan huomioon, kun suunnitellaan Likolahden tulentekopaikan kattamista. Laskettelurinteiden ilmajohtoja pyritään muuttamaan maakaapeleiksi.						
3.6.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)	Kolin kansallispuiston vapaaehtoistoiminnasta laadittavilla uusilla luontoon.fi -sivuilla kerrotaan perinnebiotooppien hoidosta mm. talkooleirien ja lammaspaimennuksen esittelyn yhteydessä. Luontokeskus Ukon jakamaa tietoa päivitetään mm. seurantatiedon perusteella.						
3.6.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Perinnebiotooppeja hoitavista laiduneläimistä kerrotaan Lakkalassa, Seppälässä, Turulassa, Ollilassa ja Mattilassa maasto-opastein, joiden sisältö päivitetään vuosittain. Luonnonhoito Life -hankkeen toimenpidealueille tehdään hankevaroin infotaulut, joissa kerrotaan perinnebiotooppien ja lehtojen hoidosta.						

Toimenpide	Kuvaus
3.6.3) Viestintä	Perinnebiotooppien kasvi- ja eläinlajit pidetään esillä puiston viestinnässä. Perinnebiotooppien hoitamisesta kerrotaan vuosittain laiduneläimistä ja lammaspaimennuksesta kertovan tiedotuksen yhteydessä. Perinnebiotooppien hoidosta kerrotaan myös laiduneläimiin liittyvien Retkiviikon tapahtumien yhteydessä sekä Kasken kierros -luontopolun opastusten yhteydessä. Kasken kierros -luontopolun sisältöä päivitetään tarvittaessa. Vuonna 2013 Kolin kansallispuiston viestinnän painopistealueena on lajistoviestintä.
4.4.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Paimenen polku -luontopolun luontotaulut ja reittiseloste uusitaan. Ennallistajan polku -luontopolun sisältöä päivitetään tarvittaessa. Luontokeskus Ukon pysyvän näyttelyn uusimisen yhteydessä varmistetaan, että retkeilijät saavat riittävät tiedot boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen ja lettojen ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä. Luontokeskus Ukon jakamaa tietoa päivitetään mm. seurantatiedon perusteella.
4.4.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Paimenen polku -luontopolun luontotaulut uusitaan. Sekä kuusen että koivun geenireservimetsistä suunnitellaan ja toteutetaan infotaulut maastoon. Luonnonhoito Life -hankkeen hoitokohteille laaditaan opastaulut.
4.4.3) Viestintä	Uudistuneen Paimenen polun avaamisesta viestitään. Lehtojen hoidosta kerrotaan lehdistötiedottein osana Luonnonhoito Life -hankkeen viestintää. Kaskeamisesta tiedotetaan vuosittain kasken polton, kaskiviljelyn ja sadonkorjuun yhteydessä. Vuonna 2013 tiedotetaan uudesta kaskisuunnitelmasta. Kaskeamisesta viestitään myös vuonna 2013 järjestettävän ympäristötaidefestivaalin yhteydessä, jolloin avataan Kaskigalleria -ympäristötäidenäyttely.
5.2.1) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Geologisista arvoista kertovaa Kolinnuoron kierros -luontopolkua ylläpidetään, ja sisältöä päivitetään tarvittaessa GTK:n kanssa.
5.2.2) Viestintä	Geologisista arvoista kerrotaan vierasryhmille Luontokeskus Ukon pysyvän näyttelyn opastuksissa sekä multivisioesityksessä.
6.1.1) Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi)	<ul style="list-style-type: none"> Metsähallitus ja yhteistyökumppanit tiedottavat aktiivisesti Kolin kansallispuistosta sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Koli profiloituu aktiivisen tekemisen kohteeksi, missä voi kokea aitoja luontuelämyksiä. Viestintä alueesta on yhtenäistä. Metsähallitus ja alueen toimijat viestivät samoin tavoittein ja viestein. Europarc-sertifikaattia ja Biosfäärialuetta (UNESCO) hyödynnetään kansainvälisessä markkinoinnissa.
6.2.1) Luontomatkaailun yhteistyösopimusten solmiminen	<ul style="list-style-type: none"> Metsähallitus tarjoaa puitteet luontomatkaailun yritystoiminnalle. Luontopalvelujen tavoitteena on yhteistyösopimuksen laatiminen aina, kun yritys käyttää kansallispuistoa tai muutoin selvästi profiloituu siihen. Sopimukset tehdään aina määräajaksi, yleensä kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Metsähallitus tavoittelee sitä, että suojelualueilla tapahtuva yritystoiminta perustuu kestävän luontomatkaailun periaatteisiin. Yritykset, jotka sitoutuvat näihin periaatteisiin saavat mm. yrityksen tiedot ja linkityksen luontoon.fi-verkkopalveluun, käyttöoikeuden alueen tunnukseen, erilaisia raportteja luonnosta ja kävijäseurannasta jne. Lisäksi yhteistyöyritysten kanssa järjestetään säännöllisesti tapaamisia, jolloin vaihdetaan kuulumisia ajankohtaisista asioista.

Toimenpide	Kuvaus
6.2.2) Kävijäseuranta	<ul style="list-style-type: none"> Kävijäseuranta toteutetaan laskureilla maastossa ja laskentana palvelupisteissä. Reittien käyttöastetta seurataan osana kävijäseurantaa. Asiakasseurantojen työkaluna on ASTA-tietojärjestelmä. Se on tietovarasto, johon tallennetaan ja josta raportoidaan asiakasseurannan tietoja erilaisilla aika-, alue- ja aineistorajauksilla. ASTA-tietojärjestelmään on liitetty Metsähallituksen ja Metsäntutkimuslaitoksen yhdessä kehittämä paikallistaloudellisten vaikutusten arviointijärjestelmä PAAVO. Kävijäseurantaan liittyviä kestävän luontomatkailun mittareita alueella ovat kävijöiden kokemus kuluneisuudesta, kävijöiden kokemus roskaisuudesta, polttopuun menekki, kulttuuriperintöön tutustumisen tärkeys, luontokeskus Ukon sekä Alamajan ja Kolin Rynänen käyntimäärät, luontoon.fi-sivujen käyntimäärä, luonnon kokemisen tärkeys kävijöille Kolilla, Kolin kansallispuiston käyntimäärä, kokemus muiden kävijöiden käytöksestä sekä kävijätyytyväisyysindeksi.
6.3.1) Luontomatkailun tuotekehittely	<ul style="list-style-type: none"> Metsähallitus tarjoaa puitteet luontomatkailun yritystoiminnalle ja tekee tuotekehittelyä näiltä osin. Luontomatkailun tuotekehittely on pääsääntöisesti matkailuyritysten toimintaa. Tuotekehittelyä käsitellään tarkemmin luontomatkailusuunnitelmassa Kolin–Ruunaan alueelle. Siinä on kuvattu suojelu- ja retkeilyalueiden luontomatkailulle päämäärät, niitä tarkentavat tavoitteet sekä tavoitteiden toteuttamiseen tähtäävät toimenpiteet. Kolin kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset lasketaan vuosittain.
6.3.2) Palveluvarustuksen ylläpito	<ul style="list-style-type: none"> Palveluvarustusta kehitetään kävijöiden seurannan, asiakaspalautteen ja kulumisen seurannan kautta saatujen tulosten mukaisesti. Pääsääntöisesti kansallispuiston palveluvarustus on nykyisellään riittävä. Hoidon painopisteenä on reittien ja rakenteiden ylläpito sekä kunnostus. Rakenteiden kuntoa seurataan rakennetun omaisuuden tietojen hallintajärjestelmällä (REISKA). Pyritään siihen, ettei kansallispuistossa ole luokkaan huono kuuluvia rakenteita. Nykyistä palveluvarustusta tukevia rakenteita voidaan tehdä. Periaatteena on kuitenkin, ettei huollettavien kohteiden määrä nykyisestään merkittävästi kasva. Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen (674/1991) 7 §:n mukaisesti alueella sijaitsevat matkailupalvelujen ja rinnetoimintojen alueet ja toiminnot turvataan Kolin kansallispuistoa toteutettaessa. Rakennuksiin ja merkittäviin rakennelmiin liittyvistä peruskorjauksista päättää ympäristöministeriö. Tekniikaltaan vanhentunut maisemahissi uusitaan erikseen tehtävän suunnitelman mukaisesti. Selvitetään mahdollisuus siirtyä hotellin ja luontokeskuksen lämmityksessä pääosin maalämpöön. Jos maalämpö on mahdollista, se toteutetaan. Pysäköintialueilta Yläpihalle johtavat portaat katetaan ja valaistaan talvikäytön mahdollistamiseksi. Reittejä kestäväidään ja maasto-opastusta selkeytetään Mäkrävaaralla sekä Vaarojen maraton -juoksutapahtuman reitillä. Liikuntarajoitteisten mahdollisuutta tutustua nähtävyyksiin pyritään parantamaan niissä kohteissa, joissa se maaston osalta on mahdollista.
7.2.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Tutkimustuloksia hyödynnetään Kolin kansallispuiston internetsivujen ja Luontokeskus Ukon uuden näyttelyn sisällöntuotannossa.
7.2.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Tutkimustuloksia hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan uusia maasto-opasteita laadittaessa.
7.2.3) Viestintä	Tutkimustuloksista kerrotaan Kolin kansallispuiston luontoon.fi -sivuilla, sosiaalisessa mediassa sekä lehdistötiedotteiden avulla.
8.1.1) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Retkeilyreittien maasto-opasteita ylläpidetään ja uusitaan aina tarpeen vaatiessa koko puiston alueella. Paimenen polun luontotaulut uusitaan myös sisällöltään. Geenireservimetsistä kertovat kohdeopasteet uusitaan.

Toimenpide	Kuvaus
8.1.2) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Opastusaineisto pidetään ajan tasalla kenttätiimin ja luontokeskuksen henkilökunnan hyvällä yhteistyöllä.
8.1.3) Opastus maastossa/ palvelupisteessä	Luontokeskus Ukko on pääsääntöisesti auki päivittäin ympäri vuoden lukuun ottamatta syystalven huoltotaukoa. Opastuksesta luontokeskuksessa vastaavat Metsähallituksen asiakasneuvojat, jotka opastavat asiakkaita entistä enemmän myös maastossa. Luontokeskusta näyttelyineen kehitetään ja tapahtumien määrää lisätään.
8.2.1) Opastus maastossa/ palvelupisteessä	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristövastuullisuus, luonnon kunnioittaminen ja ympäristökasvatus ovat taustalla kaikessa opastusviestinnässä. • Luontokeskus Ukossa järjestetään tapahtumia ja ohjelmaa, joiden tavoitteena on, että vierailijan tietämys Kolin luonnosta ja kulttuuriperinnöstä kasvaa.
8.2.2) Ympäristökasvatus	<ul style="list-style-type: none"> • Karelia ENPI Tourism -hankkeessa Quality for Cross Border Practices in Ecotourism laaditaan konsepti kansainvälisen leirikoulun järjestämiselle. Pilottileirikoulu järjestetään suomalais-venäläisenä yhteistyönä toukokuussa 2013. Leirikouluryhmille ja nuorten leireille kerrotaan kansallispuiston luonnosta sekä tarjotaan mahdollisuutta osallistua kansallispuiston töihin. • Vapaaehtoistoiminnan muotoja lisätään.
8.3.1) Sidosryhmätilaisuuksien järjestäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä yksittäisten yritysten sekä alueellisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa saavuttaaksemme molemminpuolisia markkinointihyötyjä sekä palvellaksemme paremmin yhteisiä asiakkaita. • Yhteistyöyrityksille järjestetään koulutustilaisuuksia. Metsähallitus on Kolin Matkailuyhdistys ry:n jäsen, ja sitä kautta tiiviisti mukana alueen matkailun kehittämisessä. • Kolin kyläläisten ja Metsähallituksen yhteistyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa.
8.4.1) Näyttelyn laatiminen/päivitys	Luontokeskus Ukon pysyvä näyttely uusitaan vuonna 2014. Näyttelyssä säilytetään nykyiset toimivat elementit. Näyttelyä kehitetään elämyksellisempään ja osallistavampaan suuntaan. Näyttelyyn tutustuessa pääsee jatkossa käyttämään lähes kaikkia aisteja (näkö, kuulo, haju, tunto, tasapaino).
8.4.2) Opastus maastossa/ palvelupisteessä	Luontokeskus Ukon asiakasneuvojat ovat jatkossa enemmän myös maastossa.
Yhteenveto	

20B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Kuvat 8A–C: Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus
Selite	Palveluvarustuslomakkeessa käsitellään rakennuksia (esim. auto- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Toimenpide	Kuvaus		Kiireellisyys-aste ¹²	Toimenpide-suunnitelma
1.1.1) Maisemanhoito 1.1.2) Palveluvarustuksen rakentaminen	Saarten palveluvarustuksen rakentamisessa ja Likolahden tulentekopaikan kattamisessa otetaan huomioon maisemalliset arvot. Telttailupaikat ja tulentekopaikka sijoitetaan siten, että rakenteet eivät vaaranna maisemallisia arvoja.		Suuri	
5.1.1) Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit)	Pirunkirkon ja Uhrihalkeaman rakenteita ylläpidetään siten, että estetään geologisten arvojen tuhoutuminen.		Pieni	
6.3.3) Palveluvarustuksen rakentaminen	<ul style="list-style-type: none"> Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen (674/1991) 7 §:n mukaisesti alueella sijaitsevat matkailu- palvelujen ja rinnetoimintojen alueet sekä toiminnot turvataan Kolin kansallispuistoa toteutettaessa. Rakennuksiin ja merkittäviin rakennelmiin liittyvistä peruskorjauksista päättää ympäristöministeriö. Rinneturvallisuuden takia lpatin rinne valaistetaan erikseen tehtävän valaistussuunnitelman mukaisesti. Perustetaan luonnonläheinen oppimisympäristö / ulkukuntoilupiste / lasten aktiviteettipaikka purettavan savusaunan läheisyyteen, avoimelle kentälle. Rinnetuvan läheisyyteen rakennetaan uusi tulentekopaikka, joka on myös kesämatkailijoiden käytössä. Kehätien länsipuolelle rakennetaan uusi tulentekopaikka, kuivakäymälä ja liiteri korvaamaan Havukan- korvesta purettavat palvelurakenteet. Likolahden tulentekopaikka katetaan. Uusi polku rakennetaan Harivaaran risteyksestä Turulaan. Selkolaan rakennetaan yhdistetty puutavara- ja polttopuusuoja kansallispuiston huoltoa varten. Telttailu sallitaan seuraavissa saarissa: Hiekkasaari ja Iso-Korppi. Telttailu sallitaan myös Likolahden tulenteko- paikalla. Otetaan käyttöön uusi lumikenkäilyreitti: Ukko-Koli–Vaaranlaho–Satama–Rinnetupa. Tarvittaessa laajennetaan huippujen lumikenkäilyreittiä Tarhapurolle Mäkränahon kautta. 		Suuri	
6.3.4) Palveluvarustuksen purkaminen	<ul style="list-style-type: none"> Havukankorven tulentekopaikka palvelurakenteineen puretaan hankalan huollettavuuden vuoksi. Ukko-Kolilla sijaitseva savusauna ja sen viereinen epävirallinen tulipaikka puretaan. 			

¹² asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

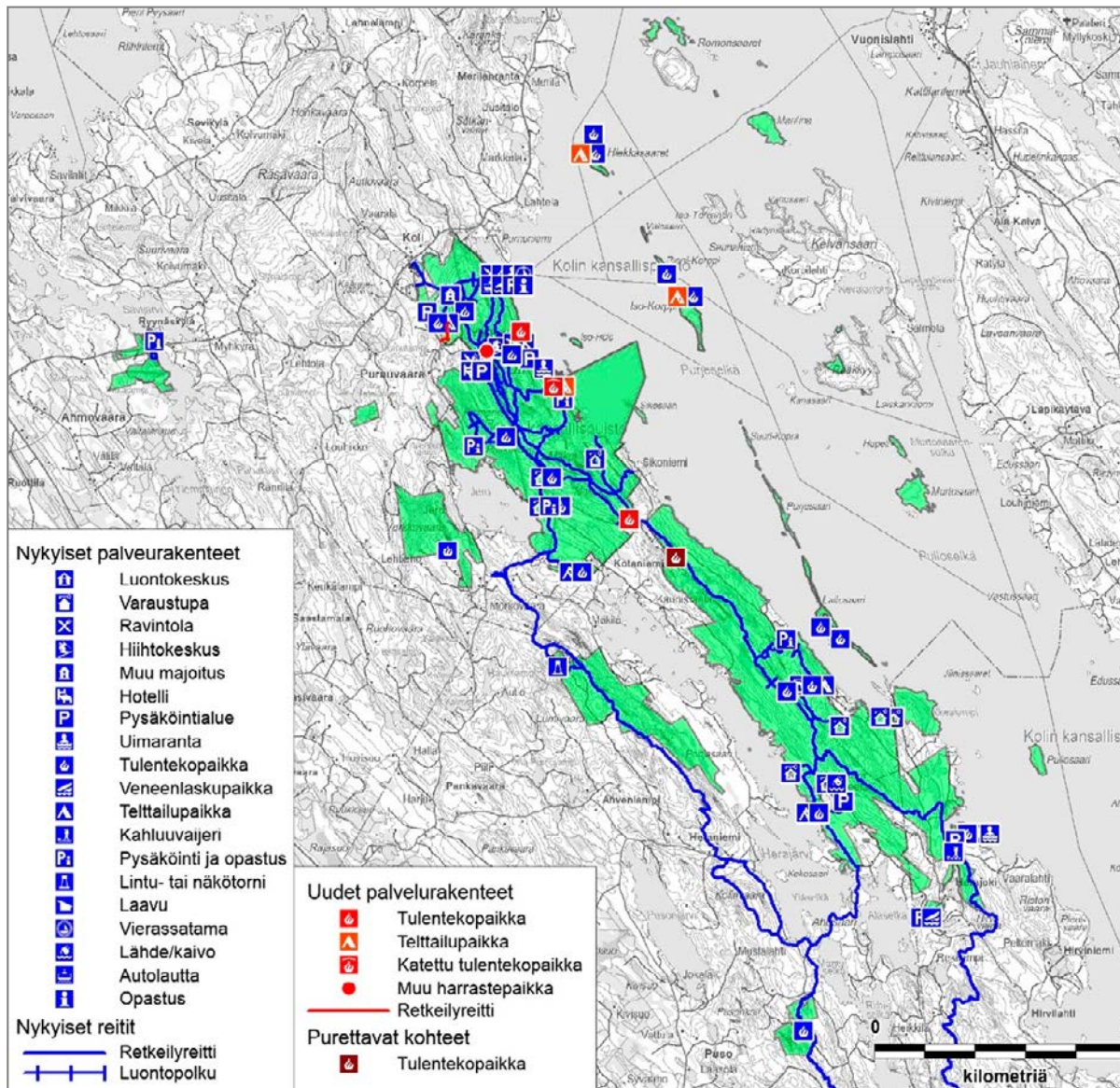
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet

Yksityisillä luonnonsuojelualueilla toimintaa ohjaavat alueiden rauhoitusmääräykset (Liite 1). Yksityisille luonnonsuojelualueille ei ole suunniteltu palveluvarustukseen liittyviä toimenpiteitä.

Lisätietoja

Maisema-arviointi tehdään kaikkien toimenpiteiden osalta ennen toteuttamista. Suunnittelualan retkeilyrakenteet suunnitellaan ja toteutetaan siten, ettei kulumista aiheudu tai sitä aiheutuu mahdollisimman vähän. Erityisesti kansallispuiston saarien harjuluonto otetaan huomioon palvelurakenteiden sijoittelun yhteydessä.

Yhteenveto

Kuva 8A. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus.

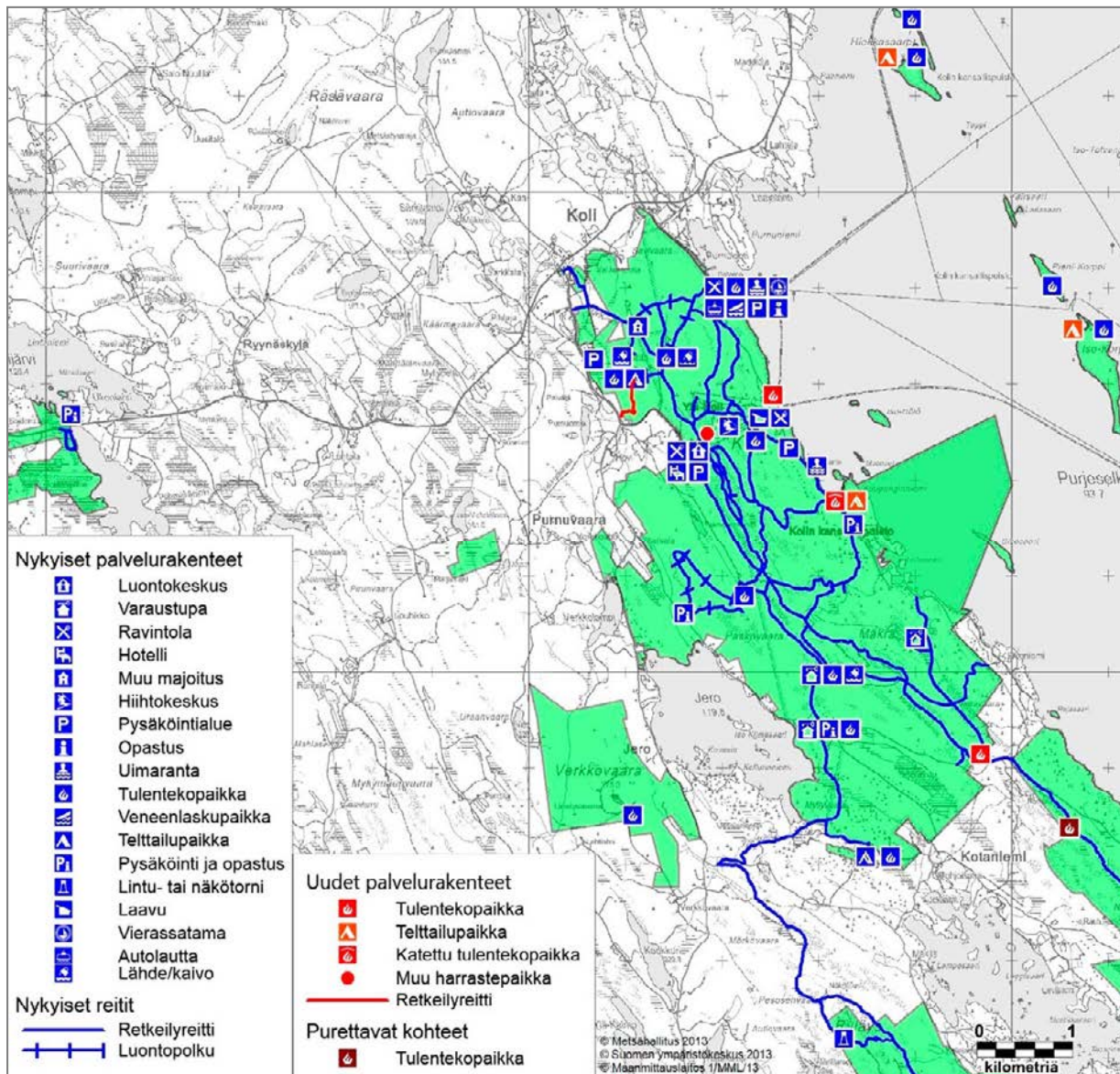
Suunnittelualan nykyisen reitistön muodostavat Herajärven kierros sekä Kolin kansallispuiston päiväreitit: Ukko-Koli, Akka-Koli, Paha-Koli, Huippujen kierros, Sataman polku, Mäkrän polku ja Kolin kulttuuriympäristöt, sekä luontopoluista Kaskenkierros, Kolinuuron kierros, Paimenenpolku ja Ennallistajan polku. Savijärven suolla on lisäksi Savijärven suon luontopolku. Suunnittelualueella on nykyisellään yhdeksän vuokratupaa, viisi telttailupaikkaa ja 22 tulentekopaikkaa, joista kaikki vuokratuvat ja telttailupaikat sekä valtaosa tulentekopaikoista sijaitsee puistossa.

Kolin kansallispuiston ja koko suunnittelualan palveluvarustus – eli retkeilyreittien ja rakenteiden määrä – on nykyisellään pääsääntöisesti riittävä, joten suunnitelmassa ei esitetä merkittävää uudisrakentamista; mutta ei myöskään palveluvarustuksen karsintaa.

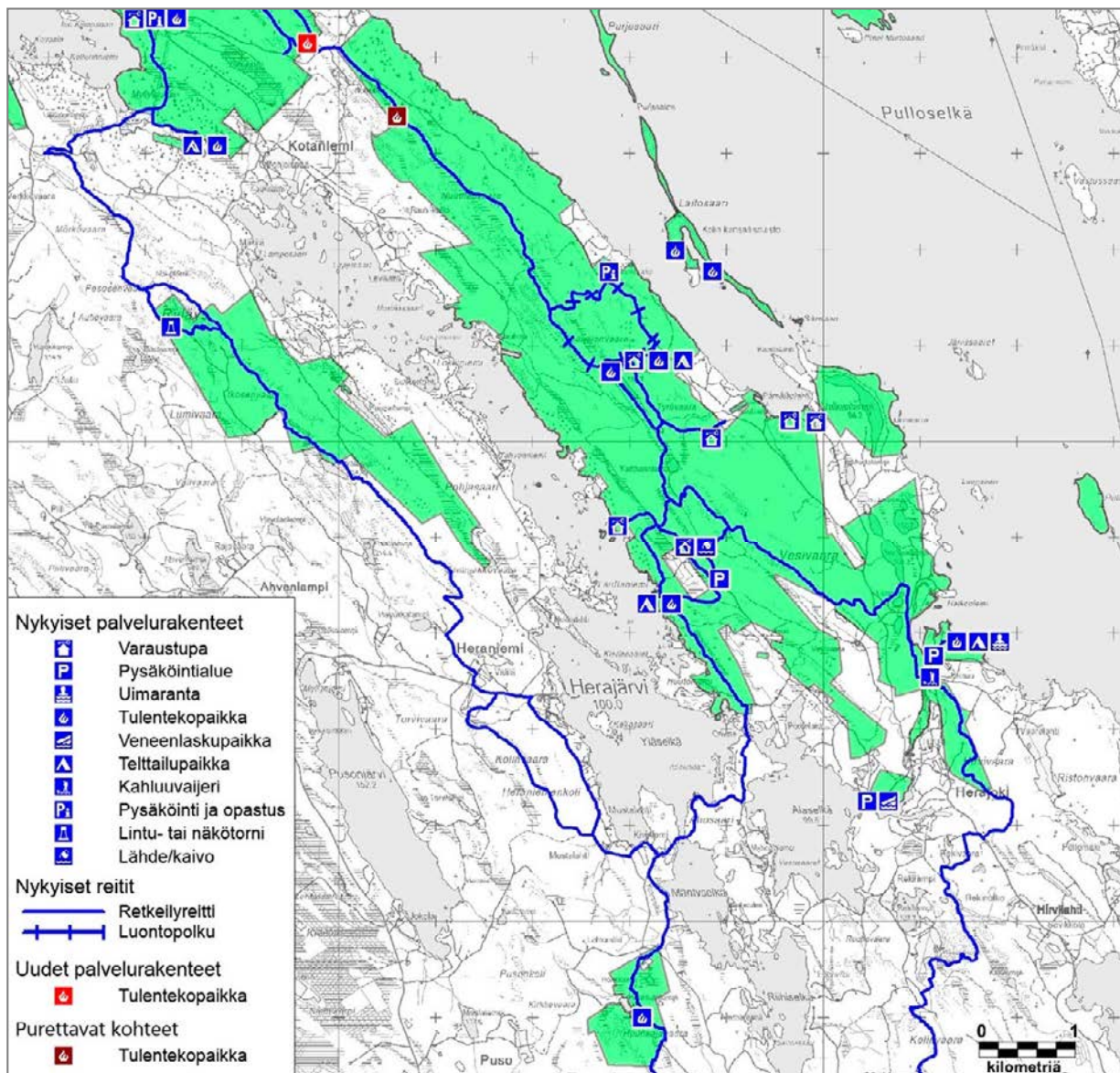
Uusi polku rakennetaan Harivaaran risteyksestä Turulaan. Telttailu sallitaan Pielisen saarista Hiekka-saarella ja Iso-Korpissa. Telttailu sallitaan myös Likolahden tulentekopaikalla, ja lisäksi Likolahden tulentekopaikka katetaan. Rinnetuvan läheisyyteen rakennetaan uusi tulentekopaikka, joka on myös kesämatkailijoiden käytössä. Myös Kehätien länsipuolelle rakennetaan uusi tulentekopaikka, kuivakäymälä ja liiteri korvaamaan Havukankorven tulentekopaikalta purettavat palvelurakenteet.

Ukko-Kolilla sijaitseva savusauna ja sen viereinen epävirallinen tulipaikka puretaan, ja purettavan savusaunan läheisyyteen, avoimelle kentälle perustetaan luonnonläheinen oppimisympäristö/ulkokuntoilupaikka/lasten aktiviteettipaikka.

© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 8B. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus.
© Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

Kuva 8C. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus.
 © Metsähallitus 2017, © Suomen ympäristökeskus 2017, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, © Maanmittauslaitos 1/MML/17

21 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐ ☐	Metsästys Kalastus
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Metsästys ja riistanhoito				
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus		
ML 8 §:n alue ¹³	-			
Yleiset vesialueet	-	Suunnittelualueella ei ole yleisiä vesialueita.		
Lupametsästysalueet ja vuokrasopimusalueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	<ul style="list-style-type: none"> Metsästysvuokrasopimukset: 2 kpl on voimassa toistaiseksi ja 2 kpl päättyy 31.12.2013. Vuokrasopimukset uusitaan tarvittaessa. Vuokra-alueilla vuokralaiset vastaavat metsästyksen kestävästä käytöstä metsästyslain mukaisesti. 		
Hirvenajoalueet	-	Suunnittelualueella ei ole hirvenajoalueita.		
Muut metsästyskäytön ulkopuolelle jäävät alueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Kolin kansallispuistossa metsästys on kielletty.		
Riistanhoito	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Vuokra-alueilla on kaikenlainen riistan ruokinta kielletty.		
Yksityiset suojelualueet	-	Yksityisillä luonnonsuojelualueilla toimintaa ohjaavat alueiden rauhoitusmääräykset (Liite 1). Metsästys edellyttää aina myös maanomistajan suostumusta.		
Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta				
Lisätietoja				
Kalastus				
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus		
Yleiset vesialueet	-	Suunnittelualueella ei ole yleisiä vesialueita.		
Pilkkiminen, onkiminen, viehekalastus	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Kansallispuiston vesissä ovat voimassa yleiskalastusoikeudet kalastuslain 8 §:n mukaisesti.		
Lupakalastusvedet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Pielisen vesialue on osana Lieksan pyydyslupavettä 7003 sekä Metsähallituksen viehelupavettä 1401. Lisäksi vesialue voidaan liittää tarvittaessa yhteislupa-alueeseen.		
Rajoitus- ja kieltoalueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Pyydyskalastus ei ole sallittu puiston pienvesissä. Vedet eivät kuulu pyydyslupa-alueeseen.		
Kalakantojen hoito	Kalastus, kalanistutus	Kalastus mitoitetaan siten, ettei tapahdu ylikalastusta; mutta kuitenkin kalastetaan riittävästi, etteivät kalakannat kääpiöidy. Kaloja istutetaan ainoastaan tarvittaessa, ja tuki-istutuksia tehdään lähinnä järvi-harjuskannan elinvoimaisuuden turvaamiseksi.		

Yksityiset suojelualueet	-	Yksityisillä luonnonsuojelualueilla toimintaa ohjaavat alueiden rauhoitusmääräykset (Liite 1).
Ammattikalastus	Pielisen vesialue soveltuu hyvin ammattikalastukseen. Ammattikalastajille myönnetään lupia Pielisen vesialueelle.	
Kalakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Pääpaino on luontaisten kalakantojen hyödyntämisessä; tarvittaessa tehdään harjuksen tuki-istutuksia.	
Lisätietoja		

¹² kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtionmailla

22 Muut luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelun alueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritointi, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
Marjastus ja sienestys		
☐	Sallittu	☒ Rajoitettu (peruste: luonnonsuojelulakiin perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja	Marjastus ja sienestys on sallittu alueilla, joilla on lupa liikkua. Liikkumista on rajoitettu seuraavilla saarilla ja luodoilla erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti (saaret ja luodot järjestyksessä pohjoisesta etelään): Timosenluoto, noin 400 m Romonsaarten kaakkoispuolella sijaitseva nimetön saari, Tappi, Laitasaari, Pieni Hölö, Iso-Hölön eteläkärki, Matoset, Hiekkapakka, Suuri-Kopran pohjoiskärki, Pieni Purjesaari, Purjesaaren eteläkärki ja Sikosaari. Rantautuminen ja niillä liikkuminen on kielletty pesimäaikaan 1.5.–31.7.	
Poronhoito		
Toimenpiteet ja käytännöt	Alue ei sijaitse poronhoitoalueella.	
Suosituks		
Lisätietoja		
Maastoliikenne		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kolin kansallispuiston alueella maastoliikenne on kielletty, pois lukien viranomaistoimintaan sekä alueen huoltoon ja hoitoon liittyvä liikkuminen. Muun maastoliikenteen osalta noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteita.	☐
Muu liikenne		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	<ul style="list-style-type: none"> Suunnitelmassa ei esitetä tieliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä. Alueen teillä on moottoriajoneuvolla ajo sallittu, ellei sitä ole liikennemerkein ja/tai puomein kielletty. Kevyen liikenteen väylä Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle maantien reunaan seuraten (tiealueelle) suunnitellaan ja toteutetaan tarvittaessa. 	☐

Liikkuminen			
Toimenpide	Toiminto	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Maastopyöräily	<ul style="list-style-type: none"> Maastopyöräily on sallittu kansallispuiston eteläosassa, välillä Kotaniemi (Luodeniemenkankaan ja Rajapuron tasalta etelään) –Hirviniemi, selvästi havaittavilla polku-urilla. Tämä koskee sekä merkittyjä retkeilypolkuja että muita maastossa jo olevia polku-uria. Tämän lisäksi maastopyöräily on sallittu puiston pohjoisosassa merkityllä reitillä välillä Kolin kylä –Mattila. Puiston pohjoisosan reiteillä maastopyöräily on kielletty turvallisuuskäytön perusteella. Kielto perustuu kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011). Jyrkillä pohjoisosan reiteillä kulutuksen voimakas kasvu voi aiheuttaa myös eroosiota (Ls-laki 18 §). Polkujen ja reittien ulkopuolella maastopyöräily on kielletty (Ls-laki 18 §). Metsähallitus voi antaa järjestettyihin maastopyöräilytapahtumiin erillisen luvan. 	☐
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Ratsastus	Ratsastus on sallittu teillä sekä erikseen osoitettavilla ratsastusreiteillä. Osana matkailun yritystoimintaa se edellyttää Metsähallituksen lupaa. Lupia ei pääsääntöisesti myönnetä retkeilypoluille, vaan ratsastusreitit linjataan tarvittaessa erikseen. Pääsääntöisesti ratsastustoimintaan suositellaan käytettäväksi alueen metsäteitä.	☐
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Koiravaljakko	Koiravaljakolla liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeudella. Mikäli toiminnasta on odotettavissa vähäistä suurempaa haittaa ja/tai toiminnan voidaan katsoa olevan muutoin jokamiehenoikeuden ulkopuolella, se edellyttää Metsähallituksen lupaa. Lupia ei myönnetä retkeilyreiteille, vaan koiravaljakkoreitit linjataan tarvittaessa erikseen.	☐
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Porovaljakko	Ei harjoiteta alueella.	☐
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kiipeily	Kolin kansallispuisto ei sovellu kiipeilyyn, koska kalliot ovat herkästi kuluvia. Kiipeilyn harrastajat ohjataan muille kohteille.	☐
Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan urheilu- ja muun tapahtuman järjestämiseen valtion hallinnassa oleville alueille Metsähallituksen kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Käytettävät alueet ja reitit määritellään luvassa.		☐

Partio- ja muu leiritoiminta		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan leirien järjestämiseen Metsähallituksen kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Käytettävät alueet ja reitit määritellään luvassa.	☐
Maa-ainesten otto		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kolin kansallispuistossa sekä suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla maa-ainesten otto on kielletty.	☐
Metsätalous		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kolin kansallispuistossa sekä suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla metsätalous on kielletty.	☐
Polttopuun otto		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kolin kansallispuistossa sekä suunnittelualueeseen kuuluvilla muilla Natura-alueilla polttopuun otto on kielletty. Metsähallitus voi käyttää polttopuuna esimerkiksi ennallistamis- tai luonnonhoitokohteilta poistettavaa puuta, mikäli se on luonnonsuojelun tavoitteiden mukaista.	☐
Pohjaveden otto		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta		☐

Muu toiminta		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
7.1.1) Lupien myöntäminen Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Tutkimuskäyttöä ohjataan ja valvotaan yhteistyössä tutkimusta harjoittavien yhteistyötahojen kanssa. Tutkimuskäytön reunaehdoista tiedotetaan tutkimuksia suunnitteleville sekä tutkimuslupien hakijoille lupien myöntämisen yhteydessä. Lupaharkinnassa huomioidaan suojelu- ja käyttöarvot. Lupiin voidaan sisällyttää ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan suojeluarvoja. Rauhoitettuihin eläin- tai kasvilajeihin kohdistuviin tutkimuksiin tarvitaan myös ELY-keskuksen lupa.	☐
Lisätietoja		
Kansallispuistossa kulttuuri ja ympäristötaide on huomioitu myös siten, että Mattilan ja sataman välille on perustettu Metsägalleria , kansallispuiston oma alue ympäristötai- teelle. Aluetta pyritään kehittämään edelleen yhteistyössä eri toimijoiden – kuten Kolin Kulttuuriseurun – kanssa.		

23 Hallinto

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Laajennusalueet
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.			
Suunnittelualueesta vastaavat tahot				
Metsähallitus vastaa Kolin kansallispuiston sekä Huuhkajanvaaran, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinteen, Iso-Veteläisen, Savijärven suon ja Verkkovaaran Natura-alueiden valtion hallinnassa olevista alueista.				
Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta				
Toimenpide	Kuvaus			
Edunvalvonta	Alueeseen vaikuttaviin toimenpiteisiin tai hankkeisiin pyritään vaikuttamaan edunvalvonnan kautta.			
Järjestyssäännön laatiminen	Kansallispuiston järjestyssääntö päivitetään hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti.			
Rajan merkitseminen	Kansallispuiston rajoitusvyöhykkeet merkitään maastoon ja karttoihin.			
Säädöksen laatiminen	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristöministeriö päivittää Kolin kansallispuiston rauhoitusmääräykset sisältävän asetuksen luonnonsuojelulainsäädännön uudistusten jälkeen. Kansallispuiston rauhoitusmääräysten muuttaminen edellyttää Kolin kansallispuiston perustamislain muuttamista. Rauhoitusmääräykset ovat sen jälkeen uuden luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaiset. Lain valmistelusta ja aikataulusta vastaa ympäristöministeriö. Muiden Natura-alueiden osalta säädösvalmistelu etenee ympäristöministeriön aikataulutuksen mukaisesti. 			
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset				
Toimenpide	Kuvaus			
Käytön ohjaaminen Lupien myöntäminen	<ul style="list-style-type: none"> Natura-alueiden valtionmaita koskevat rasitteet eivät haittaa alueiden hoitoa ja käyttöä, joten niitä ei toistaiseksi ole tarpeen muuttaa. Käyttöoikeuksia voidaan myöntää ja sopimuksia tehdä Metsähallituksen voimassa olevan ohjeistuksen (Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet) mukaisesti. 			
Turvallisuus ja valvonta				
Toimenpide	Kuvaus			
Valvonta, erävalvonta	Metsähallituksen erätarkastajat ja muu henkilökunta vastaavat valtionmaidon ja -vesien valvonnasta. Puiston henkilökunta ohjaa ja myös valvoo kävijöitä puiston käytön sääntöihin liittyen. Erätarkastajien tekemä erävalvonta kohdistuu lähinnä maastoliikenteeseen sekä metsästyksen ja kalastukseen, ja valvonnalla pyritään ehkäisemään näihin liittyvää luvatonta toimintaa.			

Valmiudet	☐	Öljyonnettomuussuunnitelma	-			
	☒	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Toimitaan Metsähallituksessa tehdyn alueellisen metsäpalontorjuntasuunnitelman mukaisesti.			
Palvelurakenteiden turvallisuus	☒	Rakennusten pelastussuunnitelma	Kolin kansallispuiston palo- ja pelastussuunnitelma päivitetään vuosittain.			
	☒	Rakennusten palotarkastus	Majoituskäytössä olevien rakennusten palotarkastus tehdään viranomaistyönä. Omaa tarkkailua tehdään lisäksi jatkuvasti.			
	☒	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	Koordinaattimerkinnot ja viralliset osoitetiedot löytyvät taukopaikoilta, pysäköintialueilta ja vuokratuilta.			
	☒	Pelastusyhteistyö	Paikallisilla pelastusviranomaisilla on keskeinen rooli pelastusyhteistyössä.			
Yhteistyö						
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö	Metsähallitus pyrkii hoitamaan kansallispuistoja sekä muita suojelualueita yhteistyössä paikallisten asukkaiden ja toimijoiden kanssa. Suunnittelualueen maankäyttöön ja yleiseen kehittämiseen liittyvissä ratkaisuihin tehdään yhteistyötä erityisesti paikallisten asukkaiden, yrittäjien, yhteisöjen, erilaisten harrastusjärjestöjen, Lieksan ja Joensuun kaupunkien, Kontiolahden ja Juuan kuntien, Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja maakuntaliiton sekä Itä-Suomen yliopiston ja Metsätutkimuslaitoksen kanssa.					
Kansainvälinen yhteistyö	<ul style="list-style-type: none"> Kolin kansallispuisto kuuluu Pohjois-Karjalan biosfäärialueeseen. Kolin kansallispuisto on Euroopan kansallispuistoliiton (EUROPARC Federation) jäsen, ja se kuuluu EUROPARCin kestävän matkailun mallialueiden (European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas) verkostoon. 					
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot	Suunnittelualueella luonnonsuojelua valvova viranomainen on Pohjois-Karjalan ELY-keskus.					
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot	☐	Neuvottelukunta	☒	Yhteistyöryhmä	☐	Muu, mikä?
Lisätietoja						
Kolin kyläläisten ja Metsähallituksen yhteistyöryhmä kokoontuu nyt jo vakiintuneen käytännön mukaan kaksi kertaa vuodessa.						

24 Rakennuskanta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Rakennuskanta
Selite	Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat sekä niihin liittyvät toimenpiteet.			
Toimenpide	Kohde	Omistaja	Kpl	Toimenpiteen kuvaus
	Kolinlampi mökki	Vuokralainen	1	
Purku	Huurunrinne vaja 1	MH	1	
Purku	Huurunrinne vaja 2	MH	1	
	Herajärvi mökki	MH	1	
	Rykinieni verkkovaja	MH	1	
	Putrakko verkkovaja	MH	1	
	Halkoniemi verkkovaja	MH	1	
	Lakuniemi venevaja	MH	1	
Purku	Ukko-Koli savusauna	MH	1	
Erityismääräykset				
Yksityiset suojelualueet				
Lisätietoja				
Kolin kansallispuiston rakennukset ovat pääosin joko kulttuuriperintökohteita tai virkistyskäyttökohteita sekä niihin liittyviä huoltorakennuksia.				

25 Resurssit

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja – kuten ELY-keskusta tai kuntaa – koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat		2013	
Kohde	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	170 000	650 000	Luontokeskus Ukon ja hotellin maalämpö
Rakennelmat	10 000	3 000 000	Uusi maisemahissi, lpatin rinteeseen valaistus, portaiden kattaminen
Reitit	15 000	1 000	
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	250 000	460 000	Ukon pysyvän näyttelyn uusiminen
Kävijälaskenta; kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	1 000	12 000	Yritystutkimus, kävijätutkimus
Virkistyskäyttö yhteensä	446 000	4 123 000	
Ennallistaminen	4 000	160 000	Suunnitelmien laatiminen 6 htkk (24 000 €), metsien poltto (40 000 € = 4 x 10 000), soiden ennallistaminen (96 000 € = 200 htpv miestyötä + 400 h konetyötä á 90 €); vakinaisten työtä (4 000 €, 1 htkk/v)
Lajistonhoito	1 500	-	Mm. vieraslajien torjunta, tarvearvio 5 htpv/v
Muu luonnonhoito	44 000	102 000	<ul style="list-style-type: none"> Kertaluonteinen: suunnitelmien laatiminen 12 htkk (48 000 €); lehtojen ja tikkametsien hoito (54 000 €; tarvearvio on 12 htpv/v → 180 htpv) Jatkuvaluonteiset kulut: perinnebiotooppien hoito (36 000 €; niitot ja kasket yhteensä 12 htkk/v); muuta vakinaisten työtä (8 000 €, yhteensä 2 htkk/v) Suunnittelu 1 htkk = 4 000 € ja luonnonhoitotyö 1 metsuri-htpv = 300 €; 1 luontovalvoja htkk = 3 000 €
Luonnonsuojelun seurannat	2 000	-	Tarvearvio 0,5 htkk/v
Luonnonsuojelu yhteensä	51 500	262 000	

Rakennusperintö	-	10 000	Poikolan ylläpitokorjauksen suunnittelu ja suorittaminen
Arkeologiset kohteet	-	-	
Muu kulttuuriperinnön hoito	-	15 000	Maisemainventointi ja suunnittelu
Kulttuuriperintö yhteensä	-	25 000	
Hallinto- ja muut kulut	-	70 000	Kiinteistönmuodostus ja suojelualueiden rajojen merkitseminen (Huhkajanvaara, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne, Iso-Veteläinen, Savijärven suo ja Verkkovaara)
Kaikki yhteensä	497 500	4 480 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) € 11 942 500 (osa rakennusten aiheuttamista kustannuksista katetaan vuokratuloilla)

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

26 Ympäristövaikutusten arviointi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; muiden prosessien osallistuminen on tärkeää					
Selite	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisista, sosiokulttuurisista ja taloudellisista vaikutuksista eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelualueen ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnittelualueen koskevien päämäärien saavuttamista.					
Tavoite	Toimenpide	Ekologinen	Sosio-kulttuur.	Taloudellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
1.1) Uudet retkeilyrakenteet sovitetaan maisemaan, ja reitit sekä rakennekokonaisuudet suunnitellaan etukäteen maisemiin sopiviksi sekä tehdään maisema-arviointi. Matkailu ja virkistyskäyttö edistävät tai eivät ainakaan huononna myöskään lähi-maisemaa.	1.1.1) Maisemanhoito 1.1.2) Palveluvarustuksen rakentaminen 1.1.3) Käytön ohjaaminen	☒	☒	☐	Huolellisella maisemanhoidolla turvataan ja parannetaan alueen vetovoimaisuutta. Kävijät ohjataan ja palvelurakenteet sijoitetaan pääsääntöisesti jo ennestään käytössä oleville alueille. Palveluvarustuksen rakentamisessa huomioidaan ympäröivä luonto ja maisemalliset arvot.	Kävijämäärien kasvaessa liian suuriksi jollakin alueella kävijöitä voidaan ohjata alueen muihin osiin. Reittien kulumista voidaan myös ehkäistä kestävämmän avulla (esim. kivituhkapinnoite). Haittojen ehkäisemiseksi kaikkiin Metsähallituksen toimenpidesuunnitelmiin sisältyy maisema-arviointi.
1.2) Ennallistaminen ja luonnonhoito sovitetaan maisemanhoitoon niin, etteivät ne ole ristiriidassa toistensa kanssa. Kulttuuriperintö, mukaan lukien rakennettu kulttuuriympäristö, hoidetaan säilyttäen autenttisuutta ja maisema-arvoja.	1.2.1) Maisemanhoito	☒	☒	☐	Huolellisella maisemanhoidolla turvataan ja parannetaan alueen vetovoimaisuutta. Tietyillä kohteilla ennallistaminen ja luonnonhoito palvelevat myös maisemanhoitoa (esimerkiksi näköalapaikkojen avaus). Luonnon-suojelun toimenpiteissä huomioidaan ympäröivä luonto ja maisemalliset arvot.	Ennallistaminen ja luonnonhoito saattavat vaikuttaa kävijöiden virkistyskokemukseen – erityisesti lähimaiseman kokemisen kautta. Toimenpiteet pyritään toteuttamaan siten, että myös virkistyskäytön tavoitteet huomioidaan. Haittojen ehkäisemiseksi ennallistamisen sekä luonnon- ja kulttuuriperinnön hoidon toimenpidesuunnittelun yhteydessä tehdään maisema-arviointi, jotta mahdolliset ristiriidat voidaan ennaltaehkäistä. Toimenpiteiden toteutuksen yhteydessä riittävällä tiedotuksella pyritään ehkäisemään mahdolliset väärinkäsitykset.

Tavoite	Toimenpide	Ekologi- nen	Sosio- kulttuur.	Talou- dellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
2.1) Rakennusperinnön historiallisia arvoja ja autenttisuutta ei muuteta tulevissa korjaustoimissa niin, että arvot katoaisivat tai vähenisivät huomattavasti. Riittävällä, suunnitelmallisella ja asiantuntevalla hoidolla sekä ylläpidolla estetään vaurioiden syntyminen.	2.1.1) Rakennusperinnön kunnostaminen 2.1.2) Rakennusperinnön suojele	☐	☒	☐	Rakennusperinnön kunnostaminen turvaa kohteiden säilymistä.	<ul style="list-style-type: none"> Huonosti suunniteltu kunnostaminen ja sitä kautta virheelliset kunnostusmenetelmät voivat johtaa arvokkaiden rakennusten vaurioitumiseen peruuttamattomasti. Riskiä torjutaan suunnittelemalla ja toteuttamalla kunnostukset tiiviissä yhteistyössä kulttuuriperinnön asiantuntijoiden kanssa. Kunnostustoimenpiteisiin kohdistuva riski voi olla myös riittävien resurssien puute.
2.2) Tärkeimmät arkeologiset kohteet hoidetaan niin, että ne säilyvät tuleville sukupolville. Virkistyskäyttö ei uhkaa niiden säilymistä tai aiheuta arvojen heikkenemistä.	2.2.1) Arkeologisen kohteen hoito	☐	☒	☐	Arkeologisten kohteiden hoidolla turvataan kohteiden säilyminen.	<ul style="list-style-type: none"> Huonosti suunniteltu hoito ja virheelliset hoitomenetelmät voivat johtaa arvokkaiden arkeologisten kohteiden vaurioitumiseen. Riskiä torjutaan suunnittelemalla ja toteuttamalla hoitotoimet tiiviissä yhteistyössä kulttuuriperinnön asiantuntijoiden kanssa. Hoitotoimenpiteisiin kohdistuva riski voi olla myös riittävien resurssien puute.
3.1) Perinneympäristöt on arvotettu valtakunnallisen arvoluokituksen mukaisesti ja niiden hoitotarpeet on määritetty.	3.1.1) Perinnebiotoopin hoito	☒	☐	☐	Tarvittavat hoitotoimenpiteet voidaan kohdistaa arvokkaimmille ja kiireellisintä hoitoa vaativille kohteille.	Riittävien resurssien puute voi estää arvoluokituksen tekemisen. Varmistetaan riittävien resurssien saatavuus.
3.2) Perinnebiotooppien hoidon jatkuvuus varmistetaan riittävällä resursoinnilla, ja uusien perinnebiotooppien hoito aloitetaan resurssien niin salliessa (Huurunlammen osa-alue). Kehitetään uusia, mm. vapaaehtoisuuden perustuvia hoitokeinoja sekä lisätään talkootyöpäiviä.	3.2.1) Perinnebiotoopin hoito 3.2.2) Lajiston hoito	☒	☒	☐	<ul style="list-style-type: none"> Kolin kansallispuiston perinnebiotoopit ovat erittäin merkittäviä luontotyyppisiä, jotka kertovat siellä pitkään jatkuneesta ihmistoiminnasta ja joita hoitamalla vaalitaan myös alueen kulttuuriperintöä. Perinnebiotooppien lajistollisten, kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen edellyttää jatkuvaa sekä säännöllistä hoitoa. Perinnetapahtumilla sekä yhteistyöllä voidaan houkutella ja sitouttaa ihmisiä hoitotöihin. Tapahtumien yhteydessä on mahdollista jakaa muutoinkin luontotietoa sekä esitellä luonto-, kulttuuri- ja maisemakohteita yleisölle. 	Riittävien resurssien puute voi estää tarvittavien hoitotoimenpiteiden tekemisen. Varmistetaan riittävien resurssien saatavuus lisäämällä vapaaehtoisuuteen perustuvia hoitokeinoja ja talkootyötä, sekä kohdennetaan rajalliset resurssit arvokkaimmille ja kiireellisintä hoitoa vaativille kohteille arvoluokituksen mukaisesti.

Tavoite	Toimenpide	Ekologi- nen	Sosio- kulttuur.	Talou- ellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
3.3) Perinnebiotooppien hoidon vaikutusseuranta jatketaan Kolin kansallispuistossa, ja hoitomenetelmiä muutetaan tarvittaessa seurantatulosten perusteella.	3.3.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	☒	☐	☐	Seuraamalla huolellisesti ja säännöllisesti hoitotoimenpiteiden vaikutuksia hoidettujen perinnebiotooppien tilaan sekä suojeltavaan lajistoon voidaan toimenpiteitä tarvittaessa muuttaa ajoissa ja turvata suojelutavoitteiden toteutuminen.	Riittävien resurssien puute voi vaikeuttaa seurantojen tekemistä ja mahdollisuutta selvittää lajistoa sekä muuttaa hoitomenetelmiä tilanteen niin vaatiessa. Varmistetaan riittävien resurssien saatavuus.
3.4) Kaskeaminen on keskeinen perinnebiotooppien hoitomuoto Kolin kansallispuistossa. Kaskettujen alueiden laidunnusta lisäämällä parannetaan lehtipuuvältaisten kaskimetsien edustavuutta.	3.4.1) Perinnebiotoopin hoito	☒	☒	☐	Kaskeamisessa keskitytään määrän sijasta laatuun. Tavoitteena on yksi perinteisesti poltettu kaski vuodessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Kaskeamiseen liittyvä riski on kaskenpoltton perinteen katoaminen suurten ikäluokkien mukana. Kaskenpolttoon liittyvän tiedon ja taidon siirtäminen MH:n henkilöstölle on ensiarvoisen tärkeää kaskeamisen tulevaisuudelle. • Poltetun kaskialueen liian aikainen laidunnus vähentää lehtipuiden määrää. Puuston ohittaessa taimikkovaiheen laidunnus kuitenkin lisää kaskimetsän edustavuutta.
3.5) Suunnittelualueen perinnebiotoopit soveltuvat uhanalaisten sekä harvinaisten putkikasvi- ja hyönteislajien elinympäristöiksi.	3.5.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	☒	☐	☐	Suojeltavien lajien esiintymien kartoituksella varmistetaan mahdollisten hoitotoimenpiteiden tehosta ja suojelutavoitteiden toteutumisesta.	-
3.6) Perinnebiotooppien ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä kerrotaan aktiivisesti retkeilijöille.	3.6.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 3.6.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 3.6.3) Viestintä	☒	☒	☐	Tiedottamalla kävijöille aktiivisesti perinnebiotooppien luontoarvoista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä turvataan myös näiden arvokkaiden pienialaisten kohteiden suojelutavoitteiden toteutumista. Väärinkäsitykset saattavat johtua tietämättömyydestä ja liittyä esimerkiksi kasvien (kukkien) keräilyyn, vaikka se on kansallispuistossa kielletty.	-
4.1) Suojelualueista on käytettävissä hyvät ja ajantasaiset perustiedot lajiston, elinympäristöjen suojelun sekä muun hoidon ja käytön pohjaksi.	4.1.1) Inventointi: vedenalainen/ luontotyyppi, lajit 4.1.2) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	☒	☐	☐	<ul style="list-style-type: none"> • Inventoinneilla sekä suojeltavien lajien esiintymien kartoituksilla kerätään tietoa suojeltavista luontoarvoista ja varmistetaan, että puiston suojelutavoitteet toteutuvat. • Ajantasaiset perustiedot mahdollistavat tarvittavien hoito- ja ennallistamissuunnitelmien sekä niiden mukaisten tarvittavien toimenpiteiden tekemisen. 	Riittävien resurssien puute voi vaikeuttaa inventointien tekemistä. Varmistetaan riittävien resurssien saatavuus ja kohdennetaan inventoinnit huolella.

Tavoite	Toimenpide	Ekologi- nen	Sosio- kulttuur.	Talou- dellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
4.2) Metsien rakennepiirteitä kehitetään ennallistamisen ja luonnonhoidon tarvearvioiden mukaisesti. Lisäksi luontaisten häiriöiden (mm. myrskyt ja hyönteiset) annetaan muokata metsien rakennepiirteitä.	4.2.1) Ennallistaminen 4.2.2) Luonnonhoito 4.2.3) Veden/kosteikon kunnostaminen	☒	☐	☐	<ul style="list-style-type: none"> Metsien polttamisella luodaan elinympäristöjä palanutta puuta vaativille lajeille, mm. useille hyönteisille ja kääville. Metsien polttaminen saa aikaan myös metsien luonnontilaisen kaltaisia nuoria sukessiovaiheita, joissa on runsaasti lehtipuita ja joita on nykyisellään vähän suojelualueilla. Soiden ennallistamisella palautetaan suon luontainen vesitalous. Suo-ojat tukitaan ja mahdollinen ojituksen seurauksena kasvanut puusto poistetaan tarvittaessa. Istutuskuusten (tarvittaessa myös hakkuutähteiden) poisto lehdosta parantaa lehtojen edustavuutta ja antaa lehtipuulle lisää kasvutilaa. Pienvesien kunnostaminen parantaa niille ominaisen lajiston tilaa sekä mm. linnuston elinolosuhteita ja levähdyspaikkoja. Luontaisten häiriöiden lisäksi ennallistamisella ja luonnonhoidolla nopeutetaan alueiden luonnontilaistumista sekä parannetaan lajiston elinolosuhteita. Aikaa myöten Natura-luontotyyppien edustavuus paranee ja pinta-ala kasvaa. 	<ul style="list-style-type: none"> Metsänpoltoilla – mutta myös ennallistamis- ja luonnonhoitotoilla – on maisemavaikutuksia, jotka voivat häiritä joi-takin alueen käyttäjiä. Kielteisten maisemavaikutusten kokemista pyritään välttämään tiedottamalla poltoista sekä ennallistamis- ja luonnonhoitotoista hyvin. Jotkut linnut saattavat häiriintyä poltosta. Poltettavat alu- eet valitaan siten, ettei niissä esiinny suojeltavia lajeja. Pol- tettavat kohteet tarkistetaan ennen polttoa ja löydetyt lin- nunpesät suojataan. Polttoajankohta pyritään lisäksi valit- semaan niin, että poltossa mahdollisesti pesänsä menettä- vät linnut ehtivät tehdä pesimäkaudella uuden pesän. Pit- källä aikavälillä metsien polttaminen parantaa lintujen ja myös monien muiden lajien elinympäristöjä. Koneellisesti toteutettavat ennallistamis- ja luonnonhoito- työt voivat aiheuttaa tilapäisiä haittoja – kuten kasvillisuuden vahingoittumista, jälkiä maastoon (ajouria) sekä vähäi- siä meluhaittoja ja päästöjä ilmaan. Haitat maastolle ja la- jistolle ovat kuitenkin vähäisiä sekä tilapäisiä, ja niiden vä- hentämiseksi koneella tehtävät työt pyritään ajoittamaan talviaikaan käyttäen mahdollisimman kevyttä kalustoa.
4.3) Suunnittelualueen boreaaliset luonnon- metsät, lehdot, letot ja pienvedet soveltuvat uhanalaisten sekä harvinaisten kasvi-, sieni- ja eläinlajien elinympäristöiksi. Vyöhykkeistämisen avulla turvataan häiriölle alttiin lajiston elinolosuhteet.	4.3.1) (Erityisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/ tarkistus 4.3.2) Käytön oh- jaaminen	☒	☒	☐	<ul style="list-style-type: none"> Suojeltavien lajien esiintymien kartoituksella varmistetaan mahdollisten hoitotoimenpiteiden tehosta ja suojelutavoitteiden toteutumisesta. Vyöhykkeiden kautta osoitetaan ne alueet, joihin virkistyskäyttö ohja- taan. Liikumisrajoituksilla ohjataan virkistyskäyttöä erityisen arvokkaan linnuston suojelemiseksi seuraavien saarten ja luotojen ulkopuolelle: Timosenluoto, noin 400 m Romonsaarten kaakkoispuolella sijaitseva nimetön saari, Tappi, Laitasaari, Pieni Hölö, Iso-Hölön eteläkärki, Matoset, Hiekkapakka, Suuri-Kopran pohjoiskärki, Pieni Purjesaari, Purjesaaren eteläkärki ja Sikosaari. Näillä saarilla ja luodoilla rantautuminen sekä liikkuminen on kielletty lintujen pesimäaikaan 1.5.– 31.7. Tämä turvaa linnuille mahdollisimman häiriöttömän pesimäkau- den ja parantaa lintujen pesimätuloksia. Rajoituksista ei aiheudu mer- kittävää haittaa alueen virkistyskäytölle, sillä rajoitukset koskevat pieniä saaria ja luotoja, joille ei muutoinkaan ohjata aktiivisesti kävijöitä. 	<ul style="list-style-type: none"> Mikäli kävijämäärät kasvavat liian suu- riksi joillakin alueilla ja vaarantavat suo- jelutavoitteiden toteutumisen, voidaan kävijöitä aktiivisesti ohjata esimerkiksi opastusviestinnän ja muun tiedottami- sen avulla alueen muihin osiin. Liikumisrajoitusten tulee olla selkeästi esitettyinä alueen opastusaineistossa, ja ne on merkittävä maastoon.

Tavoite	Toimenpide	Ekologi- nen	Sosio- kulttuur.	Talou- dellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
4.4) Boreaalisten luonnonmet- sien, lehtojen sekä lettojen ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä kerrotaan retkeilijöille.	4.4.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 4.4.2) Maasto-opastus- aineiston laatiminen ja ylläpito 4.4.3) Viestintä	☒	☒	☐	Tiedottamalla kävijöille aktiivisesti boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen ja lettojen luontoarvoista sekä hoidon ja ennallistamisen tavoitteista ja menetelmistä turvataan myös näiden arvokkaiden kohteiden suojelutavoitteiden toteutumista.	-
5.1) Kolin kansallispuiston hoito ja käyttö ohjataan siten, ettei käyttö heikennä geologisia arvoja.	5.1.1) Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit) 5.1.2) Käytön ohjaaminen	☒	☒	☐	Vyöhykejaon kautta osoitetaan ne alueet, joihin virkistyskäyttö ohjataan. Tämä ehkäisee geologisten arvojen heikkenemisen.	Mikäli kävijämäärät kasvavat liian suuriksi jollakin alueella ja vaarantavat geologisia arvoja, voidaan kävijöitä ak- tiivisesti ohjata esimerkiksi opastus- viestinnän avulla alueen muihin osiin.
5.2) Suunnittelualueen geologisista arvoista kerrotaan retkeilijöille.	5.2.1) Maasto-opastus- aineiston laatiminen ja ylläpito 5.2.2) Viestintä	☒	☒	☐	Tiedottamalla kävijöille aktiivisesti geologisista arvoista ja niiden huomioonottamisesta turvataan myös arvokkaiden geologisten arvojen säilymistä.	-
6.1) Kolin kansallispuisto on tunnustettu alueen vetovoimatekijä, josta viestitään yhteisin tavoitein ja viestein.	6.1.1) Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi)	☐	☒	☒	Onnistuneella markkinoinnilla tuetaan käynti- määrän kasvua ja viiptymän pidentymistä sekä vahvistetaan Kolin kansallispuiston imagoa ja asemaa yleisesti tunnustettuna alueen vetovoimatekijänä.	<ul style="list-style-type: none"> • Epäonnistunut tai muuten vastuuton tai harhaanjohtava markkinointi voi muuttaa ihmisten käsityksiä kielteisiksi ja alentaa kävijätyytyväi- syyttä sekä heikentää aikaa myöten Kolin alueen imagoa ja vetovoimaa matkailukohteena. • Markkinointi on suunniteltava huolellisesti ja sen tulee vastata asiakkaiden kysyntään.
6.2) Kolin–Ruunaan alueella seurataan sinne laadittuja luontomatkailun kestävän kehityksen mittareita (Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailu- suunnitelma).	6.2.1) Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen 6.2.2) Kävijäseuranta	☒	☒	☐	Luotettava ja ajantasainen tieto esimerkiksi käyntimäärästä, käyntien jakautumisesta ja kä- vijöiden tyytyväisyydestä palvelee alueen käytön ohjaamista ja palvelurakenteiden sijoittamista sekä alueen kehittämistä kokonaisuutena luonto- ja maisema-arvot turvaten.	-

Tavoite	Toimenpide	Ekologi- nen	Sosio- kulttuur.	Talou- delinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
6.3) Alueen palveluvarustus edistää kävijöiden hyvinvointia ja luo edellytyksiä matkailun yritystoiminnalle. Retkeilyreitit ja -palvelut ovat laadukkaita ja monipuolisia sekä palvelevat erilaisia käyttäjäryhmiä. Tämä mahdollistaa kansallispuiston ympärivuotisen käytön. Maastorakenteet ovat toimivia, turvallisia ja kestäviä; matkailu ja virkistyskäyttö eivät vaaranna uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymisiä. Yritysten luontomatkailutuotteita kehitetään yhteistyössä luontopalvelujen kanssa kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.	6.3.1) Luontomatkailun tuotekehittäminen 6.3.2) Palveluvarustuksen ylläpito 6.3.3) Palveluvarustuksen rakentaminen 6.3.4) Palveluvarustuksen purkaminen	☒	☒	☒	Palveluvarustus, reitit ja muu virkistyskäytön kannalta keskeinen infrastruktuuri pidetään hyvässä kunnossa. Tämä mahdollistaa alueen ympärivuotisen käytön.	Resurssien puute voi muodostua rajoittavaksi tekijäksi. Silloin voidaan joutua tinkimään tiettyjen kohteiden palvelutasosta.
7.1) Tutkimustoiminta perustuu ajantasaisiin tietoihin kansallispuiston luonnosta ja muista arvoista sekä tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää kansallispuiston hoidon ja opastuksen tarpeisiin. Tutkimustoiminta toteutetaan suojeluarvoja vaarantamatta. Suunnittelualueen luonto on tarjolla tutkimuslaitosten tutkimuskohteeksi edellyttäen, että tutkimustoiminta toteutetaan suojeluarvoja vaarantamatta. Metsähallituksella ei ole mahdollisuuksia rahoittaa mittavia tutkimuksia, mutta Metsähallituksen ja tutkimuslaitosten edustajat voivat kokoontua yhteistyötapaamisiin pohtimaan eri tahojen intressejä, aineistoja ja tutkimustarpeita. Metsähallituksen tavoitteena on saada tietoa erityisesti lajien ja luontotyyppien tilasta, hoidon vaikuttavuudesta sekä mm. ilmastonmuutoksen vaikutuksista lajistoon. Tutkimuslaitosten toiminnasta alueella sovitaan yhdessä, ja toteutettavat toimet kirjataan tutkimuslupaun.	7.1.1) Lupien myöntäminen 7.1.2) Yhteistyö	☒	☒	☐	Laadukkaan ja monipuolisen tutkimustoiminnan jatkuminen tuo uutta tietoa geologiasta, metsistä, lehdoista, perinnebiotoopeista, lajistosta ja luontomatkailusta. Tämä auttaa myös suojelutavoitteiden saavuttamisessa sekä luontomatkailun kehittämisessä.	<ul style="list-style-type: none"> Tutkimuskäyttöä ohjataan ja valvotaan yhteistyössä tutkimusta harjoittavien tahojen kanssa. Tutkimuksen toteuttaminen edellyttää Metsähallitukselta kirjallista lupaa, jonka haun yhteydessä Metsähallituksen asiantuntijat tarkistavat lupahakemuksen ja sisällyttävät lupaan tarvittaessa ohjeita, ehtoja tai määräyksiä luontoarvojen turvaamiseksi. Tutkimusten huolellisella suunnittelulla ja yhteistyöllä sekä tarvittavalla tiedotuksella varmistetaan, että suojeluarvot turvataan eivätkä alueen muut käyttäjät tahattomasti häiritse tutkimuksia.
7.2) Tutkimusten tuloksista kerrotaan retkeilijöille, ja keskeiset tiedot kootaan luontokeskuksessa jaettaviksi.	7.2.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 7.2.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 7.2.3) Viestintä	☒	☒	☐	Tiedottamalla kävijöille aktiivisesti ajankohtaisista tutkimustuloksista turvataan samalla myös kansallispuiston suojelutavoitteiden toteuttamista.	-

Tavoite	Toimenpide	Ekologi- nen	Sosio- kulttuur.	Talou- ellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
8.1) Kansallispuiston opastusviestintä vastaa asiakkaiden odotuksiin, huomioi ympäristönäkökohdat ja on selkeää, ajantasaista sekä helposti saavutettavissa. Kävijät tuntevat järjestyssäännön ja puiston rauhoitusmääräykset sekä kunnioittavat suojeluarvoja.	8.1.1) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 8.1.2) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 8.1.3) Opastus maastossa/ palvelupisteessä	☒	☒	☐	Laadukas ja monipuolinen opastusviestintä lisää kävijöiden tietämystä alueen luonto- ja kulttuuriperintöarvoista sekä palveluista. Kävijät tuntevat ja sisäistävät puiston järjestyssäännön ja rauhoitusmääräykset sekä noudattavat niitä.	Järjestyssäännön noudattamista valvotaan, ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin mahdollisten väärinkäytösten ehkäisemiseksi.
8.2) Kansallispuiston opastusviestintä on innostavaa ja osallistavaa sekä luo tarinan, johon eläytyä. Opastusviestintä tarjoaa mahdollisuuksia luonnossa oppimiseen sekä herättää kävijät muuttamaan käsityksiään ja toimintatapaan ympäristövastuullisempaan suuntaan.	8.2.1) Opastus maastossa/ palvelupisteessä 8.2.2) Ympäristökasvatus	☒	☒	☐	Innostava ja osallistava opastusviestintä haastaa kävijät oppimaan lisää luonnosta ja muusta ympäristöstään. Kävijöiden hyvä luonnontuntemus ja -arvostus sekä luonnon omaksi kokeminen turvaavat myös luontoarvoja.	-
8.3) Kansallispuiston yhteistyökumppanit perehdytetään ja veloitetaan noudattamaan kestävän luontomatkailun periaatteita.	8.3.1) Sidosryhmälaisuuksien järjestäminen	☒	☒	☐	Luontomatkailun yhteistyösopimuksen solmineet yritykset perehdytetään ja sitoutetaan kestävän luontomatkailun periaatteisiin. Kestävän luontomatkailun sisäistäneiden ja siihen sitoutuneiden yritysten toiminta ei aiheuta vaaraa luontoarvojen säilymiselle.	-
8.4) Luontokeskus Ukon asiakaspalvelua ja opastuksia hoitaa Metsähallituksen oma, asiantunteva henkilökunta. Palvelukonsepti on selkeä. Ukossa nostetaan herättelevän ja syventävän opastuksen osuutta. Luontokeskuksen uusi pysyvä näyttely on selkeä ja elämyksellinen sekä kannustaa kävijöitä kaikkien aistien käyttöön.	8.4.1) Näyttelyn laatiminen/päivitys 8.4.2) Opastus maastossa/ palvelupisteessä	☒	☒	☐	Luontokeskus Ukko toimii avoimena, houkuttelevana porttina kansallispuistoon. Sinne on mukava tulla ja sinne haluaa palata toistekin. Sieltä saa tarvitsemansa tiedon asiantuntevan henkilökunnan opastuksella. Kävijätyytyväisyys lisääntyy herättelevän ja syventävän sekä kannustavan opastusviestinnän myötä.	-
Opastusviestintä vahvistaa ihmisten luontosuhdetta. Kolin kansallispuiston kävijöiden viipymä alueella pitenee ja paikallistaloudelliset vaikutukset kasvavat. Kansallispuisto vahvistaa Kolin kylän elinvoimaisuutta. Kansainvälisten asiakkaiden tarpeet tunnustetaan.	<ul style="list-style-type: none"> • Luontomatkailun tuotekehittely • Palveluvarustuksen ylläpito • Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi) • Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen • Kävijäseuranta 	☒	☒	☒	Alueella pidempään viihtyvät kävijät tukevat paikallistaloutta ja vahvistavat Kolin kylän elinvoimaisuutta.	-

Tavoite	Toimenpide	Ekologi- nen	Sosiokult- tuur.	Taloudel- linen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentämi- nen
Luonnossa oleskelu edistää hyvinvointia. Ihmiset ovat terveempiä ja onnellisempia. Luontomatkailussa hyödynnetään kaikki vuodenajat.	<ul style="list-style-type: none"> • Luontomatkailun tuotekehittäminen • Palveluvarustuksen ylläpito • Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi) • Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen 	☐	☒	☒	<ul style="list-style-type: none"> • Luonnossa oleskelulla on myönteisiä vaikutuksia ihmisten terveyteen niin fyysisesti kuin henkisesti. Tällä on positiivisia vaikutuksia laajemminkin kuin vain Kolin aluetta ajatellen. • Luontomatkailu on aktiivista kaikkina vuodenaikoina. Paikallistaloudelliset vaikutukset kasvavat ja jakaantuvat tasaisemmin ympäri vuoden. Tämä helpottaa yrittäjien toimintaa ja jatkuvuutta. 	-
Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa, ja todettu ettei suunnitelmalla ole haitallisia vaikutuksia näihin. Esitetyt toimenpiteet edistävät luontotyyppien ja lajien säilymistä sekä estävät niiden heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Toimenpiteet eivät todennäköisesti merkittävästi heikennä niitä suojeluarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon, eikä luonnonsuojelulain 65–66 §:ien mukaista Natura-vaikutusten arviointia tarvitse suorittaa. • Natura-arvioinnin tarveharkinta tehdään kuitenkin myöhemmin toimenpidekohtaisesti toimenpidesuunnittelun yhteydessä tarvittaessa. • Hoito- ja käyttösuunnitelman mukainen toiminta – kuten käytön ohjaaminen, vyöhykkeistäminen sekä ennallistaminen, luonnonhoito ja perinnebiotooppien hoito – edistää Natura-luontotyyppien ja lajien säilymistä sekä parantaa luontotyyppien tilaa ja lisää niiden pinta-alaa tulevaisuudessa. 					
Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteenveto	<ul style="list-style-type: none"> • Suunnitelman ekologiset vaikutukset ovat positiivisia. Suunnittelualan metsien ja soiden luonnontilaisuus lisääntyy, perinnebiotoopit säilyvät, luontotyyppien ja lajien elinolosuhteet sekä alueen kytkettyisyys paranevat. Kohdennetuilla inventoinneilla ja lajistokartoituksilla saadaan lisätietoa alueen luonnosta sekä suojeluarvoista, ja ennallistamisella, luonnonhoidolla ja perinnebiotooppien hoidolla sekä lajiston hoidolla parannetaan luontoarvojen tilaa entisestään. • Sosiokulttuuriset vaikutukset ovat kokonaisuutena arvioituna positiivisia. Retkeilypalveluita ylläpidetään ja kehitetään. Mahdollisuudet virkistytymiseen, ulkoiluun ja retkeilyyn paranevat entisestään. Alueen kulttuurihistoriaa tuodaan entistä enemmän kävijöiden tietoisuuteen. Luonnonsuojelun toimenpiteissä huomioidaan retkeilijät niin suunnittelu- ja toteutusvaiheessa kuin tiedottamisessa. Tiivis ja avoin yhteistyö paikallisten asukkaiden ja alueen muiden toimijoiden kanssa edistää kansallispuiston sekä muutoinkin luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä ja arvostusta. • Suunnitelman taloudelliset vaikutukset liittyvät erityisesti luontomatkailun kehittämiseen sekä tavoitteeseen kävijämäärän kasvattamisesta ja erityisesti kävijöiden viipymän pidentämisestä, ja sitä kautta paikallistaloudellisten vaikutusten kasvamisesta. Tätä tukevat luontomatkailun edellytysten parantaminen ja alueen vetovoiman lisääminen. Suunnittelun yhteydessä on käyty läpi palveluvarustukseen liittyvät virkistyskäytön ratkaisut ja linjaukset, jotka vaikuttavat Metsähallituksen toimintaan sekä kansallispuiston hallintaan ja hoitoon. Kolin matkailun kehittämistä ja vaikutuksia on tarkasteltu laajemmin Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailusuunnitelmassa. 					

SEURANTA

27A Suunnitelman toteutuksen seuranta				
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelma-kausi on noin 15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpiteisiin (ks. lomakkeet 19–25). Tällä lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.			
Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu
1.1) Uudet retkeilyrakenteet sovitetaan maisemaan, ja reitit sekä rakennekokonaisuudet suunnitellaan etukäteen maisemiin sopiviksi sekä tehdään maisema-arviointi. Matkailu ja virkistyskäyttö edistävät tai eivät ainakaan huononna myöskään lähimaisemaa.	17A, 17B, 19, 20A, 20B	1.1.1) Maisemanhoito 1.1.2) Palveluvarustuksen rakentaminen 1.1.3) Käytön ohjaaminen	Kävijätutkimus	Jatkuva
1.2) Ennallistaminen ja luonnonhoito sovitetaan maisemanhoitoon niin, etteivät ne ole ristiriidassa toistensa kanssa. Kulttuuriperintö, mukaan lukien rakennettu kulttuuriympäristö, hoidetaan säilyttäen autenttisuutta ja maisema-arvoja.	19	1.2.1) Maisemanhoito	Kävijätutkimus	Jatkuva
2.1) Rakennusperinnön historiallisia arvoja ja autenttisuutta ei muuteta tulevaisuuden korjaustoimissa niin, että arvot katoaisivat tai vähenisivät huomattavasti. Riittävällä, suunnitelmallisella ja asiantuntevalla hoidolla sekä ylläpidolla estetään vaurioiden syntyminen.	19	2.1.1) Rakennusperinnön kunnostaminen 2.1.2) Rakennusperinnön suojeleminen	Kunnostussuunnitelmien lkm, suojeltujen rakennusten kunnostus (kohteiden lkm)	2028
2.2) Tärkeimmät arkeologiset kohteet hoidetaan niin, että ne säilyvät tuleville sukupolville. Virkistyskäyttö ei uhkaa niiden säilymistä tai aiheuta arvojen heikkenemistä.	19	2.2.1) Arkeologisen kohteen hoito	Hoidettavien kohteiden lkm, arkeologisen kohteen hoito (kohteiden lkm)	2028
3.1) Perinneympäristöt on arvioitu valtakunnallisen arvoluokituksen mukaisesti ja niiden hoitotarpeet on määritetty.	18	3.1.1) Perinnebiotoopin hoito	Perinneympäristöt on arvioitu ja tärkeimpien kohteiden hoitotarpeet on määritetty	2015
3.2) Perinnebiotooppien hoidon jatkuvuus varmistetaan riittävällä resursoinnilla, ja uusien perinnebiotooppien hoito aloitetaan resurssien niin salliessa (Huurunlammen osa-alue). Kehitetään uusia, mm. vapaaehtoisuuteen perustuvia hoitokeinoja sekä lisätään talkootyöpäiviä.	18	3.2.1) Perinnebiotoopin hoito 3.2.2) Lajiston hoito	Hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat (ha), hoidon seurantojen määrä (hoito- ja lajistoseurannat)	Jatkuva

Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaika-taulu
3.3) Perinnebiotooppien hoidon vaikutusseuranta jatketaan Kolin kansallispuistossa, ja hoitomenetelmiä muutetaan tarvittaessa seurantatulosten perusteella.	18	3.3.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	Suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus: suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän ja laadun muutos	Jatkuva
3.4) Kaskeaminen on keskeinen perinnebiotooppien hoitomuoto Kolin kansallispuistossa. Kaskettujen alueiden laidunnusta lisäämällä parannetaan lehtipuuvältaisten kaskimetsien edustavuutta.	18	3.4.1) Perinnebiotoopin hoito	Hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat Natura-luontotyyppiryhmittäin	Jatkuva
3.5) Suunnittelualueen perinnebiotoopit soveltuvat uhanalaisten sekä harvinaisten putkilokasvi- ja hyönteislajien elinympäristöiksi.	18	3.5.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	Suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus: suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän ja laadun muutos	Jatkuva
3.6) Perinnebiotooppien ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä kerrotaan aktiivisesti retkeilijöille.	20A	3.6.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 3.6.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 3.6.3) Viestintä	luontoon.fi :ssä kuvattujen kohteiden lukumäärä kieliversioittain, laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien lkm (esim. luontopolku)	Jatkuva
4.1) Suojelualueista on käytettävissä hyvät ja ajantasaiset perustiedot lajiston, elinympäristöjen suojelun sekä muun hoidon ja käytön pohjaksi.	18	4.1.1) Inventointi: vedenalainen/luontotyyppi, lajit 4.1.2) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha), vedenalaisen luonnon inventoinnin määrä (ha), lajistokartoitusten määrä, suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus: suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän ja laadun muutos	2028
4.2) Metsien rakennepiirteitä kehitetään ennallistamisen ja luonnonhoidon tarvearvioiden mukaisesti. Lisäksi luontaisten häiriöiden (mm. myrskyt ja hyönteiset) annetaan muokata metsien rakennepiirteitä.	18	4.2.1) Ennallistaminen 4.2.2) Luonnonhoito 4.2.3) Veden/kosteikon kunnostaminen	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat Natura-luontotyyppiryhmittäin, ennallistamisen ja hoidon "tilanne" (= tot/tav)	2028
4.3) Suunnittelualueen boreaaliset luonnonmetsät, lehdot, letot ja pienvedet soveltuvat uhanalaisten sekä harvinaisten kasvi-, sien- ja eläinlajien elinympäristöiksi. Vyöhykkeistämisen avulla turvataan häiriölle alttiin lajiston elinolosuhteet.	17C, 18	4.3.1) (Eryisesti) suojeltavan lajin esiintymien kartoitus/tarkistus 4.3.2) Käytön ohjaaminen	Suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus: suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän ja laadun muutos	Jatkuva
4.4) Boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen sekä lettojen ominaispiirteistä, kasvi- ja eläinlajeista sekä hoidon tavoitteista ja menetelmistä kerrotaan retkeilijöille.	20A	4.4.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 4.4.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 4.4.3) Viestintä	luontoon.fi :ssä kuvattujen kohteiden lukumäärä kieliversioittain, laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien lkm (esim. luontopolku)	Jatkuva

Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoite-aikataulu
5.1) Kolin kansallispuiston hoito ja käyttö ohjataan siten, ettei käyttö heikennä geologisia arvoja.	17A, 17B, 17C, 20B	5.1.1) Palveluvarustuksen ylläpito (rakennukset, rakenteet, reitit)	Arvokkaiden kallioalueiden seuranta ja yhteydenpito GTK:n kanssa	Jatkuva
5.2) Suunnittelualueen geologisista arvoista kerrotaan retkeilijöille.	20A	5.2.1) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 5.2.2) Viestintä	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien lkm (esim. luontopolku)	Jatkuva
6.1) Kolin kansallispuisto on tunnustettu alueen vetovoimatekijä, josta viestitään yhteisin tavoittein ja viestein.	20A	6.1.1) Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi)	Käyntimäärä, laadittujen yhteistyösopimusten lkm	Jatkuva
6.2) Kolin–Ruunaan alueella seurataan sinne laadittuja luontomatkailun kestävän kehityksen mittareita (Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailusuunnitelma).	20A	6.2.1) Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen 6.2.2) Kävijäseuranta	Laadittujen yhteistyösopimusten lkm, toteutettujen kävijä-, asiakas- ja yritystutkimusten lkm	Jatkuva
6.3) Alueen palveluvarustus edistää kävijöiden hyvinvointia ja luo edellytyksiä matkailun yritystoiminnalle. Retkeilyreitit ja -palvelut ovat laadukkaita ja monipuolisia sekä palvelevat erilaisia käyttäjäryhmiä. Tämä mahdollistaa kansallispuiston ympärivuotisen käytön. Maastorakenteet ovat toimivia, turvallisia ja kestäviä; matkailu ja virkistyskäyttö eivät vaaranna uhanalaisten sekä harvinaisten lajien esiintymiä. Yritysten luontomatkailutuotteita kehitetään yhteistyössä luontopalvelujen kanssa kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti.	20A, 20B	6.3.1) Luontomatkailun tuotekehittäminen 6.3.2) Palveluvarustuksen ylläpito 6.3.3) Palveluvarustuksen rakentaminen 6.3.4) Palveluvarustuksen purkaminen	Kehittämishankkeiden lkm, ylläpidettävien retkeilyreittien määrä, ylläpidettävien taukopaikkojen määrä, polttopuun kulutus, sekajätteen määrä, palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lkm (+ investointien määrä ja laatu), palvelurakenteiden purkaminen: kohteiden lkm	Jatkuva
7.1) Tutkimustoiminta perustuu ajantasaisiin tietoihin kansallispuiston luonnosta ja muista arvoista sekä tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää kansallispuiston hoidon ja opastuksen tarpeisiin. Tutkimustoiminta toteutetaan suojeluarvoja vaarantamatta. Suunnittelualueen luonto on tarjolla tutkimuslaitosten tutkimuskohteiksi edellyttäen, että tutkimustoiminta toteutetaan suojeluarvoja vaarantamatta. Metsähallituksella ei ole mahdollisuuksia rahoittaa mittavia tutkimuksia, mutta Metsähallituksen ja tutkimuslaitosten edustajat voivat kokoontua yhteistyötapaamisiin pohtimaan eri tahojen intressejä, aineistoja ja tutkimustarpeita. Metsähallituksen tavoitteena on saada tietoa erityisesti lajien ja luontotyyppien tilasta, hoidon vaikuttavuudesta sekä mm. ilmastonmuutoksen vaikutuksista lajistoon. Tutkimuslaitosten toiminnasta alueella sovitaan yhdessä, ja toteutettavat toimet kirjataan tutkimuslupaan.	22	7.1.1) Lupien myöntäminen 7.1.2) Yhteistyö	Myönnettyjen lupien lkm	Jatkuva

Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu
7.2) Tutkimusten tuloksista kerrotaan retkeilijöille, ja keskeiset tiedot kootaan luontokeskuksessa jaettaviksi.	20A	7.2.1) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 7.2.2) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 7.2.3) Viestintä	luontoon.fi :ssä kuvattujen kohteiden lukumäärä kieliversioittain, laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien lkm (esim. luontopolku)	Jatkuva
8.1) Kansallispuiston opastusviestintä vastaa asiakkaiden odotuksiin, huomioi ympäristönäkökohdat ja on selkeää, ajantasaista sekä helposti saavutettavissa. Kävijät tuntevat järjestyssäännön ja rauhoitusmääräykset sekä kunnioittavat suojeluarvoja.	20A	8.1.1) Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito 8.1.2) Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut) 8.1.3) Opastus maastossa/palvelupisteessä	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien lkm (esim. luontopolku), luontoon.fi :ssä kuvattujen kohteiden lukumäärä kieliversioittain, asiakasmäärä opastetuissa ryhmissä (maastossa + asiakaspalvelupisteissä)	Jatkuva
8.2) Kansallispuiston opastusviestintä on innostavaa ja osallistavaa sekä luo tarinan, johon eläytyä. Opastusviestintä tarjoaa mahdollisuuksia luonnossa oppimiseen sekä herättää kävijät muuttamaan käsityksiään ja toimintatapojaan ympäristövastuullisempaan suuntaan.	20A	8.2.1) Opastus maastossa/palvelupisteessä 8.2.2) Ympäristökasvatus	Asiakasmäärä opastetuissa ryhmissä (maastossa ja asiakaspalvelupisteissä), koululaisten määrä opastetuissa ryhmissä	Jatkuva
8.3) Kansallispuiston yhteistyökumppanit perehdytetään ja veloitetaan noudattamaan kestävän luontomatkailun periaatteita.	20A	8.3.1) Sidosryhmätilaisuuksien järjestäminen	Sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lkm	Jatkuva
8.4) Luontokeskus Ukon asiakaspalvelua ja opastuksia hoitaa Metsähallituksen oma, asiantunteva henkilökunta. Palvelukonsepti on selkeä. Ukossa nostetaan herättelevän ja syventävän opastuksen osuutta. Luontokeskuksen uusi pysyvä näyttely on selkeä ja elämyksellinen sekä kannustaa kävijöitä kaikkien aistien käyttöön.	20A	8.4.1) Näyttelyn laatiminen/päivitys 8.4.2) Opastus maastossa/palvelupisteessä	Investointien määrä ja laatu, asiakasmäärä opastetuissa ryhmissä (maastossa ja asiakaspalvelupisteissä)	Jatkuva
Opastusviestintä vahvistaa ihmisten luontosuhdetta. Kolin kansallispuiston kävijöiden viipymä alueella pitenee ja paikallistaloudelliset vaikutukset kasvavat. Kansallispuisto vahvistaa Kolin kylän elinvoimaisuutta. Kansainvälisten asiakkaiden tarpeet tunnistetaan.	20A, 20B	<ul style="list-style-type: none"> • Luontomatkailun tuotekehittäminen • Palveluvarustuksen ylläpito • Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi) • Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen • Kävijäseuranta 	Kehittämishankkeiden lkm, ylläpidettävien retkeilyreittien määrä, ylläpidettävien tauko- paikkojen määrä, polttopuun kulutus, sekajätteen määrä, laadittujen yhteistyösopimusten lkm, toteutettujen kävijä-, asiakas- ja yritystutkimusten lkm	Jatkuva
Luonnossa oleskelu edistää hyvinvointia. Ihmiset ovat terveempiä ja onnellisempia. Luontomatkailussa hyödynnetään kaikki vuodenajat.	20A, 20B	<ul style="list-style-type: none"> • Luontomatkailun tuotekehittäminen • Palveluvarustuksen ylläpito • Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi) • Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen 	Kehittämishankkeiden lkm, ylläpidettävien retkeilyreittien määrä, ylläpidettävien tauko- paikkojen määrä, polttopuun kulutus, sekajätteen määrä, laadittujen yhteistyösopimusten lkm	Jatkuva

27B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelma-kausi on noin 15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatua tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.			
Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	Nykytila	Tavoitetila
1) Maisema-arvot säilyvät kestävän retkeilyrakentamisen ja virkistyskäytön myötä. Ennallistamisessa sekä luonnon- ja kulttuuriperinnön hoidossa otetaan maisema korostetusti huomioon.	Kävijätyytyväisyys suojele- ja virkistysalueilla	<ul style="list-style-type: none"> Toiminta edistää tai ei ainakaan huononna maisema-arvoja. Kävijätutkimuksen tulos sekä muu asiakaspalaute. 	Kävijät pääasiassa tyytyväisiä, kävijätyytyväisyysindeksi 4,15 (asteikko 1–5)	Säilyy ennallaan/paranee
2) Rakennusperintö ja muinaisjäännekohteet säilyvät sekä elävöittävät maisemaa.	Kulttuuriperinnön inventointitilanne, suojeltujen rakennusten kuntoluokan muutos, kiinteiden muinaisjäännekohteiden hoitotarveluokan muutos	<ul style="list-style-type: none"> Suojeltujen rakennusten kuntoluokkaa ja muinaisjäännekohteiden hoitotarveluokkaa arvioidaan hoitosuunnitelmien mukaisesti. 	Inventointi tehty	Tarvittavat hoitosuunnitelmat tehty ja kiireelliset kohteet hoidettu
3) Alueelle tyypillisten perinteisten elinkeinojen sekä maankäytön tuottamien valtakunnallisesti arvokkaiden ja muiden edustavien perinnebiotooppien rakennepiirteet, edustavuus sekä lajisto säilyvät ja paranevat. Muiden perinnebiotooppien rakennepiirteet ja edustavuus paranevat, ja lajisto muuttuu edustavammaksi.	Viiden vuoden välein toistettavien koealaseurantojen tulokset	<ul style="list-style-type: none"> Luontoarvot säilyvät ja toiminta edistää luonnonsuojelua; matkailu ja virkistyskäyttö eivät vaaranna uhanalaisten sekä harvinaisten lajien esiintymistä. Kasvillisuus kehittyy myönteiseen suuntaan: korkeiden heinien ja koiranputken peittävyys pienenee, edustavien niittyajien peittävyys ja lajimäärä kasvavat. 	Hyvä	Säilyy ennallaan/paranee

Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	Nykytila	Tavoitetila
4) Boreaalisten metsien, lehtojen, soiden ja pienvesien luonnontila sekä lajisto säilyvät, ja elinympäristöjen edustavuus paranee.	Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös), Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla, pintavesien ekologinen tila (VPD: yleinen taso), suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla	<ul style="list-style-type: none"> Luontoarvot säilyvät ja toiminta edistää luonnonsuojelua; matkailu ja virkistyskäyttö eivät vaaranna uhanalaisten sekä harvinaisten lajien esiintymiä. Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistumista seurataan arvioimalla kohdetta suhteessa luontotyyppi-luokitteluun sekä seuraamalla lajiston koostumusta ja tilaa. Natura-luontotyyppien edustavuuden arviointi luontotyyppi-inventoinnin yhteydessä (asiantuntija-arviona). Lajistoinventointien ja seurantojen tulokset (erityisesti myyränporras ja muut direktiivilajit, joiden tila raportoidaan EU:lle). 	Enimmäkseen merkittävä–hyvä	Säilyy ennallaan/paranee
5) Eri aikakausien muovaamat Kolin kansallispuiston geologiset arvot säilyvät edustavana näytteenä vuosituhansien aikana tapahtuneista maankamاران muutoksista.	Asiantuntija-arvio, yhteydenpito GTK:n kanssa	Arvokkaiden kallioalueiden kulumista seurataan ja pidetään tiivistä yhteydenpitoa GTK:n kanssa.	Hyvä	Säilyy ennallaan
6) Kolin kansallispuisto ja sen ympäristö tarjoavat lisääntyvässä määrin mahdollisuuksia kestäväan luontomatkailuun ja jokamies-käyttöön turvaamalla vetovoima-tekijät yhteistyössä alueen kaikkien toimijoiden kanssa.	Käynnit suojelu- ja virkistysalueilla, kävijätyytyväisyys suojelu- ja virkistysalueilla, kävijöiden kokemus kuluneisuudesta, kävijöiden kokemus roskaisuudesta, polttopuun kokonaismenekki (pinokuutiometriä)/käyntimäärä	<ul style="list-style-type: none"> Ympäristöä kuormitetaan mahdollisimman vähän: maaston kuluneisuus on hyväksyttävissä rajoissa; käytetään merkittyjä reittejä ja huollettuja rakenteita silloin, kun niitä on; ympäristöä säästävä retkeily on yleisesti käytössä, polttopuun käyttö on säästäväistä. Kävijäseurannan ja kävijätutkimuksen tulokset. Polttopuun kokonaismenekki perustuu puistoalueen omaan seurantaan (Reiska-tietojärjestelmä). 	Kävijämäärä 125 600, kävijät pääasiassa tyytyväisiä, kävijätyytyväisyysindeksi 4,15 (asteikko 1–5), kuluneisuus 4,44 (2009), roskaisuus 4,52 (2009), polttopuun kokonaismenekki (pinokuutiometriä (vuosi): 35 m ³)	Kävijämäärä n. 175 000 (vuosi 2028), kävijätyytyväisyysindeksi säilyy ennallaan/paranee, kuluneisuus ≥ 4,5 (2018), roskaisuus ≥ 4,5 (2018), polttopuun kokonaismenekki kasvaa käyntien kohdistuessa myös yhä enemmän tulipaikoille
7) Kolin kansallispuisto palvelee monipuolista kansallista (ja kansainvälistä) tutkimustoimintaa ja tuottaa Kolilla sekä muissa kansallispuistoissa ja luonnonsuojelualueilla hyödynnettävissä olevaa tietoa geologiasta, metsistä, lehdoista, perinnebiotoopeista, lajistosta, luontomatkailusta ja luontoliikunnan terveysvaikutuksista.	Asiantuntija-arvio, yhteistyö sidosryhmien kanssa, julkaisujen määrä	Alueelta tehdyistä tutkimuksista julkaistaan artikkeleita tieteellisissä julkaisuissa, sanoma- ja aikakauslehdissä, ei-tieteellisinä raportteina ym.	Hyvä	Säilyy ennallaan/paranee

Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	Nykytila	Tavoitetila
8) Kolin kansallispuiston opastusviestintä ohjaa kävijöitä sekä matkailuyrityksiä kestävään luonnossa liikkumiseen ja hankkimaan myönteisiä luontokokemuksia, sekä auttaa ymmärtämään luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun merkityksen.	Opastuksen vaikuttavuus, suojelualueisiin liittyvät sidosryhmien asenteet, kulttuuriperintöön tutustumisen tärkeys	<ul style="list-style-type: none"> Arvostetaan paikallista kulttuuria ja perinteitä: Metsähallituksen toiminta on paikallisesti hyväksyttävää, yhteistyöyrittäjien toiminta on paikallisesti hyväksyttävää, kävijät ovat kiinnostuneita alueen kulttuuriperinnöstä. Kävijätutkimus (kysymys virkistysmotiiveista), opastusviestintä vastaa asiakkaiden kysyntään, kulttuuriperinnön esille tuonti opastusviestinnässä ja tapahtumin. 	Kulttuuriperintöön tutustumisen tärkeys 3,4 (2009)	Opastusviestintä vastaa paremmin asiakkaiden kysyntään, kulttuuriperintöön tutustumisen tärkeys säilyi ennallaan/paranee
Kolin kansallispuisto ympäristöineen on kansainvälisesti merkittävä luontomatkailun kestävä kehityksen mallialue.	Käynnit suojelu- ja virkistysalueilla, suojelualueiden näkyvyys (mediaseuranta), virkistyskäytön paikallistaloudelliset vaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> Kävijäseurannan ja kävijätutkimuksen tulokset. Mediaseurannan ja paikallistaloudellisten vaikutusten seurannan tulokset. 	Kävijämäärä 125 600	Kävijämäärä n. 175 000 (vuosi 2028), medianäkyvyys ja paikallistaloudelliset vaikutukset kasvaneet
Kolin kansallispuisto on laajalti tunnettu ympärivuotinen luonnosta hyvä olo -kohde.	Suojelualueiden näkyvyys (mediaseuranta), kävijätyytyväisyys suojelu- ja virkistysalueilla, luonnon virkistyskäytön terveysvaikutukset	<ul style="list-style-type: none"> Mediaseurannan tulokset ja tietämys luonnon virkistyskäytön terveysvaikutuksista. Kävijätutkimuksen tulos. 	Kävijät pääasiassa tyytyväisiä, kävijätyytyväisyysindeksi 4,15 (asteikko 1–5)	Medianäkyvyys ja tieto luonnon virkistyskäytön terveysvaikutuksista kasvanut, kävijätyytyväisyysindeksi ennallaan tai parantunut
Lisätietoja				
Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa, ja siinä käytetään Metsähallituksessa hyväksytyjä mittareita. Virkistyskäytön ja luontomatkailun ympäristövaikutuksia arvioidaan myös menetelmällä, joka perustuu hyväksyttävän muutoksen rajan (Limits of Acceptable Change, LAC) määrittämiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suunnittelualueen yleisen tilan lisäksi suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Joitakin mittareita seurataan vuosittain. Laajemmin suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä sen vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määräajoin, noin viiden vuoden välein. Samassa yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.				

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisu- vuosi
Lomake 1	Maukonen, E., Nykänen, S., Laitinen, J., Manninen, S., Huttunen, J., Kammonen, A., Leskinen, J., Salmi, J. & Jämsä, J.	Itä-Suomen luonnonvarasuunnitelma. Kausi 2008–2017	Metsähallituksen metsätalouden julkaisuja 61	2008
”	Metsäntutkimuslaitos, Tutkimusmetsäpalvelut & Joensuun tutkimuskeskus	Kolin kansallispuisto 2010. Hoito- ja käyttösuunnitelma 2003–2010		2005
”	Nevalainen, T. & Pirinen, M.	Savijärven suon Natura 2000 -alueen (FI0700014) hoito- ja käyttösuunnitelma	Pohjois-Karjalan ympäristökeskus	2006
Lomake 5	Husa, J. & Teeriaho, J.	Luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet Pohjois-Karjalassa	Suomen Ympäristö 21/2012. Suomen ympäristökeskus	2012
”	Huttunen T., Hytönen M., Kejonen A., Rönty H., Saarelainen J., Tervo T., Väänänen T. & Äikäs O.	Koli. Geologinen retkeilykartta / geologisk friluftskarta / geological outdoor map 1:20 000 ja opaskirja	ISBN 951-690-876-4	
Lomake 7	Autio, O.	Kolin kansallispuiston perinnebiotooppien päiväperhosseuranta 2008–2009		2009
”	Jääskeläinen, K.	Jäkäläkartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueilla vuonna 2012	Raportti 6826/41/2012. Metsähallitus, luontopalvelut. 25.1.2013	2013
”		HERTTA – Eliölajit -järjestelmä		
”	Kokkonen, K.	Kolin, Telkkämäen ja Oulangan sienikartoitukset 2012	Raportti 3046/2013/04.01. Metsähallitus, luontopalvelut, Etelä-Suomi. 5.5.2013	2013
”	Kondelin, H.	Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne ja Medvastö–Stormossen. Sammalkartoitukset 2012	Raportti 6828/41/2012. Metsähallitus, luontopalvelut, Etelä-Suomi. 16.9.2012	2012
”	Martikainen, P.	Kolin kaskien kovakuoriaiskartoitus 2010		2011
”	Martikainen, P.	Vaara-Karjalan kovakuoriaiskartoitukset 2011	Raportti 2390/41/2012. Metsähallitus, luontopalvelut, Etelä-Suomi. 30.4.2012	2012
”	Mattila, J.	Kovakuoriaiskartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella vuonna 2009	Raportti 5281/41/2010. Metsähallitus, luontopalvelut, Etelä-Suomi. 3.11.2012	2010
”	Pönkkä, H.	Pielisen merkittävät lintuluodot	Julkaisematon raportti	2010
”	Pöykkö, H.	Kolin kansallispuiston perhoslajiston kartoitus 2011		2011

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisu- vuosi
Lomake 7	Savolainen, S.	Kolin kansallispuiston perinnemaisemien kasvillisuuden seuranta ja hoitosuunnitelman päivitys 2008		2009
”	Väisänen, R.	Kesän 2008 linnuston laskennat: Huuhkajanvaara, Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne, Verkkovaara, Kolin kp	Julkaisematon raportti. Metsähallitus, luontopalvelut, Etelä-Suomi	2008
8, 9A, B	Tahvanainen, V., Tikkamäki, T. & Lindholm, T.	Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009		2011
Lomake 9A, B	Laukkanen, M.	Kolin kansallispuiston yritystutkimus 2009–2010		2010
”	Laukkanen, M.	Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailusuunnitelma		2010
Lomake 18	Eerikäinen, K., Hotanen, J.-P., Ihme, H., Lovén, L., Miina, J., Nieminen, E., Salo, K., Viiri, H. & Äänismaa, P.	Kolin kansallispuiston Natura 2000 -suojelualueen istutus- ja kylvömetsien ja ojitusalueiden ennallistamissuunnitelma	86 s.	2007
”	Lohilahti, H., Lovén, L., Pajari, M. & Sole, I.	Niittyjen hoitajan opas. Kokemuksia ja esimerkkejä perinnemaisemien hoidosta Kolin kansallispuistossa	58 s.	2006
”	Lohilahti, H. & Pajari, M.	Perinnemaiseman hoito Kolin kansallispuistossa. Hoitosuunnitelman väliarviointi ja päivittäminen	60 s.	2007
”	Nieminen, E. & Eerikäinen, K.	Ennallistajan opas. Kokemuksia ja esimerkkejä elinympäristöjen ennallistamisesta Kolin kansallispuistossa	61 s.	2006
”	Puustinen, S., Hokkanen, P., Kouki, J. & Eerikäinen, K.	Kolin kansallispuiston lehtojen hoitosuunnitelma	72 s.	2007
	Lovén, L., Kantola, E.-L., Sorjonen, L. & Kurikka, T.	Koli-bibliografia. Kolin kansallispuistoon ja kansallismaisemaan liittyvät tutkimukset ja selvitykset		2006

LIITTEET

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta

Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyypit

Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Liite 5. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi

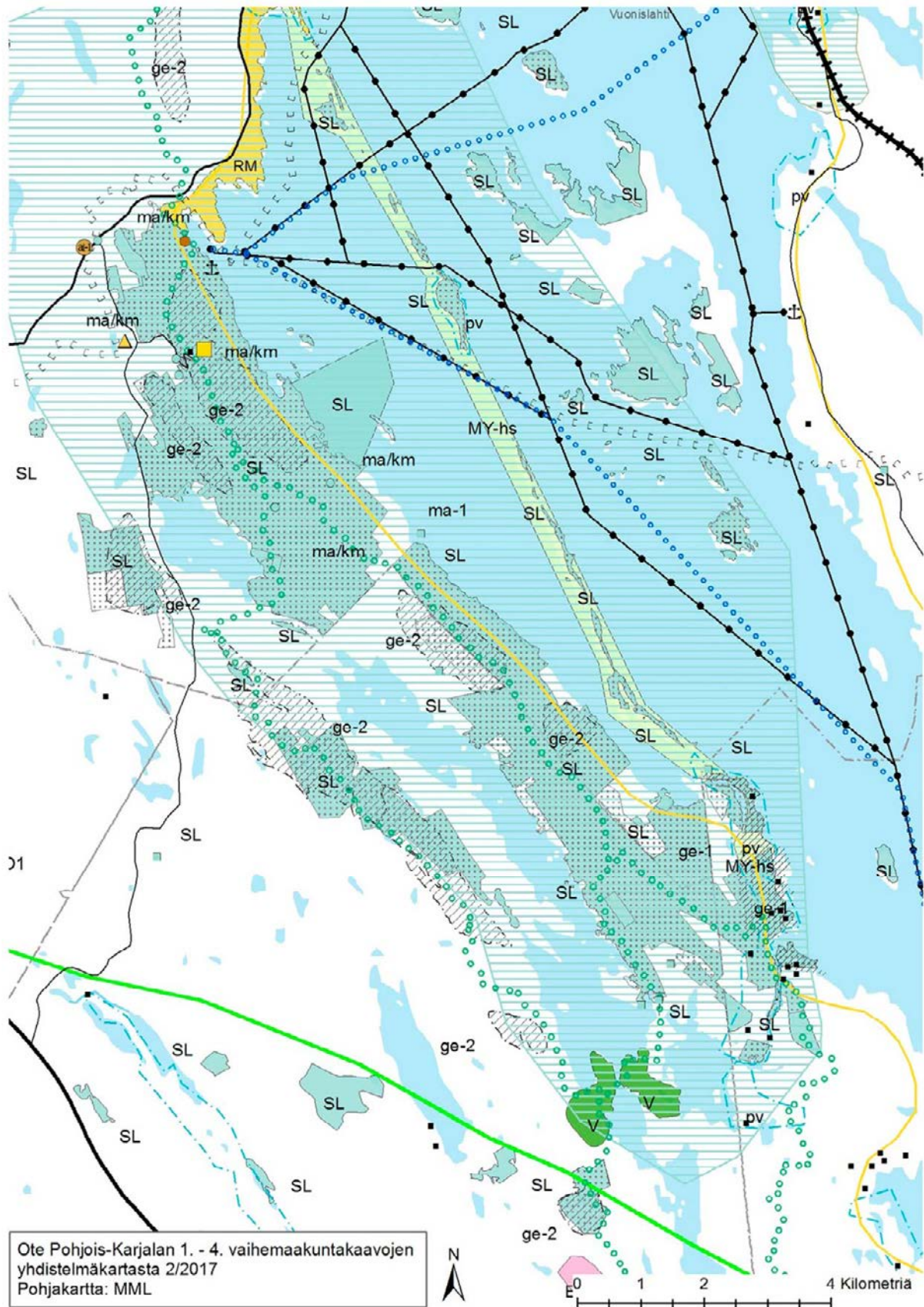
Liite 6. Lausuntokooste

Liite 7. Ympäristöministeriön vahvistuskirje

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Yksityiset suojelualueet, hoidon ja käytön suunnittelussa huomioitavat kielletyt tai rajoitetut toiminnot ja käyttömuodot																						
YSA-tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Liikkumisrajoitusaika	Liikkumisrajoitusala (ha)	Metsätalous ja ojitus	Maa-ainesten otto	Rakennusten tai teiden rakentaminen	Ennallistaminen ja luonnonhoito	Ratsastus	Maastopyöräily	Koiravajakkoojelu	Koirien irtipito	Suunnistus ja muu kilpailu ja harjoittelu	Maastotapahtumat, järjestetyt leirit	Leirytyminen	Metsästys	Hirvenajo	Kalastus	Polttopuun otto	Palvelurakenteiden rakentaminen	Muu, mikä	Lisätieto
072462	Savijärven rantasuot 1	4,53			☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒
072938	Savijärven rantasuot 2*	1,69			☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☐	☐
072939	Savijärven rantasuot 3*	4,6			☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
072976	Savijärven rantasuot 4*	0,86			☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
202346	Savijärvensuon lsa 5	2,26			☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☒
072979	Käkikallion kotkansiipilehto	0,82			☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
205391	Koukkelonrinteen lsa	11,26			☒	☒	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐
Pinta-ala yhteensä (ha)		26,02	Rajoitusala (ha)																			
Lisätietoja																						
<p>* = siirtynyt valtion omistukseen, lsa = luonnonsuojelualue</p> <p>Yksityinen suojelualue (YSA072462):</p> <ul style="list-style-type: none"> Alueella on kielletty turvemaalla olevan puuston hakkaaminen. Kivennäismaalla olevaa metsää saadaan hoitaa siten, että vallitsevien luonnonpiirteiden säilyminen, kasvien ja eläinten elinehdot sekä käyttäjien viihtyvyys tulevat turvatuiksi. Kivennäismaiden metsää hoidetaan ns. puistometsänä, jossa metsän käsittely on varovaista, pintakasvillisuuden ja maankamaran luonnonhoitoon säilyttävää sekä maisemanhoitoon ja luonnonkauneuden tehostamiseen tähtäävää. <p>Yksityinen suojelualue (YSA202346), sallittu lisäksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> maanomistajan oman veneen pitäminen pitköspuiden rakentaminen alueelle [ympäristökeskus, nykyinen ELY-keskus tekee (Savijärven suon luontopolku)]. <p>Yksityisillä suojelualueilla metsästäminen edellyttää lisäksi aina maanomistajan suostumusta. Valtion omistukseen siirtyneillä yksityisillä suojelualueilla ovat rauhoituspäätöksen mukaiset rauhoitusmääräykset edelleen voimassa.</p>																						

Liite 2. Ote maakuntakaavakartasta

Liite 3. Natura 2000 -alueittaiset luontotyypit

Natura 2000 -luontotyypit											
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu									
Selite		Lomakkeella kuvataan suunnittelualueeseen sisältyvän Natura-alueen tai muun merkittävän alueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet alueittain. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvedoa Natura-tietokantalomakkeiden edustavuus- ja luonnontilaisuustiedoista. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa sekä kytkeytyneisyyttä verkoston muihin kohteisiin.									
Alue		Iso-Veteläinen (FI0700073)									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹⁴							
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
7140	Vaihtumis- ja rantasuot	0,43		0,43							
7230	Letot	1,78		1,78							
91D0	Puustoiset suot*	1,93		1,93							
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		4,14									
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		27,6									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		10	Natura-alueen pinta-ala on noin 5 ha, minkä lisäksi suojeluun on hankittu noin 10 ha. Tässä ovat mukana myös Natura-alueen ulkopuolisten, suojeluun hankittujen alueiden tiedot, jotka on koottu paikkatietojärjestelmästä 28.6.2012.								
Ei inventoitu		0									
Kaikki kuviot yhteensä		15									
Yhteenvedo											
Letot ovat Iso-Veteläisellä merkittävin luontotyyppi, vaikkakin se on pinta-alaltaan kohtalaisen vaatimaton. Suojelua varten ostetun alueen itäosassa on ojia, joiden ennallistaminen tulee vielä tarkastella.											
Yhdessä alueen länsipuolella sijaitsevien Savijärven soiden sekä etelässä sijaitsevan Huurunlammen lettojen kanssa ne muodostavat merkittävän, pinta-alaltaan yli 17 ha:n laajuisen rehevien soiden suojelukokonaisuuden. Letot ovat myös lajistollisesti arvokkaita.											

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

¹⁴ luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa

Natura 2000 -luontotyypit											
Alue		Savijärven suo (FI0700014)									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹⁵							
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3160	Humuspitoiset lammet ja järvet	0,94				0,94					
7140	Vaihtumis- ja rantasuot	6,59		4,54		0,54		1,51			
7230	Letot	9,58		6,74		0,18		2,66			
9010	Boreaaliset luonnonmetsät*	5,39						5,39			
9050	Lehdot	1,81				1,13		0,68			
91D0	Puustoiset suot*	10,74				2,91		5,06		2,77	
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		35,05									
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		28,7									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		26,17	Natura-alueen pinta-ala on noin 28 ha, josta yksityisiä suojelualueita on 6,81 ha. Suojelualueeksi on hankittu Naturan ulkopuoleisia alueita 34 ha. Tässä ovat mukana myös Natura-alueen ulkopuolisten, suojeluun hankittujen alueiden tiedot, jotka on koottu paikkatietojärjestelmästä toukokuussa 2013.								
Ei inventoitu		0									
Kaikki kuviot yhteensä		62									
Yhteenveto											
<p>Suolontotyyppien monipuolisuus on Savijärven soiden erityispiirre. Letot ovat Savijärven soiden merkittävin luontotyyppi, ja niiden osuus koko osa-alueen pinta-alasta on lähes 10 %. Yhdessä alueen itäpuolella sijaitsevan Iso-Veteläisen sekä kaakossa sijaitsevan Huurunlammen lettojen kanssa ne muodostavat merkittävän, yli 17 ha:n rehevien soiden suojelukokonaisuuden. Letot ovat myös lajistollisesti arvokkaita. Alueen soilla on joitakin ojia; kohteella on ennallistamistarvetta, jotta soiden rimpiset pinnat eivät kuivuisi enempää. Hukkalamminpuron varsi on myös erittäin rehevää, mutta ravinteikas vesi ei purouoman perkauksen takia pääse riittävästi ympäristöön. Kohde on ollut laaja-alaista lehtokorpea; tosin välillä ilmeisesti ollut peltona.</p>											

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

¹⁵ luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa

Natura 2000 -luontotyytit											
Alue		Verkkovaara (FI0700074)									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyytit I ja II ¹⁶							
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3260	Pikkujoet ja purot	0,26		0,05		0,18		0,03			
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,72		0,65		0,07					
7230	Letot	0,08				0,08					
8220	Silikaattikalliot	2,53		0,66		1,87					
9010	Boreaaliset luonnonmetsät*	78,48		9,87		28,62		39,99			
9050	Boreaaliset lehdot	39,80		13,65		22,71		3,29		0,15	
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		121,87									
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		73,8									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		43,13	Natura-alueen pinta-ala on 151 ha, minkä lisäksi suojeluun hankittuja alueita on 14 ha. Pinta-aloissa ovat mukana myös Natura-alueen ulkopuolisten alueiden tiedot, jotka on koottu paikkatietojärjestelmästä 28.6.2012.								
Ei inventoitu		0									
Kaikki kuviot yhteensä		165									
Yhteenveto											
<p>Valtaosa Verkkovaaran pinta-alasta täyttää jonkin Natura-luontotyypin kriteerit, joten kyseessä on varsin arvokas alue. Yli puolella boreaalista luonnonmetsistä luontotyypin edustavuus on arvioitu merkittäväksi. Metsät ovat osin olleet talouskäytössä, mutta lumiolosuhteet ja vaaran rinteiden muodot ovat luoneet olosuhteet, jotka ovat muokanneet metsiköiden rakenteen hyvin luonnontilaiseksi. Tulevina vuosikymmeninä niiden edustavuus paranee hyvään–erinomaiseen luokkaan kohtalaisen nopeasti, sillä lahoppuun määrä todennäköisesti lisääntyy luontaisesti Verkkovaaran rinteillä. Alueella on myös selvästi hyvin vanhoja metsiä – etenkin jyrkänteiden yläosien kapeat männiköt ja jyrkänteiden alusmetsät. Boreaalisia lehtoja on huomattavan paljon – myös rehevintä kosteaa lehtotyyppiä, myyränporraslehtoja. Lehdot ovat pääosin kuusivaltaisia. Osassa lehtoja ja luonnonmetsiä on myös valtavia vanhoja lehtipuita – kuten haapaa ja raitaa, joilla elää erityisen arvokasta lajistoa. Verkkovaaran lehdolla ja luonnonmetsillä ei ole erityisen kiireellisiä hoitotarpeita.</p> <p>Verkkovaara muodostaa yhdessä Kolin kansallispuiston ja Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinteen kanssa erittäin merkittävän lehtojensuojeluverkon mm. myyränporraslehtojen osalta. Lehdot ovat myös lajistoltaan erittäin merkittäviä.</p>											

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

¹⁶ luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa

Natura 2000 -luontotyypit											
Alue		Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne (FI0700021)									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹⁷							
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	0,56				0,45				0,11	
3260	Pikkujoet ja purot	0,36		0,02		0,1		0,19		0,05	
6270	Runsaslaj. kuivat ja tuoreet niityt*	0,29				0,29					
7140	Vaihtumis- ja rantasuot	1,98				1,81				0,17	
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,04				0,04					
7220	Huurresammallähteet*	0,06				0,06					
7230	Letot	10,03		3,99		5,64		0,01		0,39	
8220	Silikaattikalliot	4,16		0,73		0,6		2,83			
9010	Boreaaliset luonnonmetsät*	43,74		6,08		17,74		19,92			
9050	Boreaaliset lehdot	71,92		1,37		33,06		37,49			
91D0	Puustoiset suot*	6,18				4,16		2,02			
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		139,32									
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		52,7									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	124,97	Natura-alueen pinta-ala on 259 ha (247,7 ha Metsähallituksen hallinnoimaa aluetta + 11,3 ha yksityistä luonnonsuojelualuetta), minkä lisäksi Metso-hankintana valtiolle on tullut 5 ha Natura-alueeseen rajautuvaa metsää. Metso-hankintana ostettua palasta ei ole inventoitu. Kohde on varsin nuorta metsää, mutta sijaitsee osittain samalla silikaattikallion alueella kuin yläpuolinen Tanssikallio.								
	Ei inventoitu	5									
Kaikki kuviot yhteensä		264									

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

¹⁷ luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa

Yhteenveto

Noin puolet Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne-Natura-alueen pinta-alasta täyttää jonkin Natura-luontotyyppin kriteerit, joten kyseessä on arvokas alue. Boreaalisten luonnonmetsien luontotyyppin edustavuus on arvioitu valtaosin merkittäväksi tai hyväksi. Tulevina vuosikymmeninä niiden edustavuus paranee, ja erinomaiseen luokkaan sisältyvä pinta-ala oletettavasti kasvaa. Metsiä on ennallistettu Pohjois-Karjalan **Tikka-Lifen** aikana vuonna 2004. Merkittäviä metsien ennallistamistarpeita alueella ei ole.

Boreaalisia lehtoja on Huurunrinteellä huomattavan paljon – myös rehevintä kosteaa lehtotyyppiä, myyränporraslehtoja. Osa lehdoista on puustoltaan hyvin tiheitä, osittain kuusettuneita; hoitotarvetta on jonkin verran. Myös lehtojen hoitoa suunniteltiin ja toteutettiin Tikka-Lifen aikana, mutta hoitoa on tarpeen jatkaa edelleen. **Luonnonhoito-Life** -hankkeessa alueen lehtoja hoidetaan 9 ha. Hoitotoimenpiteet kohdistuvat pääosin istutuskuusikoihin. Hankkeen jälkeen lehtojen hoidon tarve kohdistuu jo aiemmin hoidettujen kohteiden ylläpitoon tarvittaessa. Huurunrinne muodostaa yhdessä Verkkovaaran ja Kolin kansallispuiston kanssa erittäin merkittävän lehtojensuojeluverkon mm. myyränporraslehtojen osalta. Lehdot ovat myös lajistoltaan erittäin merkittäviä.

Letot ovat merkittävin suoluontotyyppi. Yhdessä kohteen pohjoispuolella sijaitsevien Savijärven soiden sekä Iso-Veteläisen kanssa ne muodostavat merkittävän rehevien soiden suojelukokonaisuuden. Letot ovat myös lajistollisesti arvokkaita. Ennallistamistarvetta niillä ei ole. Letot ovat syntyneet viereisen Herajärven paljastamalle maaperälle, joka on kalkkivaikutteisista.

Huurunrinteellä on vanhan metsätien kupeessa pienialainen huurresammallähde, jolla on ennallistamistarvetta.

Natura 2000 -luontotyypit											
Alue		Huuhkajanvaara (FI0700035)									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹⁸							
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	0,56				0,56					
3260	Pikkujoet ja purot	0,25				0,25					
7140	Vaihtumis- ja rantasuot	0,5		0,5							
7230	Letot	0,97				0,97					
8220	Silikaattikalliot	1,55		1,55							
9010	Boreaaliset luonnonmetsät*	16,14				7,93		8,21			
9050	Boreaaliset lehdot	0,78				0,78					
91D0	Puustoiset suot*	5,41				3,95		1,46			
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		26,16									
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		41,5									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi		36,84	Alueen luontotyyppitiedot on koottu paikkatietojärjestelmästä 28.6.2012.								
Ei inventoitu		0									
Kaikki kuviot yhteensä		63									
Yhteenveto											
Alle puolet Natura-alueen pinta-alasta sisältyy johonkin Natura-luontotyyppiin. Boreaaliset luonnonmetsät ovat Huuhkajanvaaran merkittävin luontotyyppi, ja niiden edustavuudet on arvioitu merkittäviksi tai hyviksi. Erityisiä ennallistamistoimia alueelle ei ole esitetty; luonnonmetsien edustavuus paranee vuosikymmenten edetessä, kun mm. lahoppuuta saadaan lisää.											

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

¹⁸ luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa

Natura 2000 -luontotyypit											
Alue		Kolin kansallispuisto (FI0700010)									
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹⁹							
Koodi	Luontotyyppi	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3110	Karut kirkasvetiset lammet + järvet	10,84				10,84					
3130	Niukka–keskiravinteiset järvet	183				183					
3160	Humuspitoiset lammet ja järvet	1,47				1,22		0,25			
3260	Pikkujoet ja purot	0,59				0,3		0,29			
6270	Runsaslaj. kuivat ja tuoreet niityt*	4,38		2,6		1,78					
6430	Kosteat suurruohoniityt	1,41		1,41							
6510	Alavat niitetyt niityt	9,53				0,68		8,03		0,82	
7140	Vaihtumis- ja rantasuot	7,34				5,67		1,67			
7160	Lähteet ja lähdesuot	0,05				0,02		0,03			
7230	Letot	0,29				0,29					
8220	Silikaattikalliot	4,49				2,46		1,78		0,25	
9010	Boreaaliset luonnonmetsät*	210,42		14,34		42,92		153,16			
9050	Boreaaliset lehdot	127,88		19,20		78,26		27,24		3,18	
9060	Harjumetsät	86,85						12,26		74,59	
9070	Hakamaat ja kaskilaitumet	12,86		0,16		2,37		10,33			
91D0	Puustoiset suot*	63,08				11,32		42,84		8,92	
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		724,48									
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)		25									
		Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
	Muu kuin Natura-luontotyyppi	2 195	Natura-alueen pinta-ala on 2 717 ha, minkä lisäksi kansallispuistoon on hankittu 202 ha Naturan ulkopuolista pinta-alaa. Alueen lehtopinta-ala voi olla vielä nykyisin inventoitua suurempi. Lähes joka kesä löytyy uutta lehtopinta-alaa. Uudet lehtoalat ovat kuitenkin hyvin pienialaisia.								
	Ei inventoitu										
Kaikki kuviot yhteensä		2 919									
Yhteenveto											

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

Boreaaliset lehdot ja luonnonmetsät ovat pinta-alaltaan Kolin kansallispuiston merkittävimmät Natura-luontotyypit. Vaarojen jyrkillä rinteillä on otolliset olosuhteet näille luontotyypeille. Kolin rinteitä on kaskettu taannoin runsaasti, mutta intensiivisen kaskeamisen aikakaudesta on kulunut aikaa, ja luontotyypit ovat päässeet kehittymään kohtalaisen edustaviksi. Kansallispuiston pohjoisosassa, ns. **vanhan puiston** alueella itään viettävässä rinteessä on edustavimmat boreaaliset luonnonmetsät, joissa lahoppua on erittäin runsaasti. Suuri osa kansallispuiston kivennäismaiden metsistä on ollut myös talouskäytössä, eivätkä ne sen takia vielä täytä luontotyyppien kriteereitä. Metsiä ennallistettiin **Life to Koli** -hankkeen yhteydessä 2003–2006, mutta ennallistamistarve on edelleenkin ilmeinen erityisesti kansallispuiston eteläosassa. Metlan tekemää Kolin alueen metsien ja soiden ennallistamissuunnitelmaa on tarpeen päivittää lähitulevaisuudessa.

Rinnettä alas virtaavien purojen varsilla on laajoja kosteita lehtoja, mm. myyränporraslehtoja ja niiden välisillä alueilla edustavia tuoreita lehtoja. Kuivia lehtoja Kolilla on vähän. Lehtojen lajisto on monipuolista, ja niissä kasvaa vaateliastakin lajistoa. Paimenenvaaralla on rehevän maaperän ansiosta laaja yhtenäinen lehtoalue. Toisaalla itärinteiden rehevissä notkelmissa, on myös laajoja yhtenäisiä lehtoalueita. Esimerkiksi Ruostevara–Murhivaaran sekä Ipatin rinteet ovat tällaisia. Myös lehtoja hoidettiin Life to Koli -hankkeen yhteydessä, ja hoitoa jatketaan **Luonnonhoito-Life** -hankkeen yhteydessä 2012–2016. Lehtojen hoitoa on tarpeen kuitenkin jatkaa myös tämän hankkeen jälkeen.

Kolin kansallispuiston perinnebiotoopit ovat erittäin merkittäviä luontotyyppejä, jotka kertovat pitkään jatkuneesta ihmistoiminnasta alueella. Mäkrän-, Purolan-, Ikolan- ja Havukanaho ovat valtakunnallisesti arvokkaiksi määritettyjä perinnebiotooppeja, joiden erittäin monipuolinen putkilokasvilajisto ylläpitää harvinaista hyönteislajistoa. Mustanaho on maakunnallisesti ja maisemallisesti arvokas niitty rantatien varressa. Näiden lisäksi kansallispuistossa hoidetaan useita niittyjä ja laitumia yhteensä runsaalla 20 ha:lla, joista osa ei täytä minkään Natura-luontotyyppien kriteereitä, mutta niiden maisemallinen merkitys on huomattava. Yksi Kolin erikoisuus on **kaskimetsä**-luontotyyppi (9070), jota pyritään lisäämään aktiivisesti kaskeamalla vuosittain. Kaskisuunnitelman päivitys valmistuu v. 2012. Jatkuva ja säännöllinen hoito takaa perinnebiotooppien arvon säilymisen, joten hoitoresurssien turvaamisella säilytetään myös perinnebiotooppien arvot.

Kansallispuiston edustalla sijaitsevassa harjusaarien ketjussa (mm. Hiekkasaaret, Korpit, Purjesaari, Laitosaari) metsien Natura-luontotyyppinä on **harjumetsä**-luontotyyppi. Saarien puustot ovat paikoin vanhoja, yli 120-vuotiaita; mutta metsät ovat tasarakenteisia ja niistä puuttuu lahoppua lähes kokonaan, eivätkä ne siten täytä boreaalisen luonnonmetsän kriteeriä.

Kolin kansallispuisto on keskeinen ja laaja Pielisen länsirannalla sijaitseva ydinalue, joka muodostaa suojelualueverkon ympärillään sijaitsevien pienempien Natura- ja luonnonsuojeluohjelmien alueiden kanssa. Tämän verkoston erityinen arvo on boreaalisten luonnonmetsien, lehtojen, lettojen sekä jossain määrin myös perinnebiotooppien laajuus ja edustavuus.

¹⁹ luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyyppiin I kanssa

Liite 4. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Suunnittelualueen lajistotiedot. Luettelossa **Lajiryhmä:** L = linnut, M = muut selkärangaiset, S = selkärangattomat, P = putkilokasvit, I = itiökasvit, Si = sienet.

Uhanalaisuus: E = erityisesti suojeltava, U = muu uhanalaiseksi arvioitu. CR = äärimmäisen uhanalainen, EN = erittäin uhanalainen, VU = vaarantunut, NT = silmälläpidettävä, RT = alueellisesti uhanalainen. **Direktiivi:** Lu II = luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV = luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I = lintudirektiivin liitteen I laji, Li muutt. = lintudirektiivin laji, muuttolintu. **Määrä ja yksikkö:** esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. **Lisätietoja:** tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta. Mikäli lähdettä ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivin lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalla Natura-alueella sekä muille merkittävälle alueelle (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue	Huuhkajanvaara; vuoden 2010 uhanalaismietinnön mukainen luokitus					
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
M	liito-orava	<i>Pteromys volans</i>	VU	Lu II, IV		Hertta Eliölajit
L	sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT			R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008

Lajiluettelo						
Alue	Iso-Veteläinen; vuoden 2010 uhanalaismietinnön mukainen luokitus					
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
P	veripunakämmekä	<i>Dactylorhiza incarnata subsp. Cruenta</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	suopunakämmekä	<i>Dactylorhiza incarnata subsp. Incarnata</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	kaitakämmekä	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	VU			Hertta Eliölajit

Lajiluettelo

Alue	Huurunlampi–Sammakkolampi–Huurunrinne; vuoden 2010 uhanalaisuudetielyn mukainen luokitus					
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
M	rupilisko	<i>Triturus cristatus</i>	EN	Lu II, IV		Hertta Eliölajit
L	sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT			R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	metso	<i>Tetrao urogallus</i>	NT	Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	pyy	<i>Bonasa bonasia</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
I	kiiltosirppisammal	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	VU	Lu II		Hertta Eliölajit
I	pikkulovisammal	<i>Lophozia ascendens</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	idänlehväsammal	<i>Plagiomnium drummondii</i>	VU	Lu II		Hertta Eliölajit
I	kantoraippasammal	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	pikkusahasammal	<i>Bazzania tricrenata</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	turrisammal	<i>Oxystegus tenuirostris</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	pohjanhuurresammal	<i>Palustriella decipiens</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	haaraliuskasammal	<i>Riccardia multifida</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	käyrälehtirahkasammal	<i>Sphagnum contortum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	kaihelelväsammal	<i>Mnium marginatum</i>				Hertta Eliölajit
I	pohjansirppisammal	<i>Warnstorfia tundrae</i>				Hertta Eliölajit
S	suomenpuukärpänen	<i>Xylomya czekanovskii</i>	VU			Hertta Eliölajit
S	lehtoliskokuntikas	<i>Quedius microps</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	lettotuhkelo	<i>Bovista paludosa</i>	VU			Hertta Eliölajit
Si	raidantuoksukääpä	<i>Haploporus odoros</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	samettikesijäkälä	<i>Leptogium saturninum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	raidankehkojäkälä	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	silomunuaisjäkälä	<i>Nephroma bellum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	nukkamunuaisjäkälä	<i>Nephroma resupinatum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	karstajäkälä	<i>Parmeliella triptophylla</i>	NT			Hertta Eliölajit

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
I	silonaava	<i>Usnea glabrescens</i>	NT			Hertta Eliölajit
P	veripunakämmekkä	<i>Dactylorhiza incarnata subsp. Cruenta</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	suopunakämmekkä	<i>Dactylorhiza incarnata subsp. Incarnata</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	kaitakämmekkä	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	metsänemä	<i>Epipogium aphyllum</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	ahokirkiruoho	<i>Gymnadenia conopsea var. Conopsea</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	myyränporras	<i>Diplazium sibiricum</i>		Lu II, IV		Hertta Eliölajit

Lajiluettelo						
Alue	Verkkovaara; vuoden 2010 uhanalaisuuden mukainen luokitus					
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	pyy	<i>Bonasa bonasia</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
I	haapariippusammal	<i>Neckera pennata</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	idänlehväsammal	<i>Plagiomnium drummondii</i>	VU	Lu II		Hertta Eliölajit
S		<i>Lundbergia trybomi</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	oranssihippo	<i>Mycena oregonensis</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	aarniluppo	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	sormikesijäkälä	<i>Leptogium teretiusculum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	raidankeuhkojäkälä	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	silomunuaisjäkälä	<i>Nephroma bellum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	nukkamunuaisjäkälä	<i>Nephroma resupinatum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	karstajäkälä	<i>Parmeliella triptophylla</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	sammallimijäkälä	<i>Protopannaria pezizoides</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	harmaasulkukotilo	<i>Bulgarica cana</i>	EN			Hertta Eliölajit
P	myyränporras	<i>Diplazium sibiricum</i>		Lu II, IV		Hertta Eliölajit

Lajiluettelo

Alue	Kolin kansallispuisto; vuoden 2010 uhanalaismietinnön mukainen luokitus, mukana on myös v. 2000 mietinnössä uhanalaisiksi määriteltyjä, mutta v. 2010 poistettuja lajeja (= poistettu)					
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
M	rupilisko	<i>Triturus cristatus</i>	EN	Lu II, IV		Hertta Eliölajit
S	karjalankääpiöhämähäkki	<i>Peponocranium praeceps</i>	NT			Hertta Eliölajit
L	selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	VU			H. Pönkän raportti 2010
L	rantasipi	<i>Actitis hypoleuca</i>	NT			R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT			R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	metso	<i>Tetrao urogallus</i>	NT	Li I		
L	pyy	<i>Bonasa bonasia</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	pikkusieppo	<i>Ficedula parva</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
L	pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>		Li I		R. Väisäsen linnustoraportti 2008
I	kantokinnassammal	<i>Scapania apiculata</i>	CR			Hertta Eliölajit
I	siloruutusammal	<i>Conocephalum conicum</i>	EN			Hertta Eliölajit
I	kantopaanusammal	<i>Calypogeia suecica</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	korpihohtosammal	<i>Herzogiella turfacea</i>	VU	Lu II		Hertta Eliölajit
I	pikkulovisammal	<i>Lophozia ascendens</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	haapariippusammal	<i>Neckera pennata</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	kantoraippasammal	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	kantokorvasammal	<i>Jungermannia leiantha</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	koskikorvasammal	<i>Jungermannia obovata</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	metsälövisammal	<i>Lophozia longiflora</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	turrisammal	<i>Oxystegus tenuirostris</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	pikkuliuskasammal	<i>Riccardia palmata</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	katvesammal	<i>Callicladium haldanianum</i>				Hertta Eliölajit
I	pohjanpurosammal	<i>Hygrohypnum alpestre</i>				Hertta Eliölajit

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
S	hiilihaiskiainen	<i>Silpha obscura</i>	EN			Hertta Eliölajit
S	haavansahajumi	<i>Xyletinus tremulicola</i>	VU	Lu II		HERTTA Eliölajit
S	pohjantyyppijäärä	<i>Acmaeops septentrionis</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	mustahälvekäs	<i>Cyllodes ater</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	isokelokärsäkäs	<i>Platyrhinus resinosus</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	lehtoliskokuntikas	<i>Quedius microps</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	havuhuppukuoriainen	<i>Stephanopachys linearis</i>	NT	Lu II		Hertta Eliölajit
S	kalvaskeräpallokas	<i>Agathidium pallidum</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S		<i>Atomaria elongatula</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	salokääpiäinen	<i>Cis fissicornis</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	tylppäkilpukkainen	<i>Clypastraea pusilla</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S		<i>Eपुरaea longiclavis</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	lehtitikaskonnakas	<i>Eपुरaea rufobrunnea</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S		<i>Ischnoglossa obscura</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	isomustakeiju	<i>Melandrya dubia</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	kulokauniainen	<i>Melanophila acuminata</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	raitasepikkä	<i>Microrhagus lepidus</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	isopehkiäinen	<i>Peltis grossa</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	monipistehaapsanen	<i>Saperda perforata</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	palojahkiainen	<i>Sphaeriestes stockmanni</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	suomenpuukärpänen	<i>Xylomya czekanovskii</i>	VU			Hertta Eliölajit
Si	kalvasrusokas	<i>Entoloma prunuloides</i>	EN			Hertta Eliölajit
Si	kainovahakas	<i>Hygrocybe ingrata</i>	EN			Hertta Eliölajit
Si	raspikieli	<i>Trichoglossum walteri</i>	EN			Hertta Eliölajit
Si	erakkokääpä	<i>Antrodia infirma</i>	VU			Hertta Eliölajit
Si	mäyränkääpä	<i>Boletopsis leucomelaena</i>	VU			Hertta Eliölajit
Si	löyhkävahakas	<i>Camarophyllopsis foetens</i>	VU			Hertta Eliölajit
Si	synkkäjäväslakki	<i>Dermoloma pseudocuneifolium</i>	VU			Kokkonen 2013
Si	salokääpä	<i>Dichomitus squalens</i>	VU			Hertta Eliölajit

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
Si	punarusokas	<i>Entoloma queletii</i>	VU			Kokkonen 2013
Si	nupuvahakas	<i>Hygrocybe subpapillata</i>	VU			Hertta Eliölajit
Si	lumiukonsieni	<i>Lepiota angustispora</i>	VU			Kokkonen 2013
Si	hakamaatuhkelo	<i>Lycoperdon caudatum</i>	VU			Kokkonen 2013
Si	välkkyludekääpä	<i>Skeletocutis stellae</i>	VU			Hertta Eliölajit
Si	lepänkärpässiieni	<i>Amanita friabilis</i>	NT			Kokkonen 2013
Si	pursukääpä	<i>Amylocystis lapponica</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	käpäläkääpä	<i>Anomoporia bombycina</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	riekonkääpä	<i>Antrodia albobrunnea</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	sitruunakääpä	<i>Antrodiella citrinella</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	keisarimalikka	<i>Catathelasma imperiale</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	oliivinastakka	<i>Chlorencoelia versiformis</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	sirppikääpä	<i>Cinereomyces lenis</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	posliiniseitikki	<i>Cortinarius cumatilis</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	heterusokas	<i>Entoloma rubrobasis</i>	NT			Kokkonen 2013
Si	rusokantokääpä	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	sysikieli	<i>Geoglossum atropurpureum</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	heltta-aidaskääpä	<i>Gloeophyllum abietinum</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	harjasorakas	<i>Gloiodon strigosus</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	oranssikääpä	<i>Haploporus aurantiacus</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	raidantuoksukääpä	<i>Haploporus odoratus</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	kekovahakas	<i>Hygrocybe fornicata</i>	NT			Kokkonen 2013
Si	kyyhkyvahakas	<i>Hygrocybe lacmus</i>	NT			Kokkonen 2013
Si	kuusiukonsieni	<i>Lepiota audreae</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	mäntyraspikka	<i>Odontium romellii</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	pohjanrypykkä	<i>Phlebia centrifuga</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	rustikka	<i>Protomerulius caryae</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	kultakaunolakki	<i>Rugosomyces chrysenteron</i>	NT			Kokkonen 2013
Si	lumokääpä	<i>Skeletocutis brevispora</i>	NT			Hertta Eliölajit

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
Si	lamokääpä	<i>Skeletocutis chrysell</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	korpiludekääpä	<i>Skeletocutis odora</i>	NT			Hertta Eliölajit
Si	silokääpä	<i>Gloeoporus pannocinctus</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
Si	ruostekääpä	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
Si	okrarypykkä	<i>Phlebia serialis</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
Si	istukkakääpä	<i>Rhodonía placenta</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
Si	kultakurokka	<i>Sistotrema alboluteum</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	tuhkalatikka	<i>Aradus laeviusculus</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	litikka	<i>Aneurys avenius</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	pamppuharmolude	<i>Peritrechus angusticollis</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	nokipihkalude	<i>Scoloposcelis obscurella</i>	poistettu			Hertta Eliölajit
S	otapimehiläinen	<i>Coelioxys lanceolata</i>	VU			Hertta Eliölajit
S	haapakirvahukka	<i>Pemphredon flavistigma</i>	VU			Hertta Eliölajit
S	kimmelnuijapistiäinen	<i>Abia candens</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	isokultiainen	<i>Chrysis longula</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	nahkakultiainen	<i>Chrysis subcoriacea</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	mutakiertomehiläinen	<i>Nomada moeschleri</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	jäkkäriverkkokoi	<i>Digitivalva reticulella</i>	CR			Hertta Eliölajit
S	nunnamittari	<i>Baptria tibiale ssp. Fennica</i>	EN			Hertta Eliölajit
S	kirjojätäjäkoi	<i>Brachmia dimidiella</i>	EN			Hertta Eliölajit
S	ahoaamukääriäinen	<i>Clepsis lindebergi</i>	EN			Hertta Eliölajit
S	jalavakiiltokääriäinen	<i>Cydia leguminana</i>	EN			Hertta Eliölajit
S	tammiritariyökkönen	<i>Catocala promissa</i>	VU			Hertta Eliölajit
S	kaskikirjokääriäinen	<i>Endothenia oblongana</i>	VU			Hertta Eliölajit
S	tummasulkanen	<i>Oxyptilus parvidactylus</i>	VU			Hertta Eliölajit
S	ruusuruohokääriäinen	<i>Rhopobota stagnana</i>	VU			Hertta Eliölajit
S	vaaleaharmoyökkönen	<i>Xestia sincera</i>	VU			Hertta Eliölajit
S		<i>Aethes hartmanniana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	naavamittari	<i>Alcis jubatus</i>	NT			Hertta Eliölajit

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
S	pikkuritariyökkönen	<i>Catocala pacta</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	aaltoritariyökkönen	<i>Catocala sponsa</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	suoamukääriäinen	<i>Clepsis pallidana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S		<i>Cochylis flaviciliana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	kivimittari	<i>Coenocalpe lapidata</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	punapetoyökkönen	<i>Cosmia pyralina</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	piennarkentäkääriäinen	<i>Dichrorampha aeratana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	ahokentäkääriäinen	<i>Dichrorampha alpinana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	päivänkakkarakentäkääriäinen	<i>Dichrorampha consortana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S		<i>Elachista cingillella</i>	NT			Hertta Eliölajit
S		<i>Eucosma aemulana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	kohokkipikkumittari	<i>Eupithecia venosata</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	ruusuruohokiitäjä	<i>Hemaris tityus</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	silkkiyökkönen	<i>Hillia iris</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	pensasmittari	<i>Macaria loricaria</i>	NT			Hertta Eliölajit
S		<i>Nemapogon nigralbello</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	kalvosiipi	<i>Nudaria mundana</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	metsäkenttämittari	<i>Xanthorhoe annotinata</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	purppurakenttämittari	<i>Xanthorhoe decoloraria</i>	NT			Hertta Eliölajit
S	kirjoverkkoperhonen	<i>Euphydryas maturna</i>		Lu II, IV		Hertta Eliölajit
I	tummavahajakälä	<i>Gyalecta truncigena</i>	CR			Hertta Eliölajit
I	kuusenpilojäkälä	<i>Arthonia leucopellaea</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	koivunkuprujäkälä	<i>Bacidia igniarii</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	varjojäkälä	<i>Chaenotheca gracilenta</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	aarniynyjäkälä	<i>Micarea hedlundii</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	lupporustojäkälä	<i>Ramalina thrausta</i>	VU			Hertta Eliölajit
I	korpiluppo	<i>Alectoria sarmentosa subsp. Sarmentosa</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	sauvalehtojäkälä	<i>Bacidia incompta</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	aarniluppo	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT			Hertta Eliölajit

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
I	viherneulajäkälä	<i>Chaenotheca chlorella</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	hentoneulajäkälä	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	kuusenneulajäkälä	<i>Chaenotheca subroscida</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	jauhetassijäkälä	<i>Cliostomum leprosum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	jauhehankajäkälä	<i>Evernia mesomorpha</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	samettikesijäkälä	<i>Leptogium saturninum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	sormikesijäkälä	<i>Leptogium teretiuscolum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	raidankeuhkojäkälä	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	aarnikaihejäkälä	<i>Lopadium disciforme</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	silomunuaisjäkälä	<i>Nephroma bellum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	nukkamunuaisjäkälä	<i>Nephroma resupinatum</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	karstajäkälä	<i>Parmeliella triptophylla</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	nappinahkajäkälä	<i>Peltigera horizontalis</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	sammallimijäkälä	<i>Protopannaria pezizoides</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	härmähuhmarjäkälä	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT			Hertta Eliölajit
I	silonaava	<i>Usnea glabrescens</i>	NT			Hertta Eliölajit
M	liito-orava	<i>Pteromys volans</i>	VU	Lu II, IV		Hertta Eliölajit
S	harmaasulkukotilo	<i>Bulgarica cana</i>	EN			Hertta Eliölajit
P	suikeanoidanlukko	<i>Botrychium lanceolatum</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	neidonkenkä	<i>Calypso bulbosa</i>	VU	Lu II, IV		Hertta Eliölajit
P	kaitakämmekä	<i>Dactylorhiza traunsteineri</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	metsänemä	<i>Epipogium aphyllum</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	ahokirkiruoho	<i>Gymnadenia conopsea</i> var. <i>Conopsea</i>	VU			Hertta Eliölajit
P	ketonoidanlukko	<i>Botrychium lunaria</i>	NT			Hertta Eliölajit
P	ahonoidanlukko	<i>Botrychium multifidum</i>	NT			Hertta Eliölajit
P	tikankontti	<i>Cyripedium calceolus</i>	NT	Lu II, IV		Hertta Eliölajit
P	myyränporras	<i>Diplazium sibiricum</i>		Lu II, IV		Hertta Eliölajit

Liite 5. Luonnos suunnittelualueen tai sen osan järjestyssäännöksi

Kansallispuiston uusi järjestyssääntö annetaan myöhemmin. Siinä vaiheessa järjestyssääntöluonnoksesta pyydetään erikseen lausunnot. Järjestyssääntö tulee voimaan Metsähallituksen päätöksellä. Päätös on valituskelpoinen, ja siitä voi valittaa ao. hallinto-oikeuteen.

Kolin kansallispuiston järjestyssääntö, luonnos 14.8.2013
<p style="text-align: center;">METSÄHALLITUKSEN PÄÄTÖS Kolin kansallispuiston järjestyssäännöstä Annettu Vantaalla xx.xx.xxxx</p>
<p>Metsähallitus on luonnonsuojelulain (1096/1996) 18 § 2 momentin ja 20 §:n nojalla sekä Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen (674/1991) 2 § 2 momentin nojalla antanut tämän Kolin kansallispuiston järjestyssäännön.</p> <p>Joensuun ja Lieksan kaupunkien sekä Kontiolahden kunnan alueilla sijaitseva Kolin kansallispuisto on perustettu vuonna 1991 lailla 581/1991 ja laajennettu lailla 634/1996. Sen rauhoituksesta, hallinnasta ja hoidosta on säädetty asetuksella 674/1991.</p> <p>Kolin kansallispuisto on perustettu edustavan pohjoiskarjalaisen vaara-alueen, vanhojen metsien ja niiden eliöstön sekä Kolin kansallismaiseman keskeisen osan suojelemiseksi, kaskitalouden luomien maisemien ja kasviyhdyksuntien ylläpitämiseksi sekä ympäristöntutkimusta, ympäristövalistusta ja luonnonharrastuksen edistämistä varten.</p> <p>Järjestyssääntö sisältää ne määräykset ja ohjeet, jotka Kolin kansallispuiston alueella tulee tietää ja tuntea. Järjestyssääntöön on otettu em. laeista ja asetuksista sekä luonnonsuojelulaista (1096/1996), metsästyslaista (615/1993), kalastuslaista (286/1982), maastoliikennelaista (1710/1995), pelastuslaista (468/2003) sekä kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta annetusta laista (75/2004) johtuvat määräykset, jotka saattavat koskettaa alueen käyttäjiä. Lisäksi järjestyssäännössä on määräyksiä, jotka Metsähallitus on alueen hallinnasta vastaavana viranomaisena maanomistajan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.</p> <p>Järjestyssäännön sisältämät määräykset noudattavat niitä periaatteita, jotka on esitetty ympäristöministeriön xx.xx.xxxx vahvistamassa Kolin suojelualuekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelmassa.</p> <p>Kansallispuiston rajat on merkitty maastoon rajamerkein.</p>
<p>Kielletyt toimet</p> <p>Kolin kansallispuiston alueella ei saa harjoittaa luontoa, maisemaa tai muuta ympäristöä muuttavaa tai häiritsevää toimintaa.</p> <p>Kansallispuistossa on siten kielletty</p> <ol style="list-style-type: none">1) luonnon roskaaminen ja saastuttaminen;2) kivien ja maa-ainesten ottaminen ja siirtely, maa- ja kallioperän vahingoittaminen sekä metsän, suon tai muun alueen ojittaminen;3) puiden, pensaiden sekä muiden kasvien ja niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen;4) metsästys ja muu luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen sekä niiden pesien häirintä ja hävittäminen, kuolleiden eläinten jäänteiden, jättösarvien tms. ottaminen; metsästyskielto koskee myös metsästyksessä käytetyn koiran käyttämistä kansallispuiston alueella;5) selkärangattomien eläinten pyydystäminen tai kerääminen;6) kiinteiden muinaisjäännösten, rakennusten, opasteiden, koealojen ja muiden rakennelmien turmeleminen;

- 7) koirien, kissojen ja muiden kotieläinten pitäminen irrallaan;
- 8) muita ihmisiä häiritsevää toimintaa;
- 9) muut toimenpiteet, jotka saattavat vaikuttaa epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eläin- ja kasvilajien säilymiseen.

Sallitut toimet

Kansallispuistossa on sallittu

- 1) liikkuminen jokamiehenoikeuksien mukaisesti seuraavien rajoituksin:
 - Rantautuminen ja liikkuminen rajoitusvyöhykkeellä on kielletty 1.5.–31.7. erityisen arvokkaan eläimistön ja kasvillisuuden suojelemiseksi maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Rajoitusvyöhykkeeseen kuuluvat seuraavat linnuston kannalta arvokkaat pienet saaret ja luodot, järjestyksessä pohjoisesta etelään: Timosenluoto, noin 400 m Romonsaarten kaakkoispuolella sijaitseva nimetön saari, Tappi, Laitasaari, Pieni Hölö, Iso-Hölön eteläkärki, Matoset, Hiekkapakka, Suuri-Kopran pohjoiskärki, Pieni Purjesaari, Purjesaaren eteläkärki ja Sikosaari,
 - Moottoriajoneuvolla liikkuminen, pyöräily, ratsastus, koiravaljakolla ajo ja vastaavien tavoin liikkuminen on sallittu teitä pitkin maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Maastopyöräily on lisäksi sallittu kansallispuiston pohjoisosassa reitillä Kolin kylä –Mattila sekä olemassa olevilla reiteillä kansallispuiston eteläisellä osalla maastossa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Metsähallitus voi antaa järjestettyihin maastopyöräilytapahtumiin erillisen luvan.
 - Veneiden säilyttäminen on sallittu vain siihen varatuilla paikoilla Metsähallituksen luvalla.
- 2) marjojen ja ruokasienten poimiminen alueilla, joilla on lupa liikkua (ks. Rajoitusvyöhyke)
- 3) kalastus kansallispuistoon kuuluvilla vesialueilla seuraavasti:
 - Onkiminen ja pilkkiminen on sallittu kaikilla kansallispuiston vesialueilla.
 - Viehekalastus on sallittu kansallispuistoon kuuluvalla Pielisen vesialueella siihen oikeuttavalla kalastusalueen viehekalastusluvalla.
 - Muu kalastus on sallittu vain Metsähallituksen myöntämällä kalastusluvalla.
- 4) kansallispuistoon kaatuneen, luvallisesti muualla kuin kansallispuiston alueella metsästetyn riistaeläimen noutaminen sen metsästäjälle. Alueelta löydetyt, luvallisen metsästyksen yhteydessä haavoittuneen eläimen lopettaminen on sallittu sen löytäjälle. Tässä yhteydessä tulee noudattaa kansallispuistoa koskevia muita määräyksiä (mm. liikkumismääräykset, koiran kiinnipito). Metsästyksen yhteydessä haavoittunutta eläintä voidaan jäljittää vain Metsähallituksen luvalla ja ohjeiden mukaan;
- 5) leiriytyminen seuraavasti:
 - Leiriytyminen on sallittu vain siihen erikseen osoitetuilla paikoilla.
- 6) tulenteke seuraavasti:
 - Avotulenteko on sallittu vain siihen erikseen osoitetuilla huolletuilla tulentekopaikoilla käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta.
 - Retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin kuin osoitetuilla tulentekopaikoilla ja kaikkina ajankohtina riittävää varovaisuutta noudattaen.

Metsähallituksen luvalla sallitut toimet

(Asetus Kolin kansallispuistosta 674/1991; 3 § muutettu asetuksella 1192/2007)

Kolin kansallispuistossa saa sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla

- 1) tutkimusta ja muuta tieteellistä tarkoitusta taikka opetusta varten tappaa tai pyydystää eläimiä ja kerätä kasveja ja niiden osia, eläinten pesiä sekä kivennäisnäytteitä;
- 2) vähentää kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi;
- 3) kalastaa;
- 4) tehdä geologisia tutkimuksia ja etsiä malmeja;
- 5) pitää kunnossa kulkuväyliä, sähkö- ja puhelinlinjoja, sähkö- ja puhelinlaitteita sekä muita kuin 2 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja rakennuksia ja rakennelmia.

Lisäksi matkailuun liittyvä yritystoiminta, muu järjestetty toiminta, urheilukilpailujen, yleisötapahtumien ja vastaavien tilaisuuksien järjestäminen on sallittu vain Metsähallituksen luvalla. Lupaa näihin tai muuhun järjestyssäännöstä poikkeavaan toimintaan haetaan Metsähallituksen Etelä-Suomen luontopalveluilta.

Paikallisia asukkaita koskevat erityiset määräykset

Muut määräykset

Luonnonsuojelua valvovalla viranomaisella ja kansallispuiston valvojalla (mm. Metsähallituksen erätarkastaja) on oikeus ottaa haltuunsa metsästys-, keräily- tai muut välineet, joita on käytetty tai aiotaan käyttää vastoin kansallispuiston alueella noudatettavia säännöksiä tai määräyksiä. Sama haltuunotto-oikeus koskee myös kansallispuiston alueelta luvattomasti pyydystettyjä eläimiä ja luvattomasti otettuja kasveja sekä kaikkea muuta sellaista, mitä kansallispuistosta on kielletty ottamasta tai siellä käyttämästä.

Liikkumista, tulentekoa ja leiriytymistä koskevat rajoitukset eivät koske kansallispuiston valvonta- ja hoitotehtävissä liikkuvia, eivätkä myöskään poliisi-, pelastuspalvelu- ja palontorjuntatehtävissä tai vastaavissa viranomaistehtävissä liikkuvia, eivätkä eläinsuojelun edellyttämiä välttämättömiä toimenpiteitä.

Metsähallitus voi päätöksellään perustaa myös muita rajoitusalueita kasvillisuuden tai muun luonnon suojelemiseksi, tutkimusta tai vastaavia tarkoituksia varten. Nämä rajoitusalueet sekä niillä vallitsevat liikkumis- ja muut määräykset merkitään maastoon.

Säännökset, joiden mukaan eräät toimet Kolin kansallispuistossa sallitaan, eivät perusta kenellekään laajempaa oikeutta kuin mitä asianomaisella muuten on.

Tämä järjestyssääntö kumoaa aiemman Kolin kansallispuistoa koskevan järjestyssäännön.

Liite 6. Lausuntokooste

hks = hoito- ja käyttösuunnitelma, MH = Metsähallitus

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
YLEISTÄ		
<p>Geologian tutkimuskeskus (GTK): Kolin hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnos on kattava ja hyvin tehty, siinä on myös varsin hyvin huomioitu Kolin geologinen merkitys tieteellisenä ja matkailullisena kohteena. Luonnoksessa on huomioitu hyvin myös geologisten arvojen ja kohteiden suojelun ja säilyttämisen merkitys nyt ja myös tulevaisuudessa. Yhteistyö Koliilla Metsähallituksen ja GTK:n välillä on ollut aktiivista ja tuloksekasta. Yhteistyön ja yhteisten hankkeiden avulla alueen geologinen ja matkailullinen tunnettavuus kehittyi ja lisääntyi edelleen. GTK toivoo hyvän yhteistyön jatkuvan Kolin ja geomatkailun kehittämisessä Kolin alueelle.</p>	Geologian tutkimuskeskus on Metsähallituksen tärkeä yhteistyökumppani Koliilla myös jatkossa.	Ei toimenpidettä.
<p>Herajärvi-seura ry: Emme huomanneet merkittäviä muutoksia suunnitelmassa nykyiseen käytäntöön. Hyvänä asiana noteerasimme, että paikallisten vakiintuneet venerannat on otettu suunnitelmassa huomioon. Kansallispuiston ja siihen liittyvien alueiden retkeilyreitit ovat hyvässä käytössä ja reitistön palveluvarustus on hyvä. Alueella on vakiintuneita ja vanhoja polkureittejä, joita suunnitelmassa ei ole mainittu. Esimerkkinä tällaisesta polusta on Herajärveltä Vesivaaralle nouseva polku. Polut ovat tyypillisesti asuinpaikkojen välisiä yhdyspolkuja. Niiden avulla Herajärven kierrokseen saisi hyviä pieniä retkireittejä. Ehdotamme näiden paikallisten tuntemien ja käyttämien polkureittien kartoittamista ja ottamista puiston suunnitelmissa huomioon. Oleellista on, että reiteille kaatuneet puut yms. pienehköt avoimena pitotoimet voidaan luvallisesti suorittaa. Autamme mielellämme polkureittien kartoittamisessa.</p>	<p>Kansallispuiston virallinen reitistö on nykyisellään pääosin riittävä, eikä sitä ole tarkoitus lisätä hks:ssa esitettyä enempää. Yksittäisiä, paikallisten aktiivisesti käyttämiä asuinpaikkojen välisiä yhdyspolkuja voidaan tapauskohtaisesti pitää avoimina esim. siirtämällä syrjään polulle kaatuneet puut. Nämä arvioidaan kuitenkin tapauskohtaisesti, ja toimenpiteistä tulee sopia etukäteen Metsähallituksen kanssa.</p>	Ei toimenpidettä.
<p>Joensuun Latu ry: Suunnitelma on hyvä ja seikkaperäinen ja pääpiirteissään sen ehdotukset kannatettavia. Suunnittelualueen vyöhykejaon keskeisiin ratkaisuihin on helppo yhtyä.</p>	-	Ei toimenpidettä.
<p>Juuan kunta, käyttöpäällikkö (Reijo Tuononen): Suunnitelma on laaja ja perusteellinen sekä jokseenkin seurantaryhmässä esille tulleiden asioiden osalta käytyä keskustelua vastaava. Oikeastaan ainut "puute" on mielestäni tiivistelmän tarve koko suunnitelmasta. Siinä voisi korostaa esim. uudet keskeiset painopisteet Kolin tulevassa hoidossa, selkeät uudistukset ja avaukset, kenties jopa vertailua aiempiin käyttösuunnitelmiin. Yksityiskohtia ja perusteellisuutta suunnitelmasta kyllä löytyy. Niitä tulisi vain osata jotenkin tiivistää. Tiivistämisen sanoma ja merkitys voisi korostua esim. julkistamisen tiedottamisessa. Tällainen 1–2 A4:n kokoinen referaatti onnistuessaan voisi palvella hyvinkin keskeisesti Kolin tulevaa "sanomaa" ja herättää uusia ajatuksia.</p>	Suunnitelman alkuun kirjoitetaan tiivistelmä koko suunnitelmasta.	Julkaisuvaiheessa suunnitelman kansilehdelle lisätään koko suunnitelmaa koskeva tiivistelmä.

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Kolin Kulttuuriseura ry: Kolin kansallispuiston historia ja käsityksemme kansallismaisemasta perustuu pitkälti eri alojen taiteilijoiden Koliilla ja Kolin inspiroimana tekemään työhön. Siksi Kolin kulttuuriseura esittää, että Metsähallituksen organisoimaa tai tukemaa näyttelytoimintaa ja kulttuuritapahtumia kehitetään edelleen osana yleisöpalvelutoimintaa Kolin kansallispuiston alueella ja Luontokeskus Ukossa.</p>	<p>Metsähallitus pyrkii kehittämään näyttelytoimintaa ja kulttuuritapahtumia kansallispuiston alueella Kolin Kulttuuriseurain kanssa jatkossakin. Hyvänä esimerkkinä on Koli-ympäristötaidefestivaali sekä Mattilan ja sataman välillä sijaitseva Metsägalleria, kansallispuiston oma alue ympäristötaiteelle viittoineen, tauluineen ja opasteineen. Ajatuksena on tuoda taidetta maksuttomasti polun varrelle helposti kohdattavaksi.</p>	<p>Lisätään suunnitelmaan kirjaus: ”Kansallispuistossa kulttuuri ja ympäristötaide on huomioitu myös siten, että Mattilan ja sataman välille on perustettu Metsägalleria, kansallispuiston oma alue ympäristötaiteelle. Aluetta pyritään kehittämään edelleen yhteistyössä eri toimijoiden – kuten Kolin Kulttuuriseurain – kanssa.” (lomake 22, s. 97, Lisätietoja)</p>
<p>Kolin Matkailuyhdistys ry: Yleisesti Kolin Matkailuyhdistys ry:n mielestä Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma on hyvin toteutettu. Se mahdollistaa matkailun kehittämisen alueella ja matkailijamäärien hallitun kasvattamisen. Merkittävimpinä matkailuelinkeinon parannuksina pidämme Luontokeskus Ukon pysyvän näyttelyn ja reittiopasteiden sekä tekniikaltaan vanhentuneen maisemahissin uusimista ja lisäyksiä lumikenkäreitteihin. Telttailun salliminen Hiekkasaarella, Iso-Korppi-saarella ja Likolahden tulentekopaikalla ohjaa matkailijoita majoittumaan merkityille paikoille ja vähentää luonnon kulumista.</p>	-	Ei toimenpidettä.
<p>Lieksan kaupunki, kaupunginkanslia: Lieksan kaupungin alueella sijaitseva Kolin alue on Pohjois-Karjalan vetovoimaisin matkailukohte, jonka paikallistaloudellinen vaikutus on noin 5,2 miljoonaa euroa ja työllistävä vaikutus noin 69 henkilötyövuotta. Kolin alueen vetovoimaisuuden säilyttäminen ja erityisesti kehittäminen matkailukohteena vaatii jatkuvaa palveluvarustuksen ylläpitoa ja kehittämistä. Uusia innovatiivisia hankkeita ja investointeja tarvitaan. Kokonaisvaikutuksiltaan ja merkitykseltään Koli on luonnollisesti merkittävästi suurempi sekä maakunnan että Lieksan kaupungin kannalta. Koli tunnetaan niin Suomessa kuin maailmalla. Hotelli Kolin ja Luontokeskus Ukon toiminnan kehittäminen on tärkeää, ja alueen luonteeseen sopivan lisärakentamisen pitäisi olla mahdollista. Koli Cultura -hanke olisi uusi tärkeä askel kestävän luontomatkailun ja kulttuurikeskustoimintojen kehittämiseksi. Laskettelutoiminnan, murtomaahiihdon ja maastopyöräilyn kehittämisedellytykset tulee turvata. Liikenneinfrastruktuurin osalta kehittämistoimia tarvitaan erityisesti kevyen liikenteen väylien kohdalla. Laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma tarjoaa kokonaisuutena hyvät edellytykset kehittää Kolin aluetta ja sen matkailua kestäväällä tavalla.</p>	<p>Palveluvarustusta ylläpidetään ja kehitetään tulevilla suunnitelmakaudella. Myös matkailupalvelujen ja rinnetoimintojen alueet ja toiminnot turvataan tulevilla suunnitelmakaudella (vuokrasopimus voimassa). Suunnitelmassa esitetään maisemahissin uusimista ja lpatin rinteiden valaisua turvallisuuden parantamiseksi. Hks:ssa esitetään kevyen liikenteen väylän suunnittelemista ja toteuttamista Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle tarvittaessa. Kolin kansallispuistossa ja sen lähialueilla on yli 50 km hoidettuja latuja. Murtomaahiihdolla on tärkeä osa Koliilla jatkossakin, ja sen kehittämisedellytykset pyritään turvaamaan. Laduista kuitenkin vain pieni osa sijaitsee kansallispuiston alueella, joten latuverkoston ylläpidossa päävastuu on muilla toimijoilla kuin Metsähallituksella. Maastopyöräilyn kehittämisedellytykset pyritään turvaamaan tulevilla suunnitelmakaudella.</p>	Ei toimenpidettä.
<p>Lieksan ja Nurmeksen kaupungit: Hoito- ja käyttösuunnitelmaan ei ole huomautettavaa. Suunnitelma sovittaa hyvin yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet ja tukee osaltaan koko Kolin alueen kehittämistä. Siinä esitetyt toimenpiteet edistävät erityisesti luontomatkailun kehittämistä ja alueen vetovoiman lisäämistä.</p>	-	Ei toimenpidettä.

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	MH:N KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE
<p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto: Kolin kehittäminen maakunnan luontomatkailun kärkikohteena vaatii jatkossakin panostuksia. MH on linjannut hks:ssa niitä toimenpiteitä, mitä se on itse tai yhteistyössä eri toimijoiden kanssa alueella tekemässä. MH:n linjaus puitteiden tarjoamisesta yrityksille/toimijoille onkin erinomainen lähtökohta luontomatkailun edelleen kehittämiseksi. Toivoo sopii, että yritykset ja toimijat hyödyntävät Kolin vetovoimaa entistä enemmän tarjotessaan palveluitaan matkailijoille ja alueella kävijöille MH:n kanssa sovitun kestävän kehityksen mukaisin pelisäännöin.</p>	-	Ei toimenpidettä.
<p>Metsäkeskus, Pohjois-Karjalan alueyksikkö: Metsäkeskuksen Pohjois-Karjalan alueyksikön mielestä hoito- ja käyttösuunnitelma käsittelee Kolin ja siihen kytkeytyneiden suojeluun varattujen valtion alueiden kokonaisuutta (suunnittelualue) monipuolisesti. Useat ehdotetut toimenpiteet luonnonsuojelun, kulttuuri-perinnön, virkistyskäytön, luontomatkailun ja erätalouden näkökulmista vaikuttavat hyvin perustelluilta. Kokonaisuus on kuitenkin hyvin laaja, ja resurssien käytön kohdentamisessa on haastetta suunnitelman täytäntöönpanossa. Suomessa yksityisten metsien suojelun toteuttaminen on saanut vauhtia Metso-ohjelman myötä. On hyvä tiedostaa hyvin käynnissä olevan Metso-ohjelman mahdollisuuksista, mikäli metsien suojelutoimenpiteitä suunnitellaan yksityismaille. Parhaimmillaan Metso-ohjelman toimenpiteet tukevat Kolin hoito- ja käyttösuunnitelman toteutusta yksityismaiden osalta.</p>	Metsähallitus seuraa aktiivisesti METSO-ohjelman toteutumista.	Ei toimenpidettä.
<p>Museovirasto: Kolin käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on maisema ja sen vaaliminen sekä kulttuuriympäristöt ja kulttuuriperintö otettu asiallisesti huomioon, eikä Museovirastolla ole siihen huomautettavaa.</p>	-	Ei toimenpidettä.
<p>PKO: PKO teki jäsenllyen esityksen Kolin hoito- ja käyttösuunnitelmatyöryhmälle, jossa esityksemme osana käsiteltiin; emme halua tuoda uusia näkökantoja enempää tähän luonnokseen emmekä nostaa poistettuja toiveita uudelleen keskusteluun.</p>	-	Ei toimenpidettä.
<p>Pohjois-Karjalan ELY-keskus: Suunnitelmassa on esitetty hyvin tavoitteet ja tarvittavat jatkoselvitystarpeet ja toimenpiteet uhanalaisten lajien ja luontotyyppien tilan turvaamiseksi ja parantamiseksi.</p>	-	Ei toimenpidettä.
<p>Suomen Latu ry: Koli on merkittävä luontomatkailukohde ja siellä on paljon hyviä, virkistyskäyttöä ja retkeilyä palvelevia rakenteita. Lausunnolla oleva hoito- ja käyttösuunnitelma sisältää hyvän suunnitelman alueen kehittämisestä ja palveluiden ohjaamisesta. Kolin suunnittelualueeseen liittyy paljon kulttuurihistoriallisesti merkittäviä tarinoita, henkilöhistoriaa ja luontouskomuksia. Näiden hyödyntäminen alueen virkistyskäytössä ja luontoliikunnassa on lisäarvo, johon olisi hyvä kiinnittää huomiota.</p>	-	Ei toimenpidettä.
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Suunnitelma on yleisvaikutelmaltaan kattava ja huolellisesti valmisteltu. Suunnitelmassa kehittämisen painopiste on alueen urheilu- ja retkeilykäytössä, ja vastaavasti kulttuuriperusteisen käytön painotus vähenee aiempaan hoito- ja käyttösuunnitelmaan verrattuna. Systemaattisesta taulukkomuotoisesta käsiteltävästä johtuen suunnitelmassa on melkoisesti toistoa, joka ei helpota sen lukemista. Suunnitelma muuttaa merkittävästi eräitä aikaisemman hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamia hoidon ja hallinnon periaatteita ja toimintamalleja. Näitä muutoksia ja niiden perusteluja ei tarkemmin osoiteta suunnitelmassa, esimerkkinä lintujen pesimäkauden rajoitusalueiden rajoitusajan pidennys 1 kuukaudella tai maastopyöräilyn salliminen huomattavalla osalla kansallispuiston polkuverkkoa.</p>	Kaikkia toimintoja pyritään kehittämään puiston alueella luonto- ja kulttuuriarvoja vaarantamatta. Suunnitelma on laadittu Metsähallituksen uudistetun, lomakepohjaisen hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Lintujen pesimäkauden rajoitusalueiden rajoitusajan pidentäminen on perusteltu lintujen häiriöttömän pesinnän turvaamiseksi. Maastopyöräilyä käsitellään jäljempänä kohdassa Toimenpiteet .	Ei toimenpidettä.

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
NYKYTILAN KUVAUS		
<p>Kolin kalaveden osakaskunta: Perinteisillä veneidenpitopaikoilla tulisi sallia veneiden pito. Mäntyniemessä ja sen lähirannoilla on paikallisilla asukkailla ollut veneitä kautta aikojen.</p>	<p>Puiston pohjoisosassa veneenpito keskitetään satamaan. Vanhoihin voimassa oleviin rasiteoikeuksiin perustuvat veneenpitopaikat säilyvät sen mukaan, kuin veneenpitäjät osoittavat venepaikkaoikeutensa muualla puiston alueella. Rasiteoikeuksien haltijoiden kanssa voidaan tapauskohtaisesti sopia myös venepaikan uudelleenjärjestelystä.</p> <p>Puiston eteläosassa perinteisiä paikallisten asukkaiden venepaikkoja ovat Havukanranta, Herajoen suu ja Lähtevänsärkkä sekä Kovasinlahti ja Lakkalanranta. Näille puiston eteläosan perinteisille venepaikoille veneenpidon järjestää Metsähallitus lupamenettelyn kautta.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto: Täydennyksenä Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa ja se on parhaillaan ympäristöministeriön vahvistusmenettelyssä.</p>	<p>Täsmennetään suunnitelmaa ehdotuksen mukaisesti.</p>	<p>Lisätään hks:aan kirjaus: "Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaihe on hyväksytty maakuntavaltuustossa ja se on parhaillaan ympäristöministeriön vahvistusmenettelyssä." (lomake 1, s. 19)</p>
<p>Pohjois-Karjalan talous ja luonto ry: Veneiden pito perinteisillä veneidenpitopaikoilla tulisi sallia.</p>	<p>Ks. edellä vastaus Kolin kalaveden osakaskunnalle.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Kulttuuriperinnön maisemakohteiden luettelosta puuttuu maininta Kolin kansallispuiston kuulumisesta opetusministeriön hyväksymään UNESCO:n Maailmanperinnön Suomen ehdokasluetteloon (Tentative Candidate List) vuodesta 2004 lähtien.</p> <p>Kolin kansallispuiston rakennuskantaa on kunnostettu ennen vuotta 2008 Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen ja ympäristöministeriön rakennusperinnön suojelun asiantuntijan ohjauksessa ja Pohjois-Karjalan maakuntamuseon kuulemisen jälkeen. Uusissa rakenteissa näkyvät rakennusten käyttötarkoituksen mukaiset yksityiskohdat ja paikallisen rakennusperinnön ajallinen kerroksellisuus, jota on pidetty tavoiteltavana tuloksena. Yhdistys pitää tarpeettomana ja yhteisöllisyyden kehittämisen kannalta vahingollisena suunnitelman luonnoksen tapaa arvostella aiemmin kansallispuiston hoidossa tehtyä työtä.</p>	<p>Täydennetään suunnitelmaa ehdotuksen mukaisesti.</p> <p>Suunnitelmassa on pyritty asiallisesti arvioimaan kulttuuriperintöön kuuluvaa rakennusperintöä ja korostamaan autenttisuuden säilyttämisen merkitystä erityisesti tulevaa toimintaa suunniteltaessa.</p>	<p>Lisätään suunnitelmaan kirjaus: "Kolin kansallispuisto on kuulunut opetusministeriön hyväksymään UNESCO:n Maailmanperinnön Suomen ehdokasluetteloon (Tentative Candidate List) vuodesta 2004 lähtien." (lomake 8, s. 44)</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Kolin luonnon erikoisuuksiin liitettyä myyttistä perintöä on tutkittu hyvin vähän. Eri asiantuntijat ovat esittäneet luonnon ns. erityiskohteista tai monumenteista ja niiden kulttuurisista merkityksistä toisistaan poikkeavia tulkintoja. Tämä on luonnollista, koska fyysisiä todisteita esim. uhrausperinteen ilmentymistä on lähes mahdotonta löytää monen sadan vuoden takaa. Tämä taas johtuu sekä luonnon syistä että kulttuurien murroksista. Kansallisen identiteetin kannalta tärkeässä kohteessa, kuten Koliilla, tarinaperintö on kuitenkin erittäin tärkeää säilyttää, kerätä ja saattaa alueen vieraiden tietoon sekä faktana että fiktiona, kuten Koliilla on tapahtunut jo ainakin 130 vuoden ajan. Hks ei ole oikea paikka tämän tärkeän kulttuuriperinnön väheksymiselle tai kiistämiselle.</p> <p>Vain kävijöiden tuoman tulon ja työllisyyden kuvaus antaa aliarvioidun kuvan kansallispuiston aluetaloudellisesta kokonaisvaikutuksesta. Siihen on lisättävä ainakin kansallispuiston hoidon ja hallinnon tuottamat vastaavat vaikutukset.</p> <p>Tärkein asiakaspalvelupiste Luontokeskus Ukon ulkopuolella lienee Hotelli Koli, joka yhdessä sen Rinnepalvelun kanssa sijaitsee kansallispuiston sisällä ja joka on sitoutunut viestinnälliseen yhteistoimintaan Metsähallituksen kanssa. Tässä kohdassa Hotelli Kolin rooli on ilman perusteluja kokonaan sivuutettu.</p> <p>Tähän olisi hyvä ottaa myös tiealueoikeudet sekä sataman käyttöoikeudet ja sopimukset.</p>	<p>Kolin kansallispuistoon liittyy paljon tarinaperinnettä, ja sen säilyttäminen ja kerääminen myös jatkossa on tärkeää. Perusteellisempi selvittäminen vaatii tutkimusta.</p> <p>Aluetaloudellisten kokonaisvaikutusten arvioiminen hoidon ja hallinnon osalta ei kuulu tällä hetkellä hoidon ja käytön suunnitteluprosessiin, mutta asian huomioiminen muussa yhteydessä on perusteltua.</p> <p>MH:n ja Hotelli Kolin välillä ei ole tehty viestinnällisestä yhteistoiminnasta sopimusta. Toki viestinnällistä yhteistyötä osapuolten välillä muutoinkin on.</p> <p>MH:n ollessa kansallispuiston kiinteistön kautta osakkaana yksityisteissä se osallistuu tienpitoon yksityistielain mukaisesti.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
UHKA-ANALYYSI		
<p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto: Yhtenä uhkatekijänä on nostettu esiin Lieksan Lakkavaaran tuulivoimahanke. Lakkavaaran–Julkavaaran alue on merkitty ympäristöministeriössä vahvistettavana olevassa maakuntakaavassa yhdeksi tuulivoima-alueeksi. Maakuntaliitto katsoo, että on ehdottomasti tärkeää turvata Kolin kansallismaisema, mutta kuitenkin yhteen sovittaen myös muut kehittämistarpeet. Kansallismaiseman vaaliminen ei voi tarkoittaa kaikista sellaisista hankkeista luopumista, joilla olisi näkyvyysvaikutuksia Koliille. Maakuntaliitto katsoo, että Kolin kansallismaiseman kaukomaisemassa voisi olla tuulivoimatuotantoa jatkossa.</p>	<p>Kolin kansallispuisto on Pohjois-Karjalan luontomatkailun kärkikohteita ja tunnettu kansallismaisemastaan. Luontoarvojen ohella maisema on keskeinen vetovoimatekijä puistoon suuntautuvan virkistyskäytön ja matkailun näkökulmasta. Lakkavaaran alue näkyessään korkealta Kolin huipuilta esteettä Pielisen yli saattaisi vaikuttaa kielteisesti maiseman kokemiseen. Lakkavaaran alue Pielisen itäpuolella muodostaa maisemariskin ja saattaa vaarantaa Kolin kansallismaiseman.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Tuija Eronen: On erittäin hyvä, että uhka-analyyseissä on huomioitu maakuntakaavaehdotuksessa olevan Lakkavaara–Julkavaaran tuulivoima-alueen vaikutus Koliilta avautuvaan kansallismaisemaan. Jokainen, joka on itse vierailut Koliilla, ymmärtää, ettei teollisuuslaitosmainen tuulipuisto sovellu ollenkaan juuri siihen maisemaan, jonka vuoksi Koliille tullaan. Toki Kolin kansallispuisto tarjoaa muutakin nähtävää paikan päällä, mutta kyllä kansallismaisemaa tulisi vaalia.</p>	<p>MH pyrkii vaikuttamaan myös mahdollisiin suunnittelualueen ulkopuolelta tuleviin uikiin mahdollisuuksien mukaan edunvalvonnan kautta.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	MH:N KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Kolin luontoarvot esitellään suunnitelmassa hyvin, mutta tästä kohdasta puuttuu maininta Kolin kulttuuriperintöön liittyvästä kansanperinnöstä eli tarinoista ja niiden tapahtumapaikoista, kuten esim. Uhrihalkeamasta, Kärjäkivistä ja Pirunkirkosta. Nämä määrittävät osaltaan Kolin kulttuuriarvoa.</p> <p>Tässä kohdassa suunnitelmaa on syytä mainita neljä pedagogista teemoitettua luontopolkua.</p>	<p>Täydennetään suunnitelmaa ehdotuksen mukaisesti.</p> <p>Täydennetään suunnitelmaa ehdotuksen mukaisesti.</p>	<p>Lisätään suunnitelmaan seuraava kirjaus: "Osa Kolin kulttuuriperintöä ovat myös perimätieto, kansanperintö, tarinat ja niiden tapahtumapaikat – kuten esimerkiksi Uhrihalkeama ja Pirunkirkko." (lomake 13, s. 61 sekä yhteenveto)</p> <p>Lisätään hks:aan: "Kansallispuistossa on neljä teemoitettua luontopolkua: Ennallistajan polku, Kasken kierros, Kolinuuron kierros ja Paimenenpolku." (lomake 13, s. 62 sekä yhteenveto)</p>
TAVOITTEENASETELU		
<p>Suomen Latu ry: Kolin vyöhykejako on onnistunut. Suomen Latu pitää vyöhykejakoa hyvänä keinona täyttää kestäväällä tavalla kansallispuistolle asetetut erilaiset tavoitteet. Kolin alueella rajoitusosille on luonnontieteelliset perusteet, ja virkistyskäyttö ohjataan retkeilyvyöhykkeelle. Jokamiehen oikeudella liikkuminen haittaa aiheuttamatta on mahdollista retkeily- ja syrjävyöhykkeellä.</p> <p>Suomen Latu esittää, että ne syrjävyöhykkeen osat, joilla kulkee jatkossakin ylläpidettäviä retkeilyreittejä ja joilla on muita virkistyskäyttöä tukevia palvelurakenteita, muutettaisiin retkeilyvyöhykkeeksi. Tällöin alueiden yhtenäisyys nimistössä ja palveluissa säilyisi.</p>	<p>Suunnittelualaue on jaettu maankäytön vyöhykkeisiin. Jako perustuu kunkin vyöhykkeen pääasialliseen (suunniteltuun) käyttömuotoon. Vyöhykejako on hoidon ja käytön keskeinen strateginen linjaus, jolla ohjataan suunniteltavan alueen käyttöä pitkälle tulevaisuuteen. Vyöhykejako tehdään kunkin vyöhykkeen tavoitteen, ei tämänhetkisen käytön, mukaisesti.</p> <p>Suunnittelualaueella, ja erityisesti Kolin kansallispuistossa, on runsaasti retkeilyreittejä sekä virkistyskäyttöä tukevia palvelurakenteita. Niiden kaikkien sisällyttäminen retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeeseen ei kuitenkaan ole perusteltua, jos ne sijoittuvat luonteeltaan muutoin paremmin syrjävyöhykkeelle. Nämä reitit ovat yksittäisiä reittejä sekä niihin liittyviä rakenteita, joiden kunnostaminen ja laadun parantaminen on mahdollista.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Tässä kohdassa suunnitelmaa mainittujen boreaalisten luonnonmetsien ja luonnontilaisten soiden pinta-alaa on perusteltua laajentaa ennallistamisen keinoin, jota on tehty jo merkittäväällä pinta-alalla.</p> <p>Geologiset arvot edustavat yli 2 000 miljoonan vuoden kallioperän kehitystä, maaperän osalta viimeisen jääkauden jälkeistä aikaa.</p> <p>Taulukossa oleva retkeily- ja luontomatkailun vyöhyke Kolin kansallispuiston suunnittelualaueella on n. 27 % alueen pinta-alasta. Tämä ylittää IUCN-kategorian II suojelualueen (kansallispuistot) suotuisan pinta-alaosuuden (20 %). On syytä arvioida tuo pinta-alamääräite tarkasti uudelleen tai esittää ihmistoiminnan vuoksi muutettu ympäristö erillisenä tilastolukuna, jotta IUCN-luokituksen muutokseen ei tule paineita.</p>	<p>Boreaalisten luonnonmetsien ja luonnontilaisten soiden ennallistamista on käsitelty suunnitelman toteutusosassa, Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet (lomake 18). Ennallistamista jatketaan myös tulevilla suunnitelmakaudella.</p> <p>Geologiaa on käsitelty tarkemmin suunnitelman nykytilan kuvausosassa, Geologia (lomake 5).</p> <p>Luokkaan II kuuluvat suojelualueet ovat suuria luonnontilaisia tai lähes luonnontilaisia alueita, jotka on perustettu laajamittaisten ekologisten prosessien sekä alueelle tunnusomaisten lajien ja ekosysteemien suojelemiseksi. Ne muodostavat samalla perustan ympäristön ja perinteisen kulttuurin kannalta kestäväen tutkimuksen ja opetuksen sekä henkisen hyvinvoinnin, virkistyskäytön, retkeilyn ja matkailun mahdollisuuksille.</p> <p>Suojelutavoite on ensisijainen, mutta tässä luokassa eli kansallispuistoissa on samalla muita, toissijaisia tavoitteita. Tavoitteet kohdistuvat koko luokiteltavaan alueeseen.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMENPIDE
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Toimenpideohjelmaan on tarpeen ottaa ne toimenpiteet, jotka tarvitaan EUROPARC Charterin sertifikaatin jatkuvuuden turvaamiseksi ja yritysten Charter-kumppanuuden laajentamiseksi.</p> <p>Tutkimuksellisiin päämääriin on hyvä lisätä myös luontoliikunnan terveysvaikutusten tutkimus ja sen tulosten soveltaminen ohjelmajal-velujen kehittämisessä.</p>	<p>Kolin–Ruunaan alueen luontomatkailu-suunnitelma on EUROPARC Charterin strategia. Siinä on lueteltu toimenpiteet, jotka tarvitaan sertifikaatin turvaamiseksi.</p> <p>Täydennetään suunnitelmaa ehdotuksen mukaisesti.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Lisätään hks:n tutkimusta koskevaan päämäärään (no 7) luontoliikunnan terveysvaikutusten tutkimus (lomake 15, s. 72 ja lomake 27B, s. 116 sekä yhteenveto).</p>
TOTEUTUS		
<p>Geologian tutkimuskeskus (GTK): Luontokeskus Ukon perusnäyttely on monien matkailijoiden lähtöportti Kolin luontoon ja kansallis-maisemaan. Näiden kokonaisuuksien ymmärtämiseksi perusnäyttelyn meneillään olevan uusimisen yhteydessä tuleekin huomioida ja tuoda matkailijoille ymmärrettävällä ja kiinnostavalla tavalla myös alueen maiseman ja luonnon perustana olevat geologiset lähtökohdat.</p>	<p>Geologia on yksi Kolin alueen keskeisistä arvoista; maiseman sekä luonnon perustana olevat geologiset lähtökohdat pyritään huomioimaan Luontokeskus Ukon perusnäyttelyn uusimisen yhteydessä.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Joensuun Latu ry: Havukankorven tulisijapaikan poistoehdotuksesta ei ole huomautettavaa.</p> <p>Ehdotukset uudesta polusta ja lumikenkäilyreitistä sekä vanhan reitin täydennyksestä ovat hyvät.</p> <p>Likolahden telttailualueen lisäys on oikein kannatettava, samoin ehdotus sen tulisijapaikan kattamisesta. Uusi paikka antaa hyvän lisäyksen myös vesiretkelijoille sen melkein kaikilta tuuilta antaman suojaisuuden ansiosta.</p> <p>Ehdotus telttailun sallimisesta sekä Hiekkasaaren että Iso-Korpin tulentekopaikan yhteydessä on hyvä.</p> <p>Ehdotamme, että myös jonkin muu telttailualueen tulisijapaikka katettaisiin. Kyseeseen voisi tulla esimerkiksi Iso-Korppi tai Rykiniemi, joiden kummankin paikan etuna on Likolahden paikkaan verrattuna niiden syrjäisempi sijainti ja etenkin Iso-Korpissa se, että sinne pääsee vain vesitse, mikä ehkäisee ilkivaltaa ja roskaantumista.</p> <p>Tulisijojen rakennetta ehdotamme kehitettäväksi nykyisestä siten, että sovellettaisiin muualla hyväksi havaittuja rakenteita. Esimerkiksi Linnansaaren kansallispuiston alueelle on rakennettu tulisijoja, jotka antavat tuulisuojaa, helpottavat nuotion rakentamista, kohtuullistavat polttopuun käyttöä ja parantavat paloturvallisuutta. Polttopuun säästötavoite on mainittu myös suunnitelman seurantaan koskevassa osassa.</p> <p>Ehdotamme, että luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen saarten rantaan (niemeen ja rantautumiselle soveliaisiin poukamiin) pystytetään merkit, joista mairinnousukielto, sen voimassaolo ja perusteet ilmenisivät ja siten säilyttäisivät saarten luonnonsuojeluarvoa. Saariin sijoitettu opastus täydentäisi tai korvaisi mahdollisesti vaillinaisia karttatietoja tai niiden puuttumista.</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>Likolahden lisäksi muita tulipaikkoja ei esitetä katettaviksi tässä vaiheessa.</p> <p>Likolahden tulipaikalla on jo käytössä Linnansaaren tulisijamalli. Selvitetään mahdollisuutta parantaa tulisijojen rakennetta ehdotetulla tavalla myös muualla puiston alueella.</p> <p>Rajoitusvyöhykkeeseen kuuluviin saariin tulee opastustaulut, joista ilmenevät mairinnousukielto, sen voimassaolo ja perusteet.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMEN- PIDE
<p>Joensuun Latu ry: Roskattoman retkeilyn edistämiseksi voisi opastusviestintää tulipaikoilla lisätä (polttamiskelpoiset jätteet /kompostoitavat), jotta tulipaikat pysyisivät puhtaina palamattomista jätteistä kuten alumiinipakkauksista ja siten ehkäisivät roskaantumista.</p> <p>Nykyiselläänkin suosituimmat reitit on kestävä, mikä on myös parantanut liikuntarajoitteisten kulkemista ja ehkäissyt polkujen leviämistä ja on siten ollut myönteistä. Hks:ssa ehdotetaan reittien kestäväntä Mäkrävaaralla ja Vaarojen maraton -reitillä, mikä on perusteltua. Pitkien reittien – kuten Herajärven kierroksen – viehätys kuitenkin osaltaan perustuu niiden vaativampaan luonteeseen ja vain vähäisiltä osin helpotettuun kulkuun. Laajempi reittien kestäväntä kuitenkin samalla hävittää osan niiden vetovoimatekijöistä keskeiselle retkeilyryhmälle.</p> <p>Suunnitelmassa ehdotetaan, että maastopyöräily sallitaan puiston eteläosan teillä ja reiteillä kuten Herajärven kierroksen eteläosassa. Suuri osa Herajärven reitistä kestää kulutusta, jota maastopyöräily yleisesti ottaen aiheuttaa hieman patikointia enemmän. Kuivassa kangasmaastossa kummastakaan ei ole luonnolle isompaa haittaa, mutta paikoin eteläosan reitillä on pehmeitä osuuksia, jotka lumien sulamisaikaan tai pitkän sadejakson sattuessa ovat herkkiä kulutukselle ja joissa pyöräilystä aiheutuu voimakkaammat jäljet. Paikoin reitillä on jyrkkiä nousuja ja laskuja, joissa pyöräilijän ja kävelijän kohtaaminen voi aiheuttaa vaaratilanteita. Herajärven reitti on kuitenkin niin vaativa, että se tuskin houkuttelee suuria joukkoja maastopyöräilijöitä.</p> <p>Karttoihin ja opaslehtisiin on merkitty reittien varsilla olevat kaivot tai juomavesipaikat. Opaslehtisissä voisi myös olla maininta reittien varrella olevien järvien (ainakin Herajärven ja Pielisen) veden laadusta. Monesti ulkopaikkakuntalaisilla ja ulkomaalaisilla on havaittu olevan hyvin puutteellinen käsitys Kolin kansallispuistoalueen vesien käyttökelpoisuudesta.</p> <p>Uusi vesipiste Herajärven eteläosan polun varrelle olisi tervetullut.</p> <p>Suunnitelmassa on kevyen liikenteen väylän rakentaminen Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin parkkipaikalle. Ehdotus on hyvä, mutta sen kustannukset saattavat olla korkeat ja toivomme, että edellä esittämämme pienehköt toimet eivät sen takia jäisi toteuttamatta.</p>	<p>Lisätään opastusviestintää tulipaikoilla ehdotuksen mukaisesti.</p> <p>Reittejä kestäväidään harkitusti.</p> <p>Maastopyöräily ohjataan kansallispuiston järjestyssääntöön sisällytettävällä määräyksellä. Tilannetta kasvillisuuden ja maaston kulumisen sekä häiriöiden ja kohtaamistilanteiden suhteen seurataan, ja tarvittaessa järjestyssääntöä muuttamalla rajataan maastopyöräilyä puistossa edelleen haittojen ehkäisemiseksi.</p> <p>Veden laatu voi järvissä vaihdella ajankohdan mukaan, eikä sen ilmoittaminen painetussa opastusmateriaalissa ole tarkoituksenmukaista. Esimerkiksi helteisenä kesänä järvien pintavesi ei välttämättä ole sellaisenaan juomakelpoista. Luontokeskuksen oppaat voivat kuitenkin valistaa asiakkaita järvivesien juomakelpoisuudesta. Ainakin keitettyä järvivesiä on Suomessa yleensä juomakelpoista.</p> <p>Herajärven kierroksen eteläosa sijaitsee pääosin muiden kuin Metsähallituksen hallinnassa olevilla alueilla.</p> <p>Kevyen liikenteen väylä ja muut suunnitellut toimet eivät ole toisiaan poissulkevia.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Kolin kalaveden osakaskunta: Kaupunginsaareen tulisi perustaa tulentekopaikka, sillä Likolahden tulentekopaikka ei palvele kalastajia. Saarella on vuosisatoja vanhat nuotta-apajat ja kalastajien nuotiopaikka. Saaresta löytyy myös vanhojen kalasaunojen perustuksia, joten perinteekin säilyttämiseksi tulentekopaikka olisi "virallistettava".</p>	<p>Likolahdella on kehitettävä tulipaikka, joka myös katetaan. Kalasaunojen paikat on kartoitettu arkeologisen inventoinnin yhteydessä. Paikalta ei löytynyt kiinteitä muinaisjäännöksiä, eikä siellä siten ole hoidettavia kulttuuriperintökohteita.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE
<p>Kolin kalaveden osakaskunta: Ipatinrinteen yläpäähän tulisi rakentaa kota, samalle paikalle, josta sellainen purettiin yli vuosikymmen sitten.</p> <p>Näkymäalueita Kolin Rantatieltä tulisi avata.</p>	<p>Rakentamista em. paikkaan on käsitelty osana suunnitteluprosessia ja päädytty siihen, ettei tätä esitetä suunnitelmassa.</p> <p>Näkymäalueita Kolin Rantatieltä on jo avattu, ja avataan myös jatkossa tarpeen mukaan.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Kolin kotiseutuyhdistys ry: Kevyen liikenteen tie Harivaaran risteyksestä Ylä-Kolille tulee tehdä kiireellisesti, koska jalankulkijoiden ja autoilijoiden määrä on vuosittain lisääntynyt huomattavasti ja kulkeminen on tapahtunut samassa autoliikenteen kanssa. Tilanne nyky muodossaan on erittäin vaarallinen, sillä liikenneonnettomuuksien riski on suuri. Kevyen liikenteen tien tulisi olla valaistu ja päällystetty.</p> <p>Olemassa oleva kevyen liikenteen tie urheilukentältä Harivaaran risteykseen tulisi myös päällystää, koska urheilijat käyttäisivät sitä rullasuksihiihtoon, sillä nyt he hiihtävät rullasuksilla autotietä pitkin autojen seassa.</p> <p>Kolin kylältä Ylä-Kolille menevän tien reunojen raivaaminen tulisi tehdä myös välittömästi, koska hirvet kulkevat tien ylitse ja kolarivaara on suuri.</p> <p>Valaistulta ladulta Kolin kyläkeskustaan toivomme, että se latu valaistaisiin, koska pimeällä sitä on vaikea kulkea ja on samalla myös vaarallinen.</p> <p>Pielisen rannalla olevat kolilaisten perinteiset venepaikat tulisi säilyttää.</p> <p>Pielisen rannalla oleva perinteinen nuotiopaikka kaupungin saarella tulisi säilyttää.</p>	<p>Hks:ssa esitetään kevyen liikenteen väylän suunnittelemista ja toteuttamista Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköinti-paikalle tarvittaessa.</p> <p>Tie sijaitsee pääosin kansallispuiston ulkopuolella, eikä sen päällystämistä esitetä suunnitelmassa.</p> <p>Tien reunojen raivaamista tehdään tarvittaessa.</p> <p>Ladun valaiseminen on Kolin latupoolin päätettävissä oleva asia.</p> <p>Ks. vastaus Kolin kalaveden osakaskunnalle (Nykytilan kuvaus, s. 146).</p> <p>Likolahdella on kehitettävä tulipaikka, joka myös katetaan.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Kolin Ipatti ry: Kolin kansallispuiston alueella olevan latu- ja polkuverkoston kunnossapito tulisi turvata ja myös uusien reittien tekemisen pitäisi olla mahdollista.</p> <p>Kevyen liikenteen väylä valaistuna Jerontien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle maantien reunaan tulisi toteuttaa mahdollisimman pian. Se palvelisi matkailijoiden ohella myös kilpa- ja kuntourheilijoita, jotka nykyisin rullaluistelevat ja pyöräilevät maantiellä.</p> <p>Kolin Satamasta Rinnetuvalle tulisi rakentaa kevyen liikenteen väylä Kolin Rantatien varteen. Talvisin sitä käyttäisivät mm. murtomaahiihtäjät ja kesäisin laivalla Kolille tulevat matkailijat.</p>	<p>Kolin kansallispuiston retkeilyreittien määrä on nykyisellään pääosin riittävä. Hks:n mukaisten virallisten reittien kunnossapito pyritään turvaamaan tulevilla suunnitelmakaudella.</p> <p>Hks:ssa esitetään kevyen liikenteen väylän suunnittelemista ja toteuttamista Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköinti-paikalle tarvittaessa.</p> <p>Kevyen liikenteen väylää Kolin satamasta Rinnetuvalle ei ole käsitelty osana suunnitteluprosessia eikä sitä sisällytetä suunnitelmaan.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMENPIDE
<p>Kolin Ipati ry: Laskettelukeskuksen kehittämistä olisi jatkettava. On hyvä, että Ipatin rinne valaistaan ja maisemahissi uusitaan. Rinnealueille tulisi sallia myös muuta rakentamista, joka parantaa asiakkaiden palveluja.</p> <p>Puiston alueella ei tulisi rajoittaa kohtuuttomasti urheilu- ja muuta vapaa-ajan toimintaa, vaan lisätä mahdollisuuksia niiden harjoittamiseen.</p>	<p>Matkailupalvelujen ja rinnetoimintojen alueet sekä toiminnot turvataan tulevilla hks-kaudella. Hks:ssa esitetään maisemahissin uusimista ja Ipatin rinteiden valaisua turvallisuuden parantamiseksi. Laskettelurinteiden ilmajohtoja pyritään muuttamaan maakaapeleiksi. Lisäksi esitetään Rinnetuvan läheisyyteen uutta tulentekopaikkaa – myös kesämatkailijoiden käyttöön. Muuta rakentamista rinnealueille ei hks:ssa esitetä.</p> <p>Metsähallitus pyrkii kehittämään Kolin aluetta ottamalla kaikki toimijat mahdollisuuksien mukaan huomioon.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Kolin Matkailuyhdistys ry: Yhdistys korostaa kevyen liikenteen väylän tarpeellisuutta Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle. Väylä tulisi valaista kokonaisuudessaan Kolin kylältä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle. Toimet lisäisivät huomattavasti matkailijoiden turvallisuutta ja vähentäisivät autoliikennettä Ukko-Kolille. Kevyen liikenteen väylän rakentaminen ja valaiseminen tulee yhdistyksen mielestä olla suunnitelman selkeinä tavoitteina. Tätä Metsähallituksen tulisi edistää yhteistyössä Kolin Matkailuyhdistys ry:n sekä seudullisten ja maakunnallisten toimijoiden kanssa.</p>	<p>Kevyen liikenteen väylän suunnittelemista ja toteuttamista tarvittaessa Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle esitetään hks:ssa. Niin suunnittelussa kuin toteutuksessa tulee olla mukana kaikkien hankkeen kannalta keskeisten toimijoiden – myös Kolin Matkailuyhdistyksen.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Pohjois-Karjalan maakuntaliitto: Maakuntaliitto näkee suunnitelmaan kirjatut tehtävät toimenpiteet tärkeinä ja kannatettavina.</p> <p>Laskettelutoiminnan turvallisuuden parantamiseksi suunnitelmaan on kirjattu Ipatin rinteiden valaisu sekä tekniikaltaan vanhentuneen maisemahissin uusiminen.</p> <p>Maakuntaliitto korostaakin Kolin alueen palveluvarustuksen ylläpidon ja kehittämisen tärkeyttä. Koli maakunnan matkailun lippulaivana tarvitsee ehdottomasti jatkossakin investointeja ja uusia avauksia. Esim. hotelli Kolin ja Luontokeskus Ukon toiminnan ja kehittämisen turvaamiseksi maisemaan soveltuvan ja kansallispuiston toimintaa tukevan lisärakentamisen tulisi olla mahdollista myös tulevaisuudessa.</p> <p>Lämmitysratkaisujen osalta maakuntaliitto näkee uusiutuvan energian ratkaisut ehdottoman kannatettavina nykyisen öljylämmityksen korvaajana. Maalämpöjärjestelmän ohella myös muita vaihtoehtoja kannattaisi harkita – mukaan lukien edullinen kotimainen hakelämmitys lämpöyrittäjän toimesta hoidettuna.</p> <p>Erityisesti kevyen liikenteen väylän toteuttaminen hotelli Koliille olisi tärkeä toimenpide.</p> <p>Lisäksi suunnitelmassa tulisi varautua maastopyöräilyn edellyttämiin vaatimuksiin ja tarpeisiin.</p>	<p>-</p> <p>-</p> <p>Metsähallitus tiedostaa Kolin alueen palveluvarustuksen ylläpidon ja kehittämisen tärkeyden. Suunnitelman kirjaukset tukevat tätä tavoitetta.</p> <p>Selvitetään mahdollisuus siirtyä hotelliin ja luontokeskuksen lämmityksessä pääosin maalämpöön. Jos maalämpö on mahdollista, se toteutetaan.</p> <p>Suunnitelmassa esitetään kevyen liikenteen väylän suunnittelemista ja toteuttamista Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle tarvittaessa.</p> <p>Hks:ssa on pyritty varautumaan siihen, että kiinnostus maastopyöräilyä kohtaan kasvaa tulevaisuudessa.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMEN- PIDE
<p>Pohjois-Karjalan talous ja luonto ry: Kolin hks:ssa tulee turvata rinnetoiminnot ja niiden kehittäminen. Ipatin rinteiden valaisemisen ja maisemahissin uusimisen lisäksi tulisi sallia muitakin laskettelukeskuksen kehittämiseksi tarvittavia toimenpiteitä.</p> <p>Kolin satamasta Rinnetuvalle tulisi rakentaa kevyen liikenteen väylä Kolin rantatien varteen. Se parantaisi liikenneturvallisuutta ja lisäisi niin Alamajan kuin myös Rinnetuvankin käyttöä.</p> <p>Suunnitelmassa tulisi varmistaa, että kevyen liikenteen väylä valaistuna Merilänrannan tieltä Kolin satamaan ja Urheilukentän kohdalta Jerontien risteykseen voitaisiin kunnostaa ja päällystää.</p> <p>Kevyen liikenteen väylä valaistuna Jerontien risteyksestä Ukko-Kolin parkkipaikalle maantien reunaan tulisi toteuttaa mahdollisimman pian.</p> <p>Samoin pysäköintialueilta Ukko-Kolille johtavien portaiden kattaminen ja valaiseminen on välttämätöntä talvikäytön mahdollistamiseksi.</p> <p>Kansallispuiston alueella sijaitsevien teiden kunnossapito ja perusparantaminen sekä tarvittaessa uusien teiden rakentaminen tulisi sallia, ettei naapurimaanomistajien asemaa ja alueen elinkeinoelämää vaikeutettaisi. Samoin olisi voitava kunnostaa sellaisia perinteisiä polkuja, joita puiston toimesta ei tällä hetkellä ylläpidetä.</p> <p>Näkymäalueita esim. Kolin Rantatieltä tulisi avata.</p> <p>Uusi tulipaikka tulisi perustaa Kaupunginsaareen, jossa on vuosisatoja ollut kalamiesten nuotiopaikka ja nuotanvetoapajat.</p>	<p>Hks:ssa pyritään turvaamaan matkailupalvelujen ja rinnetoimintojen alueet ja toiminnat. Rinneturvallisuuden parantamiseksi suunnitelmaan on kirjattu Ipatin rinteiden valaisu sekä tekniikaltaan vanhentuneen maisemahissin uusiminen.</p> <p>Kevyen liikenteen väylää Kolin satamasta Rinnetuvalle ei ole käsitelty osana suunnitteluprosessia, eikä sitä sisällytetä suunnitelmaan.</p> <p>Näitä kevyen liikenteen väyliä ei ole käsitelty osana suunnitteluprosessia, eikä niitä sisällytetä suunnitelmaan.</p> <p>Suunnitelmassa esitetään kevyen liikenteen väylän suunnittelemista ja toteuttamista Jeron tien risteyksestä Ukko-Kolin pysäköintipaikalle tarvittaessa.</p> <p>Suunnitelmaan sisältyy kirjaus portaiden kattamisesta ja valaisemisesta.</p> <p>Puiston alueella sijaitsevien teiden kunnossapito on mahdollista, mutta uusien teiden rakentaminen on kielletty (asetus 674/1991). Puiston virallinen reitistö on nykyisellään pääosin riittävä, eikä sitä ei ole tarkoitus lisätä suunnitelmassa esitettyä enempää. Yksittäisiä, paikallisten aktiivisesti käyttämiä asuinpaikkojen välisiä yhdyspolkuja voidaan pitää avoimina esim. siirtämällä syrjään polulle kaatuneet puut. Nämä arvioidaan kuitenkin tapauskohtaisesti, ja toimenpiteistä tulee sopia etukäteen MH:n kanssa.</p> <p>Näkymäalueita Kolin Rantatieltä on jo avattu, ja avataan jatkossakin tarpeen mukaan.</p> <p>Likolahdella on kehitettävä tulipaikka, joka myös katetaan.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Marja Hakala: Olen kuullut, että Kolin kansallispuiston alueelle harkitaan maastopyöräilyn sallimista. Olen asiasta kummissani ja peloissani. Olen ulkomailla ollessani törmännyt kovaa vauhtia ajaviin pyöräilijöihin. Samalla polulla jalan kulkeva retkeilijä on välttämättä alisteisessa asemassa ja joutuu väistämään polun sivuun miten parhaiten taitaa. Nyt poluilla ei ole edes tilaa väistää. Polkujen ylenmääräinen leventäminen taas veisi jotain oleellista "erämaa"-vaelluksesta.</p> <p>Jos pyöräily sallitaan jossain osassa kansallispuistoa, niin miten estetään pyöräilijöitä levittäytymästä laajemmille alueille? On kohtuutonta, jos rauhallisesti kulkevat vaeltajat joutuvat ojentamaan vauhti-urheilijoita. Toisaalta ehkä kieliongelmat tai vauhti tekevät sellaisen kanssakäymisen mahdottomaksi. Jo nyt jotkut koiranomistajat eivät piittaa ystävällisistäkään huomautuksista koirien kiinnipitämiseksi. Toivon ettei tämä ole pelkästään joidenkin matkailuyrittäjien sanelema uudistus. Koli oli liian arvokas uhrattavaksi bisneksille.</p>	<p>Maastopyöräilyä ohjataan puiston järjestyssääntöön sisällytettävällä määräyksellä. Tilannetta seurataan kasvillisuuden ja maaston kulumisen sekä häiriöiden ja kohtaamistilanteiden suhteen, ja tarvittaessa järjestyssääntöä muuttamalla edelleen rajataan maastopyöräilyä puistossa haittojen ehkäisemiseksi.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMEN- PIDE
<p>Museovirasto: Museovirasto pitää tärkeänä, että kansallispuistoon kaavailtu maisemainto- tointi ja maisemanhoitosuunnitelman laadinta toteutuvat. Kolin arvokkaan maiseman tai maisemien säilymiseen vaikuttaa myös suunnittelualueen ulkopuolella tapahtuva matkailurakentaminen.</p>	<p>Kolin kansallispuistolle tehdään maisemainto- ja laaditaan maisemanhoito- suunnitelma, jos MaisGis-hanke toteutuu. Metsähallitus pyrkii edistämään hankkeen toteutumista. Maisemavaikutusarviointi tehdään kuitenkin aina toimenpidesuunnittelun yhteydessä.</p>	<p>Ei toimen- pidettä.</p>
<p>Pohjois-Karjalan ELY-keskus: ELY-keskus pitää tärkeänä, että Kolin alueen maisemainto- ja maisemanhoitosuunnitelma laaditaan heti hks:n toteutuskauden alussa. Suunnitelmassa esitetään selvitettäväksi ja/tai jatkosuunnitteluun monia mm. valaistuksen lisäämiseen liittyviä toimenpiteitä, joissa maisemavaikutuksiin on kiinnitettävä erityistä huomiota sekä lähi- että kaukomaisemassa. Maisemainto- ja laaditaan on myös tästä näkökulmasta tärkeä.</p> <p>Suunnitelmassa esitetty Jeron risteyksen ja Ukko-Kolin välinen kevyen liikenteen väylä tulee toteuttaa nykyisellä tiealueella niin, ettei se ulotu kansallispuiston rajojen sisäpuolelle.</p> <p>Moottorikäyttöisten kulkuneuvojen liikennöintiä koskevia rajoituksia (autot, moottoripyörät ja moottorikelkat) hotellin ja opastuskeskuksen piha-alueella tulisi valvoa nykyistä tiukemmin. Polkuyhteyden parantaminen voisi osaltaan helpottaa parkkipaikan ja hotellin välistä kulkua. Mahdollinen polun kattami- nen ja valaiseminen tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei valaistus näy kaukomaisemassa ja se soveltuu rakenteiden ohella myös lähimaisemaan.</p> <p>Ipatin laskettelurinteen valaistuksen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota valaistuksen ja siihen liittyvien rakenteiden maisemallisten ja luonto- vaikutusten minimointiin; suunnittelun lähtökohtana tulee olla nykyisellä rinneaukolla pysyminen.</p> <p>Kolin hotellin ja opastuskeskuksen lämmityksen käytetään vuosittain 130–150 m³ fossiilista polttoainetta. Lämmityksessä tulisi ELY-keskuksen näkemysten mukaan siirtyä ensisijaisesti bioenergiaan (hake, bioöljy), mikä on kansallispuistossa selkeästi toteuttamiskelpoinen ratkaisu.</p> <p>Lehtojen hoitoa sekä kaskeamista tulee tehostaa päivittämällä niitä koskevat suunnitelmat ja varaamalla toteutukseen riittävästi resursseja. Pienvedet tulee inventoida, ja ennallistamiskelpoiset pienvedet tulisi kunnostaa.</p>	<p>Ks. edellinen vastaus Museovirastolle.</p> <p>Jeron tien risteyksen ja Ukko-Kolin pysäköintipaikan välisen kevyen liikenteen väylän toteuttamisen lähtökohtana tulee olla suunnitelman kirjauksen mukaisesti nykyisellä tiealueella pysyminen.</p> <p>Moottorikäyttöisten kulkuneuvojen liikennöintiä koskevia rajoituksia valvotaan mahdollisuuksien mukaan. Polun kattaminen pyritään suunnittelemaan ja toteuttamaan niin, että valaistus ei näy kaukomaisemassa ja että se soveltuu ra- kenteiden osalta hyvin myös lähimaisemaan.</p> <p>MH yhtyy näkemykseen, että rinteen valaistuksen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota valaistuksen sekä siihen liittyvien rakenteiden maisemallisten ja luontovaikutusten minimointiin. Suunnittelun lähtökohtana on nykyisellä rinne- aukolla pysyminen, eikä puuston poiston tarvetta juuri ole. Jos yksittäisiä runkoja on välttämätön kaataa, rungot jätetään ensisijaisesti metsään lahopuiksi.</p> <p>Selvitetään mahdollisuus siirtyä hotellin ja luontokeskuksen lämmityksessä pääosin maalämpöön. Jos maalämpö on mahdollista, se toteutetaan.</p> <p>Hks:n kirjausten mukaisesti lehtojen hoitoa sekä kaskeamista jatketaan, ja niiden suunnitelmat päivitetään. Pyritään varmistamaan toteutuksen edellyttämät riittävät resurssit. Pienvesien inventoinnit käynnistetään, kunhan inventointimenetelmä on vakiintunut. Ennallistamiskelpoisten pienvesien kunnostamissuunnitelma laaditaan ja kunnostus pyritään aloittamaan.</p>	<p>Ei toimen- pidettä.</p> <p>Ei toimen- pidettä.</p> <p>Ei toimen- pidettä.</p> <p>Ei toimen- pidettä.</p> <p>Ei toimen- pidettä.</p> <p>Ei toimen- pidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Suomen Latu ry: Kolin hks:n kohdissa Toteutus (s. 96) ja yhteenvedo (s. 13) todetaan: ”Maastopyöräily on sallittu kansallispuiston eteläosassa teitä ja olemassa olevia reittejä pitkin. Lisäksi maastopyöräily on sallittu puiston pohjoisosassa teillä sekä reitillä välillä Kolin kylä–Mattila. Muualla kansallispuiston alueella maastopyöräily on kielletty turvallisuuskäytökäytöiden perusteella. Kielto perustuu lakiin kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta (30.1.2004/75).”</p> <p>Suomen Latu esittää tätä kirjausta muutettavaksi seuraavilla perusteilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiellä ajaminen ei ole maastopyöräilyä, vaan pyöräilyä tiellä. Pyöräilyä tiellä voidaan kieltää vain harvoin. Reitit ja polut ovat maastoa ja niillä pyöräily maastopyöräilyä. • Kiellon perusteena olevaa lakia ei voida soveltaa esitetyllä tavalla, koska alueilla, joilla liikutaan jokamiehenoikeudella, liikutaan omalla vastuulla. Metsähallituksen vastuulla on huolehtia rakenteiden ja rakennettujen vaaranpaikkojen (mm. tieleikkaukset) turvallisuudesta. Rikoslain 21. luvun 13 § kieltää vakavan hengen tai terveyden vaaran aiheuttamisen. Tämän perusteella jokainen liikkuja vastaa itse siitä, ettei aiheuta muille liikkujille vaaraa. Jos lakia voisi soveltaa esitetyllä tavalla, kuka tahansa voisi kieltää liikkumisen maillaan turvallisuuteen vedoten. • Koli on luonnonsuojelualue. Kieltojen edellytyksenä luonnonsuojelualueella on, että ”alueen eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sellaista vaatii”. Perusteiden tulee siis olla luonnonsuojelliset. • Maastopyöräilyä harrastetaan erilaisilla reiteillä: metsäteillä, huoltourilla ja poluilla. Sen sijaan sitä ei juuri voi harrastaa reitittömässä, risuisessa metsässä. <p>Suomen Latu esittää, että hks:sta poistetaan edellä mainittu maastopyöräilyä ohjaava kohta, minkä sijaan maastopyöräilijöille osoitetaan tietyt reitit, joille heidän liikkumisensa opastetaan riittävän selvästi. Laadukkaalla kulunohjauksella maastopyöräily voidaan ohjata reiteille, jotka kestävät kulutusta. Samalla tiedotetaan muulla tavalla liikkujille mahdollisista maastopyöräilijöistä. Maastopyöräilyn kieltämiseen muualla kuin hks:ssa määritellyillä alueilla täytyy löytyä jokin muu peruste kuin laki kulutustavaroiden ja kuluttajapalvelusten turvallisuudesta.</p> <p>Suunnitelmassa todetaan: ”Koiravaljakolla liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeudella. Yritystoimintana se edellyttää Metsähallituksen lupaa.” Esitämme tätä muutettavaksi, koska yritystoiminta ei sellaisenaan rajaa toimintaa jokamiehenoikeuden ulkopuolelle. Jos toiminnasta ei aiheudu vähäistä suurempaa haittaa ja se on jokamiehenoikeuden reunaehtojen sisällä, sitä voidaan tehdä ilman maanomistajan lupaa, vaikka se olisi liiketoimintaa. Koska koiravaljakkotoiminta edellyttää pääsääntöisesti moottorikelkoilla ajettuja uria, voi Metsähallitus lupakäytännöllään maastoliikennelain mukaisesti määrätä moottorikelkkailusta alueellaan.</p>	<p>Maastopyöräily on tarkoituksellisesti ohjattu reiteille, joilla kulkijoita on vähemmän ja mahdollisista kohtaamisista aiheutuva turvallisuushaitta on mahdollisimman pieni – näin erityisesti puiston pohjoisosassa, jossa on paljon kävijöitä ja jyrkät reitit.</p> <p>Maastopyöräily on sallittu kansallispuiston eteläosassa selvästi havaittavilla polku-urilla. Tämä koskee sekä merkittyjä retkeilypolkuja että muita maastossa jo olevia polku-uria. Lisäksi se on sallittu puiston pohjoisosassa merkityillä reitillä välillä Kolin kylä –Mattila. Muilla alueilla maastopyöräily on kielletty (LsL 18 §).</p> <p>Maastopyöräily perustuu jokamiehenoikeuksiin, eikä siitä saa aiheutua vähäistä suurempaa haittaa tai vahinkoa maankäytölle. Siitä aiheutuva maaston kuluminen on verrannollista jalan liikkumisesta aiheutuvaan kulumiseen. Jalan liikkumiseen verrattuna maastopyöräilyn harrastajia on huomattavasti vähemmän. Myös turvallisuussyyt voivat edellyttää maastopyöräilyn rajoittamista tai ohjaamista erillisille reiteille.</p> <p>Maastopyöräilyä ohjataan kansallispuiston järjestysäännön määräyksellä. Tilannetta kasvillisuuden ja maaston kulumisen sekä häiriöiden ja kohtaamistilanteiden suhteen seurataan, ja tarvittaessa järjestysääntöä muuttamalla rajataan maastopyöräilyä puistossa edelleen.</p> <p>Muutetaan kirjausta esitetyn mukaisesti.</p>	<p>Tarkennetaan maastopyöräilyä koskevaa kirjausta: ”Maastopyöräily on sallittu kansallispuiston eteläosassa, välillä Kotaniemi (Luodeniemenkankaan ja Rajapuron tasalta etelään) –Hirviniemi, selvästi havaittavilla polku-urilla. Tämä koskee sekä merkittyjä retkeilypolkuja että muita maastossa jo olevia polku-uria. Tämän lisäksi maastopyöräily on sallittu puiston pohjoisosassa merkityillä reitillä välillä Kolin kylä –Mattila. Puiston pohjoisosan reiteillä maastopyöräily on kielletty turvallisuuskäytökäytöiden perusteella. Kielto perustuu kuluttajaturvallisuuslakiin (920/2011). Jyrkillä pohjoisosan reiteillä kulutuksen voimakas kasvu voi aiheuttaa myös eroosiota (Ls-laki 18 §). Polkujen ja reittien ulkopuolella maastopyöräily on kielletty (Ls-laki 18 §).” (lomake 22, s. 85 ja yhteenvedo)</p> <p>Poistetaan hks:sta: ”Osana matkailun yritystoimintaa se edellyttää Metsähallituksen lupaa” ja korvataan kirjauksella: ”Mikäli toiminnasta on odotettavissa vähäistä suurempaa haittaa ja/tai toiminnan voidaan katsoa olevan muutoin jokamiehenoikeuden ulkopuolella, se edellyttää Metsähallituksen lupaa.” (lomake 22, s. 96)</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Suomen Latu ry: Ratsastukselle voidaan osoittaa omat reitit, koska kävelyyn tai pyöräilyyn tarkoitettut polunpohjat eivät useinkaan kestä ratsastusta rikkoutumatta.</p> <p>Esitämme kohtaan Muut suunnittelualan käyttöön ja käytön ohjaamiseen liittyvät keskeiset toimenpiteet ja linjaukset lisättäväksi, että Kolin alueella on mahdollista sellainen järjestetty toiminta, joka voidaan toteuttaa jokamiehen-oikeudella.</p> <p>Kolin hks:ssa todetaan joitakin kertoja: "tulenteko ohjataan rakennetuille tulentekopaikoille". Monien kansallispuistojen hks:issa ilmoitetaan lisäksi, että tulenteko ei ole mahdollista metsäpalovaroituksen aikana. Olisiko tämä tarpeen lisätä Kolinkin hoito- ja käyttösuunnitelmaan?</p> <p>Suomen Latu korostaa laadukkaiden reitistöjen merkitystä Kolin kaltaisille suunnittelualueille. Lähellä puiston porttia, helposti saavutettavissa, tulisi olla vaatavuudeltaan ja pituudeltaan eritasoisia reittivaihtoehtoja erilaisille käyttäjäryhmille. Hyvät ja laadukkaat reitit, selkeä opastus, reitin vetovoimatekijöiden avaaminen ja riittävät palvelurakenteet ohjaavat valtaosan käytöstä haluttuihin paikkoihin.</p> <p>Koska Kolin alue on maastoltaan vaativaa, hyvät reittikuvaukset verkkosivuilla lisäävät myös retkeilijöiden turvallisuutta. Hyvässä reittikuvauksessa kerrotaan reitin vetovoimatekijöistä, erityisistä luonnonpiirteistä ja reitin kuljettavuudesta, polun pohjan helppokulkuisuudesta sekä muista retkeilijälle tärkeistä tiedoista. Reittikuvauksen avulla matkailijat pystyvät turvallisesti arvioimaan, mitkä reitit sopivat heidän kunnolleen ja taidoilleen. Informaation puute voi jopa estää esim. lapsiperheitä tai nivelsairaita hyödyntämästä heille sopivia reittejä.</p>	<p>Ratsastusreitit linjataan tarvittaessa erikseen. Pääsääntöisesti ratsastukseen suositellaan käytettäväksi alueen metsäteitä.</p> <p>Täydennetään hoito- ja käyttösuunnitelmaa esitetyn mukaisesti.</p> <p>Avotulenteko on yleisesti kielletty metsäpalovaroituksen aikana, joten sen kieltäminen erikseen hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei ole tarpeen.</p> <p>Kolilla on nykyisellään kattava ja monipuolinen reitistö, ja sitä tukevia palvelurakenteita esitetään hks:ssa vielä lisättävän joiltain osin. Tämä ohjaa kävijöitä myös entistä paremmin haluttuihin paikkoihin. Vaatavuudeltaan ja pituudeltaan reitit ovat eritasoisia ja palvelevat hyvin erilaisia käyttäjäryhmiä. Pituudet vaihtelevat 1,5 km:stä aina 61 km:iin saakka.</p> <p>Hyvät reittikuvaukset ovat erittäin tärkeitä, ja niitä pyritään parantamaan jatkuvasti. Tämän lisäksi Luontokeskus Ukon oppaat auttavat retken suunnittelussa.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Lisätään hks:n yhteenvedon kohtaan Muut suunnittelualan käyttöön ja käytön ohjaamiseen liittyvät keskeiset toimenpiteet ja linjaukset kirjaus: "Suunnittelualueella on mahdollista sellainen järjestetty toiminta, joka voidaan toteuttaa jokamiehen-oikeudella."</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Kaskisuunnitelma esitetään suunnitelmassa uusittavaksi. Ukko-Kolin Ystävät ry:llä on käytössään Kolin kansallispuiston tutkimustoimintaan perustuvaa kaskisuunnittelun asiantuntemusta. Se on tarpeen mukaan Metsähallituksen luontopalvelujen käytettävissä siten, kuin asiasta tarkemmin erikseen sovitaan.</p>	<p>Metsähallitus laatii kaskeamisen toimenpidesuunnitelman vuoden 2014 aikana ja pyytää lausunnon toimenpiteistä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta. Suunnitelmaa voidaan laatimisen yhteydessä esitellä myös muille kiinnostuneille tahoille.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMEN- PIDE HKS:SSA
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Kulttuuriperinnön suojelusuunnitelma esitetään suunnitelmassa tehtäväksi. Kulttuurisuunnitelma on yhdistyksen mielestä nähtävä muinaismuistokohteiden ja rakennusperinnön suojelua laajempaan suunnittelutehtävänä. Mukaan on otettava myös Kolin kulttuurisen käytön ja hoidon edellyttämä laajempi suunnittelunäkökulma ja kulttuuriteemaan liittyvien sidosryhmien mukaan ottaminen suunnitelman valmisteluun. Yhdistys korostaa Poikolan tilan rakennusten ja pihapiirin kulttuurimiljöön ja rakennuksen kaluston autenttisuutta suojeltavana kulttuuriperintönä. Yhdistyksellä on Poikolan kulttuuriperintöön liittyvää asiantuntemusta, joka on tarpeen mukaan puistohallinnon käytettävissä.</p> <p>Nähtävyyden kohteina kehitettävänä arkeologisina ympäristöinä esitetään mm. Uhrihalkeama, Turusenaho ja Purolanaho. Ensin mainittu on lähellä rakennettua Ukko-Kolin palvelukeskuksen ympäristöä, mutta se ei kuulu hotelliyritykselle vuokrattuun tonttialueeseen. Uhrihalkeaman suojelun ja turvallisen opastus-käytön kehittäminen edellyttää erityissuunnittelua, johon yhdistyksellä on käytettävänä asiantuntemusta. Yhdistys tarjoaa sitä mielellään puistohallinnon käyttöön. Kaksi viimeksi mainittua ovat arvokkaita perinneympäristöjä, joissa ei ole enää käytössä olevia rakenteita, eikä niitä tulisi näille biodiversiteettikohteille rakentaakaan.</p> <p>Ukko-Kolin Savusaunan alueen kehittäminen urheilu- ja leikkipaikaksi ei ole kansallispuiston perustamistavoitteiden mukaista. Savusaunan alue kuuluu osana Uhrihalkeaman alapuoliseen välittömään kulttuuriympäristöön, ja sitä tulisi kehittää osana Uhrihalkeaman kulttuurisuojelukohdetta. Savusauna itsessään ei ole suojeltava kulttuurikohte, ja se voidaan tarvittaessa purkaa tai siirtää parempaan sijoituspaikkaan. Uhrihalkeaman–Savusaunan alueen muodostamalle aluekokonaisuudelle tulisi laatia erityinen kehittämissuunnitelma, jossa otettaisiin huomioon ja sovitettaisiin yhteen kulttuurisuojelun, ympäristökasvatuksen, pienimuotoisten tapahtumien ja esittävän taiteen tarpeet. Yhdistyksellä on tähän liittyvää asiantuntemusta, joka on tarpeen mukaan puistohallinnon käytettävissä.</p> <p>Reittien kestävyyskohennus olisi tehtävä erityisesti voimakkaasti erodoituvilla reiteillä, joista esimerkkeinä Likolahden ja Ukko-Kolin välinen reitti sekä Mäkrävaaran pohjoisrinteen pääreitti.</p> <p>Kansallispuistohotellin vuokralaisen toimenpiteisiin kuuluu kehittää toimintaansa sekä tehdä kansallispuiston perustamistavoitteen ja vuokrasopimuksen mukaisia kehittämissuunnitelmia. Voimassa olevan vuokrasopimuksen edellyttämien maisemansuojeluinvestointeja ei vuokralainen ole toteuttanut siinä laajuudessa, johon se sitoutui vuokrasopimuksesta uudistettaessa vuonna 2007. Vuokralaisen vastuulla olevat toteutusvelvollisuudet on selkeästi todettava hks:ssa, joka asettaa kaikelle kansallispuistossa tapahtuvalle toiminnalle tavoitteet ja määrittelee todelliset toteuttamisvastuut.</p> <p>Reittiopasteita ylläpidetään ja uusitaan tarpeen mukaan. Kansallispuiston reittiopasteet ovat ainutlaatuisen laadukkaita kareliaanista kulttuuriperintöä mukailevia design-tuotteita, jotka on tehty paikallisena käsityönä ja paikallisista materiaaleista. Tämä omaleimainen paikan identiteettiä korostava Koli-tyyli tulee yhdistyksen mielestä säilyttää sekä ylläpitää viittojen ja opastustaulujen kunnostustöissä jatkossakin. Kansallispuiston sisääntuloportaat ja reittien aloituspaikat tulisi näkyvöittää Kolin kulttuuriperintöä soveltavilla porteilla tai vastaavilla ohjausrakenteilla.</p>	<p>Metsähallitus tiedottaa kulttuuriperintöä koskevista suunnitelmista tarvittaessa kaikille kiinnostuneille tahoille.</p> <p>Uhrihalkeaman turvallisuutta parantavat rakenteet valmistuivat jo vuonna 2012. Opastetun valmistumisesta tiedotetaan yleisesti lähiaikoina. Turusenautiota ja Purolanahoa voidaan käyttää arkeologisina nähtävyyden kohteina käyttöhistoriansa takia.</p> <p>Purettavan savusaunan läheisyyteen, avoimelle kentälle esitetään suunniteltavan ja perustettavan luonnonläheinen oppimisympäristö /ulkokuntoilupaikka/ lasten aktiviteettipaikka. Toteutuessaan tämä palvelisi myös ympäristökasvatusta. MH:n näkemyksen mukaan se ei ole ristiriidassa puiston perustamistavoitteiden kanssa.</p> <p>Reittejä kestäväidään harkitusti.</p> <p>Metsähallituksella on lukuisia kansallispuistoa koskevia sopimuksia. Nämä velvoittavat Metsähallitusta ja toista sopijaosapuolta määritellyllä tavalla.</p> <p>Reittiopasteita uusitaan tarpeen mukaan yhtenäisyyttä säilyttäen.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Asiakasneuvonta. Hks:n mukaan MH:n asiakasneuvojat opastavat matkailijoita aiempaa enemmän myös ulkona maastossa. Tämä voi aiheuttaa haitallisen kilpailutilanteen paikallisten luontomatkailun ohjelmajärjestäjien kanssa ja hidastaa niiden kehittymistä. Selkeä linjanveto sisä- ja ulko-opastuksen välillä on yhdistyksen mielestä perusteltua tehdä siten, että ulko-opastukset ovat mahdollisuuksien mukaan paikallisten yritysten toteutusvastuulla ja sisäopastukset luontokeskuksen asiakasneuvojen vastuulla.</p> <p>Luontokeskus Ukon näyttelyn uudistus. Yhdistys puoltaa Luontokeskus Ukon näyttelyn uusimista keskeiset sisältöelementit säilyttäen ja elämyksellisyyttä vahvistaen. Yhdistyksellä on valmiutta ja asiantuntemusta käytettävään näyttelyn kehittämissuunnitteluun siten, kuin siitä erikseen sovitaan.</p> <p>Opastusviestintä. Tavoitteisiin tulee kuulua myös Kolin alueen kulttuuriperinnön kunnioittaminen ja sen tiedostamisen syventäminen osana kansallisen identiteetin ylläpitämistä. Tämä tulee näkyä erityisesti Luontokeskus Ukon päänäyttelyn ja Kolin kansallispuiston kotisivujen kehittämisessä.</p> <p>Yritysyhteistyö. Suunnitelmassa määritelty yhteistyö yritysten ja alueellisten toimijoiden kanssa rajaa yhteistyön vain alueen matkailumarkkinoinnin kehittämiseksi. Tämä periaate laiminlyö sellaisen molemminpuoliseen sitoumukseen ja vapaaehtoisuuteen perustuvan kumppanuuden kehittämisen, jolla pyritään vahvistamaan suojelun ja hoidon tasoa sekä kohennetaan alueella heikosti kehittyneitä toimijoiden keskinäistä luottamusta ja yleensä eri sidosryhmien keskinäistä sosiaalista pääomaa.</p> <p>Kestävän kehityksen kumppanit. MH tavoittelee sopimus pohjaista yrityskumppaniverkostoa kestävän kehityksen periaatteiden pohjalta. Kolin kansallispuistolla on voimassa oleva Euroopan puistoliiton (EUROPARC Federation) myöntämä matkailun mallialueen Charter-sertifikaatti vuosille 2012–2015. Charter-ohjelma mahdollistaa MH:n kestävän kehityksen kumppanien palkitsemisen myös EUROPARC Charter -sertifikaatilla. Tätä mahdollisuutta tulee käyttää ja sen kautta parantaa kumppaniyritysten kansainvälistä näkyvyyttä EUROPARCin laajan kansainvälisen viestinnän avulla.</p> <p>Vastuullinen markkinointi. Kolin alue on syytä nähdä Suomeen suuntautuvan kansainvälisen matkailun yhtenä keskeisenä kehittämiskohteena eli valtakunnallisen tason luonnon ja kansallisen kulttuuri-identiteetin eli Suomi-kuvan esittelykohteena. Se tarjoaa mahdollisuuden kestävään matkailutalouden kehittämiseen kansainvälisen kysynnän vahvistumisen avulla, kun kotimaisen kysynnän kasvu ei enää jatku voimakkaana ja kohdistuu painotetusti kapeisiin huippusesonkeihin ja erikoistapahtumiin. Siten on perusteltua, että matkailun markkinoinnissa mainitaan myös kansainvälisen markkinoinnin kehittäminen.</p>	<p>Asiakasneuvontaa kehitetään Metsähallituksen linjausten mukaisesti.</p> <p>Luontokeskuksen pysyvä näyttely uudistetaan vuonna 2014. Näyttelyssä säilytetään nykyiset toimivat elementit sekä pyritään kehittämään sitä elämyksellisempään ja osallistavampaan suuntaan. Metsähallitus pitää yhdistyksen ajan tasalla näyttelyn uusimisen etenemisestä.</p> <p>Kulttuuriperintö huomioidaan opastusviestinnässä, erityisesti Luontokeskus Ukon päänäyttelyn ja kansallispuiston kotisivujen kehittämisessä.</p> <p>Yhteistyötä kehitetään Metsähallituksen linjausten mukaisesti.</p> <p>EUROPARC Charterin mahdollisuudet hyödynnetään.</p> <p>Täydennetään suunnitelmaa ehdotuksen mukaisesti. Suunnitelman kirjauksen mukaisesti Europarc-sertifikaattia ja Biosfäärialuetta hyödynnetään kansainvälisessä markkinoinnissa.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Lisätään yhteenvedon maininta kansainvälisen markkinoinnin kehittämisestä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteet on syytä avata selkokielellä suunnitelmassa. Yhdistys ei puolla maastoliikennemahdollisuuden laajentamista tähän asti sovelletusta käytännöstä.</p> <p>Hks:sa esitetään maastopyöräilyn oikeuden laajentamista kaikille kansallispuiston eteläosan reiteille. Tämä merkitsee pyörien aiheuttaman eroosion lisääntymistä pinnoittamattomilla nopeasti erodoituvilla rinnemaiden luonnonpoluilla (esim. Ennallistajan polku). Pyöräilijöiden sekä reppurekkelijöiden ja luontopolun käyttäjien ohjaaminen samoille kapeille reiteille aiheuttaa vaaratilanteita ja kävijäryhmien välisiä konflikteja. Tämän vuoksi yhdistys ei puolla tehtyä esitystä.</p> <p>Liikenteen nopeusrajoitukset. Suunnitelma ei sisällä tavoitteita tieliikenteelle ja pysäköinnille, mikä on selkeä puute. Kolin kansallispuiston alueeseen kuuluvilla yleisillä teillä (Ylä-Kolin tie Jerontien risteyksestä alkaen ja Satamatie) Tiehallinnon määräämä nopeusrajoitus on 40 km/h. Kansallispuiston sisälle sijoituvilla valtion sorateilla ja yksityisteillä nopeusrajoitus on 50 km/h. Aikaisemmassa hks:ssa kansallispuiston sisäisen tieverkon nopeusrajoitukseksi esitettiin turvallisuus- ja suojeluperusteilla sekä tienpidon kustannusperusteilla yhtenäisesti 40 km/h. Tästä määrittelystä ei ole perusteita irtautua uudessa suunnitelmassa.</p> <p>Yhteenvetoluvussa Sataman alue ja palvelut jäävät likimain käsittelemättä. Satama-alueen kaikkien toimijoiden esittely ja niiden keskeinen tehtävien jako asiakaspalvelussa on syytä avata myös yhteenvedossa.</p> <p>Kansallispuiston huoltorakennuksen ja työntekijöiden sosiaalitoimien kunnostus tulisi sisällyttää suunnitelmaan.</p> <p>Koli Cultura -suunnitelman yhteys puiston fyysiseen ja toiminnalliseen kokonaisuuteen jää selvittämättä, vaikka kyseessä on merkittävä Kolin kokonaispalvelun kehittämisidea ja kohde sijoittuu maisemallisesti arvokkaalle alueelle kansallispuiston viereen.</p>	<p>Puiston alueella maastoliikenne on kielletty, pois lukien viranomaistointaan sekä alueen huoltoon ja hoitoon liittyvä liikkuminen. Muuten maastoliikenteessä noudatetaan MH:n maastoliikenneperiaatteita.</p> <p>Maastopyöräilyä ohjataan puiston järjestyssääntöön sisällytettävällä määräyksellä. Tilannetta kasvillisuuden ja maaston kulumisen sekä häiriöiden ja kohtaamistilanteiden suhteen seurataan, ja tarvittaessa järjestyssääntöä muuttamalla rajataan maastopyöräilyä puistossa edelleen haittojen ehkäisemiseksi. Maastopyöräily on lähtökohtaisesti jokamiehenoikeus, ja sitä voidaan rajoittaa vain, jos alueen eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sellaista vaatii (Ls-laki 18 §).</p> <p>Suunnitteluprosessin aikana ei ole tullut ilmi tarvetta puuttua tällä hetkellä voimassa oleviin liikenteen nopeusrajoituksiin. Mikäli tarvetta myöhemmin ilmenee, asiaa voidaan tarkastella uudelleen. Uusien pysäköintialueiden perustamista kansallispuiston sisälle ei ole katsottu mahdolliseksi. Sesonkiaikana sekä tavallista suurempien tapahtumien yhteydessä Kolin kylän ja Jeron tien välissä sijaitseva Lieksan kaupungin alueella oleva urheilukenttä voi tilapäisesti, kaupungin kanssa erikseen sovittaessa, palvella myös ajoneuvojen pysäköintiä.</p> <p>Yhteenveto pyrkii tiivistämään hks:n pääkohdat. Toimijoiden ja palveluiden esittely sekä niiden keskeinen tehtävien jako asiakaspalvelussa on tarkemmin kuvattu Nykytilan kuvaus -lomakkeilla.</p> <p>Kansallispuiston rakennukset pidetään kunnossa, ja tarvittavat toimenpiteet tehdään resurssien mukaan kiireellisyysjärjestyksessä.</p> <p>Metsähallitus seuraa tiiviisti Koli Cultura -hankkeen etenemistä ja pyrkii vaikuttamaan siihen mahdollisuuksien mukaan edunvalvonnan kautta.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Koulujen opetuskäyttöön kehitettävät ohjelmat eivät näy suunnitelmassa. Luontopolkujen opetusaineistojen ylläpito ja kehittäminen ovat tärkeä osa ympäristökasvatustoimintaa, joka yhdistyksemme mielestä kuuluu myös kansallispuiston palvelukokonaisuuteen. Ukko-Kolin Ystävät ry on tuottanut Paimenen Polku -luontopolun opetuksellisen sisällön. Sen kehittämisessä yhdistys toivoo voivansa olla jatkossakin mukana.</p> <p>Käsittelemättä jäävät myös Kolin alueen moottorikelkkareitit ja niiden liittyminen kansallispuiston palvelupisteisiin.</p> <p>Kolin kansallispuiston ehkä merkittävin suojeluarvo liittyy kallioperän geologiaan. Maalämpö on Ukko-Kolin palvelukeskuksen energiatalouden hallinnalle kiinnostava uusi vaihtoehto, joka on hyvä selvittää huolellisesti. Onnistuessaan se voi vähentää merkittävästi kansallispuiston ydinalueelle tulevan happaman rikkilaskeuman määrää, joka aiheutuu nykyisestä öljylämmityksestä.</p> <p>Kansallispuistossa kulutettavan energian kokonaismäärää ei ole hks:ssa lainkaan selvitetty. Rinteen ja Ukko-Kolin palvelukeskuksen yhteinen sähköenergian kulutus on asia, jonka minimoimiseksi olisi tehtävä erityinen energiansäästösuunnitelma. Siinä yhteydessä olisi luonteva selvittää maalämmön tai järvilämmön käytön mahdollisuus osana kokonaisratkaisua.</p> <p>Matkailun hiilitase on kokonaan selvittämättä. Matkailun ilmastovaikutuksen analyysi on yhdistyksen mielestä olennainen osa luontomatkailun kestävyuden arviointia, ja sen pitäisi kuulua Kolin hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen yhtenä työn osana.</p> <p>Vähällä käytöllä olevan ja hankalasti huollettavan Mäkrän majan voisi siirtää Myllypuroon sen palvelurakenteen uudistuksen yhteydessä.</p>	<p>Ohjelmia opetuskäyttöön kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Täydennetään suunnitelmaa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 3. vaiheen kirjausten mukaisesti.</p> <p>Suunnitelmaan sisältyy kirjaus, jonka mukaan selvitetään mahdollisuutta siirtyä hotelliin ja luontokeskuksen lämmityksessä pääosin maalämpöön.</p> <p>Em. seikan selvittäminen ei kuulu hks-prosessiin, vaan se tehdään tarvittaessa muussa yhteydessä.</p> <p>Em. seikan selvittäminen ei kuulu hks-prosessiin, vaan se tehdään tarvittaessa muussa yhteydessä.</p> <p>Maja on tässä vaiheessa päätetty säilyttää nykyisellä paikallaan.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Lisätään hks:aan kirjaus: "Valtakunnallista moottorikelkkailun tavoiteverkon linjausta Pohjois-Karjalan osalta on muutettu siten, että se kulkee Joensuusta Polvijärven kautta Koliille ja edelleen Pielisen länsipuolta Juukaan ja Nurmekseen. Näin valtakunnallisen reittilinjauksen varrelle saadaan paremmin moottorikelkkailun kannalta tärkeät palvelukeskittymät kuin entistä Pielisen itäpuolista, Ilomantsin ja Lieksan kautta kulkenutta linjausta noudatellen." (lomake 1, s. 19)</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	MH:N KOMMENTTI	AIHEUTUNUT TOIMENPIDE
<p>Ukko-Kolin Ystävät ry: Kolin kansallispuisto on Euroopan kansallispuistoliiton (EUROPARC Federation) jäsen, ja se kuuluu EUROPARCin kestävän matkailun mallialueiden (European Charter for Sustainable Tourism in Protected Areas) verkostoon.</p> <p>Taulukosta saa käsityksen, että Metsähallitus kustantaa lpatin rinteiden valaistuksen ja maisemahissin laskettelurinteelle. Nykyiset rinnerakenteet ovat hotelliyrityksen omaisuutta, ja samaa periaatetta on syytä jatkaa. Rakenteiden uusiminen tai peruskorjaus on siten ensisijaisesti vuokralaisen tehtävä.</p> <p>Kolin kansallispuiston kulttuuripalveluja kehitettiin voimakkaasti 2000-luvun alussa mm. rinnetaidenäyttelyjen ja teatterituotantojen avulla. Nuo myönteiset kokemukset kulttuuripalvelujen, erityisesti Sibeliuksen näytelmän, sijoittumisesta kansallispuiston sisälle on hyvä ottaa huomioon myös uuden hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteissa ja käytännön toimenpiteiden määrittelyssä. Yhdistyksemme on erityisen kiinnostunut Kolin kulttuuriperintöön tukeutuvan ja luontoon sopeutuvan tapahtumaympäristön eli näyttämöalueen varaamisesta suunnitelmaan. Koli-teatterin sijoituspaikka voisi hyvin olla nykyisten palvelurakenteiden välittömässä tuntumassa esim. laskettelurinteiden alapäässä lähellä Rinnetupaa ja sen pysäköintipaikkaa.</p> <p>Ukko-Kolin Ystävät ry haluaa nostaa esiin suunnitelmassa vähäiselle huomiolle jääneen seikan, nimittäin kansalaistoiminnan, kumppanuuksien ja yhteisöllisyyden rakentamisen sekä niihin perustuvan laajapohjaisen kehittämismallin toteuttamisen yhteisen kansallismaisuutemme vaalimisessa. Kansallisen identiteetin kannalta keskeisen kohteen – tässä tapauksessa Kolin – kehittämisessä tarvitaan monien näkökulmien huomioon ottamista, monenlaisen osaamisen ja tiedon huomioimista. Ukko-Kolin Ystävät ry toimii Kolin kansallispuiston ystävähdistyksenä ja haluaa jatkossakin olla mukana sen kehittämisen suunnittelussa sekä käytännön toteutuksessa omien voimavarojensa pohjalta.</p>	<p>Täydennetään suunnitelmaa ehdotuksen mukaisesti.</p> <p>Vuokra-alueiden rakenteista aiheutuvat kustannukset kuuluvat vuokralaiselle.</p> <p>Teatterin rakentamista on käsitelty osana suunnitteluprosessia ja päädytty siihen, että sen rakentamista ei esitetä suunnitelmassa.</p> <p>Kolin kehittämisessä tarvitaan monien näkökulmien huomioon ottamista, ja Metsähallitus tekee kansallispuiston kehittämisen suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan Ukko-Kolin Ystävien kanssa jatkossakin.</p>	<p>Lisätään suunnitelmaan lausunnon mukainen kirjaus (lomake 23, s. 99).</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p> <p>Ei toimenpidettä.</p>
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI		
<p>Pohjois-Karjalan ELY-keskus: ELY-keskus yhtyy hks:ssa esitettyyn käsitykseen, että hks:n tasolla ei ole todettavissa vaikutuksia, jotka todennäköisesti merkittävästi heikentäisivät niitä luontoarvoja, joiden vuoksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Suunnittelun yhtenä tavoitteena on luontotyyppien ja lajien tilan parantaminen erilliseen luonnonhoito- ja ennallistamissuunnitteluun tukeutuen.</p> <p>Hks:ssa esitetään kuitenkin selvitystarpeita, joista voi seurata sellaista jatkosuunnittelua, jonka yhteydessä Natura-arvioinnin tarveharkinta ja tarvittaessa Natura-arviointi tulee tehdä osana suunnitteluprosessia. Tässä menettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota osahankkeiden mahdollisiin yhteisvaikutuksiin.</p>	<p>Metsähallitus tekee toimenpidesuunnittelun yhteydessä Natura-arvioinnin tarveharkinnan sekä tarvittaessa Natura-arvioinnin, ja tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota osahankkeiden mahdollisiin yhteisvaikutuksiin.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>
SEURANTA		
<p>Joensuun Latu ry: Suunnitelmassa ehdotetaan vaikutusten seurantaa. Näiltä osin sekä ympäristön kuormituksen seuranta että retkeilijöiden palaute onkin tärkeä.</p>	<p>Hks:n seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa, ja siinä käytetään Metsähallituksessa hyväksytyjä mittareita. Ympäristön kuormituksen seuranta sekä retkeilijöiltä kerättävä palaute ovat tärkeä osa seurantaa.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI	TOIMENPIDE
JÄRJESTYSSÄÄNTÖ		
<p>Suomen Latu ry: Hoito- ja käyttösuunnitelman liitteenä on luonnos Kolin kansallispuiston järjestyssäännöstä. Suomen Latu pitää järjestyssääntöä pääosin onnistuneena.</p> <p>Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota kolmeen seikkaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Hoito- ja käyttösuunnitelmassa todetaan useissa kohdissa, että syrjävyöhykkeille ei ohjata rakenteiden avulla virkistyskäyttöä, mutta alueita voidaan käyttää jokamiehenoikeudella. Järjestyssäännön luonnoksessa puolestaan todetaan, että leirytyminen on sallittu ainoastaan siihen erikseen osoitetuilla paikoilla. Hoito- ja käyttösuunnitelma ja järjestyssääntö ovat tältä osin ristiriidassa, koska siellä missä voi liikkua jokamiehenoikeudella, saa periaatteessa myös yöpyä. Suomen Latu esittää, että leirytyminen ohjataan opasteilla halutuille paikoille, mutta leirytymistä koskeva rajoitus poistetaan järjestyssäännöstä. 2) Tulentekoa koskevaa kohtaa tulisi täsmentää kertomalla, koskeeko tulenteko-oikeus vain aikaa, jolloin metsäpalovarointus ei ole voimassa, vai voiko tulen tehdä aina tarkoitukseen ohjatulla paikalla. 3) Esitämme muutettavaksi kohtaa ”Lisäksi matkailuun liittyvä yritystoiminta, muu järjestetty toiminta, urheilukilpailujen, yleisötapahtumien ja vastaavien tilaisuuksien järjestäminen on sallittu vain Metsähallituksen luvalla.” Silloin, kun järjestetty toiminta (vaikkapa koululaisten retki tai yhdistyksen ulkoilu) tapahtuu jokamiehenoikeudella, siihen ei tarvitse lupaa. Yritystoimintakaan ei rajaudu jokamiehenoikeuden ulkopuolelle, ellei se vaadi erityisiä järjestelyjä tai aiheuta riskiä vallitsevalle maankäytölle. Sopiva muotoilu voisi olla esimerkiksi sama kuin Sipoonkorven järjestyssääntöluonnoksessa: ”Matkailuun liittyvää toimintaa voidaan harjoittaa kansallispuistossa ilman erillistä sopimusta tai suostumusta, mikäli toiminta perustuu kansallispuistossa sallittuihin jokamiehenoikeuksiin – kuten patikointiin tai hiihtoon.” <p>Toivomme, että Metsähallituksella on mahdollisuus kehittää Kolin alueen retkeilypalveluja hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyllä tavalla.</p>	<p>Järjestyssääntö on vasta luonnos. Varsinainen järjestyssääntö laaditaan luonnonsuojelulain 20 §:n perusteella hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamisen jälkeen. Järjestyssäännöstä pyydetään lausunnot ELY-keskukselta ja kansallispuiston alueen kunnilta. Tämän jälkeen Metsähallitus antaa päätöksen järjestyssäännöstä. Päätös on valituskelpoinen.</p> <p>Järjestyssäännön sanonnat ja muotoilut tarkennetaan järjestyssäännön laatimisen yhteydessä.</p> <p>Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen (674/1991) 1 §:n mukaan Kolin kansallispuistossa ei saa leirytyä. Edelleen, asetuksen 2 §:n mukaan Kolin kansallispuistossa saa sen perustamistarkoituksen mukaisesti – paikoissa, jotka on määrätty järjestyssäännössä – tilapäisesti nousta maihin, ankkuroida tai pitää venettä taikka laivaa, leirytyä tilapäisesti sekä tehdä avotulen.</p>	<p>Ei toimenpidettä.</p>

1.7.2016

YM 11/5741/2013

Metsähallitus
PL 94
01301 Vantaa

Viite
Hänvisning

Metsähallituksen kirje Dnro 3967/2013, 20.12.2013

Asia
Ärende

Kolin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistaminen

Metsähallitus on laatinut pääosin kuudesta Natura 2000 -verkoston alueesta koostuvalle Kolin suunnittelualueelle hoito- ja käyttösuunnitelman ja lähettänyt viitekohdassa mainitulla saatekirjeellä Kolin kansallispuistoa (Natura 2000 -alue FI10700010) koskevan osion luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:n mukaisesti ympäristöministeriöön vahvistettavaksi. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 3646 hehtaaria.

Kolin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma perustuu riittävään tietoon ja osallisuuteen. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen niistä antamiin vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin.

Hankkeelle ei ole laadittu luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:n mukaista Natura-arviointia. Metsähallitus on katsonut, että suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat tarpeellisia alueen luonnonarvojen säilyttämiseksi ja alueen käytön järjestämiseksi eikä niillä todennäköisesti ole luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa tarkoitettuja heikentäviä vaikutuksia suunnittelualueella olevien Natura 2000 -alueiden valinnan perusteina olleisiin luonnonarvoihin. Tavoitteen asettelun päämäärien, tavoitteiden sekä toimenpiteiden on arvioitu toteutuessaan lisäävän mitä todennäköisimmin Natura-luontotyyppien ja lajien edustavuutta suunnittelukokonaisuuden alueella. Ministeriö yhtyy Pohjois - Karajalan ELY-keskuksen asiasta antamaan lausuntoon ja katsoo, että hankkeen vaikutuksia ao. Natura 2000 -alueeseen ei ole edellä kerrotun perusteella ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulaissa tarkoitettulla tavalla.

Metsähallituksen Kolin kansallispuiston hoidolle ja käytölle asettamat päämäärät ja vyöhykejaon keskeiset ratkaisut tukevat yleisellä tasolla hyvin Kolin kansallispuiston perustamistarkoitusta ja luovat perustan pinta-alaan nähden poikkeuksellisen kovassa matkailu- ja retkeilykäytössä olevan kansallispuiston luonnonsuojelu- ja erilaisten kehittämistavoitteiden yhteensovittamiselle.

Toteutuksen ja toimenpiteiden aikajänteeksi on esitetty 10-15 vuotta. Tämä antaa mahdollisuuden toimenpiteiden huolelliseen suunnitteluun, asiantuntijuuden käyttöön sekä riittävään osallistumiseen. Luonnonsuojelun ja kulttuuriperinnön osalta esitetyt toimenpiteet ministeriö hyväksyy sellaisenaan.

Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun vahvistamiseksi esitetään muutoksia olemassa oleviin yleisöpalveluihin. Ympäristöministeriö ei pidä tarkoituksenmukaisena telttailun sallimista eikä tulentekopaikan kattamista lähellä ajoneuvotietä sijaitsevan Likolahden tulentekopaikalla. Myös Havukankorven tulentekopaikan korvaamista uudella, kehätien varteen rakennettavalla, ministeriö pitää perusteettomana. Maastopyöräilyn ohjaamista olemassa oleville poluille ministeriö pitää sekä käyttäjien että luonnonsuojelun näkökulmasta arveluttavana ratkaisuna. Ukko-Kolin savusauna ja epävirallinen tulentekopaikka on esitetty purettavaksi. Avoimelle kentälle esitetään perustettavaksi luonnonläheinen oppimisympäristö/ulkokuntoilupiste/lasten aktiviteettipiste. Kyseinen alue savusaunoineen sijaitsee Uhrihalkeaman kallioseinämän kupeessa ja on muualla suurelta osin metsän ympäröimä. Se sopii sellaisenaan - saunoineen päivineen - kehitettäväksi luonnonläheisenä oppimisympäristönä tai esim. pimeyden ja hiljaisuuden kokemisympäristönä aktiivisimman laskettelukauden ulkopuolella. Mikäli ulkokuntoilupisteelle ja lasten aktiviteettipisteelle on tarvetta, ne tulee sijoittaa laskettelurinteiden tai niihin liittyvien palveluiden (mm. Rinnemaja) yhteyteen.

Ipatin rinteiden tekniikkaa - mukaan lukien valaistus - esitetään muutettavaksi rinneturvallisuus syistä erikseen tehtävän toimenpide- ja valaistussuunnitelman mukaisesti. Myös Kolin laelle nousevia portaat ehdotetaan katettavaksi ja valaistavaksi. Valon määrä lakialueella on kasvanut ja kasvaisi yhä mm. edellä esitettyjä toimenpiteitä toteutettaessa. Ministeriö katsoo, että laskettelurinteille ja lakialueelle on tarpeen laatia valaistuksen kokonaissuunnitelma, jossa tarkastellaan paitsi mainittuja uusia valaistustarpeita, niin myös keinoja/tekniikkaa tarpeettoman valohäiriön vähentämiseksi.

Ympäristöministeriö suhtautuu maalämpöön siirtymiseen sekä kevyenliikenteen yhteyden rakentamiseen Jerontien risteyksestä Kolin alaparkkipaikalle myönteisesti ja katsoo, että kyseisten hankkeiden suunnittelua voidaan jatkaa. Maalämpöön siirtymisen osalta tarpeelliset taustaselvitykset ympäristövaikutusten arviointeineen ja öljynkuljetuksen riskianalyyseineen ovat pääosin jo ympäristöministeriön käytössä. Kevyenliikenteen yhteyden rakentaminen ehdotetulle välille on sekä teknis- taloudellisesti että tiemaiseman kuin myös lainsäädännön näkökulmasta haasteellinen tehtävä. Käytössä olevien selvitysten ja suunnitelmien perusteella molempiin hankkeisiin liittyy kansallispuistoon kohdistuvia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen edellyttäisi poikkeamista Kolin kansallispuistosta annetun asetuksen (674/1991) rauhoitussäännöksistä. Ympäristöministeriö voi mainitun asetuksen 5 §:n mukaisesti sallia mainittujen hankkeiden toteuttamisen edellyttäen, että toimet eivät ole ristiriidassa kansallispuiston perustamistarkoituksen (laki 581/1991, 1 §) kanssa ja että puiston asianmukainen hoito ja käyttö niitä edellyttävät.

Metsähallituksen johdolla laadittu Kolin kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma täyttää tehtävänsä suojelualan hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana ja ministeriö vahvistaa sen seuraavin poikkeuksin ja edellytyksin. Ympäristöministeriö jättää vahvistamatta Likolahden ja Havukankorven tulentekopaikkoja sekä Kolin laen savusaunan ympäristöä koskevat toimenpide-esitykset sekä edellyttää, että lakialueelle ja laskettelurinteille laaditaan valaistuksen kokonaissuunnitelma ja maastopyöräilyreiteistä tehdään erillissuunnitelma, jossa lähtökohtana on alueen tieverkoston painokkaampi hyväksikäyttö sekä jalan kansallispuistossa liikkuvien häiriöttömän kulun turvaaminen.

Ylijohtajan sijainen
Ympäristöneuvos

Tarja Haaranen

Ympäristöneuvos

Jukka-Pekka Flander

TIEDOKSI

Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Museovirasto
Lieksan kaupunki
Kontiolahden kunta
Juuan kunta
Pohjois-Karjalan Osuuskauppa (PKO)
Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry
Kolin kulttuuriseura r.y.
Kolin luonnonystävät ry

LIITTEENÄ

Valitusosoitus

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 224 Snickars, M., Arnkil, A., Ekeboom, J., Kurvinen, L., Nieminen, A., Norkko, A., Riihimäki, A., Taponen, T., Valanko, S., Viitasalo, M. & Westerboom, M. 2016: Assessment of the status of the zoobenthos in the coastal waters of western Uusimaa, SW Finland – a tool for management. 53 s.
- No 225 Kurvinen, L., Arnkil, A., Ekeboom, J., Björkman, U., Sahla, M., Ivkovic, D., Riihimäki, A. & Haldin, M. 2017: Meri- ja rannikon luonnonsuojelualueiden tietotarpeet – MeriHOTT-hankkeen loppuraportti. 88 s.

Sarja B

- No 223 Heinonen, M. 2016: Saaristomeren kansallispuiston kävijätutkimus 2014. 60 s.
- No 224 Lampinen, J. 2016: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2013. 53 s.

Sarja C

- No 133 Metsähallitus 2015: Evon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 120 s.
- No 134 Jalkanen, T. & Mussaari, M. 2016: Selkämeren kansallispuiston luonnonhoidon yleissuunnitelma. 81 s.
- No 135 Uusiniitty-Kivimäki, M. (toim.) 2016: Selkämeren helmet – Selkämeren kehittämisen käsikirja 2015–2025. 142 s.
- No 136 Metsähallitus 2016: Etelä-Konneveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 122 s.
- No 137 Metsähallitus 2016: Lauhanvuoren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 114 s.
- No 138 Metsähallitus 2016: Joutenveden–Pyyveden Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 102 s.
- No 139 Metsähallitus 2016: Puulan ja Kyyveden Natura-aluekokonaisuuden hoito- ja käyttösuunnitelma. 131 s.
- No 140 Metsähallitus 2016: Nurmesjärven hoito- ja käyttösuunnitelma 2013–2028. 75 s.
- No 141 Metsähallitus 2016: Kärppäjärven Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 74 s.
- No 142 Metsähallitus 2016: Hammastunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 139 s.
- No 143 Metsähallitus 2016: Urho Kekkosen kansallispuiston, Sompion luonnonpuiston, Kemihaaran erämaa-alueen sekä Vaaranaavan, Nalka-aavan ja Uura-aavan soidensuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 166 s.
- No 144 Meahciráđđehus 2017: UK-álbmotmeahci, Soabbada luonddumeahci, Kemihaara meahc-ceguovllu sihke Vaaranaapa, Nalka-aapa ja Uura-aapa jekkiidsuodjalanguovlluid dikšun- ja geavahanplána. 167 s.
- No 145 Metsähallitus 2017: Kevon luonnonpuiston ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 178 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-295-178-6 (pdf)

julkaisut.metsa.fi